

چشم انداز بودجه ای
صنعت برق در سال ۹۸؛

پرابه‌ها‌م و مه‌آلود

سپ‌بران ۱۱۷

سرمقاله

۴ صنعت برق گرفتار چالش بزرگی به نام سرمایه گذاری

پرونده

- ۶ گام های لرزان صنعت برق برمدار بودجه
۸ اقتصاد سیاسی بودجه ۹۸
۱۰ واکاوی چالشی به نام بودجه ۹۸
۱۲ چشم انداز بودجه ای صنعت برق در سال ۹۸؛ پرابهام و مه آلود
۱۷ تحلیل بودجه صنعت برق در لایحه بودجه ۹۸
۲۲ بررسی مسائل کلیدی و مشکلات مالی صنعت برق
۳۰ تکنوکرات ها، عامل ورشکستگی صنعت برق
۳۷ نگاه ویژه کمیسیون تلفیق مجلس به افزایش تعرفه مشترکان پرمصرف
۳۸ حرکت به سمت صادرات؛ راهگشای تامین منابع صنعت برق
۳۹ لایحه بودجه ۹۸؛ بودجه ای از سراضطرار و کمبود منابع
۴۲ زنگ خطر کاهش بودجه های عمرانی برای صنعت برق
۴۳ وقت واقعی کردن قیمت برق نیست
۴۵ اقتصاد دولتی، کشور را نسبت به تحریم ضربه پذیر کرده است
۴۸ بودجه ۹۸؛ بی اثر بر تورم و رکود



زیر و بم بودجه ۹۸

نگاه ویژه

- ۵۱ بخشنامه ای که در مسیر آبادی نیست
۵۲ بخشنامه جبرانی که خسارات را جبران نکرد
۵۴ گذشته ای که عبرت نمی شود
۵۵ نوسانات نرخ ارز و مشکلات پیمانکاران و تامین کنندگان صنعت برق
۵۶ آنچه که باید باشد و نیست



کارآمدی ها و ناکارآمدی های
بخشنامه جبرانی ارز

صاحب امتیاز سندیکای صنعت برق ایران

مدیر مسئول غلامرضا ناصح

سردبیر سپهر بزی مهر

اعضای شورای سیاست گذاری علی بخشی، محمد بهزاد، ولی الله بیات، محمدصادق جنان صفت، عباس خالدنژاد، منصور سعیدی، سید علیرضا سیاسی راد، حمیدرضا صالحی، علیرضا کلاهی، حامد گرشاسبی، سعید مهذب ترابی، غلامرضا ناصح، محمدعلی وحدتی دبیر تحریریه سمیه کاظم زاده دهکردی

تحریریه طیبه سادات میرحسینی، زینب حدادی، مرجان نظری فرد، آیتا عابدی

طراحی گرافیک ایمان جلالی

سایت طیبه سادات میرحسینی

توزیع سپیده گرجی

امور آگهی ها بهارک باقرپور

امور اداری سمیه برادران

لیتوگرافی، چاپ و صحافی فارابی



- ۵۹ تراژدی خاموشی یک ستاره
- ۶۰ سوگنامه ای برای مرحوم مهندس ایمان رجایی
- ۶۱ ابزارهای کاهش وابستگی به تجهیزات وارداتی در صنعت برق
- ۶۲ لزوم توقف و یا محدودیت در احداث نیروگاه‌های مقیاس بزرگ



- ۶۴ نقش صندوق ضمانت صادرات
در پوشش ریسک‌های اعتباری بازارهای پریسک
- ۶۷ شرکت EIBM co
خالق فرصت‌های تجاری مشترک میان شرکت‌های ایرانی و اروپایی



- ۶۹ درآمدی بر ماهیت حقوقی هیأت رسیدگی
به شکایات قانون برگزاری مناقصات



- ۷۴ هیات مدیره سندیکا
- ۷۸ کمیته‌های سندیکا
- ۸۲ کارگروه‌ها
- ۸۳ شعب
- ۸۵ شرکت‌های عضو
- ۸۷ گزارش روز
- ۸۹ سندیکا+
- ۹۱ رویدادها

ستبران ۱۱۷

نشریه داخلی سندیکای صنعت برق ایران، سال نوزدهم، شماره ۱۱۷، زمستان ۱۳۹۷

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می‌کند به منظور معرفی پتانسیل‌های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت‌های مهندسی بازرگانی، تصویرروشنی از توانمندی‌های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش‌ها و گلوگاه‌های صنعت با هدف طرح دیدگاه‌های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست‌های این نشریه است.

نشانی تهران، خیابان فاطمی غربی، خیابان سین دخت شمالی، پلاک ۱۵

تلفکس ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶

فکس ۶۶۹۴۴۹۶۷

سازمان آگهی‌ها ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶

سایت www.ieis.ir

ایمیل setabran@ieis.ir



صنعت برق گرفتار چالش بزرگی به نام سرمایه‌گذاری

هزینه‌های افزایشی این صنعت، همواره واهمه کسری بودجه را در این صنعت تقویت می‌کند. همین مساله و کسری بودجه ناشی از عدم همخوانی دو کفه هزینه و درآمد، در طول نزدیک به یک دهه اخیر به شکل روشن و تاثیرگذاری صنعت برق را به سمت سقوط کشانده است. در طول این سال‌ها هزینه‌های مربوط به واردات برق هم افزایشی ۳۸۰ درصدی داشته و این امر به چالش کمبود نقدینگی در صنعت برق دامن زده است.

این کسری بودجه در کنار عدم توفیق وزارت نیرو برای جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید داخلی و خارجی، صنعت برق را وارد مهلکه بحران تازه‌ای کرده است که بخش کوچکی از آن بروز خاموشی‌های مقطعی در تابستان امسال بود.

حالا وزارت نیرو با تمام توان تلاش می‌کند بخشی از عقب ماندگی این صنعت را در حوزه سرمایه‌گذاری‌های جدید را جبران کند تا بتواند از بروز خاموشی‌های گسترده در تابستان ۹۸ جلوگیری کند، اما به نظر می‌رسد این وزارتخانه برای دستیابی به هدف مذکور راه بسیار دشواری پیش رو دارد. براساس بررسی‌های انجام شده، وزارت نیرو برای افزایش ظرفیت سالانه تولید برق به میزان ۵ هزار مگاوات، به سرمایه‌ای ۳ میلیارد دلاری نیاز دارد.

تأمین این میزان سرمایه با توجه به کمبود منابع تأمین مالی در وزارت نیرو و شرکت‌های تابع آن و همچنین عدم توانایی ورود بخش خصوصی به این نوع پروژه‌ها و از طرف دیگر تحریم‌های اقتصادی و عدم دسترسی به منابع مالی و فاینانس خارجی و بین‌المللی، بسیار سخت به نظر می‌رسد، همانطور که این عوامل روند سرمایه‌گذاری در صنعت برق را در طول سال‌های اخیر کاهنده کرده است.

براساس برنامه‌ها و پیش‌بینی‌ها، ذخایر و اندوخته‌ها، ودیعه حق انشعاب، درآمد عمومی و تسهیلات مالی بانکی (داخلی و خارجی) مهم‌ترین منابع جریان سرمایه‌ای صنعت برق محسوب می‌شوند که تسهیلات مالی بانکی با ۷۰ درصد بیشترین سهم را در این جریان ایفا می‌کند.

با این حال نتایج بررسی ادوار گذشته بودجه صنعت و محاسبه میزان تحقق‌پذیری منابع سرمایه‌ای، نشان داده است که تنها ۳ درصد از منابع سرمایه‌ای از محل تسهیلات مالی و بانکی قابلیت تحقق‌پذیری داشته و در سطح کلان، میزان تحقق‌پذیری کل منابع سرمایه‌ای برابر ۳۳ درصد است. این ارقام به درستی نشان می‌دهد که اعداد و ارقام مندرج در بودجه صنعت برق چندان قابل اتکا نیستند.

الزام خروج صنعت برق از این ورطه خطرناک رو به سقوط، یک عزم ملی همه جانبه میان بخش‌های مختلف اعم از دولت، مجلس، سازمان‌های نظارتی و بخش خصوصی است، در غیر این صورت این دستاورد عظیم چهل ساله از دست خواهد رفت. ■

حیات صنعت برق ایران که این روزها به شدت گرفتار کمبود نقدینگی و رکود شده است، برپایه سه منبع درآمدی بنا نهاده شده است. درآمد این صنعت از سه محل «درآمد حاصل از فروش برق به مشترکین»، «درآمد حاصل از صادرات» و «سایر درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی» تأمین می‌شود. بنابراین دو بخش درآمد فروش برق به مشترکین و درآمد صادراتی فروش انرژی کاملاً به میزان تولید برق و قیمت فروش آن وابسته بوده و مانند حلقه‌های به هم متصل زنجیره اقتصاد این صنعت را ایجاد می‌کنند.

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد بودجه صنعت برق با ساختاری مشابه سال‌های گذشته تدوین شده است. در این لایحه پیش‌بینی شده است شرکت‌های دولتی زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو از محل فروش برق بالغ بر ۲۹۰ هزار میلیارد ریال درآمد خواهند داشت. از این میان معادل ۲۰۱ هزار میلیارد ریال از محل فروش برق به مشترکین، ۴۲ هزار میلیارد ریال از محل صادرات برق و بیش از ۴۷ هزار میلیارد ریال از محل عملیاتی و غیرعملیاتی است. رقم ۲۰۱ هزار میلیارد ریال از محل فروش برق به مشترکین، قطعی‌ترین منبع درآمدی وزارت نیرو محسوب می‌شود. چرا که بر روی درآمدهای حاصل از صدور برق با توجه به شرایط تولید و همچنین وضعیت بین‌المللی و تحریم‌ها نمی‌توان حساب چندانی باز کرد و در کنار آن درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی هم عملاً مشکوک الوصول محسوب می‌شوند. بنابراین می‌توان پیش‌بینی کرد که بیش از ۳۰ درصد درآمدهای سال آتی شرکت‌های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو مشکوک الوصول است.

روند نزولی متوسط نرخ فروش برق در طول سال‌های اخیر، اثرات زیان‌باری همچون، کاهش درآمدهای صنعت برق، افزایش بدهی و دیون وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن به بخش خصوصی و افزایش اتلاف و مصرف بی‌رویه انرژی برق را به همراه داشته و خواهد داشت. از طرف دیگر غیر واقعی بودن قیمت برق، از لحاظ اقتصادی پروژه‌ها و فعالیت در صنعت را غیر بهینه و زیان‌ده کرده و همین امر به کاهش انگیزه بخش خصوصی برای مشارکت در توسعه این صنعت منجر شده است.

اگرچه براساس آمار، درآمدهای حاصل از فروش برق همواره در حال افزایش بوده، اما نباید این مساله را از نظر دور داشت که این افزایش نه از محل گران شدن برق بلکه به دلیل افزایش میزان فروش آن حاصل شده است. به علاوه درآمدهای صادراتی وزارت نیرو هم عموماً تابع شرایط سیاسی و اقتصادی در سطوح بین‌المللی بوده و اساساً از عوامل بیرون‌زا تأثیر می‌پذیرد.

در کنار این درآمدها که بخشی از آن ناپایدار به نظر می‌رسد، وزارت نیرو باید هزینه عمده‌ای را صرف خرید، تولید، انتقال، توزیع و واردات برق کند. هزینه‌هایی عموماً پایدار که روند رو به رشدی نیز دارند. غیرقطعی بودن درآمدهای صنعت برق در کنار

زیر و بم بودجه ۹۸

(پرونده)





/ پیام باقری؛ / نایب رییس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

گام های لرزان صنعت برق برمدار بودجه

این صورت به دنبال راه های تأمین درآمد می رود. این روال، رخدادی است که سال های سال به صورت مداوم تکرار شده است.

مساله این است که این نظام بودجه ریزی بیش از هر عامل دیگری اقتصاد ایران را در هر سطحی با مشکل مواجه کرده است. بودجه سال ۱۳۹۸ هم از این روال مستثنی نیست. ردپای همان نگاه حاکم بر نحوه تدوین بودجه سالانه، در ارقام و اقلام بودجه سال آینده هم به چشم می خورد. تجربه، عقل و خرد اقتصادی اما برخلاف این روال حکم می کند که نخست میزان درآمدهای قابل تحقق با واقع بینی، کار کارشناسی و به دور از رویاها و آرزوها برآورد شده و پس از آن برای هزینه ها فکری بیاندیشیم. این منطق درست مثل یک رودخانه مواج عمل می کند، حرکت برخلاف آن هزینه های بسیاری در پی خواهد داشت، پیامدهای سنگینی که شرایط روبه افول اقتصاد ایران، بخشی از آن محسوب می شود.

باید بپذیریم که راهبردهای بودجه نویسی در ایران، پیامدهای سنگینی برای همه سطوح و بازیگران اقتصاد در پی داشته است. کافی است شرایط فعالان اقتصادی و صاحبان کسب و کار را بررسی کنیم در این صورت خواهیم دید که بودجه های سنواتی عموماً نه تنها نقطه امید قابل اتکایی برای بنگاه هایی که یک سال را در رکود اقتصادی سپری کرده اند، نیست، بلکه عملاً بر دغدغه های آنها نیز می افزاید. فراموش نکنیم که درآمدهای پیش بینی شده

در هیاهوی گسترده دولت، مجلس و بخش خصوصی برای بودجه سال آتی، شاید مهمترین و قابل توجه ترین مساله، میزان تحقق پذیری بودجه های سالانه دولت هایی است که هدایت قوه مجریه را بر عهده داشته اند.

نگاهی به تجربه سالیان گذشته به درستی نشان می دهد که رشد فزاینده کسری بودجه های سالانه بیش از هر چیز ناشی از یک نگاه سنتی نسبت به نظام بودجه ریزی در کشور است. نگاهی که به نظر می رسد برآمده از نحوه توزیع قدرت در بخش های مختلف است و مشکل اصلی اینجاست که ساختار اقتصادی ایران تقریباً از دهه ۱۳۵۰ به بعد با همین شیوه اداره شده است.

روال سهم خواهی از بودجه در غالب موارد این است که روسا و مدیران دستگاه های دولتی برای نشان دادن میزان توانایی خود، در میانه های سال اقدام به ایجاد هزینه هایی می کنند که بتواند لزوم تخصیص بودجه به این سازمان ها را به درستی نمایان کند. به این ترتیب از اواخر تابستان و اوایل پاییز هر سال، حفر چاه عمیق هزینه ها از سوی دستگاه ها شروع و تا آخرین روز ممکن برای چانه زنی ادامه دارد.

ادامه این روند به سازمان برنامه و بودجه کشور می رسد که براساس عادت، عرف و قانون همین هزینه های پیش بینی شده دستگاه های دولتی را مبنای پیش بینی بودجه برای آنها قرار می دهد. در صورت امکان هزینه ها را کاهش داده و در غیر





تصدی‌گیری خود و کاهش شعاع عملکرد بنگاه‌های اقتصادی و رقابت با آنها است. در عین حال در حوزه صنعت برق هرگز افزایش چشمگیری در بودجه نداشته ایم و کمبود نقدینگی در کنار دست و دلبازی‌های دولت و سازمان برنامه و بودجه و همچنین حجم قابل توجه یارانه پنهان و پیدای تاریخی این حوزه، این صنعت را با چالش‌های جدی مواجه کرده است.

تثبیت یا افزایش اندک قیمت برق، به عنوان تنها منبع درآمدی مطمئن وزارت نیرو، نشان می‌دهد که عرضه انرژی برق با قیمت پایین، بخشی از راهبرد و اراده دولت برپایه ملاحظاتی است و بالطبع در متن این راهبرد داستان بحران صنعت برق باز هم تکرار می‌شود.

باز هم وزارت نیرو، به وزارتخانه‌ای تماماً بدهکار تبدیل می‌شود که ناگزیر به تامین برق مشترکین است و در بحبوحه بحران نقدینگی، بخش قابل توجهی از این فشار مالی را به بنگاه‌های اقتصادی این صنعت منتقل می‌کند و سرنوشت نامعلوم شرکت‌های فعال صنعت برق، تنها بخشی از پیامدهای بحرانی است که در مجلس، دولت و سایر ارگان‌های تصمیم ساز نادیده انگاشته شود.

لذا باید بپذیریم که صنعت برق ایران با این روال، بیش از پیش با گام‌های متزلزل و مردد به سمت آینده رهسپار خواهد شد. ■

کشور عملاً در هاله‌ای از ابهام قرار دارد، کاهش بودجه‌های عمرانی ساده‌ترین راهکار پیش‌روست. اما مساله این است که کاهش یکی از اصلی‌ترین پایه‌های شاخص کل یعنی تقاضای دولتی، تعمیق رکود را در پی خواهد داشت. در این شرایط است که به نظر می‌رسد فعالیت‌هایی مثل صنعت برق که برای زنده ماندن به اجرای طرح‌های عمرانی چشم می‌دوزند، نیز با شرایط دشوارتری مواجه شده و چالش‌هایشان در سال آتی نیز امتداد می‌یابد. مساله دیگری که در مورد لایحه بودجه سال ۹۸ وجود دارد این است که علیرغم صراحت قانون برنامه ششم توسعه در خصوص لزوم کوچک‌سازی دولت، لایحه مزبور هیچ نشانه‌ای از این تفکر ندارد. برعکس مشاهده می‌شود که بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه به شکل سرسام‌آوری کوه پیکرتر شده است. رشد نزدیک به ۵۰ درصدی ارقام اختصاص یافته به شرکت‌های دولتی که رقم آن را به ۱۲۰۰ هزار میلیارد تومان رسانده، نشانه چاق‌تر شدن دستگاه دولت در بودجه سال آینده است. افزایش سهم دستگاه‌های دولتی از بودجه می‌تواند دو معنای متفاوت داشته باشد. اول اینکه دولت تورم ۴۰ درصدی را پذیرفته و بودجه دستگاه‌های تحت پوشش خود را بر همان مبنای افزایش داده است و دوم اینکه دولت این نرخ تورم را نمی‌پذیرد و تنها به دنبال افزایش

از محل صدور نفت به عنوان مهمترین منبع درآمد پیش‌بینی شده در بودجه‌های سنواتی، در سال آینده دست‌کم از سه ناحیه آسیب‌پذیر خواهند بود. از یک سو میزان صادرات با توجه به تحریم تقریباً نامعلوم است و از سوی دیگر رشد اقتصاد جهانی که به رقابت برای فروش نفت دامن می‌زند، با احتمالاتی برای کاهش مواجه است که انتظار می‌رود پیش‌بینی‌های دولت در لایحه بودجه را غیرقابل دسترس کند. به علاوه ضمن اینکه قیمت تعیین شده از سوی سازمان برنامه و بودجه با واقعیت‌ها سازگار نیست و انتقال ارز حاصل از صادرات نفت خام با تنگنای جدی مواجه خواهد شد. این عوامل بی‌هیچ تردیدی مسیر تحقق درآمدهای نفتی کشور -شاهرگ اصلی بودجه- را به شدت دشوار خواهد کرد.

اینکه در این مسیر سنگلاخ و دشوارچه اتفاقاتی رخ خواهد داد، تا حدی قابل پیش‌بینی است. تجربه سال‌های تازه سپری شده نشان می‌دهد که دولت به دلیل عدم تحقق درآمدهای پیش‌بینی شده‌ای که باید هزینه‌های بخش‌های مختلف را پوشش دهد، از اواسط سال جابجایی بودجه‌های مصوب را به اشکال گوناگون آغاز می‌کند. در این شرایط ساده‌ترین راهکار پیش‌رو سرازیر کردن بودجه‌های عمرانی به سمت بودجه‌های جاری است. در شرایطی که تحقق بخشی از درآمدهای



اقتصاد سیاسی بودجه ۹۸

و سرانجام نرخ تبدیل ارزهای معتبر مثل نرخ دلار به ریال ایران خواهد بود که پیش‌بینی‌های برنامه‌ریزان ارشد برای بودجه ۹۸ تا اندازه‌ای خوش‌بینانه به حساب می‌آید. آنچه رخ می‌دهد اما بر هر فعالیت اقتصادی از جمله صنعت برق سایه خواهد انداخت. افزایش درجه تحریم‌ها و کاهش درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام دولت را در تخصیص بودجه‌های عمرانی و ساخت و ساز دست به عصا خواهد کرد. روندها نشان می‌دهد تخصیص بودجه عمرانی در سال‌های اخیر کاهش یافته است. کاهش حجم اعتبارات عمرانی به معنای این است که دولت نیروگاه تازه‌ای احداث نکند و ساخت جاده، فرودگاه و پالایشگاه را به تأخیر بیندازد. همه این عوامل به ویژه کاهش حجم عملیات عمرانی در بخش برق موجب می‌شود سطح خرید تجهیزات صنعت برق کاهش یابد و بنگاه‌ها با درآمد کمتری مواجه شوند. تداوم این وضعیت به معنای این است که بنگاه‌ها با ظرفیت کمتری فعالیت کنند.

پرداخت ناکافی بدهی‌ها

آنچه اکنون در نیمه دوم بهمن ماه قابل مشاهده است افزایش احتمال در عدم پرداخت بدهی دولت به شرکت‌های طلبکار در رشته‌های متفاوت است. پیمانکاران ساخت جاده، فرودگاه، پالایشگاه، سد، راه آهن، نفت و پتروشیمی به همراه پیمانکاران صنعت برق با دلهره و نگرانی به بودجه مصوب مجلس چشم دوخته و می‌خواهند بدانند که آیا درآمد دولت به اندازه‌ای خواهد بود که بتواند گام‌هایی بلند در مسیر پرداخت بدهی‌هایش بردارد یا نه. پیامد کاهش درآمدهای دولت این معضل را برای یک سال دیگر به تأخیر می‌اندازد. دولت دوازدهم اما نشان داده است در انتشار انواع اوراق مالی مهارت پیدا کرده و تلاش می‌کند با انتشار این اوراق و دادن آنها به پیمانکاران از جمله پیمانکاران صنعت برق و تازه در بدهی‌ها نیز فراهم کند.

ارقام و اعداد مربوط به بدهی‌های دولت و چگونگی انتشار تامین اوراق

قطار بودجه سال ۱۳۹۸ در نیمه دوم بهمن ماه ۹۷ از ایستگاه کمیسیون تلفیق رد شده و به زودی در صحن علنی مجلس به تصویب اعضای مجلس قانونگذاری می‌رسد. درباره پیامدهای این بودجه بر فعالیت‌های اقتصادی سال پیش رو، تحلیل‌های پرشماری در سطوح کلان، بنگاه و خانواده انجام شده است. اکثریت تفسیرها و تحلیل‌های انجام شده از شکل و ماهیت بودجه سال ۱۳۹۸ شوربختانه نشان از کاستی‌ها و کسری‌های آن دارد. شمار قابل اعتنائی از کسانی که بودجه را از زوایای گوناگون به ویژه در سطح کلان و از مسیر «درآمدها» و «هزینه‌ها» کالبدشکافی کرده‌اند، باور دارند که اجرای آن دردسرساز است. تردیدی نیست که خانواده بزرگ صنعت برق به مثابه یک کل واحد همانند سایر فعالیت‌ها از ماهیت بودجه مصوب مجلس متأثر خواهد شد.

با توجه به اینکه ارقام و اقلام بودجه تا روزی که از صحن علنی مجلس رای بگیرد با تغییرات و تحول همراه خواهد بود، نوشته حاضر تلاش می‌کند برخی پیامدهای بودجه را در سطح کلان بر صنعت برق به ویژه با نگاه به اقتصاد سیاسی ایران در کانون توجه قرار دهد.

سیاسی‌ترین بودجه

بدون چون و چرا باید پذیرفت که تهیه‌کنندگان لایحه بودجه ۹۸ در سطح دستگاه‌های دولتی و به ویژه بنگاه‌ها و شرکت‌های دولتی در تدوین ارقام، اقلام، خواست‌ها و نیازهای سال آتی باید متغیرهای مرتبط با معادله تحریم اقتصادی را لحاظ می‌کردند. این متغیرها بسیار بااهمیت است که نادیده گرفتن آن و تلاش برای عادی نشان دادن وضع موجود، خطایی راهبردی خواهد بود. تشدید تحریم‌های آمریکا سایه سنگینی بر بخش‌های اصلی درآمدی بودجه انداخته است و عدم قطعیت‌های پرشماری را بر آن تحمیل می‌کند. مهمترین عدم قطعیت و سیاسی‌ترین بخش بودجه ۹۸ به سطح صادرات نفت خام، قیمت هریشکه نفت خام به طور میانگین در ۱۲ ماه منتهی به پایان اسفند ۹۸



مالی به اندازه‌ای مبهم است که مرکز پژوهش‌های مجلس نیز از انتشار جزئیات آن اجتناب کرده است. تفسیرهای گوناگون از بازار اوراق قرضه نشان دهنده کاهش اعتبار آن از یک سو و کاهش بازدهی آن از سوی دیگر است که پیمانکاران را با تنگنای تازه‌ای مواجه خواهد کرد.

تثبیت قیمت حامل‌های انرژی

دولت دوازدهم همانند دولت‌های قبلی درصدد واقعی کردن قیمت حامل‌های انرژی از جمله انرژی برق باقی ماند و نتوانست گامی بردارد. ارقام و اقلام لایحه بودجه و مصوبه‌های کمیسیون تلفیق تا اینجای کار نشان می‌دهد تثبیت نسبی قیمت برق ادامه خواهد داشت. قیمت‌گذاری دستوری برای انرژی برق در شرایطی که هزینه تولید آن افزایش یافته است به معنای تهدید شدن فروشندگان است که در فرایندی طولانی، آسیب آن به صنعت برق خواهد رسید. آیا دولت دوازدهم حاضر است ریسک واقعی کردن قیمت حامل‌های انرژی از جمله انرژی برق را بپذیرد و مسیر اقتصاد برق را از مدار و جاده تمرکز و حکمرانی دولتی خارج کند. ارقام بودجه ۱۳۹۸ چنین جسارتی را بازتاب نمی‌دهد. بنگاه‌های فعال در صنعت برق در کلیت خود از این منظر همچنان آسیب پذیر خواهند بود.

سد تازه برای صادرات

یک راه برای افزایش درآمد زایی صنعت برق، هموار کردن مسیر صادرات برق، تجهیزات برق و خدمات فنی مهندسی در این صنعت است اما ارقام لایحه بودجه ۹۸ گامی در مسیر شفاف‌سازی مورد نیاز به ویژه نرخ ارزهای معتبرا نشان نمی‌دهد. دولت در بودجه تصویب شده خود برای هر دلار آمریکا سقف تعیین کرده است و البته بانک مرکزی نیز با تبعیت از دولت می‌خواهد سختگیری در بستر صادرات صنعت برق همانند سایر فعالیت‌ها را افزایش دهد. دولت برای هر دلار صادرات کالاها و خدمات رقمی را تعیین و معادل آن را از صادرکنندگان طلب می‌کند. بدیهی است که صادرات صنعت برق با تلاش و برنامه‌ریزی بیشتر به یک نتیجه خوب می‌رسد که الان این شرایط در ایران امروز نیست. ابهام در نرخ ارز که قلب

و هسته سیاست‌های ارزی است، راه را برای فعالان صنعت برق در بستر صادرات ناهموار کرده و از این طریق نیز چشم انداز بیشتر دیده نمی‌شود. کاهش دولت محدودیت‌ها را از برخی صنایع که ارزآوری آنها مستمر است کاهش دهد و صادرکنندگان این صنعت را از اجبارها خارج کند.

مالیات و معضل

یکی از گرفتاری بنگاه‌های اقتصادی در سال آینده در کلان‌ترین سطح این است که دولت خلاف واقعیت‌های تمام عیار امروز ایران، قصد دارد سهم درآمدی خود از مالیات را نسبت به کل درآمدهای مالیاتی افزایش دهد. سازمان امور مالیاتی که نیک می‌داند در سه فصل منتهی به پایان فصل پاییز امسال، کسب درآمدهای مصوب مالیاتی بودجه سال ۹۸ با چه کاستی‌هایی مواجه است، باز هم در برآورد درآمدهای مالیاتی سال بعد بزرگنمایی کرده است. رشدهای بالاتر از رشد بخش‌های واقعی اقتصاد در اخذ مالیات به زودی به مثابه یک شلیک مرگبار به سوی بنگاه‌ها سرازیر می‌شود. فعالان صنعت برق نیست از این قاعده مستثنی نیستند و قانون مالیات‌ها، آنها را از پرداخت‌های اجباری معاف نکرده است. افزایش مالیات بر شرکت‌های خصوصی به اندازه‌ای است که بدون تردید شرکت‌های فعال در صنعت برق را با مشکل مواجه خواهد کرد و از پیش معلوم است که صدای صنعت برق به گوش نخواهد رسید.

تورم و هزینه تولید

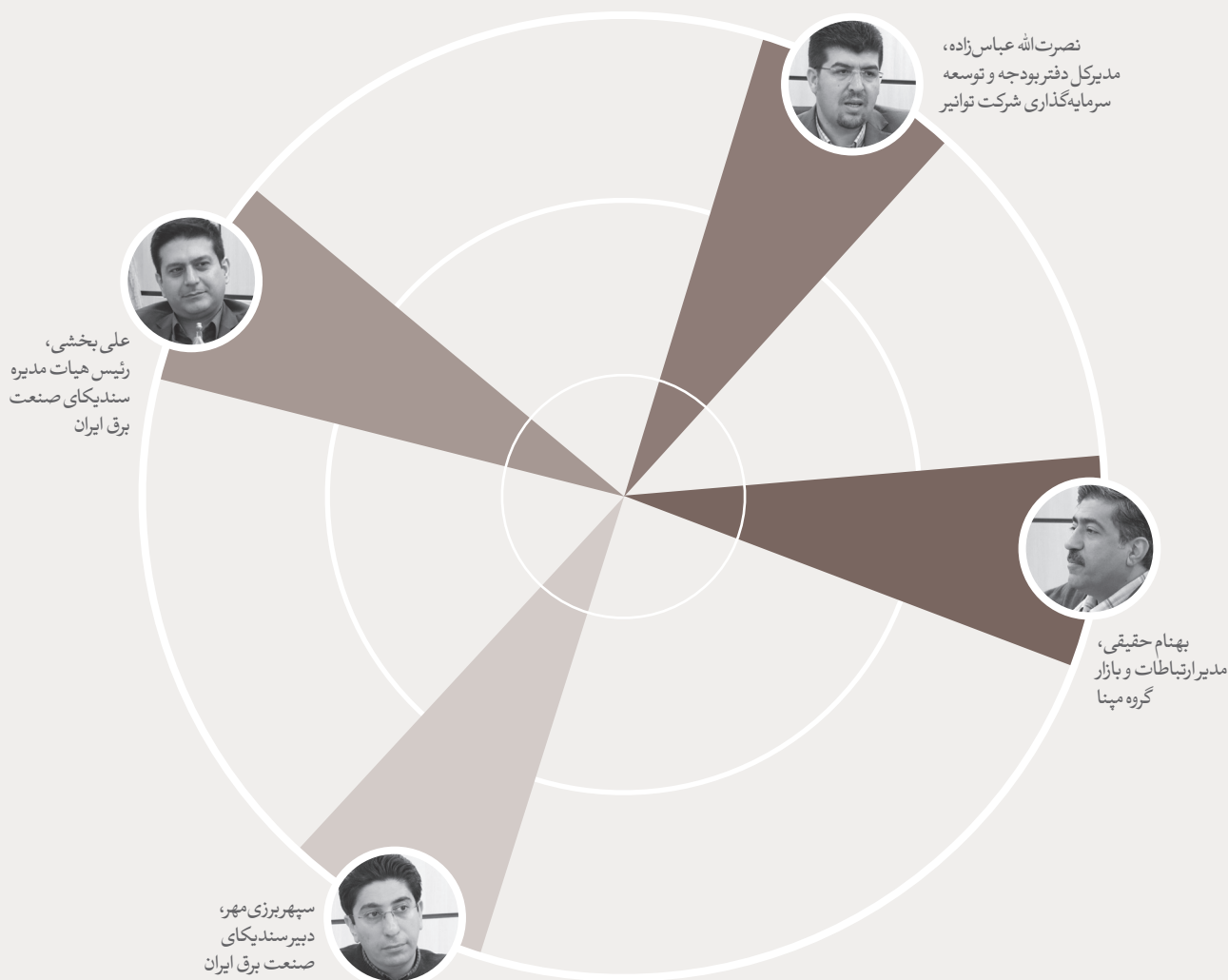
لایحه بودجه ۱۳۹۸ به گونه‌ای تهیه شده است که کسری بودجه در آن حتمی است. کسری بودجه به معنای این است که حالا دولت باید از جایی پول به جامعه تزریق کند و نقدینگی را در سطح بالاتری از رشد مستقر کند. این اتفاقی است که به نرخ تورم‌های رشد بالاتر منجر می‌شود و هزینه تولید بنگاه‌های صنعتی از جمله صنعت برق را افزایش می‌دهد. با توجه به قیمت‌گذاری دستوری برق که در سال آینده ادامه دارد، شکاف بیشتری در دخل و خرج بنگاه‌ها ایجاد کرده و صنعت برق را در فشار تازه‌ای قرار خواهد داد. ■



واکاوی چالشی به نام بودجه ۹۸



تدوین لایحه بودجه سال ۹۸ در شرایط مبهم و بی ثبات اقتصاد کشور، قطعا نسبت به سال‌های گذشته پیچیدگی خاصی داشته است چرا که با وجود تحریم‌ها و مشکلات ناشی از افزایش نرخ ارز، همه بخش‌ها به ویژه بخش خصوصی نگران آینده خود هستند. فعالان صنعت برق نیز از این آشفتگی رها نبوده و با آغاز تدوین بودجه و ارائه این لایحه به مجلس در تلاش برای شفاف‌سازی بودجه حوزه خود و کمک به بهبود آن برآمده‌اند، این نکته را نیز باید در نظر داشت که خاموشی‌های تابستان اخیر نگرانی‌های این بخش را دوچندان کرده است. سندیکای صنعت برق ایران با آغاز فرایند بررسی بودجه در مجلس شورای اسلامی با اتکا بر کارهای مطالعاتی و کارشناسی بر روی بودجه تلاش کرده مشکلات فعالان صنعت برق را به مجلس شورای اسلامی منعکس کرده و پیشنهادات بودجه‌ای خود را به قوه قانونگذار ارائه دهد تا در مسیر بررسی بودجه مد نظر قرار گرفته و باری از دوش این بخش که در پی نوسانات نرخ ارز با چالش‌های فراوانی روبرو شده است، بردارد. در نشست که با حضور دکتر «نصرت‌الله عباس‌زاده»؛ مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر، مهندس «علی بخشی»؛ رئیس هیات مدیره سندیکا، دکتر «بهنام حقیقی»؛ مدیر ارتباطات و بازار گروه مپنا و مهندس «سپهر برزی مهر»؛ دبیر سندیکا برگزار شد، بودجه صنعت برق در سال ۹۸ را بررسی کرده‌ایم که گزیده‌ای از آن به شرح زیر است:



علی بخشی،

رئیس هیات مدیره سندیکا:

در ارکان بودجه ۹۸، منابع و راهکارهای زیادی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف در نظر گرفته شده است اما متأسفانه در بین این منابع، منبعی برای صنعت برق دیده نشده است که دلیل این امر متأسفانه جدی گرفته نشدن این صنعت زیرساختی است.

در بودجه ۹۸ برای صنعت برق که با کمبود منابع مالی مواجه است، هیچ منبعی اختصاص داده نشده است لذا سندیکا به مجلس پیشنهاد داده است که به منظور تکمیل طرح‌های تولید و انتقال و توزیع برق، مبلغ یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات با نرخ سود متعارف نظامنامه صندوق، اختصاص داده شود.

نیروگاه‌ها، شبکه‌های انتقال و شبکه‌های توزیع وضعیت خوبی ندارند و باید نوسازی و بهسازی شوند. برخی پست‌های قدیمی تهران که سابقه بیش از ۵۰ سال دارند در حال خارج شدن از مدار هستند و راندمان برخی نیروگاه‌ها به خاطر شدت فرسودگی به شدت رو به کاهش است.

متأسفانه نرخ برق دچار اشکال بوده و بنا به دلایل سیاسی قربانی شده است. ساختار تعرفه برق هم از اساس دارای مشکل است و متأسفانه عده‌ای به دنبال منافع شخصی خود هستند و اجازه نمی‌دهند تعرفه این صنعت واقعی باشد. مشکلات ساختار تعرفه‌گذاری برق فقط بدهکار شدن به تولیدکنندگان نیست بلکه موضوع بسیار فراتر از این حرف‌هاست. عواقب عدم اصلاح این ساختار چیزی جز نابودی زیرساخت‌های کشور نیست و منجر به فاجعه‌ای بزرگ در صنعت برق کشور خواهد شد.

استفاده از اوراق تسویه و اسناد خزانه می‌تواند ابزار خوبی باشد اما هوشمندی خاصی می‌طلبد، اگر با این اوراق تسویه و اسناد خزانه هوشمندانه عمل نکنیم، کمرشکن خواهند بود. البته همه فعالان اقتصادی از این موضوع آگاهی دارند که دست به دامن شدن این اوراق و اسناد پاس دادن بدهی و موکول کردن آن به آینده است و مشکل را مقطعی حل می‌کند.

نصرت‌الله عباس‌زاده،

مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر:

چالش‌های صنعت برق برای همه عیان و روشن است. صنعت برق تا سال ۸۳ اتکایی به بودجه عمومی دولت نداشت و از محل فروش برق اداره می‌شد. من معتقدم صنعت برق از زمان طرح تثبیت قیمت‌ها گرفتار مشکلات فراوانی شد. اگر سالانه افزایش متعارف ۱۰ الی ۲۰ درصدی در تعرفه برق داشتیم امروز نه با مشکل کمبود ظرفیت روبرو بودیم و نه ۴۰ هزار میلیارد تومان بدهی داشتیم.

اوراق تسویه خزانه هم در بودجه سال گذشته ظرفیت خوبی بود و بخش خصوصی بخشی از بدهی بانکی خود را با این اسناد پرداخت کرد. اگر در بودجه سال آتی این ظرفیت از سوی مجلس شورای اسلامی تصویب نشود به مشکل برمی‌خوریم. تمام تلاش ما این است که بتوانیم با کسب مجوز برای برداشت ۵۰۰ میلیون یورو از منابع صندوق توسعه ملی، در حوزه شبکه‌های انتقال و فوق توزیع سرمایه‌گذاری و هزینه

کنیم و امیدوارم با این موضوع موافقت شود در غیر این صورت هیچ منبعی برای سرمایه‌گذاری در بخش انتقال و فوق توزیع نداریم.

طبق تبصره ۱۴ بودجه ۹۷ منابع و درآمدهای ما درگیر سازمان هدفمندی یارانه‌هاست و تا همین امروز هم حدود ۱۵۰۰ میلیارد تومان از درآمدهای ما در این سازمان رسوب شده است.

معافیت‌های مدارس از پرداخت هزینه مصرف برق و سوءاستفاده‌هایی که از این معافیت شده است، به منابع صنعت برق کشور آسیب زده است.

درباره صادرات برق دوزنمای صنعت برق باید انعقاد قراردادهای دو جانبه بین بخش خصوصی‌ها باشد، دولت باید خود از این حوزه خارج شود و فقط متولی برق رسانی به خانوارها، حوزه کشاورزی و صنایع داخلی باشد و کار صادرات را به تدریج به بخش خصوصی واگذار کند.

بهنام حقیقی،

مدیر ارتباطات و بازار گروه مپنا:

همه ما می‌دانیم که صنعت برق به دلیل زیرساخت‌های اقتصادی آن در مسیری نادرست حرکت می‌کند و بیماری نهاده شده در اقتصاد این صنعت، سبب نابودی آن خواهد شد، حال هر چه در این مسیر تاریک دست و پا بزنیم راه به جایی نخواهیم برد.

سندیکای صنعت برق ایران باید در یک نگاه بلندمدت به دنبال جراحی بیماری صنعت برق باشد و این مطالبه را پیوسته پیگیری کند تا با هدایت صنعت برق به مسیر درست، مشکلات گذشته را حل و جلوی خسارات آتی را بگیرد.

متأسفانه در این کشور گوش شنوایی برای درک مخاطره جدی که دامن گیر صنعت برق شده است، وجود ندارد. خاموشی‌های تابستان ۹۷ نشان دهنده هشدار در صنعت برق بود و این پیک در سال ۹۸ بدتر هم خواهد شد.

امروز مپنا به عنوان یکی از داشته‌های نظام به سمت سقوط حرکت می‌کند لذا مطالبه و چالش این شرکت باید مطالبه دولتمردان هم باشد. ما باید بپذیریم که بنگاه‌های بزرگ، مجموعه‌های متوسط و کوچک دارایی‌های این کشور هستند و اگر به چشم دارایی خودمان به آنها نگاه کنیم، اجازه نمی‌دهیم این دارایی‌ها از بین بروند.

سپهر برزی مهر،

دبیر سندیکای صنعت برق ایران:

متأسفانه با افزایش نرخ ارز ۶۰۰۰ قرارداد در آستانه توقف قرار دارند که خسارت این قراردادها بالغ بر ۹ هزار میلیارد تومان برآورد شده است به این معنی که به جریان انداختن همین قراردادها به ۹ هزار میلیارد تومان منبع نیاز دارد. با این اوصاف چگونه می‌توان به برنامه‌های ۹۸ نزدیک شد؟

بعد از نوسانات نرخ ارز، سندیکا پیشنهادات مختلفی برای عبور از شرایط بحرانی صنعت برق به نهادهای مختلف ارائه کرد که مهم‌ترین آن پیش‌بینی بودجه لازم برای حل و فصل قراردادهایی است که با افزایش نرخ ارز با چالش مواجه شده‌اند. ■

چشم انداز بودجه ای صنعت برق در سال ۹۸؛ پرابهام و مه آلود



تدوین لایحه بودجه سال ۹۸ در شرایط مبهم و بی ثبات اقتصاد کشور، قطعاً نسبت به سال‌های گذشته پیچیدگی خاصی داشته است چرا که با وجود تحریم‌ها و مشکلات ناشی از افزایش نرخ ارز، همه بخش‌ها به ویژه بخش خصوصی نگران آینده خود هستند. فعالان صنعت برق نیز از این آشفتگی رها نبوده و با آغاز تدوین بودجه و ارائه این لایحه به مجلس در تلاش برای شفاف‌سازی بودجه حوزه خود و کمک به بهبود آن برآمده‌اند، این نکته را نیز باید در نظر داشت که خاموشی‌های تابستان اخیر نگرانی‌های این بخش را دوچندان کرده است. سندیکای صنعت برق ایران با آغاز فرایند بررسی بودجه در مجلس شورای اسلامی با انجام کارهای مطالعاتی و کارشناسی بر روی بودجه تلاش کرده بتواند مشکلات فعالان صنعت برق را به مجلس شورای اسلامی منعکس کرده و پیشنهادات بودجه‌ای خود را به قوه قانونگذار ارائه دهد تا در مسیر بررسی بودجه مد نظر قرار بگیرد و بتواند باری از دوش این بخش که در پی نوسانات نرخ ارز با چالش‌های فراوانی روبرو شده است، بردارد. در نشست که با حضور دکتر «نصرت‌الله عباس‌زاده»؛ مدیرکل دفتر بودجه و توسعه سرمایه‌گذاری شرکت توانیر، مهندس «علی بخشی»؛ رئیس هیات مدیره سندیکا، دکتر «بهنام حقیقی»؛ مدیر ارتباطات و بازار گروه مپنا و مهندس «سپهر برزی مهر»؛ دبیر سندیکا برگزار شد، بودجه صنعت برق در سال ۹۸ را بررسی کرده‌ایم که مشروح آن به شرح زیر است:

نصرت‌الله عباس‌زاده،
مدیرکل دفتر بودجه و توسعه
سرمایه‌گذاری شرکت توانیر



علی بخشی،
رئیس هیات مدیره
سندیکای صنعت
برق ایران



بهنام حقیقی،
مدیر ارتباطات و بازار
گروه مپنا



سپهر برزی مهر،
دبیر سندیکای
صنعت برق ایران



۱۲

پرونده



علی بخشی: در بررسی بودجه صنعت برق باید دو محور سرمایه‌ای و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صنعت برق و تعرفه برق را مد نظر قرار داد که معاونت پژوهشی سندیکا با بررسی بودجه ۹۸، بودجه صنعت برق را تحلیل و پیشنهادات لازم را به مجلس ارائه داده است که امیدواریم در روند بررسی بودجه در مجلس نیز با حضور در جلسات بتوانیم متمرکز باشیم و پیشنهادات سندیکا بتواند در لایحه بودجه جای بگیرد که این امر در بودجه سال گذشته محقق شد و چند مورد از خواسته‌های سندیکا در بودجه گنجانده شد.

نادیده گرفتن سرمایه‌گذاری صنعت برق در بودجه ۹۸

در ارکان بودجه ۹۸، منابع و راهکارهای زیادی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف در نظر گرفته شده است اما متأسفانه در بین این منابع، منبعی برای صنعت برق دیده نشده است که دلیل این امر متأسفانه جدی گرفته نشدن این صنعت زیرساختی است و البته شاید هم به اشتباه فکری کنند که اوضاع صنعت برق به گونه‌ای است که نیاز به سرمایه‌گذاری ندارد.

طبق بند «الف» تبصره ۴ لایحه بودجه به بانک‌ها اجازه داده می‌شود منابع بانکی و تسهیلات در اختیار صنایع مختلف قرار دهند که باز هم جای خالی صنعت برق در این تبصره به چشم می‌خورد که سندیکا با ارسال پیشنهادات خود به کمیسیون‌های ذریبط مجلس و همچنین کمیسیون تلفیق درخواست کرده است که سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، تعاونی، نهادهای عمومی برای طرح‌های تولید، انتقال و توزیع برق نیز مشمول این بند شوند. مورد دیگر تأمین مالی از منابع صندوق توسعه ملی است. طی سال‌های گذشته از منابع این صندوق برای مهار آب‌های مرزی استفاده شده است، در سال جاری هم ۳۵۰ میلیون دلار برای انتقال آب کشاورزی به اراضی سیستان در نظر گرفته شده است اما برای صنعت برق که با کمبود منابع مواجه است، هیچ منبعی از صندوق توسعه ملی اختصاص داده نشده است لذا سندیکا به مجلس پیشنهاد داده است که به منظور تکمیل طرح‌های تولید و انتقال و توزیع برق، مبلغ یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات با نرخ سود متعارف نظامنامه صندوق، اختصاص داده شود.

در استفاده از اوراق مالی اسلامی نیز که ابزار دیگری برای تأمین مالی است، اثری از صنعت برق دیده نشده است. طبق بند «ط» تبصره

۵، به منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح‌های زیربنایی و توسعه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارتخانه‌های مذکور از طریق شرکت‌های تابعه ذی‌ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال) منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکت‌های مذکور از محل افزایش تولید همان میادین (برای طرح‌های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نمایند. سندیکا پیشنهاد داده است که عبارت «و طرح‌های سرمایه‌گذاری تولید نیروی برق (نیروگاه‌های گازی، سیکل ترکیبی و انرژی تجدیدپذیر) وزارت نیرو» به بند مذکور اضافه شود.

راندمان برخی نیروگاه‌ها به خاطر شدت فرسودگی به شدت در حال کاهش است

تمامی موارد فوق برای صنعت برق واجب و ضروری است چراکه نیروگاه‌ها، شبکه‌های انتقال و شبکه‌های توزیع وضعیت خوبی ندارند و باید نوسازی و بهسازی شوند. برخی پست‌های قدیمی تهران که سابقه بیش از ۵۰ سال دارند در حال خارج شدن از مدار هستند. راندمان برخی نیروگاه‌ها به خاطر شدت فرسودگی در حال صفر شدن است.

تعرفه برق قربانی دلایل سیاسی شده است

ساختار تعرفه برق یکی از موضوعات پرچالش این صنعت بوده و سالها درباره آن بحث و تبادل نظر شده است. این موضوع به قدری روشن و اظهر من الشمس است که قاطبه کشور حاد بودن شرایط صنعت برق را درک می‌کنند. متأسفانه تعرفه برق دچار اشکال بوده و بنا به دلایل سیاسی قربانی شده است. ساختار تعرفه برق هم از اساس دارای مشکل است و هم متأسفانه عده‌ای اجازه نمی‌دهند تعرفه این صنعت واقعی باشد و تا حرف واقعی شدن قیمت برق مطرح می‌شود عنوان می‌کنند که مردم تحمل این فشار را ندارند و این کار باعث آسیب خوردن جامعه می‌شود. از طرفی هم برق به عنوان یارانه اشتباه به صنایع کشور داده می‌شود اما پولی به صنعت برق بر نمی‌گردد. مرکز پژوهش‌های مجلس با همکاری سندیکا طرحی تحت عنوان اصلاح ساختار تعرفه‌گذاری برق آماده کرده بودند که در بخش انرژی سازمان برنامه و بودجه مطرح و بررسی

شد اما متأسفانه در دولت به نتیجه‌ای نرسید. هدف ما در این طرح صرفاً افزایش قیمت برق نیست و به دنبال حل ریشه‌ای مسئله هستیم. مشکلات این ساختار فقط بدهکار شدن به تولیدکنندگان نیست بلکه موضوع بسیار فراتر از این حرف‌هاست. عواقب عدم اصلاح این ساختار چیزی جز نابودی زیرساخت‌های کشور نیست و منجر به فاجعه‌ای بزرگ در صنعت برق کشور خواهد شد.

آغاز گرفتاری صنعت برق با طرح تثبیت قیمت‌ها

نصرت‌الله عباس‌زاده: دغدغه سندیکای صنعت برق ایران در پیگیری مسائل کلان صنعت برق قابل تقدیر است. مشکلات و چالش‌های صنعت برق برای همه عیان و روشن است. صنعت برق تا سال ۸۳ اتکایی به بودجه عمومی دولت نداشت و از محل فروش برق اداره می‌شد. من معتقدم صنعت برق از زمان طرح تثبیت قیمت‌ها گرفتار مشکلات فراوانی شد. طراحان این طرح نیت خوبی داشتند اما در عمل به نتیجه مطلوب نرسیدند و بسیاری از صنایع از جمله صنعت برق با این طرح فلج شدند. امروز نرخ برق ۷۲ تومان است در حالی که قیمت تمام شده بدون سوخت ۱۰۰ تومان است که این شکاف ایجاد مشکل کرده است. اگر سالانه افزایش متعارف ۱۰ الی ۲۰ درصدی در تعرفه برق داشتیم امروز نه با مشکل کمبود ظرفیت روبرو بودیم نه ۴۰ هزار میلیارد تومان بدهی داشتیم.

در بند «ه» تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۷، دولت با صدور مجوز واگذاری اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید به منظور تسویه بدهی مسجّل خود تا سقف ۹۵ هزار میلیارد ریال بابت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، خرید تضمینی محصولات راهبردی (استراتژیک) کشاورزی، مابه التفاوت قیمت تضمینی محصولات با قیمت فروش، بیمه محصولات کشاورزی، تأدیه بدهی‌های سازمان‌های بیمه سلامت و مطالبات تولیدکنندگان برق به قیمت اسمی و سررسید معین به طلبکاران موافقت کرده بود. طبق این بند حدود هزار میلیارد تومان به تولیدکنندگان برق اسناد خزانه دادیم که این امکان در بودجه ۹۸ پیش‌بینی نشده است حتی اگر اسناد خزانه‌ای هم موجود باشد به لحاظ قانونی قابل واگذاری به تولیدکنندگان برق نیست. ما درباره این موضوع پیشنهاداتی به کمیسیون‌های مجلس ارائه دادیم که امیدواریم محقق شود تا در بودجه ۹۸ امکانی فراهم شود که در صورت مواجهه با مشکل بتوانیم از این محل

به تولیدکنندگان برق کمک کنیم. اوراق تسویه خزانه هم در بودجه سال گذشته ظرفیت خوبی بود و بخش خصوصی بخشی از بدهی بانکی خود را با این اسناد پرداخت کرد. اگر در بودجه سال آتی این ظرفیت از سوی مجلس شورای اسلامی تصویب نشود به مشکل برمیخوریم. تبصره ۱۹ لایحه بودجه ۹۸ ظرفیت دیگری است که در صورت تصویب در مجلس، امکان خوبی برای بخش خصوصی فراهم خواهد کرد. طبق این تبصره، به منظور اجرایی نمودن ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، دستگاه‌های اجرایی مکلفند از محل منابع بودجه کل کشور تمهیدات لازم برای اجرای طرح جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری از طریق انعقاد قرارداد واگذاری و یا مشارکت با بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها فراهم کنند. با توجه به این تبصره می‌توان از ظرفیت بخش خصوصی در فعالیت‌هایی که مشمول اصل ۴۴ هستند، استفاده کرد مشروط بر اینکه مالکیت به بخش خصوصی منتقل نشود.

پیشنهاد برداشت ۵۰۰ میلیون یورو از صندوق توسعه ملی برای زیرساخت‌های برق

در بودجه ۹۸ به هیچ کدام از بخش‌ها منابع اختصاص داده نشده است اگر هم چیزی باشد در ردیف‌های متفرقه قرار داده شده است. تمام تلاش ما این است که بتوانیم با کسب مجوز

برای برداشت ۵۰۰ میلیون یورو از منابع صندوق توسعه ملی، در حوزه شبکه‌های انتقال و فوق توزیع سرمایه‌گذاری و هزینه کنیم و امیدوارم با این موضوع موافقت شود در غیر اینصورت هیچ منبعی برای سرمایه‌گذاری در بخش انتقال و فوق توزیع نداریم. برای هزینه کرد در برنامه‌های ۹۸۰ نیز هزار میلیارد تومان بیشتر سرمایه نداریم.

رسوب ۱۵۰۰ میلیارد تومان از درآمدهای برق در سازمان برنامه

موضوع عوارض برق در بودجه سال ۹۸ بهتر از سال گذشته است چرا که در لایحه بودجه عوارض برق به عنوان درآمدهای اختصاصی وزارت نیرو محسوب شده و سازمان برنامه نمی‌تواند آن را به موضوعی اختصاص دهد. طبق تبصره ۱۴ بودجه ۹۷ منابع و درآمدهای ما درگیر سازمان هدفمندی یارانه‌هاست و تا همین امروز هم حدود ۱۵۰۰ میلیارد تومان از درآمدهای ما در این سازمان رسوب شده است. اگر مجلس با تغییر این تبصره در بودجه سال آینده موافقت کند که احتمال تصویب آن نیز بسیار بالاست، منابع ما ظرف دو هفته به دست ما خواهد رسید و معضل ۱۵۰۰ میلیارد تومان رسوب ایجاد شده در سازمان هدفمندی را نخواهیم داشت.

معافیت‌های مدارس از پرداخت هزینه مصرف برق و سوءاستفاده‌هایی که از این معافیت شده است، به منابع صنعت برق کشور آسیب زده است. در لایحه بودجه ۹۸ مدارس از پرداخت هزینه برق معاف نیستند اما بنا شده

است خزانه‌داری کل کشور ۳۰ میلیارد تومان بابت این هزینه در اختیار آنها قرار دهد. اگر میزان مصرف مدارس بیش از این مقدار باشد یا باید صرفه‌جویی کرده و یا باید خودشان هزینه اضافی را پرداخت کنند. درباره ظرفیت تهاتر هم در بودجه ۹۸ منابع جدیدی برای تهاتر در نظر گرفته نشده است و فقط می‌توان از منابع مصرف نشده سال قبل بهره برد.

با بیماری نهاده شده در اقتصاد صنعت برق، فاتحه این صنعت خوانده شده است

بهنام حقیقی: همه ما می‌دانیم که صنعت برق به دلیل زیرساخت‌های اقتصادی آن در مسیری نادرست حرکت می‌کند و بیماری نهاده شده در اقتصاد این صنعت، سبب نابودی آن خواهد شد، حال هر چه در این مسیر تاریک دست و پا بزنیم راه به جایی نخواهیم برد. سندیکای صنعت برق ایران باید در یک نگاه بلندمدت به دنبال جراحی بیماری صنعت برق باشد و این مطالبه را پیوسته پیگیری کند تا با هدایت صنعت برق به مسیر درست، مشکلات گذشته را حل و جلوی خسارات آتی را بگیرد. این تشکل اقتصادی باید نقشه راه و راهبرد مشخص و روشنی برای اصلاح ساختار و تعرفه‌گذاری برق داشته باشد. تا زمانی که پایه و منشا اشکال پا برجا باشد، بیماری مزمن اقتصاد صنعت برق هم پابرجا خواهد بود. اگر این روند اشتباه همچنان ادامه داشته باشد، بعد از گذشت مدتی قابل اصلاح



نیست و باید فاتحه آن را خواند.

روند تدوین بودجه در دولت و سپس بررسی آن در مجلس از مقاطع حساسی است که سندیکا به عنوان نماینده ۵۳۰ شرکت فعال صنعت برق باید بر روی تبصره‌های پرچالش کار کرده و پیشنهادات خود را ارائه کند تا نظر کمیسیون‌های مجلس را که در حال واکاوی بودجه و تبصره‌های آن هستند، به پیشنهادات خود معطوف کرده و حداقل‌های لازم در بودجه پیش‌بینی شود و سال آینده را با مشکلات کمتری سپری کنیم که خوشبختانه سندیکا همین مسیر را هم طی کرده است. البته باید به یاد داشته باشیم که با این کار نیز مشکلات ریشه‌ای صنعت برق حل نخواهد شد بلکه نیازمند رویکردی بلندمدت است.

مخاطره جدی در صنعت برق و هشدار برای پیک ۹۸

متاسفانه در این کشور گوش شنوایی برای درک مخاطره جدی که دامن گیر صنعت برق شده است، وجود ندارد. خاموشی‌های تابستان ۹۷ نشان دهنده هشدار در صنعت برق بود و این پیک در سال ۹۸ بدتر هم خواهد شد و شرایط سخت‌تری برای مردم ایجاد خواهد کرد. در مورد معافیت مدارس و مساجد از پرداخت هزینه آب و برق باید بگویم که در حکومت اسلامی باید به مسئله حق الناس توجه بیشتری شود، نمی‌شود معافیت هزینه‌های مدارس را از جیب پیمانکارانی هزینه کنیم که در حال ساقط شدن هستند. دولت اگر بنای بذل و بخشش دارد باید از منابع خود هزینه کند نه از جیب پیمانکاران که امکان زنده ماندن و سرپا ماندن آنها کم است. در فضای سیاسی و تصمیم‌گیری بودجه این نوع بخشش‌ها باید به پایان برسد. دولت می‌تواند حتی برق را رایگان به مردم بدهد اما باید منابع آن را تامین کند، با این بخشش‌ها هزینه تولید ۵ هزار مگاوات برق اضافه در سال که مبلغی حدود ۳ میلیارد دلار است، از کجا تامین خواهد شد؟!

هزینه ۹ هزار میلیارد تومانی ۶۰۰ قرارداد متوقف بر دوش صنعت برق

سپهر برزی مهر: مابه التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی برق یکی از مشکلات فعالان این صنعت است چرا که این تفاوت به درستی برای فعالان این حوزه گزارش نشده است که خود این امر ناشی از اقتصاد معیوب صنعت برق است که تأثیر خود را بر کل جامعه خواهد گذاشت. متاسفانه با افزایش نرخ ارز ۶۰۰ قرارداد در آستانه توقف قرار دارند که خسارت این قراردادها بالغ بر ۹ هزار میلیارد تومان برآورد شده است به این معنی که به جریان انداختن همین قراردادها به ۹ هزار میلیارد تومان منبع نیاز دارد. با این اوصاف چگونه می‌توان به برنامه‌های ۹۸ نزدیک شد؟

سعید باستانی عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در یکی از جلسات با اشاره به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس گفت که سالانه ۸۵۰ هزار میلیارد تومان یارانه پنهان در کشور توزیع می‌شود. محاسبات این یارانه پنهان کجاست و از کجا هزینه می‌شود؟ متاسفانه این زبان انباشته‌ای که در دولت ایجاد می‌شود نهایتاً متوجه بخش خصوصی است و چیزی از سازنده و پیمانکار باقی نمی‌گذارد.

نصرت‌الله عباس زاده: دو سالی است که پروژه‌های فاینانس در دستور کار است اما با توجه به تحریم‌های تحمیل شده علیه ایران، بعید است این پروژه‌ها هم به جایی برسد. اگر پیشنهادات ما به مجلس شورای اسلامی هم درباره تامین منابع مالی صنعت برق تصویب نشود، سال آینده، سال سختی برای این صنعت خواهد بود و دورنمای بهتری از سال‌های ۹۶ و ۹۷ نخواهیم داشت. البته این وضعیت نابسامان فقط مختص صنعت برق نیست بلکه کلیت اقتصاد کشور دچار بحران شده است. قراردادهای باز متاثر از نوسانات نرخ ارز در تمام صنایع وجود دارند و ما در بودجه حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان برای آنها پیش‌بینی کرده‌ایم که اگر تصویب شود برای جمع و جور کردن این قراردادها اختصاص می‌یابد اما اگر تصویب نشود، هیچ منبع دیگری نداریم.

تعامل اثرگذار سندیکا با کمیسیون‌های مختلف مجلس شورای اسلامی

علی بخشی: سندیکا سال گذشته تجربه خوبی در تاثیرگذاری در بودجه داشت و توانست اثرگذار باشد که امیدواریم این اتفاق در بودجه ۹۸ نیز تکرار شود. ما در یک سال گذشته ارتباط خوبی با نمایندگان مجلس و مرکز پژوهش‌های مجلس داشته‌ایم و به میزان تاثیرگذاری سندیکا خوش بین هستیم. سندیکا خلاف روال گذشته که بیشتر با کمیسیون انرژی مجلس تعامل داشت، امسال با کمیسیون صنایع و کمیسیون ویژه مجلس نیز وارد ارتباط و تعاملی گسترده شده است که این ارتباط تاثیرگذاری خوبی در انعکاس مشکلات صنعت برق و پیگیری مطالبات این سندیکا از بودجه آتی داشته است لذا ظرفیت ارتباط با کمیسیون‌های مختلف مجلس باید تقویت شود.

سپهر برزی مهر: بعد از نوسانات نرخ ارز، سندیکا پیشنهادات مختلفی برای عبور از شرایط بحرانی صنعت برق به نهادهای مختلف ارائه کرد که مهمترین آن پیش‌بینی بودجه لازم برای حل و فصل قراردادهایی است که با افزایش نرخ ارز با چالش مواجه شده‌اند. ۶۰۰ قرارداد در حوزه توزیع و

نصرت‌الله عباس زاده: تلاشی ما

این است که بتوانیم با کسب مجوز برای برداشت ۵۰۰ میلیون یورو از منابع صندوق توسعه ملی، در حوزه شبکه‌های انتقال و فوق توزیع سرمایه‌گذاری و هزینه کنیم و امیدوارم با این موضوع موافقت شود در غیر این صورت هیچ منبعی برای سرمایه‌گذاری در بخش انتقال و فوق توزیع نداریم

علی بخشی: در ارکان بودجه ۹۸،

منابع و راهکارهای زیادی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف در نظر گرفته شده است اما متاسفانه در بین این منابع، منبعی برای صنعت برق دیده نشده که دلیل این امر متاسفانه جدی گرفته نشدن این صنعت زیرساختی است

»

سپهر برزی مهر: تمام تلاش سندیکا بر این است که نهادهای تصمیم گیر را به سمتی هدایت کند که وقتی بودجه لازم برای اتمام پروژه‌ها وجود ندارد، مجوز خاتمه آن قراردادها صادر شود چرا که برای این کار الزامات حاکمیتی لازم است

»

بهنام حقیقی: در مورد معافیت مدارس و مساجد از پرداخت هزینه آب و برق باید بگویم که در حکومت اسلامی باید به مسئله حق الناس توجه بیشتری شود. نباید معافیت هزینه‌های مدارس را از جیب پیمانکارانی هزینه کنیم که در حال ساقط شدن هستند. در فضای سیاسی و تصمیم‌گیری بودجه این نوع بخشش‌ها باید به پایان برسد

۴۰۰ قرارداد در حوزه انتقال در آستانه توقف هستند و تعدادی قرارداد هم از سال ۹۱ و نوسانات ناشی از نرخ ارز از آن دوره باقی مانده است که همچنان متوقف هستند. تمام تلاش سندیکا بر این است که نهادهای تصمیم گیر را به سمتی هدایت کند که وقتی بودجه لازم برای اتمام پروژه‌ها وجود ندارد، مجوز خاتمه آن قراردادها صادر شود چرا که برای این کار الزامات حاکمیتی لازم است. با پیگیری‌های سندیکا در مهرماه سال جاری دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل ابلاغ شد که فقط ۱۰ هزار میلیارد تومان برای آن پیش‌بینی شده است. این ده هزار میلیارد تومان در حالی به این بخشنامه اختصاص داده شده است که فقط صنعت برق ۹ هزار میلیارد تومان برای به جریان انداختن قراردادهای متوقف صنعت برق نیاز است.

صنعت برق دارایی نظام است و نباید اجازه دهد این دارایی از بین برود

بهنام حقیقی: وزارت نیرو هزار میلیارد تومان از سازمان برنامه طلب دارد در حالی که فقط به مپنا ۲۰ هزار میلیارد تومان بدهکار است. شرکت‌ها برای تامین منابع مجبور هستند سراغ تسهیلات بانکی و اوراق برونند که این روند شاید در کوتاه مدت پاسخگو باشد و دوام بیاورد ولی در بلندمدت فلج‌کننده است. یکی از سخت‌ترین کارها جا انداختن این موضوع در ذهن دولتمردان است که با وضعیت موجود همه صنایع به سمت نابودی حرکت می‌کنند. مپنا هویت مستقلی ندارد بلکه متعلق به ملت و حاکمیت است، امروز مپنا به عنوان یکی از داشته‌های نظام به سمت ساقط شدن حرکت می‌کند لذا مطالبه و چالش این شرکت باید مطالبه دولتمردان هم باشد. ما باید بپذیریم که بنگاه‌های بزرگ، مجموعه‌های متوسط و کوچک دارایی‌های این کشور هستند و اگر به چشم دارایی خودمان به آنها نگاه کنیم اجازه نمی‌دهیم این دارایی‌ها از بین بروند. آنچه در صنعت برق ساخته شده دارایی کشور و حاکمیت است کسی دارایی خود را اینگونه نابود نمی‌کند و اگر حاکمیت متوجه این موضوع نشود دیر یا زود با فاجعه بزرگ مواجه خواهیم شد که سونامی افکار عمومی را در پی خواهد داشت.

ضرورت هوشمندی شرکت‌ها در استفاده از اوراق تسویه و اسناد خزانه

علی بخشی: استفاده از اوراق تسویه و اسناد خزانه می‌تواند ابزار خوبی باشد اما هوشمندی خاصی می‌طلبد، اگر با این اوراق تسویه و اسناد خزانه هوشمندانه عمل نکنیم، کمرشکن خواهند بود. البته همه فعالان اقتصادی از این موضوع

آگاهی دارند که دست به دامان شدن این اوراق و اسناد پاس دادن بدهی و موکول کردن آن به آینده است و مشکل را مقطعی حل می‌کند. بحث مابه التفاوت قیمت تمام شده و قیمت فروش تکلیف برق یکی از معضلات صنعت برق است، خود ما هم که در بطن این صنعت فعالیت داریم هنوز نمی‌دانیم قیمت اصلی کدام است. این تعرفه با همین اختلافات نیز به مجلس می‌رسد مثلاً قیمت تمام شده از سوی ارگان‌های مختلف ۱۵۴، ۱۱۰ و ۱۲۴ تومان مطرح شده است که این اختلاف باید شفاف‌سازی شود تا مجلس بتواند در تصمیم‌گیری درست عمل کند و تناقضی در این مسیر ایجاد نشود.

بهنام حقیقی: چالش ارائه تعرفه‌های مختلف به خاطر عدم انسجام در کارکرد حوزه‌های تخصصی است اگر بنا بر شفاف‌سازی باشد کار سختی نیست و می‌توان با ارائه گزارش کارشناسی، قیمت تمام شده را با در نظر گرفتن همه جنبه‌ها اعلام کرد. تعرفه برق چیزی نیست که بخواهد پنهان باشد، تنها چالش این است که نظام منسجمی در این حوزه نداریم. تعیین تعرفه واحد کار پیچیده‌ای نیست و وزارت نیرو می‌تواند کمک بزرگی باشد.

ضرورت خروج دولت از حوزه صادرات برق و واگذاری آن به بخش خصوصی

نصرت‌الله عباس‌زاده: سازمان حسابرسی در سازمان تواینر مستقر است و قیمت تمام شده را به صورت رسمی منتشر می‌کند، مبنای حساب و کتاب ما با دولت است. قیمت تمام شده با تورم قیمت‌های واقعی و قیمت‌های دفتری محاسبه می‌شود. شفاف‌سازی در آمارها خواسته وزیر نیرو هم هست. چیزی که در ادبیات اقتصادی مهم است قیمت‌های نسبی است. مقایسه قیمت‌ها مهم است، قیمت برق در ایران باید با قیمت گاز و سایر خدمات بررسی شود. سهم بودجه صنعت برق در سال ۹۷ سه درصد بود اما در بودجه ۹۸ به ۲٫۶ درصد کاهش پیدا کرده است. با مقایسه جایگاه صنعت برق در کشور با سایر صنایع می‌توان گفت که سهم این صنعت از بودجه ۹۸ باید ۳٫۵ درصد می‌بود نه ۲٫۶ درصد. درباره صادرات برق درنمای صنعت برق باید انعقاد قراردادهای دو جانبه بین بخش خصوصی‌ها باشد، دولت باید از این حوزه خارج شود و فقط متولی برق رسانی به خانوارها، حوزه کشاورزی و صنایع داخلی باشد و کار صادرات را به تدریج به بخش خصوصی واگذار کند. لازمه این امر تغییر نگاه و رویکرد دولت به صنعت برق است، دولت باید از گود خارج شود، تا وقتی دولت وسط ماجراست به معنای واقعی کلمه نمی‌شود خصوصی‌سازی را جدی گرفت. ■



تحلیل بودجه صنعت برق در لایحه بودجه ۹۸

جدول ۱ - خلاصه بودجه کل کشور در سال ۱۳۹۸ (میلیون ریال)

بودجه عمومی کشور مجموعاً ۱۷۰۳ هزار میلیارد تومان می باشد که ۲۸ درصد آن یعنی ۴۷۸ هزار میلیارد تومان مربوط به بودجه عمومی و ۷۸ درصد یعنی ۱۲۷۴ هزار میلیارد تومان آن مربوط به بودجه شرکت های دولتی (جدول ۱) است. روند بودجه کشور (در نمودار ۱) نشان می دهد که بودجه عمومی کشور حدود ۷٫۸ درصد و بودجه شرکت های دولتی، حدود ۵۱ درصد رشد داشته است. این رشد زیاد بودجه شرکت ها بیانگر آن است که خدمات شرکت ها در سال ۱۳۹۷ درآمدهای بیشتری برای دولت ایجاد می کند و با توجه به اینکه این افزایش درآمد نمی تواند تماماً از محل افزایش حجم خدمات باشد، بنابراین انتظار می رود در سال آینده، هزینه خدمات و کالاهای شرکت های دولتی افزایش زیادی کند. این مسئله بیانگر تورم انتظاری بالا در سال آینده است.

در بخش منابع بودجه عمومی پیش بینی شده است که ۱۵۳ هزار میلیارد تومان از محل مالیات ها تامین شود که نسبت به سال ۱۳۹۷، ۸ درصد رشد داشته است. با این حال، مالیات های مستقیم شرکت ها که ۲۴ درصد درآمدهای مالیاتی را تشکیل می دهد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۷ حدود ۴ هزار میلیارد تومان (نزدیک به ده درصد) کاهش پیدا کرده است، با توجه به نرخ تورم این کاهش قابل ملاحظه است.

در بخش مصارف بودجه عمومی سال ۱۳۹۷، پیش بینی شده است که ۶۲ هزار میلیارد تومان معادل ۱۳ درصد بودجه از بودجه عمومی برای طرح های عمرانی و توسعه ای صرف شود. متوسط تحقق بودجه عمرانی در ۲۰ سال گذشته ۶۷ درصد بوده است و بنابراین انتظار می رود در سال آینده نیز حدود ۴۱ هزار میلیارد تومان در این بخش تخصیص پیدا کند. (نمودار ۲)

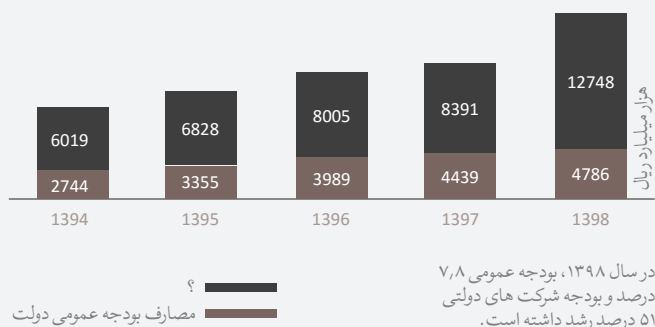
منابع

درآمدها	۲۰۸۶۷۵۵۰۰۰
واگذاری دارایی های سرمایه ای	۱۴۸۰۳۸۲۰۰۱
واگذاری دارایی های مالی	۵۱۰۰۰۰۰۰۰
جمع منابع عمومی دولت	۴۰۷۷۱۳۷۰۰۱
درآمدهای اختصاصی دولت	۷۰۹۱۲۶۸۲۷
منابع بودجه عمومی دولت	۴۷۸۶۲۶۳۸۲۸
منابع شرکت های دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک ها	۱۲۷۴۷۵۴۵۴۷۵
جمع	۱۷۵۳۳۸۰۹۳۰۳
ارقامی که دوبار منظور شده است، کسری شود	۵۰۱۴۷۷۰۳۳
منابع بودجه کل کشور	۱۷۰۳۲۳۳۲۲۷۰

مصارف

هزینه ها	۳۲۰۶۹۰۹۰۴۱
تملك دارایی های سرمایه ای	۶۲۰۱۹۸۵۶۷
تملك دارایی های مالی	۲۵۰۰۲۹۳۹۳
جمع مصارف عمومی دولت	۴۰۷۷۱۳۷۰۰۱
از محل درآمدهای اختصاصی دولت - هزینه ای	۵۷۳۳۰۲۲۹۹
از محل درآمدهای اختصاصی دولت - سرمایه ای	۱۳۵۸۲۴۵۲۸
مصارف بودجه عمومی دولت	۴۷۸۶۲۶۳۸۲۸
مصارف شرکت های دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک ها	۱۲۷۴۷۵۴۵۴۷۵
جمع	۱۷۵۳۳۸۰۹۳۰۳
ارقامی که دوبار منظور شده است، کسری شود	۵۰۱۴۷۷۰۳۳
مصارف بودجه کل کشور	۱۷۰۳۲۳۳۲۲۷۰

نمودار ۱ - روند بودجه عمومی و شرکتی در طی سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸



روند مصارف بودجه عمومی کشور نشان می دهد که بخش بودجه عمرانی (تملك دارایی های سرمایه ای) نسبت به سال گذشته هیچ تغییری نکرده است و اگر تورم را در نظر داشته باشیم می توانیم بگوئیم قدرت واقعی این بخش در سال ۱۳۹۸ کاهش خواهد یافت. (نمودار ۲) بودجه وزارت نیرو مانند سایر دستگاه های اجرایی که خدمات می دهند دو بخش اصلی دارد. یک بخش بودجه عمومی است که از محل خزانه کل (مالیات و درآمدهای نفتی و سایر درآمدها) تامین می شود که سهم آن نسبت به بودجه اختصاصی شرکت ها خیلی کم است. بودجه عمومی وزارت نیرو حدود ۸٫۷ هزار میلیارد تومان است. این رقم نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۷، ۲۱ درصد افزایش یافته است. بخش عمده این بودجه یعنی ۸ هزار میلیارد تومان آن صرف طرح های عمرانی می شود. (نمودار ۳)

سهم بودجه وزارت نیرو از بودجه عمومی کشور حدود ۱٫۸ درصد است که نسبت به سال قبل سهم آن از بودجه عمومی حدود ۱۲ درصد افزایش یافته است. سهم بودجه های عمرانی وزارت نیرو از بودجه های عمرانی کشور حدود ۱۳ درصد است که نسبت به سال ۱۳۹۷، ۱۱ درصد رشد داشته است. (نمودار ۴)

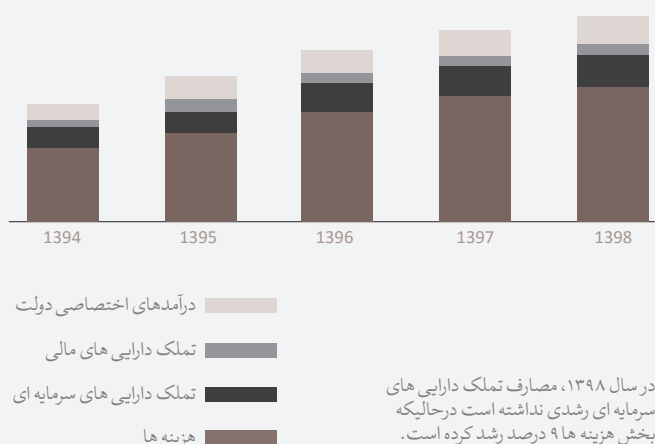
از مجموع ۸ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی وزارت نیرو، ۶۱ درصد به بخش آب اختصاص پیدا می کند و ۳۵ درصد آن (حدود ۳ هزار میلیارد تومان) برای بخش برق صرف خواهد شد. (نمودار ۵)

از ۳ هزار میلیارد تومان بودجه بخش برق از محل بودجه عمومی، ۶۵ درصد حدود ۱٫۸ هزار میلیارد تومان به بخش ساتبا اختصاص پیدا می کند و به ترتیب پس از سازمان ساتبا، شرکت سهامی آب و برق خوزستان و شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی وزارت نیرو با ۱۳٫۵ و ۹ درصد بیشترین دریافت از بودجه عمومی را خواهند داشت. سایر سازمان ها و موسسات مجموعاً حدود ۱۲٫۵ درصد بودجه بخش برق را در اختیار خواهند داشت. (نمودار ۶)

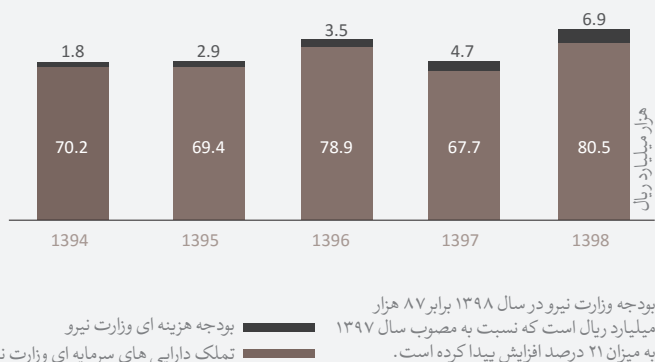
در بخش سرمایه ای برای بخش برق مجموعاً ۲۴ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده است که یک درصد آن از محل بودجه عمومی است، ۳۰ درصد از محل وام خارجی، ۱۶ درصد وام های داخلی و تسهیلات بانکی و الباقی از منابع داخلی شرکت ها تامین می شود. این منابع صرف پرداخت دیون شرکت ها و طرح های عمرانی و توسعه ای مانند ساخت نیروگاه و شبکه انتقال و توزیع برق می شود. البته بودجه بخش سرمایه ای نسبت به سال قبل رشد داشته است ولی این رشد قابل تحقق نیست. با توجه به روند سال های گذشته انتظار می رود حداکثر ۳۵ درصدی منابع بودجه سرمایه ای محقق شود و لذا بخش ساخت و ساز صنعت برق در ادامه سال گذشته با رکود همراه خواهد بود. (نمودار ۷)

بودجه شرکت ها در بخش عملیاتی یا جاری (درآمد و هزینه ها) حدود ۲۹ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده است که از محل فروش برق و صادرات برق حاصل می شود. این بودجه حدوداً ۴ درصد نسبت به سال

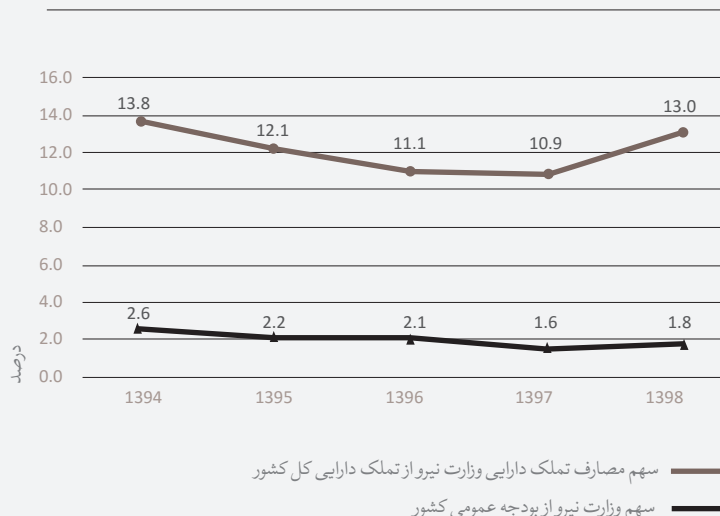
نمودار ۲ - روند مصارف بودجه عمومی کشور از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸



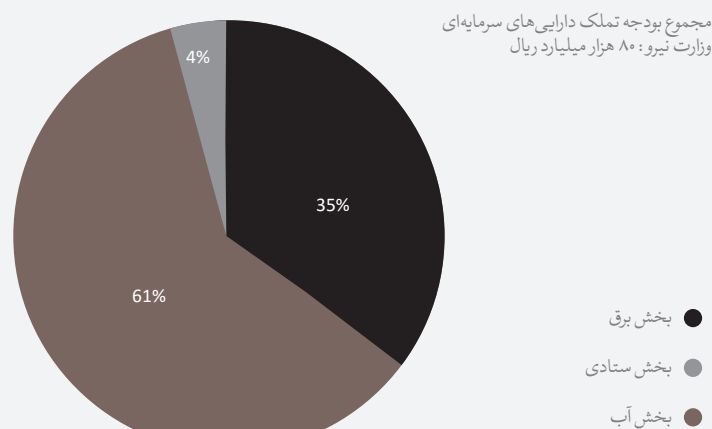
نمودار ۳ - روند مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو



نمودار ۴ - روند سهم بودجه وزارت نیرو از بودجه کل کشور



نمودار ۵ - مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۸ - (تملك دارایی سرمایه ای)



جدول ۲ - جریان منابع و مصارف صنعت برق (میلیارد ریال)

دریافتی ها (منابع)	
دریافتی حاصل از فروش برق به مشترکین با احتساب عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق و عوارض و مالیات بر ارزش افزوده	۲۳۷۹۹۰
سوخت نیروگاه ها	۱۷۸۱۰
مجموع	۲۵۵۸۰۰
پرداختی ها (مصارف)	
عوارض و مالیات بر ارزش افزوده برق	۱۸۰۹۰
۱۰٪ عوارض توسعه برق موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق	۱۸۶۰۰
پرداختی به آموزش و پرورش بابت کمک به هزینه برق مدارس	۳۰۰
مالیات و عوارض قانونی بهای سوخت نیروگاه ها	۲۸۱۰
بازپرداخت تعهدات وزارت نیرو بابت نیروگاه های سیکل ترکیبی (خصوصی و دولتی)	۱۵۰۰۰
هزینه تولید، انتقال و توزیع، فروش و خرید برق از نیروگاه های بخش خصوصی و واردات برق	۲۰۱۰۰۰
مجموع	۲۵۵۸۰۰

۱۳۹۷ رشد داشته است. (جدول ۲)

با توجه به اینکه دریافتی وزارت نیرو از محل فروش برق، ۲۳۷ هزار میلیارد ریال (۲۳ هزار میلیارد تومان) پیش‌بینی شده است، پس از کسر عوارض و مالیات بر ارزش افزوده، ۲۰ هزار میلیارد تومان درآمد از فروش برق حاصل می‌شود. اگر این عدد را بر حجم فروش برق تقسیم کنیم، قیمت متوسط هر کیلووات ساعت برق مشخص می‌شود. قیمت متوسط برق (که البته در لایحه نیست و استنباط ما این است)، به ازای هر کیلووات ساعت، حدود ۷۵ تومان برآورد می‌شود. (جدول ۳) این احتمالاً با عدد واقعی که از سرجمع حسابداری استخراج می‌شود، متفاوت است اما به نظر می‌آید که متوسط قیمت برق چنین عددی باشد. با توجه به هزینه‌های بخش عملیاتی تولید، انتقال و توزیع، پیش‌بینی می‌شود حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان هزینه عملیاتی داشته باشد و در نتیجه انتظار می‌رود بخش برق در سال آینده حدود ۳ هزار میلیارد تومان کسری بودجه جاری داشته باشد. بنابراین در بخش برق بودجه وزارت نیرو، در تراز کلی با ۱۰ درصد کسری بودجه مواجه خواهد شد. نسبت کسری بودجه وزارت نیرو با کل کسری بودجه دولت مشابهت دارد. بنابراین محاسبه مرکز پژوهش مجلس شورای اسلامی، بودجه کشور در سال ۱۳۹۸ دست کم ده درصد کسری تراز کلی دارد که حدود ۱ درصد تولید ناخالص داخلی است.

سندیکای صنعت برق ایران برای اصلاح لایحه بودجه پیشنهاداتی به شرح زیر ارائه کرده است:

یک) به تبصره ۴ بند زیر اضافه شود:

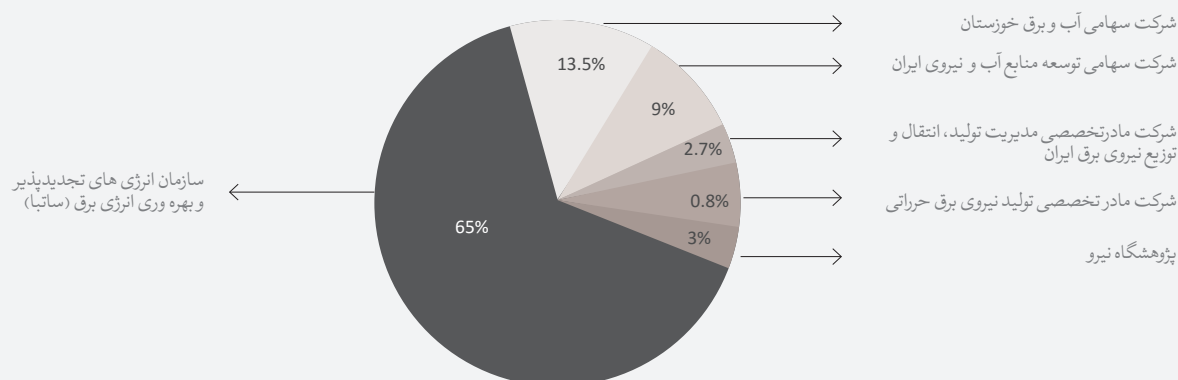
«۴- سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، تعاونی، نهادهای عمومی برای طرح‌های تولید، انتقال و توزیع برق»

دو) بنده ۴ به تبصره ۴ به شرح زیر اصلاح شود:

«۵- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تکمیل طرح‌های تولید و انتقال و توزیع برق مبلغ یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات

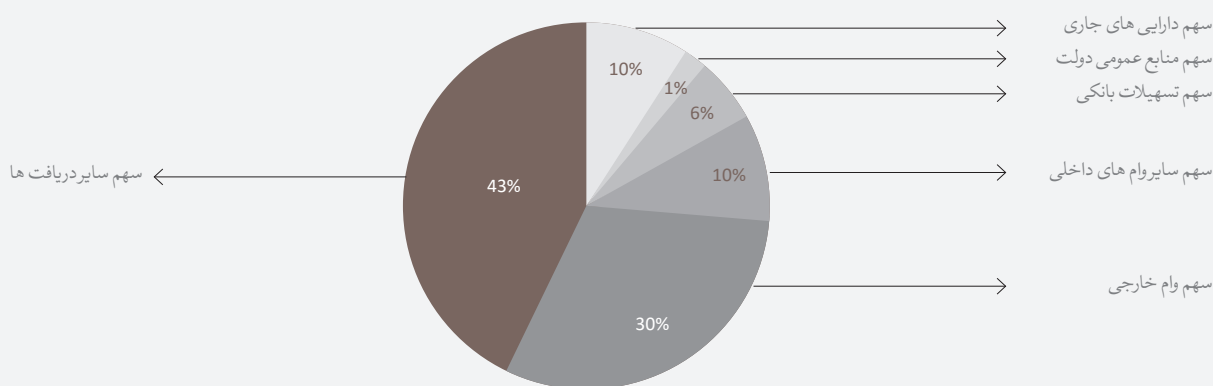
نمودار ۶ - مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۸

مجموع مصارف بودجه ای عمومی بخش برق:
۲۹ هزار میلیارد ریال



نمودار ۷ - منابع بودجه شرکت های دولتی بخش برق در سال ۱۳۹۸

مجموع منابع سرمایه ای بخش برق (بودجه عمومی و شرکت ها): ۲۴۵ هزار میلیارد ریال



جدول ۳ - برآورد متوسط قیمت برق (ریال بر کیلو وات ساعت)

۲۳۷۷۹۰	دریافتی حاصل از فروش برق به مشترکین با احتساب عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق و عوارض و مالیات بر ارزش افزوده
۱۸۶۰۰	کسرمی شود: ده درصد عوارض توسعه برق موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق
۱۸۰۹۰	کسرمی شود: عوارض و مالیات بر ارزش افزوده برق
۲۰۱۳۰۰	جمع (میلیارد ریال)
۱۳۷۳۰۰	مصرف انرژی برق کشور تا پایان شهریور ۱۳۹۷
۲۶۰۸۷۰	برآورد مصرف انرژی برق تا پایان سال ۱۳۹۷ با حساب ضریب ۰/۹ برای شش ماهه دوم سال
۲۶۶۰۸۷	برآورد مصرف انرژی برق در سال ۱۳۹۸ با حساب رشد ۲ درصدی به نسبت رقم برآوردی سال ۱۳۹۷ (میلیون کیلو وات ساعت)
متوسط قیمت برآوردی فروش برق برابر ۷۵۶ ریال بر کیلو وات ساعت	

با نرخ سود متعارف نظامنامه صندوق برداشت نماید. با اعلام سازمان برنامه و بودجه کشور به صندوق توسعه ملی، معادل ریالی تسهیلات یادشده از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی در اختیار بانک عامل که توسط دولت تعیین می شود قرار گیرد تا در چارچوب موافقتنامه های ذیربط صرف نماید. «سه» به بند ط تبصره ۵ این عبارت اضافه شود: «ط- به منظور سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میدین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، و طرح های سرمایه گذاری تولید نیروی برق (نیروگاه های گازی، سیکل ترکیبی و انرژی تجدیدپذیر) وزارت نیرو، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکتهای تابعه ذیربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکتهای مذکور از محل افزایش تولید همان میدین (برای طرح های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح های وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نماید.»



تامین مالی برای سرمایه گذاری طرح ها

لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ - (بند الف تبصره ۴ قانون)

تبصره ۴

الف- با بانکهای عامل اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۸ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به موارد زیر اقدام کنند:

- ۱- سرمایه گذاران بخش های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های توسعه ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میادین مشترک و جمع آوری گازهای همراه در راستای افزایش ضریب بازیافت مخازن و احیای چاه های قدیمی با داشتن ذخایر نفتی درجا و بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن تولیدی از آنها
- ۲- طرح های توسعه ای و زیربنایی سازمان های توسعه بخش صنعت و معدن با مشارکت حداقل پنجاه و یک درصدی (۵۱٪) بخش خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته بر اساس مزیت منطقه ای
- ۳- سرمایه گذاران بخش های خصوصی، تعاونی، نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های صنایع تکمیلی و تبدیلی چغندر قند.

پیشنهاد سندیکای صنعت برق

به تبصره ۴ بند زیر اضافه شود:

۴- سرمایه گذاران بخش خصوصی، تعاونی، نهادهای عمومی برای طرح های تولید، انتقال و توزیع برق

تامین مالی برای سرمایه گذاری طرح ها

قانون بودجه سال ۱۳۹۷ - تبصره ۴

ه- به دولت اجازه داده می شود به منظور تکمیل طرح انتقال آب کشاورزی با لوله به چهل و شش هزار هکتار اراضی دشت سیستان، مبلغ سیصد و پنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار را از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات با نرخ سود متعارف نظامنامه آن صندوق برداشت نماید. با اعلام سازمان برنامه و بودجه کشور به صندوق توسعه ملی، معادل ریالی تسهیلات یاد شده از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در اختیار بانک عامل که توسط دولت تعیین می شود، قرار می گیرد تا در چارچوب موافقتنامه های ذیربط مصرف نماید.

پیشنهاد سندیکای صنعت برق

ه- به دولت اجازه داده می شود به منظور تکمیل طرح های تولید و انتقال و توزیع برق مبلغ یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات با نرخ سود متعارف نظامنامه صندوق برداشت نماید. با اعلام سازمان برنامه و بودجه کشور به صندوق توسعه ملی، معادل ریالی تسهیلات یاد شده از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی در اختیار بانک عامل که توسط دولت تعیین می شود قرار گیرد تا در چارچوب موافقتنامه های ذیربط صرف نماید.

تامین مالی برای سرمایه گذاری طرح ها

لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ - تبصره ۵

ط- به منظور سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکتهای تابعه ذیربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکتهای مذکور از محل افزایش تولید همان میادین (برای طرح های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح های وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نماید.

پیشنهاد سندیکای صنعت برق

به بند ط تبصره ۵ این عبارت اضافه شود:

ط- به منظور سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، و طرح های سرمایه گذاری تولید نیروی برق (نیروگاه های گازی، سیکل ترکیبی و انرژی تجدید پذیر) وزارت نیرو، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکتهای تابعه ذیربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکتهای مذکور از محل افزایش تولید همان میادین (برای طرح های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح های وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نماید.

بررسی مسائل کلیدی و مشکلات مالی صنعت برق



گزارشی که پیش روست بخشی از پژوهشی است که توسط معاونت پژوهشی سندیکای صنعت برق ایران تدوین شده است. متن کامل این گزارش با همین عنوان توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی منتشر شده است. گزیده‌ای از مهمترین بخش‌های این گزارش در این بخش به نشر رسیده است؛

چکیده

امروزه انرژی برق یکی از نیازهای حیاتی زندگی روزمره جوامع بشری است که در صورت عدم دسترسی برق، تقریباً سایر امور نیز متوقف شده و موجب اختلال در روند زندگی می‌شود. در واقع برق یکی از زیرساخت‌های اصلی توسعه به شمار می‌رود و نقش بی بدیلی در فراهم آوردن بسترهای لازم برای رشد پایدار اقتصادی، اشتغال، سرمایه‌گذاری و رفاه اجتماعی به‌ویژه گسترش صنایع ازجمله ارتباطات دارد. با این وجود صنعت برق ایران با چالش‌های متعددی روبرو بوده که برخی از آن‌ها صورتی مزمن به خود گرفته است. اصلاحات ساختاری مکرر و خصوصی سازی ناکارآمد، تلفات بالا و بهره‌وری پایین در بخش‌های تولید، انتقال و توزیع، تداوم کسری بودجه و انباشت بدهی وزارت نیرو و رشد چشم گیر مصرف خانگی برق به ویژه در روزهای گرم سال، شماری از مهم ترین مسائل صنعت برق در سالیان اخیر بوده است. استمرار مسائل فوق موجب شده است، دسترسی به برق به یکی از چالش‌های فضای کسب و کار ایران تبدیل شود و جایگاه ایران در رتبه‌بندی محیط کسب و کار تغییر با کاهش روبرو شود و کمبود برق به ویژه در فصل تابستان موجب خاموشی‌های متعدد شود.

یکی از علل نمود و تداوم مسائل یادشده، نابسامانی‌های موجود در اقتصاد صنعت برق

کشور است. که تبیین آن نیازمند تجزیه و تحلیل جریان مالی این صنعت با توجه به عملکرد بودجه وزارت نیرو می‌باشد. در واقع سند بودجه سنواتی وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن با توجه به آن‌که نشان‌دهنده برنامه مالی دولت در بخش انرژی است بیانگر آن است که دولت در حوزه برق و انرژی چه سیاست‌ها و رفتاری دارد و چگونه این صنعت را اداره می‌کند.

در این گزارش سعی شده است با ارائه چارچوب مفهومی از صنعت برق کشور، ضمن بررسی و تحلیل اقتصاد برق و عوامل مؤثر بر آن، به تبیین چالش‌ها و مسائل کلیدی صنعت برق ایران پرداخته و در نهایت پیشنهادهای مشخص و کاربردی به منظور بهبود شرایط و سیاست‌گذاری ارائه شود. این گزارش در سه بخش به تبیین و روشن‌سازی مسئله صنعت برق در کشور می‌پردازد، در بخش اول تحلیل وضعیت موجود صنعت برق کشور با تحلیل شاخص‌ها و ویژگی‌های اصلی صنعت صورت پذیرفته است. در بخش دوم به منظور بررسی اقتصاد برق، با استفاده از تحلیل سری‌های زمانی و شاخص‌های مرتبط با صنعت برق جریان‌های درآمدی-هزینه‌ای وزارت نیرو و شرکت‌های برق منطقه‌ای بررسی گردیده است، بخش سوم نیز به بیان مسائل کلیدی و ارائه راهکارهای رفع موانع و مشکلات صنعت برق با تکیه بر نظریات علمی و نظرات خبرگان صنعت و اقتصاد کشور تخصیص داده شده است.

۱- بررسی جریان مالی صنعت برق

جریان مالی صنعت برق در لایحه بودجه دولت از دوشاخه اصلی وزارت نیرو و شرکت‌های بخش برق تابعه وزارت نیرو تشکیل شده است که درآمد و هزینه‌های اساسی صنعت از عملکرد این دو بخش منتج می‌شود. بودجه شرکت‌های دولتی ازجمله شرکت‌های بخش برق وزارت نیرو، هرساله به همراه بودجه عمومی به مجلس

شورای اسلامی تقدیم می‌شود، اما این کار در عمل بیشتر جنبه اطلاعی دارد و نمایندگان معمولاً بخش مهمی از بودجه شرکت‌ها را بررسی نمی‌کنند. با توجه به اهمیت صنعت برق و ارتباطش با زندگی روزمره آحاد جامعه، بررسی بودجه بخش برق امری بسیار حیاتی و حائز اهمیت است. در بودجه سنواتی وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن، میزان درآمد-هزینه صنعت برق و همچنین منابع-مصارف سرمایه‌ای وزارت نیرو و شرکت‌های بخش برق تعیین می‌گردد. بررسی روند و احکام لایحه بودجه سنواتی وزارت نیرو و شرکت‌های بخش برق به‌عنوان هسته اصلی جریان مالی صنعت برق، تصویرروشنی از وضعیت مالی و اقتصادی این صنعت ارائه خواهد داد.

۱-۱- جریان درآمدی صنعت برق

براساس گزارشات سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درآمد صنعت برق کشور از سه محل «درآمد حاصل از فروش برق به مشترکین»، «درآمد حاصل از صادرات» و «سایر درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی» تأمین می‌گردد. درآمد فروش برق به مشترکین و درآمد صادراتی فروش انرژی به دو عامل میزان تولید برق و قیمت فروش برق (قیمت داخلی و قیمت صادراتی) بستگی دارد. درآمد فروش برق به مشترکین از طریق شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع قابل حصول است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ شرکت‌های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو، مبلغ درآمد حاصل از فروش برق، حدود ۲۰۹ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده که از محل فروش ۲۶۳ میلیارد کیلووات ساعت حاصل خواهد شد و هر کیلووات ساعت به‌طور متوسط حدود ۸۱۴ ریال به فروش خواهد رسید. قطعی‌ترین جریان درآمدی صنعت برق فروش مستقیم برق به مشترکین می‌باشد و بندهای «سایر درآمدهای

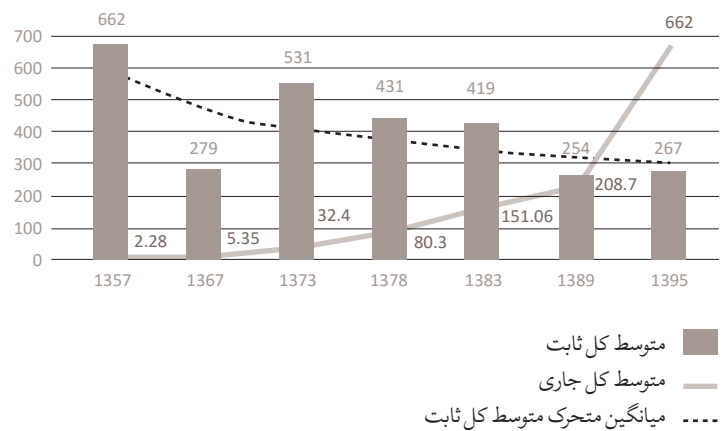


متفرقه» و «درآمد حاصل از صادرات» مشکوک الوصول می‌باشند. لذا به نظر می‌رسد علاوه بر توجه به افزایش بهای برق در کشور، باید توجه ویژه‌ای به کاهش هزینه‌های شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو در بخش برق برای جلوگیری از زیان شود. با توجه به گزارش شرکت مادر تخصصی توانیر و مرکز پژوهش‌های مجلس روند میزان فروش و قیمت برق در داخل و خارج از کشور به صورت زیر می‌باشد. در زمینه قیمت برق، متأسفانه در ادوار گذشته روند نزولی متوسط نرخ فروش برق (به قیمت پایه) را در بخش‌های خانگی، صنعتی، کشاورزی و ... شاهد بوده‌ایم (شکل ۱ و ۲)، که ادامه این روند دارای اثرات زیان باری همچون، کاهش درآمدهای صنعت برق، افزایش بدهی و دیون وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن به بخش خصوصی و افزایش اتلاف و مصرف بی‌رویه انرژی برق را به همراه خواهد داشت. از طرف دیگر نیز غیر واقعی بودن قیمت برق، از لحاظ اقتصادی پروژه‌ها و فعالیت در صنعت را غیر بهینه و زیان ده نموده که این خود موجبات کاهش انگیزه مشارکت بخش خصوصی در صنعت برق را فراهم آورده است. همان‌طور که از روند نمودارها مشخص است، درآمد حاصل از فروش برق به مشترکین داخلی به‌طور معمول از حاصل ضرب قیمت در میزان فروش حاصل می‌شود که این میزان دارای روند مثبت صعودی می‌باشد که این روند ناشی از افزایش میزان فروش برق در طول زمان است. در مورد درآمد حاصل از صادرات برق نیز این مقدار تابعی از میزان صادرات برق بوده است که با بررسی نمودار تطابق این دو روند قابل مشاهده می‌باشد که تغییرات این متغیر در طول زمان بیش‌تر به شرایط سیاسی و اقتصادی در سطح بین‌الملل که به صورت برون‌زا می‌باشند، بستگی دارد. همچنین با توجه به روند نزولی سهم بودجه وزارت نیرو از بودجه عمومی کشور میزان کسری بودجه و بدهی‌های این وزارت در سال‌های آینده با روند رو به رشدی همراه خواهد بود. (شکل ۳)

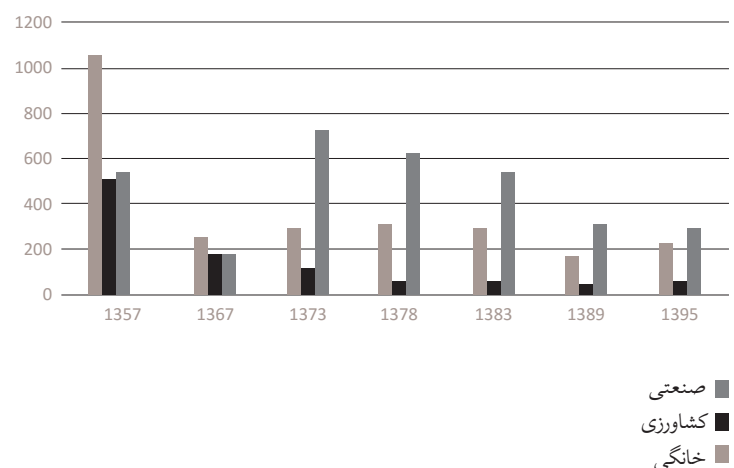
با نگاهی به جدول درآمد-هزینه شرکت‌های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو، بررسی‌های نشان می‌دهند که هزینه‌های شرکت‌های دولتی بخش برق وزارت نیرو در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ رشد حدود ۴/۸۴ درصدی داشته است. این در حالی است که درآمدهای آن شرکت‌ها حدود ۳/۸۲ رشد را نشان می‌دهد، لذا شرکت‌های زیرمجموعه دچار کسری بودجه خواهند شد.

۱-۲- جریان هزینه‌ای صنعت برق

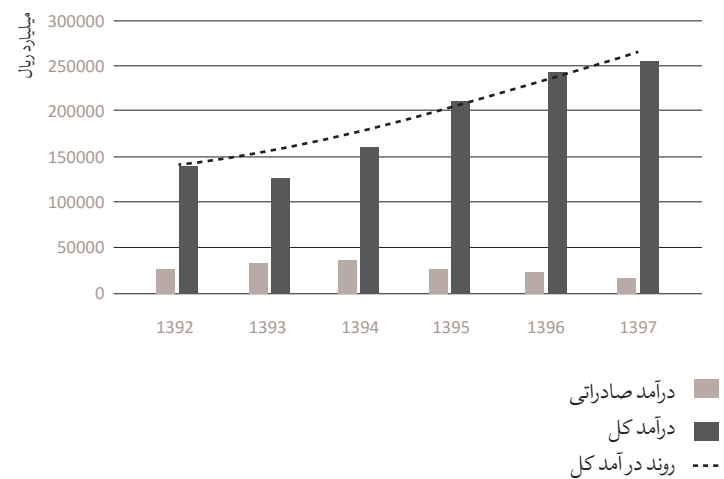
به‌طور کلی بخش عمده‌ای از جریان هزینه‌ای صنعت برق را هزینه‌های خرید برق، هزینه‌های تولید ریال هزینه‌های توزیع، هزینه‌های انتقال و هزینه‌های ناشی از واردات تشکیل می‌دهند. با بررسی روند زمانی هزینه‌های صنعت برق بر اساس لوايح بودجه



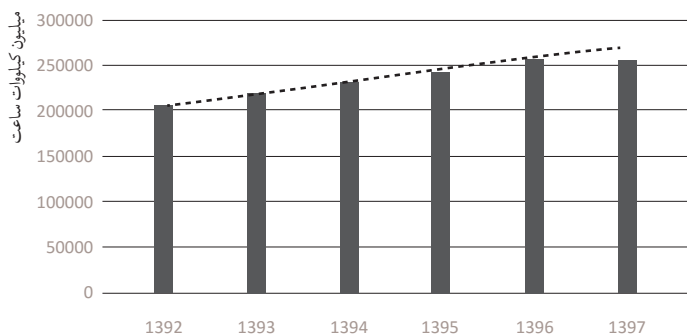
شکل ۱: متوسط کل نرخ فروش برق به قیمت ثابت و جاری
منبع: وزارت نیرو، ۵۰ سال صنعت برق ایران در آیین آماری ۱۳۹۶-۱۳۹۵



شکل ۲: متوسط نرخ فروش برق به تفکیک نوع مصرف
منبع: ۵۰ سال صنعت برق ایران در آیین آماری ۱۳۹۶-۱۳۹۵



شکل ۳: روند درآمد کل و درآمد حاصل از صادرات صنعت برق

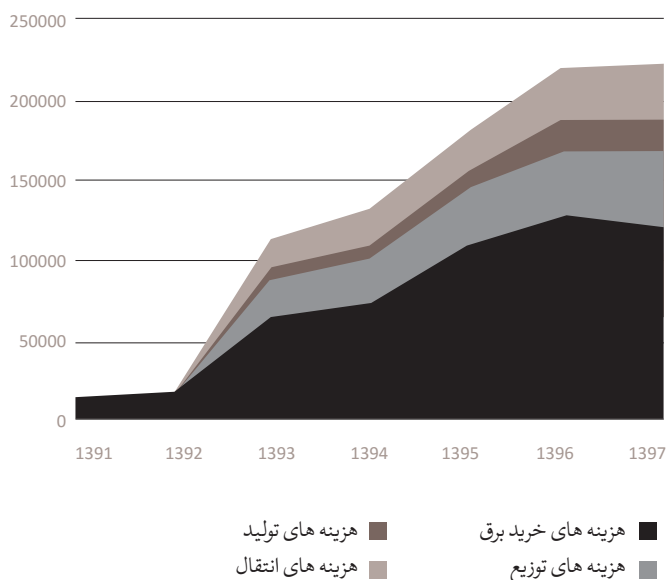


شکل ۴: روند فروش برق به مشترکین



سهم وزارت نیرو از بودجه کل کشور
سهم مصارف تملک دارایی وزارت نیرو از تملک دارایی کل کشور

شکل ۵: روند بودجه وزارت نیرو از بودجه عمومی کشور (درصد)
منبع: محاسبات تحقیق



شکل ۶: روند زمانی هزینه های صنعت برق به تفکیک نوع (میلیارد ریال)

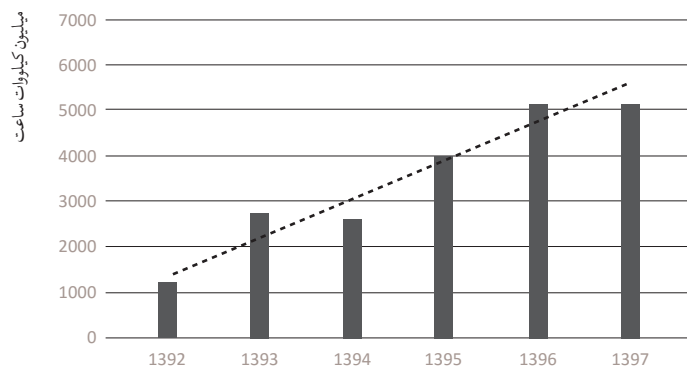
سنواتی مصوب، همچون درآمدهای صنعت برق این متغیر نیز با روند صعودی همراه بوده است. هزینه های جاری صنعت برق به صورت قطعی می باشند و به طور معمول مازاد هزینه ای میان لایحه مصوب و عملکرد در هر سال وجود دارد که این موضوع با توجه به غیرقابل اطمینان بودن حصول منابع درآمدی صنعت برق، نگرانی در مورد افزایش کسری بودجه صنعت برق را بیشتر خواهد نمود. همچنین روند صعودی هزینه های واردات برق از جمله رشد ۳۸٪ درصدی این هزینه ها در سال های اخیر، فضای اقتصاد برق را با نا اطمینانی بسیاری مواجه ساخته است. به طور معمول زیان ناشی از بالا بودن هزینه های شرکت های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو نسبت به درآمدهای آنان، از طریق ردیف هایی چون «سایر درآمدهای متفرقه» و «صادرات برق» جبران شده است ولی تحقق این دو بند مزبور کاملاً دور از انتظار است و از طرف دیگر نیز با توجه به روند نزولی صادرات به دلیل بحران های ارزی و محدودیت های تجارت بین المللی، دستیابی به این درآمدها مشکوک الوصول می باشد.

۳-۱- تحلیل جریان درآمد-هزینه ای صنعت برق

در این گزارش با عنایت به قوانین بالادستی، تجربیات ادوار گذشته بودجه سنواتی و چارچوب های نظریات اقتصادی، با استفاده از روابط میان بودجه مصوب و عملکرد صنعت در سال های پیشین، سعی شده است میزان کسری بودجه واقعی صنعت برق تخمین زده شود. منطبق با لایحه بودجه ۱۳۹۶ (به گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی)، سه ردیف اصلی شامل درآمد دریافتی حاصل از فروش برق به مشترکین، درآمد حاصل از صادرات و سایر درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی، بخش درآمدهای صنعت برق را تشکیل می دهند. که براساس الگو تحقق پذیری سال های گذشته، اصلی ترین و قطعی ترین منبع درآمد صنعت، فروش برق به مشترکین می باشد که در سال ۱۳۹۶، این عدد معادل ۸۲ درصد از کل درآمدها می باشد.

در زمینه بندهای درآمدی بودجه سنواتی صنعت برق همواره ابهامات و عدم شفافیت هایی واضح و مبرهن بوده است، برای مثال در مورد بند سایر درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی، افزایش ۱۰۰ درصدی این عدد در بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ نشان از ابهام فراوان و غیرقابل اتکا بودن این منبع دارد. همچنین متوسط نرخ فروش به مشترکین نیز به طور غیرواقعی عدد ۷۶۷ ریال در نظر گرفته شده است در صورتی که متوسط نرخ واقعی (براساس تخمین این گزارش) ۷۱۰ ریال می باشد که این افزایش بیشتر قیمت بیانگر تراز کردن حساب ها در بودجه نویسی می باشد. در این گزارش، با فرض تحقق صد درصدی درآمد از حاصل از صادرات میانگین دو سال ۱۳۹۷





شکل ۷: هزینه ناشی از واردات برق (میلیارد ریال)
مأخذ داده‌ها: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

و ۱۳۹۶، و تحقق سایر درآمدها به میزان مصوب، صنعت دارای ۳۹۱۱۱ میلیارد ریال درآمد در سال ۱۳۹۶ می‌باشد. با توجه به میزان فروش ۲۵۵/۲۴ میلیارد کیلووات ساعت برق به مشترکین داخلی با متوسط قیمت ۷۱۰ ریال به ازای هر کیلووات ساعت، میزان ۱۸۱۲۲۰ میلیارد ریال نیز درآمد حاصل از فروش برق به مشترکین می‌باشد و در مجموع درآمد صنعت برق در سال ۱۳۹۶، برابر ۲۲۰۳۳۱ میلیارد ریال است. در زمینه مواد هزینه‌ای قانون بودجه نیز با فاکتورگیری از هزینه‌های جزئی، چهار بخش اصلی هزینه‌های تولید، توزیع، انتقال و استهلاک میزان ۲۴۳۱۴۸ میلیارد ریال را دارا می‌باشند. که سهم هزینه‌های خرید برق ۶۲ درصد کل هزینه‌های می‌باشد. همان‌طور که در لایحه بودجه سنواتی قابل مشاهده است، صنعت برق از نظرتراز شکلی دارای کسری بودجه نمی‌باشد که این امر به دلیل غیر واقعی بودن و غیر شفاف بودن اعداد و ارقام مندرج در بودجه است، اما بر اساس نتایج این گزارش، صنعت برق کشور در سال ۱۳۹۶، به میزان ۲۲۸۱۷ میلیارد ریال کسری بودجه داشت که این میزان مطمئناً در سال ۱۳۹۷ با افزایش روبرو خواهد شد. (شکل ۸)

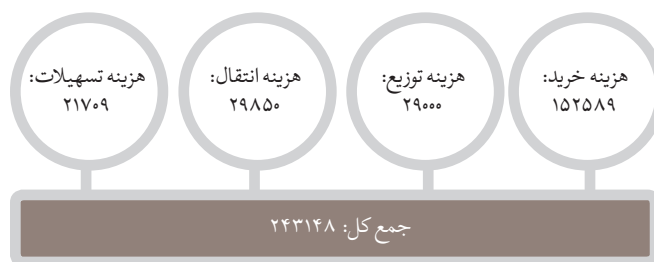
۲- تحلیل جریان سرمایه‌گذاری

با توجه به بررسی‌های صورت پذیرفته برای افزایش ظرفیت سالانه تولید برق به میزان ۵ هزار مگاوات در هر سال بالغ بر ۳ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری جدید نیاز است، متأسفانه از یک طرف به دلیل کمبود منابع تأمین مالی پروژه‌ها توسط وزارت نیرو و شرکت‌های تابع آن و همچنین عدم توانایی ورود بخش خصوصی به این نوع پروژه‌ها و از طرف دیگر تحریم‌های اقتصادی و عدم دسترسی به منابع مالی و فاینانس خارجی و بین‌المللی، روند سرمایه‌گذاری در بخش تولید برق به صورت کاهنده بوده است.

ذخایر و اندوخته‌ها، ودیعه حق انشعاب، کمک درآمد عمومی و تسهیلات مالی بانکی (داخلی و خارجی) مهم‌ترین منابع جریان سرمایه‌ای صنعت برق می‌باشند که در این میان تسهیلات مالی بانکی با دارا بودن سهم ۷۰ درصدی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشند. نتایج بررسی ادوار گذشته بودجه صنعت و محاسبه میزان تحقق‌پذیری منابع سرمایه‌ای (نسبت بودجه مصوب به عملکرد صنعت)، نشان داده است که تنها ۳ درصد از منابع سرمایه‌ای از محل تسهیلات مالی و بانکی قابلیت تحقق‌پذیری و اتکا را دارا می‌باشد و در سطح کلان، میزان تحقق‌پذیری کل منابع سرمایه‌ای برابر ۳۳ درصد می‌باشد که این میزان نشان از غیرقابل تحقق بودن اعداد و ارقام مندرج در بودجه سنواتی صنعت می‌باشد. در زمینه مصارف سرمایه‌ای بودجه صنعت برق نیز، دو بخش اصلی سرمایه‌گذاری‌ها (سرمایه‌گذاری در تولید، انتقال، توزیع و سایر طرح‌ها) و بدهی‌ها و دیون (پرداخت اصل اوراق مشارکت، پرداخت اصل تسهیلات بانکی داخلی و خارجی، پرداخت ماده (۹۸) قانون برنامه‌بودجه و پرداخت دیون) قابل تقسیم است، که سهم سرمایه‌گذاری‌ها در مصارف سرمایه‌ای، ۷۹ درصد از کل مصارف می‌باشد. (شکل ۱۰ و ۱۱)

بر اساس سناریو تحقق‌پذیری واقعی منابع سرمایه‌ای در

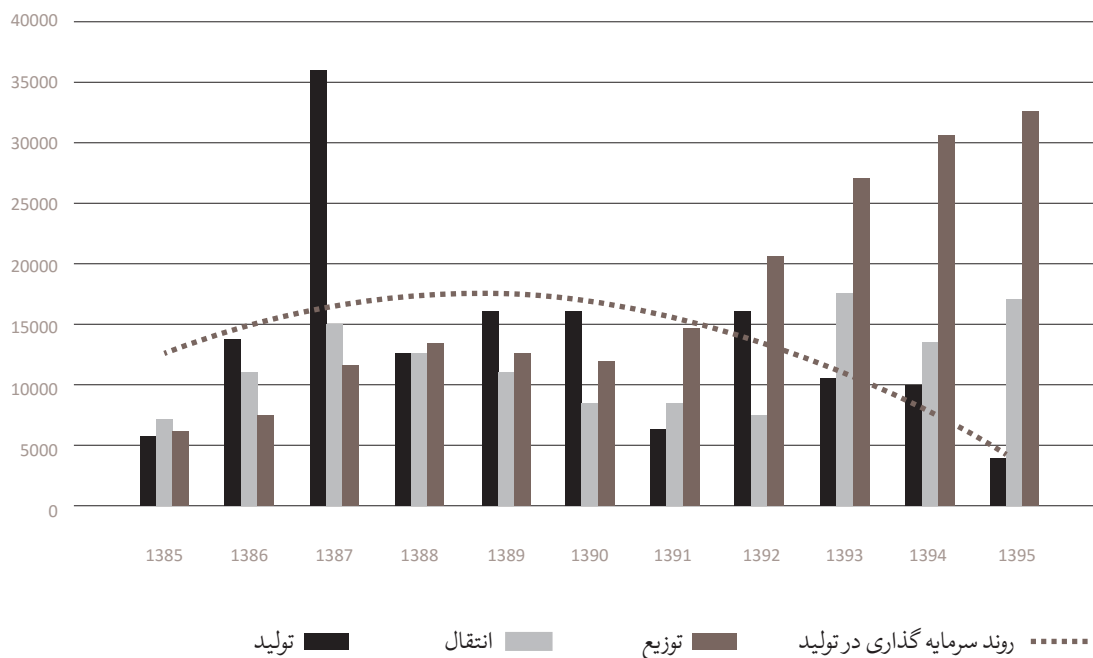
• بررسی هزینه صنعت برق در سال ۱۳۹۶ (میلیارد ریال)



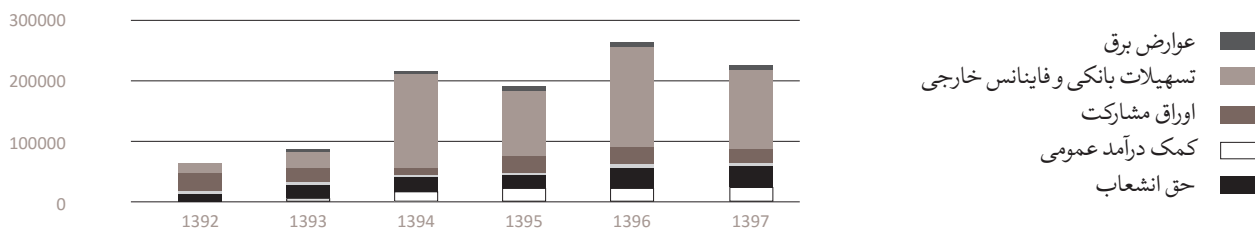
• بررسی درآمد صنعت برق در سال ۱۳۹۶ (میلیارد ریال)



شکل ۸: بررسی کسری بودجه صنعت برق در سال ۱۳۹۷



شکل ۹: روند سرمایه‌گذاری در صنعت برق (میلیارد ریال)
منبع: شرکت مادر تخصصی توانیر، دفتر فناوری اطلاعات



شکل ۱۰: روند منابع سرمایه‌ای به تفکیک منابع (میلیارد ریال)
منبع: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

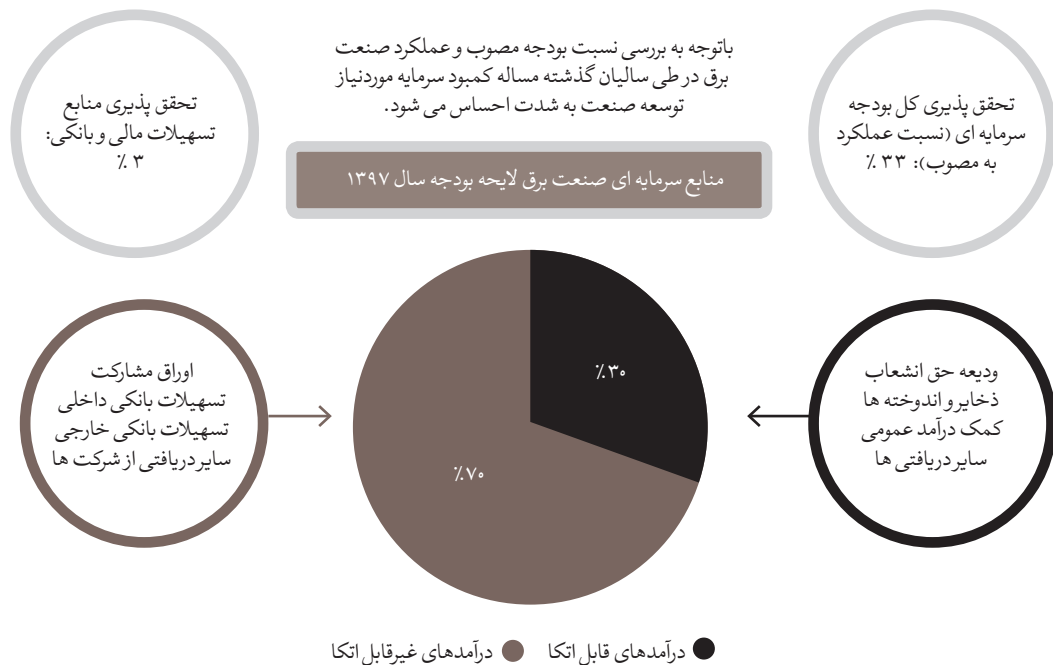
۳-۱- نظام قیمت گذاری ناکارآمد و غیر شفاف
(عدم تعادل درآمدها و هزینه‌ها، انباشت بدهی و مصرف غیر بهینه برق)
در حال حاضر مطابق قانون سازمان برق مصوب ۱۳۴۶، نظام تعرفه گذاری برق برعهده وزارت نیرو است و قیمت فروش برق خرده‌فروشی به مشترکین توسط رویه ای انجام می شود که از طرفی شفاف نیست و از طرف دیگر بنا بر ادعای مسئولین وزارت نیرو، قیمت فروش برق، به صورت تکلیفی و دستوری تعیین می شود که کمتر از قیمت تمام شده آن است. این مسئله باعث شده است جریان مالی برق دچار عدم توازن شود و وزارت نیرو با کسری بودجه

در عین حال میزان کل منابع قابل تحقق ۹۵۰۱۵ میلیارد ریالی، کل صنعت برق با کمبود سرمایه به میزان ۱۶۸۰۴۹ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷، مواجه می‌باشد. (شکل ۱۲)

۳- چالش‌ها و مسائل کلیدی صنعت برق
با توجه به شرایط اقتصادی ارائه شده در بخش‌های پیشین و با استفاده از نظرات خبرگان صنعت، مهم ترین مسائل و چالش‌های صنعت برق که منجر به عدم توسعه آن و در نتیجه بروز بحران خاموشی‌ها شده است را می‌توان در چند دسته کلی به شرح زیر طبقه‌بندی نمود:

سال ۱۳۹۷، منابع سرمایه‌ای تأمین شده از کانال تسهیلات مالی و بانکی میزان ۱۸۹۹۳۷ میلیارد ریال می‌باشد که ۷۰ درصد از کل منابع را تشکیل می‌دهند با فرض تحقق پذیری ۳ درصدی این میزان برای سال ۱۳۹۷، عدد ۵۶۹۸ میلیارد ریال می‌باشد. از طرف دیگر با فرض تحقق پذیری ۳۳ درصدی کل منابع، میزان واقعی و قابل اتکا منابع برای سال ۱۳۹۷، برابر ۸۹۳۱۷ میلیارد ریال است.
بر اساس نتایج محاسبات این گزارش، با توجه به میزان ۲۱۴۹۴۴ میلیارد ریالی جهت سرمایه‌گذاری و میزان ۴۸۱۲۰ میلیارد ریالی به منظور پرداخت بدهی‌ها و دیون و





شکل ۱۱: بررسی تحقق پذیری منابع سرمایه ای در سال ۱۳۹۷

سیستماتیک مواجهه شود و در نتیجه سالانه بردهای های دولت به بخش تولیدکنندگان برق افزوده می شود. از طرف دیگر به دلیل عدم شفافیت نظام قیمت گذاری، ذینفعان و مخاطبان بر قیمت ها صحه نمی گذارند و عملاً علامت نادرستی از قیمت برق به مصرف کنندگان داده می شود در نتیجه مصرف برق بهینه نبوده و اتلاف زیادی در بخش مصرف ایجاد می شود. این مسئله عوارض دیگری داشته است که مهم ترین آن غیراقتصادی شدن طرح های بهینه سازی مصرف انرژی و استفاده از انرژی تجدید پذیر است.

۲-۳- کاهش سرمایه گذاری برای توسعه ظرفیت تولید و شبکه برق

(عدم تأمین برق مورد نیاز و بروز خاموشی) روند سرمایه گذاری در صنعت برق در پنج سال اخیر کاهش چشمگیری داشته است و در نتیجه بخش زیادی از طرح های توسعه ای صنعت برق در بخش تولید، انتقال و توزیع به اجرا در نیامده است. این مسئله باعث شده تقاضای رو به رشد مصرف پاسخ داده نشده و از یک طرف بحران خاموشی ها بروز پیدا کرده است و از طرف دیگر، دسترسی به برق برای رشد صنعت و اقتصاد کشور با کمبود مواجهه است. این مسئله منجر به تعطیلی و بیکاری تعداد زیادی از واحدهای پیمانکاری

و ساخت تجهیزات برق شده است و ظرفیت های زنجیره تأمین صنعت دچار بحران رکود و بیکاری شده است. این مسئله در بلندمدت منجر به وابستگی کشور به کالا و خدماتی است که تاکنون تولید می شده اند و با تعطیلی آن ها در آینده برای توسعه نیازمند واردات خواهند شد. (شکل ۹)

۳-۳- فرسودگی تجهیزات تولید و انتقال و توزیع برق

(کاهش ضریب آمادگی شبکه و اتلاف بالای برق) بخش عمده ای از تجهیزات شبکه برق، عمر مفید خود را طی کرده اند و فاقد کارایی لازم برای عرضه بهینه برق می باشند. در نتیجه اولاً ایمنی شبکه در حد استاندارد نیست و ثانیاً اتلاف برق در بخش های زیادی از شبکه برق بالا است. بنابراین راندمان تولید و عرضه برق پایین آمده و قیمت تمام شده آن بالا خواهد بود.

۴-۳- عدم پرداخت مطالبات و جرائم دیرکرد بخش خصوصی

(کاهش توان مالی و اجرایی شرکت های تولیدی و پیمانکاری و تعطیلی واحدها) با توجه به اینکه در سال های اخیر، مطالبات بخش خصوصی پس از اجرای تعهدات، یا

پرداخت نشده است و یا با تأخیرهای طولانی و بدون جبران خسارت دیرکرد پرداخت شده است، در نتیجه جریان مالی شرکت ها دچار اختلال شده و بخش زیادی از آن ها ضرر دیده و عملاً رو به تعطیلی رفته اند. پیامد بلندمدت این موضوع، از بین رفتن سرمایه گذاری های زیادی است که در طول چند دهه در صنعت برق ایجاد شده است که به دلیل مشکلات مالی با بحران مواجه شده اند.

۵-۳- توقف پروژه ها به دلیل عدم جبران افزایش قیمت نهاده ها (افزایش نرخ ارز و فلزات)

با توجه به اینکه در نظام قراردادی، شرایط عمومی و خصوصی قراردادها، به نحوی تدوین شده است که تمامی ریسک های ناشی از تغییر قیمت مواد اولیه و تجهیزات را به طور یک جانبه به پیمانکاران و تولیدکنندگان تجهیزات تحمیل می شود، در شرایط کنونی که قیمت ارز به بیش از صد درصد افزایش یافته است، عملاً ادامه اجرای پروژه با مبالغ قراردادی غیرممکن گردیده است، در نتیجه پروژه ها متوقف شده و ضرر مالی بزرگی به شرکت های صنعتی وارد شده است. اصرار بر اجرای قراردادها از سوی کارفرمایان دولتی بدون در نظر داشتن تغییرات پیش آمده، منجر به تحمیل تمامی ضررهای اقتصادی به بدنه



شکل ۱۲: بررسی کمبود سرمایه مورد نیاز در سال ۱۳۹۷

بخش خصوصی شده و در نتیجه تعطیلی ده‌ها شرکت سازنده و پیمانکاری و بیکاری ۳۰ درصدی نیروی کار را در پی داشته است.

۳-۶- چالش تأمین مواد خام و فلزات مورد نیاز تولیدکنندگان

با توجه به اینکه عرضه فلزات و مواد خام مورد نیاز واحدهای تولیدی در انحصار شرکت‌های بزرگ است و از سوی دیگر واردات مواد اولیه به دلیل مشکلات ارزی دچار اختلال شده است، دسترسی تولیدکنندگان به مواد خام با چالش همراه است. در این شرایط هزینه تولید کالا و تجهیزات برقی افزایش زیادی داشته و همچنین سوداگران بازارهای مالی با خرید و فروش فلزات دسترسی تولیدکنندگان را به مواد اولیه دچار اختلال کرده‌اند. با ادامه این وضعیت فعالیت واحدهای تولیدی متوقف شده و بیکاری نیروی کار را به همراه دارد. در نتیجه این امر ظرفیت‌های تولیدی و صنعتی کشور در بلندمدت از بین می‌رود.

۳-۷- آثار منفی مالی و فنی تحریم‌ها در صنعت

قطع همکاری شرکت‌های اروپایی و آمریکایی به دلیل تحریم و عدم فروش محصولات مورد نیاز صنعت به شرکت‌های ایرانی یکی از آثار مستقیم تحریم‌ها می‌باشد. این مسئله

در کنار عدم همکاری برای انتقال فناوری به شرکت‌های ایرانی از سوی دیگر منجر به اختلال در عرصه ساخت و تولید محصولات شده است. از سوی دیگر بروز تحریم‌ها، موجب شده است نقل و انتقال مالی با کشورهای دیگر دچار مشکل شود و در نتیجه صادرات کالا دچار اختلال شود به‌ویژه با در نظر داشتن اینکه صنعت برق بزرگ‌ترین سهم صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور را داشته است، آثار مخرب این موضوع بر اقتصاد این صنعت بسیار شدید است.

۴- راهبردهای کلیدی و راهکارهای کوتاه‌مدت حل مشکلات صنعت برق

حل مسائل صنعت برق ایران نیازمند اجرای ۷ راهبرد اساسی متناظر با مسائل صنعت برق است که منجر به تغییرات اساسی در کوتاه‌مدت و بلندمدت خواهد شد. در این بخش، راهبرد اساسی برای حل مسائل صنعت برق و راهکار اجرایی آن ارائه می‌گردد.

۴-۱- اصلاح نظام قیمت گذاری برق

نظام قیمت‌گذاری صنعت برق نیازمند اصلاحاتی است که بتواند در جریان درآمد و هزینه‌های آن توازن و تعادل برقرار سازد. برای این منظور لازم است در کوتاه مدت و بلندمدت اصلاحات زیر صورت پذیرد:

اقدام کوتاه‌مدت:

برای جبران هزینه‌های تمام شده برق، متوسط قیمت فروش برق با شیب تدریجی به میزانی بیش از نرخ تورم سالانه افزایش پیدا کند. مسئولیت این امر بر عهده وزارت نیرو و هیئت دولت می‌باشد.

اقدام بلندمدت:

نیازمند تنظیم مقررات بخشی برق برای تعیین نظام قیمت‌گذاری برق مستقل از وزارت نیرو تشکیل شود و نظام تعرفه‌گذاری برق به‌طور اساسی متناسب با شرایط اقتصادی امروز کشور اصلاح شود. برای پیاده‌سازی این موضوع نیازمند آن است که شورای رقابت با همکاری وزارت نیرو و اتاق بازرگانی و تشکلهای مرتبط این نهاد را تشکیل دهد و با طراحی نظام تعرفه‌ای جدیدی که مبتنی بر شفافیت و اصول علمی و فنی می‌باشد جریان مالی صنعت را متعادل سازد.

۴-۲- افزایش سرمایه گذاری در پروژه‌های توسعه ای صنعت برق

توسعه صنعت برق نیازمند سرمایه گذاری در بخش‌های مختلف تولید، انتقال و توزیع است. برای تأمین مالی این سرمایه‌گذاری اقدامات زیر باید صورت گیرد:

اقدام کوتاه‌مدت:

از منابع مالی دولت و ذخایر صندوق توسعه



ملی جهت تأمین مالی پروژه های اولویت دار و استراتژیک صنعت برق سرمایه گذاری فوری صورت گیرد. وزارت نیرو با همکاری سازمان برنامه و بودجه سرمایه مورد نیاز طرح های اولویت دار و استراتژیک را شناسایی و در لایحه بودجه تخصیص لازم را بدهد.

اقدام بلندمدت:

ابزارهای مالی مانند اوراق مشارکت با ضمانت و پوشش ریسک دولت جهت سرمایه گذاری در صنعت برق منتشر شود و با اصلاح اقتصاد برق، امکان مشارکت بخش خصوصی و سرمایه گذاری بخش خصوصی برای تأمین مالی طرح های توسعه ای صنعت برق فراهم شود. در این رابطه لازم است وزارت نیرو با همکاری وزارت اقتصاد، مدل ها و ابزارهای مالی متنوع و با بازدهی مناسب را طراحی و در بازار سرمایه کشور منتشر نماید.

۴-۳- بهینه سازی و کاهش تلفات در زنجیره تولید تا مصرف برق

کاهش تلفات و بهینه سازی تولید تا مصرف برق نیازمند دودسته اقدامات می باشد که می تواند در کوتاه مدت و بلندمدت تأثیرگذار باشد:

اقدام کوتاه مدت:

با استفاده از فناوری های اجتماعی و نرم برای کاهش تلفات و مدیریت تقاضا راهکارها و مدل هایی طراحی شود که مصرف کنندگان را به مصرف بهینه ترغیب و جامعه مخاطب رفتارهای غلط مصرف خود را اصلاح کند. برای این کار مؤسسات دانش بنیان و نوآور با محوریت نهاد تحقیقات برق وزارت نیرو مدل های بهینه سازی مصرف را پیشنهاد و با تأمین منابع توسط وزارت نیرو اجرا شود.

اقدام بلندمدت:

در بلندمدت لازم است فناوری های موجود در شبکه به نحوی ارتقا یابد که تجهیزات شبکه برای کاهش تلفات در زنجیره تولید و انتقال و توزیع برق بهبود پیدا کند و از راهکارهای فنی و تکنولوژیک برای آن استفاده شود. در این زمینه لازم است وزارت نیرو سرمایه مورد نیاز را تأمین و مدل مالی مناسب را پیشنهاد و از شرکت های فنی و مهندسی برای ارائه راهکار و پیاده سازی آن استفاده نماید.

۴-۴- پرداخت مطالبات شرکت های تولید

برق و زنجیره تأمین

اقدام کوتاه مدت:

دولت با استفاده از ابزارهای مالی و تأمین نقدینگی مورد نیاز، مطالبات بخش خصوصی را پرداخت نماید و چنانچه تأخیری ایجاد می شود

با نرخ تنزیل مناسب، هزینه تأخیر در پرداخت را به شرکت های تولیدی و پیمانکار پرداخت نماید. وزارت نیرو با همکاری سازمان برنامه و بودجه منابع مورد نیاز برای پرداخت مطالبات را فراهم و به سرعت پرداخت کند.

اقدام بلندمدت:

در بلندمدت با ایجاد روش های تأمین مالی و اصلاح نظام قراردادی از بروز بدهی های بدون سررسید و پیش بینی نشده اجتناب نماید. وزارت نیرو با همکاری اتاق بازرگانی، نظام تأمین مالی و قراردادی را برای جلوگیری از بدهی های بدون سررسید و پیش بینی نشده اصلاح کند.

۴-۵- جبران افزایش قیمت نهاده ها در قراردادها

اقدام کوتاه مدت:

با اعلام شرایط هاردشیپ و ابلاغ دستورالعمل اصلاح قراردادهای جاری، امکان اصلاح قرارداد و یا خاتمه قرارداد بدون تحمیل هزینه های یک جانبه بر پیمانکاران فراهم کند. سازمان برنامه و بودجه با همکاری وزارت نیرو و اتاق بازرگانی دستورالعمل اصلاحی را تدوین و به کلیه کارفرمایان دولتی ابلاغ نماید.

اقدام بلندمدت:

با اصلاح قرارداد تیپ، شرایط تعدیل و پوشش ریسک متناسب با تغییرات قیمت فلزات اساسی و تجهیزات وابسته به ارز، در قراردادها پیش بینی می شود و به نسبت منصفانه ای این ریسک ها بین طرفین تسهیم می شود. نظام قراردادی توسط اتاق بازرگانی با همکاری وزارت نیرو و سازمان برنامه تهیه و ابلاغ شود.

۴-۶- مدیریت عرضه و تقاضای فلزات و مواد

خام در بازار

اقدام کوتاه مدت:

برای تأمین مواد خام (فلزات) مورد نیاز، دستورالعمل پیشنهادی اتاق بازرگانی (تهیه شده توسط سندیکا) برای مدیریت عرضه و تقاضای بازار بورس کالا متناسب با شرایط موجود به نحوی ابلاغ و اجرایی شود که تأمین نیازهای واحدهای تولیدی بدون اختلال و بدون هزینه های مازاد تحمیلی انجام شود.

اقدام بلندمدت:

نهادهای تنظیم گر برای نظارت و تنظیم بازار مواد خام و فلزات اساسی ایجاد و رویه های تنظیم روابط بازار عرضه و تقاضا اصلاح و به روز رسانی شود.

۴-۷- رفع موانع قانونی و مبادلات پولی برای

صادرات کالا، خدمات و انرژی برق توسط

بخش خصوصی

اقدام کوتاه مدت:

با مدیریت وزارت صمت مؤسسات مالی که بتوانند در شرایط تحریم، نقل و انتقال پولی را به انجام رسانند انتخاب و معرفی می شوند و این مؤسسات، عملیات بانکی مورد نیاز صادرکنندگان را در تجارت بین المللی به انجام می رسانند. موانع قانونی برای صادرات برق توسط بخش خصوصی برداشته شود و امکان صادرات انرژی برق توسط سرمایه گذاران بخش خصوصی فراهم شود.

اقدام بلندمدت:

با دیپلماسی اقتصادی، امکان همکاری های فنی و اقتصادی با کشورهای اروپایی و شرکت های SME فراهم می گردد. در این شرایط شرکت ها و مؤسساتی به عنوان کارگزار، در عملیات تجارت برون مرزی در چارچوب از پیش تعیین شده فعالیت می کنند به نحوی که ریسک صادرکنندگان به حداقل برسد. همچنین امکان جذب سرمایه گذاران خارجی با تسهیلات ویژه و پوشش ریسک تأمین کنندگان مالی در چارچوب تقویت صنعت داخلی فراهم شود.

جمع بندی

جریان مالی و اقتصاد صنعت برق و علی الخصوص بودجه وزارت نیرو به ویژه در بودجه شرکت های زیرمجموعه، همراه با ابهامات و نقصان هایی از جمله قابل محقق نبودن، غیرقابل تحقق شدن و مشکوک الوصول بودن درآمدها و منابع سرمایه ای، عدم شفافیت در مورد بندهای هزینه ای و مصارف سرمایه ای می باشد. بی توجهی به قوانین بالادستی چون برنامه ششم توسعه، درج ارقام غیرواقع بینانه در لایحه بودجه شرکت های غیردولتی، مهم ترین نقصان های لایحه بودجه شرکت های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو است، که منجر به اختلال در اقتصاد برق و بروز چالش های متعددی برای سرمایه گذاران و صاحبان کسب و کار زنجیره تأمین شده است. ادامه این وضعیت می تواند به تعطیلی واحدها، گسترش بیکاری و از بین رفتن توان ساخت و مهندسی کشور در بخش برق گردد. راهکارهایی که در این گزارش آمده است اولویت های اجرایی و راهبردی را برای عبور از چالش ها و بحران های این صنعت نشان داده است. ■



/ گفت و گو با علیرضا اسدی؛ / معاون پژوهش و برنامه ریزی سندیکای صنعت برق ایران

تکنوکرات‌ها، عامل ورشکستگی صنعت برق



روزنامه شرق - بودجه وزارت نیرو هر سال روی کاغذ شاهد رشد است، اما میزان بدهی‌های این وزارتخانه نیز روندی صعودی طی می‌کند. علیرضا اسدی معاون پژوهشی سندیکای صنعت برق، برخی از رشدهای درج شده در بودجه را گمراه‌کننده توصیف می‌کند. به اعتقاد او وزارت نیرو، اطلاعات شفافی از میزان منابع درآمدی خود در اختیار محققان قرار نمی‌دهد، اما تخمین‌ها نشان می‌دهد که این وزارتخانه سالانه سه هزار میلیارد تومان کسری بودجه دارد که این کسری تبدیل به مطالبات بخش خصوصی از دولت می‌شود. آن طور که او می‌گوید وضع فعلی پیش آمده در صنعت برق که به ورشکستگی شباهت زیادی دارد، حاصل دشمنی دشمنان نیست بلکه بدنه تکنوکرات وزارت نیرو که سال‌هاست بر مناصب این وزارتخانه تکیه زده و راهکارهای نادرست پیش روی صنعت برق قرار داده‌اند، مسئول وضعیت پیش آمده برای این صنعت هستند. معاون پژوهشی سندیکای صنعت برق بر این باور است که این صنعت زمینه رشد فراوانی دارد و از نگاه او دردآور است که امروز شاهد مشکلات عدیده در صنعت برق هستیم. اسدی تأکید می‌کند که اگر بپذیریم نگاهمان به صنعت برق غلط بوده و اجازه دهیم تفکرات جدید به برنامه‌ریزی برای صنعت برق وارد شوند، باهم یکی شویم و به دنبال ایجاد یک اجماع باشیم، صنعت برق می‌تواند تکانه‌های ناشی از فشارهای مالی که در یک دهه اخیر به این صنعت تحمیل شده را پشت سر بگذارد مجدداً به رشد و شکوفایی برسد. مشروح گفتگو با «علیرضا اسدی» معاون پژوهشی سندیکای صنعت برق در ادامه می‌آید.

درآمدها و هزینه‌های شرکت‌های تابعه وزارت نیرو در بودجه ۹۸ چه تغییراتی می‌کند؟
بودجه وزارت نیرو و دستگاه‌های اجرایی که خدمات می‌دهند دو بخش اصلی دارد. یک بخش بودجه عمومی است که از محل خزانه کل (مالیات و درآمدهای نفتی و سایر درآمدها) تامین می‌شود که سهم آن نسبت به بودجه اختصاصی شرکت‌ها خیلی کم است. بودجه عمومی وزارت نیرو حدود ۸۰۷ هزار میلیارد تومان است. این رقم نسبت به رقم مصوب

سال ۱۳۹۷، ۲۱ درصد افزایش یافته است. بودجه شرکت‌ها در بخش عملیاتی یا جاری (درآمد و هزینه‌ها) حدود ۲۹ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که از محل فروش برق و صادرات برق حاصل می‌شود. این بودجه حدود ۴ درصد نسبت به سال ۱۳۹۷ رشد داشته است. در بخش سرمایه‌ای برای بخش برق مجموعاً ۲۴ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که یک درصد آن از محل بودجه عمومی است و ۳۰ درصد از محل وام خارجی

و ۱۶ درصد وام‌های داخلی و تسهیلات بانکی و الباقی از منابع داخلی شرکت‌ها تامین می‌شود. این منابع صرف پرداخت دیون شرکت‌ها و طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای مانند ساخت نیروگاه و شبکه انتقال و توزیع برق می‌شود که در صورت تحقق منجر به افزایش عرضه برق خواهد شد. البته بودجه بخش سرمایه‌ای نسبت به سال قبل رشد داشته است، ولی این رشد قابل تحقق نیست. مشکل اصلی بودجه وزارت نیرو آن است که برای تراز نمودن درآمدها

۳۰

پرونده



/ هزینه‌ها و منابع / مصارف، ورودی‌های آن یعنی درآمدها غیرواقعی پیش بینی می‌شود و عملادر بخش جاری دچار کسری خواهد بود. در بخش سرمایه‌ای نیز بدلیل تحقق حداکثر ۳۵ درصدی منابع، عملاطرح‌های توسعه‌ای اجرا نمی‌شوند و برنامه‌های پیش بینی شده محقق نمی‌شوند، بنابراین استنباط رشدهای عددی که از بودجه وزارت نیرو ارائه می‌شود، ممکن است کمی گمراه کننده باشد.

چرا دچار کسری بودجه سیستماتیک هستیم. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌ها از سال ۹۴ تا ۹۸ به‌طور متوسط سه و نیم درصد در اعتبارات وزارت نیرو رشد داریم، اما در مجموع طبق گفته‌های شما و میزان بدهی‌های وزارت نیرو، شاهد انباشت بدهی هم هستیم. چرا چنین اتفاقی رخ می‌دهد؟

بودجه وزارت نیرو در بخش بودجه عمومی در سال‌های مختلف دارای رشد متفاوتی بوده است. اما افزایش یا تغییر بودجه عمومی بدلیل سهم کوچک آن بر عملکرد وزارت نیرو در بخش برق تأثیر اندکی می‌گذارد چرا که بخش عمده بودجه برق که مربوط به شرکت‌های تابعه این وزارتخانه هستند دچار اشکال اساسی در ساختار اقتصادی صنعت برق و روش بودجه نویسی است. یعنی در بخش تامین برق که توسط شرکت‌های وزارت نیرو انجام می‌شود یک چرخه معیوب وجود دارد که ناشی از عدم تعادل درآمدها و هزینه‌های این بخش است. درآمد صنعت برق از فروش برق است که با توجه به حجم برق فروخته شده و قیمت برق حاصل می‌شود و از آنجا که قیمت برق با یک نظام تعرفه‌ای پله‌ای تعیین می‌شود که بصورت ناکارآمدی عمل می‌کند به نحوی که هزینه‌های تولید و عرضه برق را پوشش نمی‌دهد. در این نظام تعرفه‌ای حدود ۴۰ سطح قیمتی وجود دارد که به سادگی نمی‌توان گفت: قیمت برق چه عددی است و تنها بطور آماری یک عدد متوسط با توجه به لایحه می‌توان برآورد کرد.

وجود این ۴۰ سطح میزان درآمدهای وزارت نیرو را مبهم و مشکوک الوصول نمی‌کند؟

بله این مسئله محاسبه میزان درآمدهای وزارت نیرو را خیلی مبهم می‌کند و کار را پیچیده می‌کند. اگر سه بخش خانگی، صنعتی، کشاورزی به همراه بخش عمومی را در نظر بگیریم، حدود ۴۰ تعرفه به صورت پلکانی در آن‌ها تعریف شده است. مثلاً تعرفه برق خانگی از ۴۰ تا ۳۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت تعریف شده است. بسته به اینکه حجم مصرف مشترک چقدر باشد، قیمت

فروش برق افزایش می‌یابد؛ بنابراین سخت است که بفهمید درآمد فروش برق چه میزان است و در نتیجه میزان درآمد وزارت نیرو در بخش برق مبهم باقی می‌ماند این در حالی است که هزینه‌های آن با توجه فرایند تولید و عرضه مشخص است.

پس در نهایت نمی‌شود فهمید که درآمدهای وزارت نیرو از محل فروش برق چقدر است؟

دو سال است که با قانون برنامه ششم دولت مکلف شده است در لایحه بودجه جدولی را ارائه کند و بگوید درآمدهای از محل فروش حامل‌های انرژی و یارانه‌های آن چقدر است و هزینه‌های آن چه میزان است؛ بنابراین الان می‌دانیم مجموع درآمدهای خدمات فروش برق چقدر است. مثلاً دریافتی وزارت نیرو از محل فروش برق، ۲۳۷ هزار میلیارد ریال (۲۳ هزار میلیارد تومان) پیش بینی شده است. عوارض و مالیات بر ارزش افزوده که از این رقم کسر شود، ۲۰ هزار میلیارد تومان درآمد از فروش برق حاصل می‌شود. اگر این عدد را بر حجم فروش برق تقسیم کنیم، قیمت متوسط هر کیلووات ساعت برق مشخص می‌شود. قیمت متوسط برق (که البته در لایحه نیست و استنباط ما این است)، به ازای هر کیلووات ساعت، حدود ۷۵ تومان می‌شود. این احتمالاً با عدد واقعی که از سرجمع حسابداری استخراج می‌شود، متفاوت است، اما به نظر می‌آید که متوسط قیمت برق چنین عددی باشد. مشکل از اینجا پیش می‌آید که با عدد هر کیلووات ساعت ۷۵ تومان آیا هزینه‌های عملیاتی تولید، انتقال و توزیع برق پوشش داده می‌شود یا نه. ما در سندیکای برق آن را برآورد کردیم و به نهادهای مختلف هم گزارش دادیم که کف هزینه‌های وزارت نیرو در بخش عملیاتی حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان می‌شود و در نتیجه بخش برق سالانه حدود ۳ هزار میلیارد تومان کسری بودجه جاری خواهد داشت.

این رقم به همراه اعتبارات مورد نیاز برای ایجاد خطوط جدید و ... است؟

نه. این عدد برای اداره سیستم موجود است. در این عدد هزینه سوخت تولید برق هم لحاظ نشده است. یعنی اگر فقط هزینه نیروگاه داری با نفت و گاز رایگان به همراه هزینه‌های نگهداری شبکه انتقال و توزیع را در نظر بگیریم، دست کم یک اختلاف سه هزار میلیارد تومانی بین هزینه‌ها و درآمدهای وزارت نیرو در عملیات وجود دارد. به این ترتیب دخل و خرج سالانه وزارت نیرو تعادل ندارد. یعنی متأسفانه حدود سه هزار میلیارد تومان در هر سال کسری بودجه دارد.

اگر پول سوخت را هم به هزینه‌های وزارت نیرو اضافه کنیم، میزان کسری بودجه این وزارتخانه چقدر است؟

در مقیاس ملی اگر بخواهیم نگاه کنیم، خیلی بیشتر می‌شود، اما چون وزارت نیرو هزینه سوخت را پرداخت نمی‌کند و بصورت یارانه پنهان داده می‌شود ما آن را حساب نکردیم. البته می‌توان آن را حساب کرد. عددی حدود ۴۵۰ تومان برای هر کیلووات ساعت در می‌آید. اگر به بخش سوخت توجه نکنیم و هدف حفظ شرایط موجود باشد، این کسری سه هزار میلیارد تومانی در بودجه هر سال وزارت نیرو تبدیل به بدهی به بخش خصوصی می‌شود و فشار آن به تولیدکنندگان بخش خصوصی وارد می‌شود. در حال حاضر حدود ۶۰ درصد تولید برق توسط نیروگاه‌های غیر دولتی یعنی سازمان‌ها و دستگاه‌هایی که در جریان خصوصی سازی صاحب نیروگاه‌ها شده‌اند، تولید می‌شود. بخشی از بدهی‌های وزارت نیرو مربوط به نیروگاه‌داران خصوصی است. بخش دیگر هم متعلق به پیمانکاران و سازنده‌ها است. توسعه صنعت برق هم مبحث بسیار مهمی است. در حال حاضر شرایط کشور به نحوی است که به خاطر رشد مصرف برق و تقاضای برای آن تا زمانی که قیمت‌ها تغییر نکند و الگوی مصرف برق توسط مردم و بخش صنعت تغییر نکند، نیازمند توسعه نیروگاه‌ها هستیم. در سناریوهای مختلف بین ۳ تا ۶ درصد رشد تقاضا داریم. یعنی بین ۳ تا ۶ درصد باید ظرفیت تولید و عرضه برق را افزایش دهیم. این عدد نیاز به سرمایه‌گذاری در بخش نیروگاه، انتقال و توزیع را نشان می‌دهد. بنا بر تحلیلی که در بودجه وزارت نیرو است، امسال ۲۴ هزار میلیارد تومان و سال قبل هم نزدیک به همین رقم پیش‌بینی شده بود که برای توسعه شبکه برق به سرمایه‌گذاری نیاز داریم تا تقاضای برق را پوشش بدهد.

آیا سالانه ۲۴ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری انجام می‌دهیم؟

ما این میزان سرمایه‌گذاری انجام نمی‌دهیم. به طور متوسط سالانه توانسته‌ایم ۳۰ درصد رقمی که صنعت برق برای توسعه به آن نیاز دارد، سرمایه‌گذاری کنیم. یعنی سالانه حدود هشت هزار میلیارد تومان در بخش توسعه ظرفیت برق سرمایه‌گذاری شده است و در برخی سال‌ها هم کمتر از هزار میلیارد تومان برای ایجاد ظرفیت نیروگاهی سرمایه‌گذاری شده است. به این ترتیب در سال‌های مختلف به‌طور متوسط ۳۰ درصد از پیش‌بینی وزارت نیرو محقق می‌شود و حدود ۱۶ هزار میلیارد تومان کمبود منابع سرمایه‌گذاری داریم

اگر فقط هزینه نیروگاه داری با نفت و گاز رایگان به همراه هزینه های نگهداری شبکه انتقال و توزیع رادر نظر بگیریم، دست کم یک اختلاف سه هزار میلیارد تومانی بین هزینه ها و درآمدهای وزارت نیرو در عملیات وجود دارد. به این ترتیب دخل و خرج سالانه وزارت نیرو تعادل ندارد

که بتوانیم ظرفیت تولید و عرضه برق را افزایش دهیم. چرخه معیوب اقتصادی در صنعت برق خود را در بخش سرمایه گذاری هم نشان می دهد. وقتی درآمد و هزینه های صنعت برق با هم تعادل برقرار نمی کنند، یک اقتصاد ورشکسته داریم. پول می گذارید، ولی درآمدها و هزینه های صنعت را پوشش نمی دهد. نتیجه اینکه بخش خصوصی علاقمند نیست که در این صنعت سرمایه گذاری کند. بانک ها هم حاضر نیستند وام بدهند، زیرا بخش زیادی از بدهی وزارت نیرو به شبکه بانکی و متعلق به وام هایی است که قبلاً گرفته است. سرمایه گذار خارجی هم حاضر نیست وارد ایران شود. اعداد سرمایه گذاری خارجی فقط روی کاغذ نوشته می شود، اما محقق نمی شود. در سال ۹۸ پیش بینی شده بود ۴۶ درصد از محل تسهیلات مالی، وام، استقراض خارجی (فاینانس) برای صنعت برق تامین مالی برق شود، اما این ۴۶ درصد، هیچ وقت محقق نمی شود. سال گذشته عملاً در این بخش سه درصد و به طور کلی ۳۰ درصد منابع مالی از محل های پیش بینی شده برای بخش برق تامین شده است. این یعنی صنعت برق فقط از منابع داخلی می تواند نیازهای خود را تامین کند. از سوی دیگر منابع داخلی هم به طور دائمی مستهلک می شود و حجمش کاهش می یابد. سرمایه گذاری های وزارت نیرو در بخش برق کاملاً روند نزولی داشته است. نتیجه اینکه از یک سو تقاضای برق به طور طبیعی به میزان سالانه سه تا ۶ درصد رشد می کند و از سوی دیگر عرضه برق متناسب با آن رشد نمی کند و در نهایت به شکاف عرضه و تقاضا می رسید. برق یکسری ویژگی دارد که نمی توانید مثل سایر کالاها با آن برخورد کنید. برق به طور صنعتی و در مقیاس کلان، انباشت پذیر یا ذخیره پذیر نیست؛ بنابراین برق را نمی توان نگه داشت. احداث تأسیسات تولید و عرضه برق نیز سرمایه زیاد نیاز داشته و زمان بر است. حتی اگر سرمایه بیاورید و امروز تصمیم بگیرید نیروگاه بسازید، دو سال طول می کشد که یک پروژه از صفر آغاز و به انتها

برسد. وقتی کمبود ایجاد می شود، چاره ای جز تحمل کردن خاموشی ندارید. تامین برق از محل صادرات و واردات نیز با محدودیت های مواجه است که نمی توانیم به راحتی از آن برای تامین برق در زمان پیک استفاده کنیم. در واقع هدف اصلی تبادلات الکتریکی با سایر کشورها یعنی صادرات و واردات برق، افزایش بهیگی کل شبکه است نه تامین یک طرفه برق. به عبارتی اگر چند کشور با هم سنکرون شوند، کل برق بهتر تخصیص می یابد. این جذابیت بهیگی، تبادل برق را تشویق می کند. هر چند که در حال حاضر ما خالص صادرکننده برق هستیم و در مقطعی که کمبود برق داریم اگر برق طرف قرارداد را قطع کنیم، آن ها دچار خاموشی می شوند و حاضر نیستند با ما تجارت کنند. به این راحتی نیست که هر وقت نیاز داشتید، برق صادراتی را قطع کنید. از سوی دیگر کسی خود را به برق وارداتی وابسته نمی کند. به لحاظ امنیتی برای کشورها این عدم وابستگی مهم است. برق از گاز بدتر است. گاز را می شود جایگزین کرد، اما برق، چون کالایی غیرقابل جایگزین است، هیچ کشوری اجازه نمی دهد که بیشتر از ۱۰ درصد به برق وارداتی وابسته شود؛ بنابراین همه کشورها به سمت ایجاد یک شبکه پایدار تولید، انتقال و توزیع می روند. ما با کشورهایی مثل افغانستان و عراق کار می کنیم و عمده صادرات ما به این کشورها بوده است. ترکیه هم از مقاصد صادراتی ما بود، اما در حال حاضر مستقل شده است. به طور موقتی یا در دوره های زمانی، ممکن است برخی کشورها علاقمند باشند برقشان را از طریق واردات تامین کنند، اما این واردات، کمتر از ۱۰ درصد نیازشان است تا بتوانند در صورت بروز مشکل آن را جایگزین کنند. مشکل دیگری که شبکه برق با آن مواجه است اختلاف پیک مصرف در تابستان و زمستان است. ما به خاطر سیاست هایی که در حوزه انرژی در ایران داشته ایم، از دو منبع انرژی یعنی برق و گاز برای تامین سرمایش و گرمایش خانوار استفاده کرده ایم. یعنی برای تامین سرمایش از برق استفاده می کنیم و برای تامین گرمایش از گاز استفاده می شود؛ بنابراین در فصل سرد پیک مصرف گاز داریم و به همان نسبت کمبود گاز و در تابستان پیک مصرف برق داریم و کمبود برق. اشکال این مسئله آن است که وقتی ظرفیت نیروگاهی را برای تامین پیک افزایش می دهید در زمانی که پیک نیست، ساختارهای شما بهره وری کافی ندارد؛ بنابراین بازگشت سرمایه به خطر می افتد. اگر سیاستی را دنبال می کردیم که سرمایش و گرمایش را همزمان به برق وصل می کردیم، این اختلاف در مصرف در طول فصول کم می شد و نیروگاه داری

صنعت پررونق تری می شد، زیرا همواره از تمام ظرفیت خود استفاده می کرد. این در حالی است که در شرایط فعلی در زمستان همواره دستگاه های اجرایی تاکید می کنند که گاز کمتر مصرف کنید و در تابستان توصیه می شود که برق کم مصرف کنید.

گفتید در اعتبارات وزارت نیرو همواره کسری تراز وجود دارد که تبدیل به مطالبات بخش خصوصی می شود. بخش خصوصی چقدر از این وزارتخانه طلبکار است؟

بخش خصوصی طلبکار از وزارت نیرو در دو گروه اصلی قرار می گیرند. یک بخش پیمانکاران و سازندگان هستند که شبکه تامین ساخت تأسیسات برقی را بر عهده دارند. بخشی هم نیروگاه داران و تولیدکنندگان برق هستند. برآورد می شود که مجموع این ها حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان از وزارت نیرو طلب دارند. حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان از این رقم متعلق به نیروگاه داران است. رقم مربوط به نیروگاه داران که در ارتباط با فروش برق است هم مداوم افزایش می یابد. با توجه به اینکه برق یک صنعت زیرساختی و شبکه ای است دچار انحصار طبیعی است. چرا که در یک کشور همزمان دو شبکه خطوط برق نمی توانید داشته باشید؛ بنابراین در شبکه های برق انحصار طبیعی رخ می دهد در نتیجه بازار به تنهایی نمی تواند از طریق تعادل عرضه و تقاضا به کشف قیمت منجر شود و منابع را بهینه تخصیص دهد. در واقع بازار برق یک بازار رقابتی نیست. در نتیجه به نهاد رگولاتوری یا تنظیم گری بخشی نیاز داریم که بتواند این هزینه نهایی برق را به قیمت مناسبی برای مصرف کننده و تولیدکننده تبدیل کند به نحوی که هزینه نهایی برق، پوشش دهنده سود بنگاه باشد. در حال حاضر ساختار نهادی عرضه و تقاضای دچار یک ناکارآمدی سیستماتیک است که نمی تواند جریان پایدار مالی این صنعت را برقرار کند. از یک سو نهاد بورس برق داریم که بازار عمده فروشی برق است یعنی تولیدکنندگان برق، حجم های بزرگ برق را عرضه می کنند و در سوی دیگر شرکت های توزیع را داریم که قرار است برق را از بازار بصورت عمده خریداری کنند و به صورت خرده فروشی به مصرف کننده نهایی برق عرضه کنند. در بورس انرژی قیمت خرید و فروش برق در زمان های مختلف متفاوت است، اما برق حدود ۳۰ تومان به فروش می رسد. این یعنی رقم عرضه برق در بورس با ۷۵ تومانی که قبلاً اعلام کردم، فاصله ای ایجاد می کند. این ۷۵ تومان متوسط قیمت خرده فروشی برق است و همه این رقم به تولیدکننده داده



بالای ۴۰ درصد هم هست و بسته به نوع نیروگاه راندمان متفاوت می‌شود، اما در صورت عدم تعمیر مناسب، مسلماً در دراز مدت خسارت کاهش بهره‌وری افزایش می‌یابد. این عدد را کسی محاسبه نکرده است، اما قطعاً می‌توان پیش‌بینی کرد در آینده چنین خسارتی خواهیم داشت.

راهکار دولت برای اینکه بدهی‌هایش به بخش خصوصی را پرداخت کند استفاده از اوراق مشارکت و تهاتر است. این راهکارها از نظر فعالان خصوصی بخش برق برای پرداخت بدهی‌ها منطقی است؟

ابزارهای بدهی مثل اوراق خزانه، اسناد تسویه، اوراق اسلامی و... برای تسویه بدهی‌های دولت در بازار مالی ایران یک ایراد اساسی دارند و آن این است که نرخ تنزیل اسمی آن‌ها پایین است. برای اینکه این اوراق تبدیل به پول نقد توسط خزانه یا وزارت اقتصادی بشود بین ۹ ماه تا یکسال طول می‌کشد. با توجه به اینکه مدت زیادی طول می‌کشد تا دولت بدهی قطعی‌اش را اعلام کند و این اسناد را به بخش خصوصی بدهد، حداقل دو تا سه سال خواب سرمایه وجود دارد. این خواب سرمایه با نرخ ۹ یا ۱۰ درصد در اقتصادی که تورم رسمی‌اش بالای ۱۲ درصد است، یعنی اینکه ارزش پول برای بنگاه‌دار افت می‌کند و بنگاه‌دار بخش خصوصی نمی‌تواند ارزش دارایی خود را حفظ کند. حال اگر بنگاه‌داری در فشار نقدینگی باشد و بخواهد اوراق را در بازار آزاد تبدیل کند، نرخ تنزیلش بسیار کم می‌شود. بخش خصوصی وقتی از این اوراق تسویه و ابزارهای بدهی استفاده می‌کند، بین ۱۰ تا ۲۰ درصد ضرر می‌کند. اگر بنگاه‌دار بخواهد هوشمندانه عمل کند، در پروژه‌های بعدی یا کارهای بعدی‌اش در قیمتی که به دولت پیشنهاد می‌کند این مسئله را هم لحاظ می‌کند. به این ترتیب هزینه ساخت و ساز شما در بلند مدت بر طبق انتظاری که وجود دارد، افزایش می‌یابد. برای مواردی که به جای مطالبه، دارایی از دولت دریافت می‌کردند فقط نهادهای بزرگ می‌توانستند این کار را بکنند. شرکت‌های کوچک و پیمانکاری اساساً نمی‌توانستند اموال دولت را تملک کنند، زیرا دارایی‌های دولت معمولاً عدد بزرگی است و پیمانکاران خرده طلبکار هستند و طلب‌هایشان در مقایسه با آن دارایی‌ها بسیار کوچک است. این شرایط چشم‌اندازی که برای یک بنگاه‌دار ایجاد می‌کند فرار سرمایه است. صنعت برق در همه جای دنیا صنعت با بازده بالا نیست. حاشیه سود این صنعت پایین است، اما پایدار است. پنج تا هفت سال طول می‌کشد که سرمایه

بازگردد، اما بعدش به سوددهی می‌رسد. وقتی تورم داریم یا هزینه پول خیلی بالا می‌رود نتیجه این می‌شود که سرمایه‌گذاران علاقه‌مند نیستند در این صنعت بمانند یا اینکه افزایش سرمایه بدهند. به همین دلیل این رفتار دولت منجر به گریز سرمایه از بخشی می‌شود که می‌توانست جذاب باشد. ظرفیت مهندسی صنعت برق ایران بالاست. ما رتبه ۱۴ پیمانکاری و ساخت نیروگاه را داشتیم. ظرفیت دانشی این حوزه در مقایسه با سایر صنایع خوب بوده است. در منطقه و دنیا وضعیت خوبی داشتیم در توربین سازی تا نصف ظرفیت توربین دنیا را داشته ایم. رسیدن به این ظرفیت مهندسی سال‌ها طول می‌کشد. یکی از تبعات منفی اقتصاد نامناسب برق، افت این توان است. شرکت‌های مهندسی ما ظرفیت دانشی خود را از دست می‌دهند. سازندگان و پیمانکاران در شرایط بدی فعالیت می‌کنند. شرکت‌ها حداکثر تا سه سال نسبت به بحران‌های مالی می‌توانند تاب آوری داشته باشند، اما وقتی یک دهه یک صنعتی را در بحران مالی نگه می‌دارید دیگر ظرفیت تاب آوری شرکت‌ها صفر می‌شود. قدرت مقابله با شرایط بد اقتصادی را از دست می‌دهند. فشار کمبود نقدینگی و کسری بودجه را هم به بخش خصوصی وارد کردیم و بخش خصوصی هم در حال حاضر چیزی ندارد که عرضه کند. در وضعیت بسیار دشواری قرار داریم.

درباره تهاتر پول برق با بدهی‌های بانکی و مالیات و... چه نظری دارید؟

عملاً این تهاتر اتفاق نمی‌افتد، زیرا بانک‌ها یک بنگاه اقتصادی هستند. حاضر نیستند ضرر تبدیل اوراق به پول نقد را تقبل کنند. دولت می‌گوید من حاضرم سندی به شما بدهم که نشان دهند از دولت طلب دارید. این اوراق را به بانکی که بدهی دارید ببرید تا این بدهی تسویه شود. اما بانک حاضر نیست وارد چنین معامله‌ای شود. حتی صندوق نوآوری و شکوفایی که وابسته به دولت است هم حاضر نیست از این اوراق برای تسویه بدهی استفاده کند. در شرایطی که نهادهای مالی وابسته به دولت حاضر نیستند این مسئله را بپذیرند، بانک‌های غیر دولتی هم وارد این تهاتر نمی‌شوند و اگر هم بپذیرند با نرخ تنزیل مشابه بازار عمل می‌کنند. همه ضررها را بخش خصوصی باید متقبل شود که گاهی بین ۱۵ تا ۳۰ درصد است. اوراق بدهی تا حدودی بدهی‌ها را شفاف می‌کند و بخش خصوصی می‌تواند در شرایط اضطرار آن را نقد کند، اما نرخ تنزیل آن واقعی نیست و به ضرر بنگاه‌دار است.

مرکز پژوهش‌های مجلس اعلام کرده است که ۳۰ درصد درآمدهای شرکت‌های برق در سال آینده مشکوک الوصول است. در این رابطه چه نظری دارید؟ با توجه به توضیحاتی که ارائه دادید به نظر می‌رسد درآمدهای وزارت نیرو از محل فروش برق بسیار غیر شفاف است.

درآمدهایی که وزارت نیرو از محل فروش برق و انشعاب برق دارد، خیلی مشکوک الوصول نیست، اما کسری بودجه عملیاتی دارد که منجر به بدهی می‌شود. در بخش سرمایه‌ای، منابع آن مشکوک الوصول است و برآورد ما این است که حدود ۳۰ درصد منابع پیش‌بینی شده برای توسعه صنعت برق محقق شود و این منجر به تداوم رکود در بخش ساخت و احداث برق خواهد شد که برای بخش خصوصی این صنعت شرایط ناگواری را رقم خواهد زد.

عدم همخوانی نداشتن قیمت تمام شده تولید با هزینه فروش برق چرخه معیوبی را شکل داده است که منجر به ایجاد یک زبان انباشته در صنعت برق شده است. چرا مرتباً این چرخه معیوب ادامه می‌یابد؟

اتفاقی که در صنعت برق افتاده، این است که به خاطر پیچیدگی سیستم تعرفه‌گذاری برق و عدم شفافیت آن کسی نمی‌داند که رقم درست قیمت تمام شده برق چقدر است و وزارت نیرو به خاطر این عدم شفافیت در سال‌های گذشته عملاً سرمایه اجتماعی خود را از دست داده است و اعتماد جامعه نسبت به آن کم شده است. ما یک دوره‌ای در سندی‌کای صنعت برق اعدادی که به عنوان قیمت تمام شده برق از سوی وزارت نیرو اعلام می‌شد را بررسی کردیم. در یک بازه سه ماهه، هفت تا هشت عدد مختلف از جایگاه‌های مختلف وزارتخانه شامل وزیر، معاون وزیر و قائم مقام وزیر ارائه می‌شد. شاید همه این عددها درست باشد، اما از آنجا که عرضه کننده برق و قیمت‌گذار انحصاری برق یکی بوده است، نمی‌دانیم که قیمت تمام شده برق چه میزان بوده است و چه میزان مربوط به ناکارآمدی و بهره‌ور نبودن سیستم عرضه کننده برق بوده است. به عبارتی مصرف کننده نمی‌داند چقدر از قیمت شده برق ناشی از ناکارآمدی سیستم و اتلاف آن بوده است و نمی‌تواند بپذیرد که هزینه ناکارآمدی و اتلاف برق را او بدهد. در سال‌های مختلف با وجود اینکه مجموعه وزارت نیرو مجموعه سخت‌کوش و پرتلاشی بوده است و خودشان هم شرایط سختی را تحمل می‌کنند، اما به دلیل عدم شفافیتی که دارند، اعتماد به اعدادی که می‌گویند در بین نمایندگان مجلس،



ناظران بیرونی و مصرف کنندگان وجود ندارد و مخاطب نمی‌داند که کدام عددی که وزارت نیرو اعلام می‌کند، درست است. در نتیجه نمی‌توانند قیمت فروش برق را با قیمت تمام شده آن متعادل کنند. البته در مقیاس کلان ما یک شاخص اساسی برای قضاوت قیمت برق داریم و آن شاخص، قیمت جهانی برق است. قیمت برق در ایران با مقیاس جهانی خیلی فاصله دارد بنابراین صحبت‌های وزارت نیرو در رابطه با اشکال در اقتصاد برق درست است. با هر نرخی که مقایسه کنید، قیمت برق در ایران خیلی کم است. با توجه به اینکه اصلاح چرخه معیوب برق یک تصمیم بزرگ و استراتژیک است که نیازمند اجماع در سیاستگذاران است و برای این کار نیازمند سرمایه اجتماعی بالا هستیم. برای اصلاح این چرخه لازم است مردم و مجموعه نهادهای حاکمیتی تحلیل شما را از مسئله بپذیرند این درحالی است که وزارت نیرو حتی در هیات دولت هم نمی‌تواند تصمیم سازان را متقاعد کند که چرخه اقتصاد برق را تصحیح کنند. آقای چیت چیان وزیر سابق نیرو مقاله‌ای نوشت که در دنیای اقتصاد هم چاپ شد. در این مقاله آمده بود که شرط ایشان برای پذیرفتن مسئولیت وزارت نیرو این بوده است که اقتصاد برق را بتواند اصلاح کند، اما طی چهار سال نتوانسته است هیات دولت را متقاعد کند که رفتار خود را در حوزه حکمرانی برق تغییر دهند. به این ترتیب یک شکاف عمیق بین بدنه صنعت برق اعم از خصوصی و دولتی با نظام حکمرانی ایران بوجود آمده است که نمی‌توانند به نقطه اصلاح برسند. به نظر می‌رسد صنعت برق بدلیل پیچیدگی‌های فنی که دارد نتوانسته است با بخش‌های سیاستگذار ارتباط برق کند و کارکنان و مدیران فنی برق نتوانسته‌اند به زبان غیرفنی مسایل را توضیح دهند و سیاستگذار هم درک درستی از وضعیت نداشته است. از سوی دیگر از منظر حاکمیت، به برق به مثابه یک کالای همگانی نگاه می‌شده است که حاکمیت وظیفه خود می‌دانسته است این کالا را به هرنحوی برای همه فراهم کند به همین دلیل دولت فارغ از اینکه این شبکه چگونه عمل می‌کند، خواسته‌های خود را بر این صنعت تحمیل کرده است تا مسایل و مشکلات خود را در جاهای دیگر از طریق دادن یارانه غیرمستقیم یا یارانه پنهان به مردم از طریق برق، بپوشاند. فکر می‌کنم که وزارت نیرو یا حکمرانی صنعت برق قدرت یا ابتکار تصمیم‌گیری‌های بزرگ را از دست داده است.

چرا وزارت نیرو قدرت ابتکار بزرگ را از دست داده است؟

ما برای اینکه تصمیمات بزرگ بگیریم باید گام‌های اساسی برداریم. اول، مسئله را به شکل درست و شفاف در معرض دید همه قرار دهیم و اجازه بدهیم که جامعه تخصصی و نخبگان آنرا تحلیل کنند. این درحالی است که اگر همین الان هم به سطوح مختلف وزارت نیرو مراجعه کنید، نمی‌توانید اطلاعات شفافی راجع به جریان مالی صنعت برق دریافت کنید. وقتی در ارتباط با اقتصاد برق نیازمند اطلاعات مالی هستید، به اولین نکته‌ای که برمی‌خورید این است که این اطلاعات وجود ندارد. مرکز پژوهش‌های مجلس یا هر ناظر بیرونی باید بر اساس داده‌ها استنباط کرده و تحلیل کند. در حالی که الان این داده‌ها وجود ندارد و در دسترس همه نیست. وزارت نیرو یا مجموعه تصمیم‌گیران صنعت برق حاضر نیستند این مسئله تبدیل به یک مسئله عمومی شود و تبعات آنرا نمی‌پذیرند. در حال

اتفاقی که در صنعت برق افتاده، این است که به خاطر پیچیدگی سیستم تعرفه‌گذاری برق و عدم شفافیت آن کسی نمی‌داند که رقم درست قیمت تمام شده برق چقدر است و وزارت نیرو به خاطر این عدم شفافیت در سال‌های گذشته عملاً سرمایه اجتماعی خود را از دست داده است و اعتماد جامعه نسبت به آن کم شده است

حاضر مدیران این وزارت خانه در بخش برق یک وضعیت متناقضی را دنبال می‌کنند که به بن بست رسیده است. می‌خواهند همه نهادهای مرتبط با این سیستم را خودشان مدیریت کنند و حاضر هم نیستند بپذیرند بخش‌هایی از این نهاد مستقل از حوزه وزارت نیرو شود. مهمترین بخش آن نهاد رگولاتوری و قیمت گذاری صنعت برق است که باید تکلیفش روشن شود. در حال حاضر مصوبه‌ای در صحن مجلس مطرح است که نمی‌دانیم ابلاغ می‌شود یا نه، اما بحث این است که قیمت گذاری برق از وزارت نیرو مستقل شود. طبق قانون سازمان برق، مصوب سال ۴۶، سازمان برق آن مقطع، نهاد رگولاتور برق بوده است و خیلی اختیارات داشته و هنوز هم دارد. در آن مقطع فرض این بود که موسسات برق رسانی از نظر مالکیت مستقل از این سازمان هستند. بنابراین، این سازمان مسئولیت حکمرانی و مدیریت بازار

برق را برعهده داشته است. در سال‌های بعد این دو با هم ترکیب شدند و در یک نهاد قرار گرفته‌اند. تشکیلات برق می‌خواهد این اختیار مهم یعنی قیمت‌گذاری را در سیستم خود داشته باشد. در حال حاضر وزیر نیرو قیمت برق را ابلاغ می‌کند، اما وزیر نیرو از اختیارات قانونی خود نمی‌تواند حداکثر استفاده را کند یا به عبارتی در سطح هیات دولت به او این اجازه داده نمی‌شود که از اختیارانش استفاده کند. وزیر نیرو قیمت برق را در سطح هیات دولت مصوب می‌کند بعد آن را ابلاغ می‌کند. در صورتی که قانون سازمان برق وزیر نیرو را به عنوان نهاد رگولاتور برای قیمت‌گذاری مختار کرده است. به عبارتی امروزه بخش بنگاه داری برق و حاکمیتی برق با هم ترکیب شده‌اند و نمی‌توانند بطور سیستماتیک درست عمل کنند. حال برای اینکه جامعه را متقاعد کنیم تا وارد یک تصمیم بزرگ شود باید بپذیریم که این ساختار نهادی ناکارآمد است و برای تغییر این ساختار نهادی راهکار اجماع‌پذیر و غیرانحصاری ارائه کنیم. باید بپذیریم که سیاست‌های که در سال‌های گذشته تدوین و اجرا کرده ایم نادرست بوده است و نتیجه آن‌ها در طی ۲۰ سال گذشته ورشکسته شدن بنگاه‌های این صنعت بوده است. باید بپذیریم که در اداره اقتصادی این صنعت ناموفق بوده ایم و اجازه بدهیم سیاست‌های جایگزین بکارگرفته شود و خرد جمعی به یاری ما بیاید. برای این کار باید شفافیت و پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری خودمان را افزایش دهیم و پیامدهای آنرا حتی اگر با سلاقی و دیدگاه‌های متضاد داشته باشد، بپذیریم.

همه فعالان صنعت برق بر این باورند که قیمت برق باید اصلاح شود، اما اگر طرف مصرف کننده را در نظر بگیریم حقوق پایه حقوق است و وقتی قبض ۱۲ هزار تومانی پرداخت می‌کند، یک درصد حقوقش را به صنعت برق اختصاص داده است. برای تغییر قیمت برق باید قبض ۲۰ هزار تومانی برای مردم صادر کنید و حقوق پایه تعیین شده برای کارگر، کشتش پرداخت این هزینه اضافه را ندارد. با افزایش قیمت‌ها ممکن است مصرف کننده نتواند پول برق را بدهد و مصرف خود را کاهش دهد. در چنین روندی باز هم صنعت برق متضرر می‌شود. در چنین شرایطی افزایش قیمت می‌تواند نسخه شفاف‌بخش باشد؟

من اعتقادی به افزایش قیمت بطور یکجانبه و بدون تغییر ساختار نهادی ندارم. من موافق این نیستم که خیلی مسایل را ساده سازی

**سیستم‌تصمیم‌سازی که مدیران
سیاسی وزارت نیرو را پشتیبانی
می‌کنند و در همه این سال‌ها تغییری
نکرده‌اند (یعنی بخش تکنوکرات وزارت
نیرو)، دارای یک اختلال اساسی
است و ناکارآمد است. این بخش،
سیاست‌هایی برای اداره این صنعت
طراحی و اجرا کرده که بطور سیستمی
اشتباه بوده است**

کنیم و بگوییم مسئله برق با بالا بردن قیمت برق حل می‌شود. همان‌طور که گفتید این مسئله هم آثار مستقیم در رفاه اجتماعی دارد و هم به‌طور غیرمستقیم در تورم نهادهای تولید دارد. هرکس بخواهد به سیستم قیمت‌گذاری برق ایران دست بزند باید ساختار نهادی آن را فراهم کند و این کار را بطور اقتصادی و به تدریج انجام دهد. ما یکبار قیمت برق را همزمان با قانون هدفمندی یارانه‌ها افزایش دادیم، اما مسائل صنعت برق برطرف نشد.

اما این پول را در صنعت برق هزینه نکردیم.

بله پول حاصل از هدفمندی وارد صنعت برق نشد. اما اگر از نگاه خانوار مسئله را بررسی کنیم می‌بینیم که یکبار قیمت برق را افزایش دادیم، اما اتفاق مثبتی نیفتاد. زیرا ساختار نهادی برق تغییری نکرد. ساختار نهادی برق یک ساختار ناکارآمدی است. تولید انتقال و توزیع و رگولاتوری در یک وضعیت عدم بهینگی گیر افتاده است. به تعبیر اقتصاددانان نهادی در یک وابستگی به مسیری گیر افتاده‌ایم که منجر به تداوم قفل شدگی در شرایط ناکارآمدی است. این را باید بپذیرید که وضعیت موجود ناکارآمد است و این ناکارآمدی ناشی از سیستم تصمیم‌گیری و اداره کردن ما بوده است. اگر بخواهیم این وضعیت را تغییر دهیم، یک جاهایی باید میز خودمان را هم از دست بدهیم. مثلاً شاید یک نهاد جایگزین نیاز باشد. نمی‌توان به جامعه فشار آورد که هزینه ناکارآمدی ما را پرداخت کند و از سوی دیگر خودمان حاضر نباشیم هزینه تغییر برای افزایش کارآمدی را بپذیریم. برای همین باید اجماع صورت گیرد. باید به‌طور شفاف اطلاعات واقعی صنعت برق را حداقل در اختیار محققین قرار دهیم که محققین بدانند سیستم ما چگونه کار می‌کند. در حال حاضر ما مطلقاً دسترسی به هیچ اطلاعات مالی نداریم. اطلاعات مالی صنعت برق به شکل غیرشفافی فقط از طریق لایحه بودجه در دسترس عموم قرار دارد. از این

لایحه نمی‌توان فهمید که جریان مالی صنعت برق چگونه است. در نظام تعرفه‌گذاری هم، تغییر مکانیزم قیمت‌گذاری کافی نیست. تصمیم گیرندگان و ذی‌نفعان هم باید تغییر کنند. نتیجتاً اینکه وزارت نیرو باید لوازم اتخاذ یک تصمیم استراتژیک را فراهم کند و تصمیم بگیرد که آیا می‌خواهد عرضه کننده برق باشد یا حکمران صنعت برق. وزارت نیرو اگر می‌خواهد مثل بنگاه عمل کند و برق عرضه کند، باید بپذیرد که نهاد حکمران در بیرون وزارت نیرو باشد. اما اگر می‌خواهد بخش حکمرانی برق را به عهده بگیرد که به نظر می‌آید چنین باشد، باید بپذیرد که بخش بنگاه‌داری از نهاد حاکمیت مستقل شود. در فرایند تولید و توزیع، بخش بنگاه‌داری مستقل فعالیت از دولت فعالیت کند و دولت مداخله نکند و دولت صرفاً حکمرانی صنعت برق را برعهده داشته باشد. به این ترتیب عرضه برق خودبه‌خود اقتصادی می‌شود و وزارت نیرو نماینده هم مصرف‌کنندگان و هم تولیدکنندگان خواهد بود و می‌تواند به‌عنوان نماینده حاکمیت داورى کند. هر تصمیمی برای وزارت نیرو تبعاتی دارد.

به نظر شما تشکیل وزارت انرژی می‌تواند به حل مشکل صنعت برق کمک کند؟

با همه احترامی که برای تشکیلات وزارت نیرو قائل هستم فکر می‌کنم که سیستم سازی وزارت نیرو دچار بحران است.

به نظر شما وزارت نفت وضعیت خیلی بهتری دارد؟

فکر می‌کنم با این جابه‌جا شدن ساختار نهادی، شانس یک اصلاح نهادی وجود دارد.

با انتقال بخش برق به بدنه وزارت نیرو فکر نمی‌کنید بخش برق تبدیل به شهروند درجه سوم شود و این مسئله منجر به تضعیف بیشتر صنعت برق نخواهد شد؟

معتقدم اگر یک شهروند درجه سه عاقلی باشم بهتر از این است که یک شهروند درجه یکی باشم که ندانم با منابع خود چه می‌کنم. من فکر می‌کنم موضوع این است که سیستم تصمیم‌سازی که مدیران سیاسی وزارت نیرو را پشتیبانی می‌کنند و در همه این سال‌ها تغییری نکرده‌اند (یعنی بخش تکنوکرات وزارت نیرو)، دارای یک اختلال اساسی است و ناکارآمد است. این بخش سیاست‌هایی که برای اداره این صنعت طراحی و اجرا کرده است بطور سیستمی اشتباه بوده است. در واقع بخش تصمیم ساز وزارت نیرو، در تحلیل موقعیت و ارائه راهکار دچار خطایی است که ادامه وضع

موجود را به همراه دارد. این بخش هم در ارائه راهکار و هم اجماع سازی برای پیاده کردن راهکار و سیاست‌ها دچار ضعف است. بخش تکنوکرات وزارت نیرو باید رفتارش را تغییر دهد. اگر بخش تکنوکرات وزارت نیرو بپذیرد که شرایط موجود نه محصول دشمنی دشمنان و عوامل بیرون از وزارت نیرو و صنعت برق بلکه بخش زیادی از آن ناشی از راهکارهایی بوده است که طی این دو دهه اخیر داده است، بخشی از مشکلات حل می‌شود. این بخش باید بپذیرد که در ارائه راهکارها ناکارآمد عمل کرده است. خاموشی‌های برق و در معرض ورشکستگی قرار گرفتن بنگاه‌های صنعت برق و عدم سرمایه‌گذاری در این صنعت، شواهدی است که نشان می‌دهد در این حوزه بد مدیریت کرده‌ایم. یکسری متغیرها ممکن است در کنترل مدیران تکنوکرات نبوده است، اما به اعتقاد من بخش زیادی از مسایل در کنترلشان بوده است و می‌توانستند رفتار بهتری داشته باشند. خیلی مهندسی به داستان نگاه شده است و به مباحث سیاست‌گذاری و اقتصاد برق کمتر توجه شده است. باید بپذیریم جنبه‌های غیر مهندسی برق مثل اقتصاد برق و نهادهای اجتماعی صنعت برق مغفول مانده است. باید در نگرش خود بازنگری کنیم و بپذیریم دیگران هم وارد شوند. صنعت برق یک احساسی دارد و آن این است که این صنعت اندرونی و برونی و خودی و غیر خودی دارد. اگر خودی نباشید، نمی‌توانید به اطلاعات دسترسی پیدا کنید. حتی نهادهای صنفی بخش خصوصی برق هم نمی‌تواند به مسئله وارد شود. باید اجازه بدهیم مسئله ما مسئله همه ایران شود. بپذیریم دیگران راه حل بدهند و اجماع ایجاد کنیم. مدیران سیاسی جدید وزارت نیرو مثل آقای دکتر اردکانیان سیگنال‌هایی نشان دادند که چنین دیدگاهی دارند و گفتند که باید برای مسایل برق اجماع ایجاد کنیم. این‌ها اقتضائاتی و لوازمی دارد که اگر بدنه تکنوکرات وزارت نیرو هم آن را بپذیرد، می‌توانیم انتظار داشته باشیم به تدریج مسایل برق حل شود. صنعت برق ایران ظرفیت رشد دارد. این صنعت ظرفیت مهندسی و ساخت بسیار پیشرفته‌ای دارد. خیلی دریغ و درد است که این صنعت در حال و روزی است که سازنده و پیمانکار و تولید کننده برق همه مستاصل شده‌اند و نمی‌دانند چه باید بکنند و نگاهشان به دولت است و دولت خودش نگاهش به بیرون است. اگر بپذیرند در ساختار نهادی و شکل اداره کردن دچار یک اشکال سیستماتیک هستیم که ناشی از نگرش ماست، می‌توانیم شرایط صنعت برق را از وضعیت موجود به وضعیت بهتری برسانیم. ■





/ گفت وگو با محسن کوهکن؛ / عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۹۸

نگاه ویژه کمیسیون تلفیق مجلس به افزایش تعرفه مشترکان پرمصرف

سالیانه با چه موانعی رو به رو است؟
این آهنگ کلی و جو غالب در کمیسیون تلفیق نسبت به واقعی کردن قیمت برق وجود دارد چرا که نمی شود دولت یارانه ای چند برابر برای مصرف بیشتر مشترکان پرمصرف پرداخت کند، لذا امیدوار هستیم جمع بندی این بحث ها به سمت و سوی اقشار کم درآمد، حقوق بگیر، کارمند و کارگر باشد.

بررسی تامین انرژی مصارف خانگی و صنایع همیشه مورد توجه کمیسیون تلفیق بوده است و همه تلاش ها بر این است که در تولید برق نیز نیروگاه ها با مشکل برخورد نکنند. اما متأسفانه گزارش مبسوط و جامعی از صنعت برق به این کمیسیون ارائه نشده است و اعضای کمیسیون تلفیق بر اساس استنباط خودشان و کمیسیون انرژی مطابق وظیفه ذاتی خود، پیشنهاداتی در این زمینه داشته است، بنده هم معتقد هستم که حساسیت لازم را باید به خرج دهیم تا به هیچ عنوان به سمت و سویی نرویم که سال آینده به قحطی و کمبود برق برخورد کنیم. بنابراین در مواردی اگر منابع نیاز است این منابع اعضای کمیسیون تلفیق هم حساسیت لازم را روی این موضوع دارند و نسبت به آن بی تفاوت نیستند.

چنانچه متولیان صنعت برق در هنگام بررسی بودجه در مجلس خلاصه ای از وضعیت موجود و مطالبی که کارشناسی کرده اند، به نمایندگان ارائه دهند، در تصمیم گیری ها بی تاثیر نخواهد بود. دستگاه ها علاوه بر انعکاس مشکلات خود باید راه حل های پیشنهادی خود را نیز مطرح کنند که در کمیسیون تلفیق بررسی شود و در صورت موافقت مجلس تصویب شود. ■

به چه میزان صادر شود باید با احتیاط عمل شود؛ یعنی سقف بودجه و هزینه ها بر اساس عدد و رقم پایین تر بسته شود اما پیش بینی شود که چنانچه درآمد بیشتری حاصل شد، آن درآمد مازاد بتواند طبق سقف و مجوزی که قانون اجازه داده است پاسخگوی هزینه های ضروری باشد.

بودجه ۹۸ صنعت برق با کاهش در حوزه عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است، این مساله برای صنعتی که در تابستان سال گذشته برای تامین برق مورد نیاز مردم با مشکل مواجه شد، چه عواقبی در پی خواهد داشت؟

در جلسات کمیسیون تلفیق درباره موضوعات حقوق و افزایش آن، حامل های انرژی، یارانه ها و... بحث و تبادل نظر صورت گرفت و قرار شد که در کمیسیون تخصصی با همکاری دولت بررسی بیشتری صورت بگیرد. نتایج جلسات کمیسیون تلفیق اینطور نشان می داد که نمایندگان در مورد افزایش قیمت ها حساسیت دارند که به مردم، بخصوص قشر کم درآمد، حقوق بگیر و ضعیف جامعه فشاری وارد نشود حتی پیشنهادات آن دسته از نمایندگان در مورد قیمت حامل های انرژی مبنی بر این بود که مازاد درآمد به سمت و سوی مردم هدایت شود و اینگونه نبود که افزایش درآمد صرف ساخت جاده و یا بیمارستان و... شود، در مجموع ماهیت تمام پیشنهادات کمیسیون این بود که افزایش درآمد به سمت و سوی مردم روانه شود.

حرکت به سمت اصلاح اقتصاد صنعت برق و واقعی کردن قیمت برق در بودجه های

بخش برق در لایحه بودجه ۹۸ مشابه سالیان گذشته، همراه با ابهامات و نقصان هایی است. بی توجهی به قوانین بالادستی چون برنامه ششم توسعه، درج ارقام غیر واقع بینانه در لایحه بودجه شرکت های غیردولتی، مهم ترین نقصان های لایحه بودجه شرکت های زیرمجموعه بخش برق وزارت نیرو به شمار می روند. علاوه بر این دولت هر ساله هزینه بسیاری صرف یارانه مصرف انرژی بی رویه مشترکان پرمصرف می کند، هزینه ای که باید برای آموزش، رفاه، بهداشت، امنیت و توسعه اقتصادی کشور شود در سیم های برق شهروندان بی مسئولیت پریاد می رود! به نظر می رسد کشف قیمت واقعی برق و تفاوت قائل شدن میان یارانه مشترکان کم مصرف و پرمصرف امری بسیار ضروری است که دولت باید در بودجه سال ۹۸ به آن توجه جدی کند. در گفتگو با «محسن کوهکن»، عضو کمیسیون صنایع و کمیسیون تلفیق بودجه ۹۸ مجلس شورای اسلامی به بررسی و تحلیل بودجه برق در بودجه سال آتی پرداخته ایم.

با توجه به آغاز تحریم های آمریکا، افزایش نرخ تورم، افزایش نرخ ارز و بلا تکلیفی میزان درآمدهای نفتی، بودجه سال ۹۸ باید حائز چه ویژگی هایی باشد؟

نمی توان عامل افزایش قیمت ها را به آن شکلی که در جامعه مشاهده می شود صد در صد به تحریم ها مرتبط دانست؛ چرا که مفهوم این سخن این است که دولت را با همه ابزارهای کنترلی و نظارتی که در این ماجرا دارد، بی تقصیر بدانیم. افزایش قیمت ها عوامل گوناگونی دارد و بخشی از آن ناشی از عدم نظارت و کنترل است. وقتی ارز کمتر از یک دوم قیمت بازار برای واردات کالاهای غیر ضرور به عده ای داده می شود نتیجه آن بی ثباتی در قیمت ها خواهد بود. این در حالی است که پس از بررسی نیز مشخص شده که برخی از این افراد وارداتی نیز نداشته اند؛ بنابراین برای ما قابل قبول نیست که گفته شود گرانی ها با شروع تحریم های مجدد و خروج آمریکا از برجام رخ داده است. طبیعی است به هر میزان که بودجه و سند دخل و خرج یکسال آینده، واقع بینانه تر و با احتیاط تدوین شود، مشکلات کمتری به دنبال خواهد داشت.

در شرایط تحریم عقل حکم می کند با احتیاط رفتار شود، وقتی قرار است شما با احتیاط رفتار کنید باید تصمیمات بیشتر به شرایط کف نزدیک تر باشد؛ البته این احتیاط را دولت در ارتباط با قیمت نفت انجام داده است و در کمیسیون تلفیق و در جلسه ای که در آن وزیر نفت حاضر بود، هیچ کدام از اعضا در مورد قیمت نفت بحثی نداشتند؛ چون احساس می کردند با توجه به قیمت نفت بعضی از کشورهای همسایه، دولت در پیش بینی قیمت برای هربشکه نفت صادراتی، محتاطانه برخورد کرده است. به نظر می رسد در مورد اینکه نفت



حرکت به سمت صادرات؛ راهگشای تامین منابع صنعت برق

/ گفت‌وگو با علی عسگرظاهری عیده‌وند؛ / عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۹۸



بعد از ارائه لایحه بودجه سال ۹۸ به مجلس شورای اسلامی، تثبیت اشتغال و کنترل نرخ بیکاری، ثبات سازی اقتصاد کلان و بهبود فضای کسب و کار، تامین عدالت اجتماعی و بهبود توزیع عادلانه درآمدها، مدیریت کسری تراز عملیاتی، بهبود تراز دارایی‌های سرمایه‌ای و بهبود تعادل‌های منطقه‌ای-استانی از مهمترین ویژگی‌های این لایحه اعلام شده است، این در حالی است که به نظر می‌رسد با آغاز تحریم‌های آمریکا، افزایش نرخ تورم و افزایش نرخ ارز، وضعیت بودجه سال آتی باید نسبت به سال‌های پیش، متفاوت و متناسب با بحران‌ها، درآمدها و هزینه‌ها باشد. طبیعتاً در حوزه صنعت برق نیز بودجه سال ۹۸ باید موانع پیش رو برای حرکت به سمت اصلاح اقتصاد صنعت برق را از میان بردارد؛ چرا که واقعی کردن قیمت برق برای زنده ماندن و سرپا ماندن صنعت برق ضروری است. «علی عسگرظاهری عیده‌وند»، عضو کمیسیون انرژی و کمیسیون تلفیق بودجه ۹۸ مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با سبتران به بررسی بودجه سال آتی پرداخته است.

صادرات برق، تمامی کمبودها را پوشش دهیم و برای استفاده از ظرفیت‌ها باید برنامه‌ریزی دقیق و مدونی صورت گیرد. بازار برق ایران ظرفیت خوبی برای صادرات دارد و ما می‌توانیم با توجه به مراودات سیاسی و تجاری که با کشورهای همسایه داریم، از این فرصت حداکثر استفاده را بکنیم چرا که صنعت برق یکی از حساس‌ترین و مهمترین صنایع کشور محسوب می‌شود.

سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از ۵۳۰ شرکت عضو این تشکل خواستار پیش‌بینی منابعی در بودجه ۹۸ برای خاتمه و یا ادامه بیش از ۶۰۰ قراردادی است که به دلیل نوسانات نرخ ارز متوقف شده‌اند، آیا بودجه ۹۸ این ظرفیت را خواهد داشت؟

متأسفانه نوسان نرخ ارز باعث ایجاد مشکلاتی در اقتصاد کشور شده و بیشتر صنایع را با مشکل مواجه کرده است که برای حل آنها باید تدابیر ویژه‌ای اندیشیده شود. بدون شک راه‌هایی وجود دارد که این قراردادها ادامه مسیر دهند و چنانچه در این زمینه مدیریت لازم صورت گیرد این قراردادها به فراخور اهمیت مورد توجه قرار گرفته و انشاءالله با بررسی‌های کارشناسی در کمیسیون تلفیق نتایج مطلوبی به ثمر خواهند نشست که به نفع صنعت کشور خواهد بود. ■

آن شکل که تصور می‌شود، متکی به تحریم‌ها نخواهد بود.

آیا بودجه تدوین شده برای گذر از رکود مخرب حاکم بر کشور و غلبه بر تورم کارگشا خواهد بود؟

عوامل مختلفی در ایجاد تورم تاثیرگذار است و هدف از بودجه‌ریزی صرفاً کاهش تورم نیست. از جمله مجموعه عواملی که در ایجاد تورم نقش دارند می‌توان به عرضه، تقاضا، مدیریت نرخ سود، مدیریت اجرا، مدیریت توزیع، نظارت و... اشاره کرد و به طور کلی باید در اجرای بودجه، برنامه‌ریزی و نظارت صورت گیرد.

بودجه صنعت برق با کاهش بودجه‌های عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است، این مساله برای صنعتی که در تابستان سال گذشته برای تامین برق مورد نیاز مردم با مشکل مواجه شد، چه عواقبی در پی خواهد داشت؟

در این بودجه ظرفیت‌های بسیار خوبی برای تولید برق دیده شده است و اعضای کمیسیون تلفیق هم به این مساله توجه داشته‌اند. به نظر می‌رسد برای مدیریت مصرف انرژی در کشور باید فرهنگسازی لازم صورت گیرد. در واقع با مشارکت هر چه بیشتر مردم و اصلاح الگوی مصرف، ظرفیت این را خواهیم داشت که با

با توجه به تحریم‌های آمریکا، افزایش نرخ تورم و نرخ ارز و بالاتر رفتن میزان درآمدهای نفتی، بودجه امسال باید حائز چه ویژگی‌هایی باشد؟

در ارتباط با ویژگی‌های بودجه سال ۹۸ با توجه به محدودیت‌های ناشی از تحریم، اظهار کرد: مسیر بودجه‌ریزی مشخص است و هیچ عاملی ما را از مسیر اصلی و تعیین شده دور نخواهد کرد؛ توجه به معیشت مردم، اشتغال درون، اقتصاد مقاومتی و مسائل دفاعی امنیتی از جمله الزاماتی است که مسیر کار را در بودجه‌ریزی مشخص می‌کند. بنده معتقدم تحریم‌ها نمی‌تواند در روند کار به گونه‌ای تاثیر بگذارد که ما را از مسیر اصلی دور کند، در واقع تحریم وجود دارد ولی مدیری که از توانایی بالایی برخوردار باشد با در نظر گرفتن همه جوانب، آگاهانه تصمیمات لازم را اتخاذ کرده و هرگز اصول غفلت نخواهد کرد.

یقیناً در بخش بودجه‌ریزی توجه بر درآمدهای داخلی، صرفه‌جویی، استفاده از فرصت‌های جدید، تقویت بنیه اقتصادی، دفاعی و امنیتی خواهد بود و در مورد میزان درآمدهای نفتی و صادرات نفت نیز باید به گونه‌ای عمل شود که آنها تصور نکنند ما وابسته به فروش و صادرات نفت هستیم، راه‌های گوناگون و بسیاری برای افزایش درآمدها وجود دارد و بودجه‌بندی ما به





/ گفت‌وگو با مرتضی عمادزاده؛ / اقتصاددان

در سال جاری برخلاف انتظارات مردم، تحریم‌ها افزایش یافت و نرخ ارز هم در کمال ناباوری به فراز و نشیبی عجیب دچار شد. اکنون در برهه‌ای قرار داریم که کشور در شرایطی حساس و سخت، در حال تدوین و تصویب برنامه بودجه برای سال آتی است که هیچ‌کس نمی‌داند برای مردم چه به ارمغان خواهد آورد. در برهه حساس کنونی، بودجه و مدیریت درآمدها و منابع می‌تواند بسیار تعیین‌کننده باشد؛ اگر مدیران کشور و نمایندگان مجلس تلاش کنند نگاهی متفاوت از هر سال به مسائل کشور داشته باشند و به لابی‌گری‌هایی که در زمان تصویب بودجه اتفاق می‌افتند، وقعی نهند. با مرتضی عمادزاده، کارشناس اقتصادی در این خصوص به بحث و بررسی پرداختیم و او معتقد است که راه حل کوتاه‌مدت برای برون‌رفت نسبی از وضعیت فعلی این است که بودجه نهادهای فرهنگی شناخته‌شده که اکنون ۴ برابر یک وزارتخانه است، تا ۵ درصد کاهش یابد و اعتبارات آن‌ها به پروژه‌های عمرانی و تسویه مطالبات پیمانکاران اختصاص یابد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید:

لایحه بودجه ۹۸؛ بودجه‌ای از سر اضطرار و کمبود منابع

اکنون چیزی حدود ۴۰۷ هزار میلیارد تومان اندازه بودجه است و تقریباً دوسوم آن هزینه‌های جاری است. این در حالی است که بیش از ۲۴ هزار پروژه ناتمام در کشور داریم که هرکدام به درجات متفاوتی تکمیل شده‌اند. این بودجه با این منابع و درآمد، به سختی تکافوی هزینه‌های جاری دولت و هزینه‌هایی را که برای اداره مملکت لازم است می‌دهد؛ بنابراین اینکه به دنبال ارزیابی این باشیم که آیا بودجه خوب تهیه شده یا خیر، کمکی به رفع مشکلات جاری نمی‌کند. کار درست بهینه‌یابی چگونگی هزینه‌کرد همین منابع محدودی است که سازمان برنامه و بودجه در اختیار دارد.

در کشور وزارتخانه‌های متعددی داریم. این وزارتخانه‌ها دستگاه‌های اجرایی ما هستند و باید اداره شوند. علی‌رغم اینکه برخی از آن‌ها به لحاظ پرسنل بسیار متورم هستند، این مازاد نیروی انسانی چیزی نیست که بتوان مشکل آن را از طریق بودجه سال ۹۸ حل کرد. سازمان برنامه و بودجه مجبور است حقوق این پرسنل را پرداخت کند و هزینه‌های غیرقابل اجتناب دستگاه‌ها را هم بپردازد.

باتوجه به اینکه تحول در امور اجرائی و اقتصاد کشور عمدتاً از مسیر فعال کردن طرح‌های عمرانی میسر است و برای طرح‌های عمرانی هم بودجه بسیار ناچیزی گذاشته‌اند، باید ببینیم راه حلی که در قالب همین درآمد

باتوجه به آغاز تحریم‌های امریکا، افزایش نرخ تورم، افزایش نرخ ارز و بلا تکلیفی میزان درآمدهای نفتی، بودجه امسال باید حائز چه ویژگی‌هایی باشد؟ ضمن اینکه بودجه امسال را دارای این ویژگی‌ها می‌بینید یا خیر؟

بودجه‌ای که سازمان برنامه و بودجه تهیه و از طریق دولت به مجلس ارائه داده است، در واقع یک بودجه از روی اضطرار و کمبود منابع است؛ به این معنا که این بودجه باتوجه به تحریم‌ها، محدودیت‌ها، مشکل صادرات نفت، مشکل نقدینگی، مساله نظام بانکی، مساله تاخیر اروپایی‌ها به برقراری یک نظام مالی برای انجام عملیات بانکی ما شکل گرفته است و گفته شده که چه مقدار منابع داریم و با توجه به اولویت‌های عمومی آن را کجا باید هزینه کنیم؛ بنابراین اینگونه نیست که سازمان برنامه و بودجه از بین گزینه‌های مختلف و باتوجه به مبانی نظری بودجه‌نویسی این بودجه را تدوین کرده باشد. به نظر می‌رسد که این بودجه در عین گرفتاری و استیصال بسته شده است. برای فرار از مسائل و تنگناهای بودجه راه حل کوتاه‌مدتی متصور نیستیم. راه حل، راهی بلندمدت است که قطعاً برای بودجه سال ۹۸ ممکن نمی‌شود و حتی برای سال ۹۹ هم معلوم نیست بتوان به کارش برد. باید یک سری اقدامات ویژه برای کارآمدی این بودجه انجام شود.



می‌توانیم به دست آوریم تا مشکلات را کاهش دهیم، چیست.

فکر می‌کنم کاری که باید امروز انجام شود این است که سازمان برنامه و بودجه ارقام کمی را که برای وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی اختصاص داده در همین حدود حفظ کند؛ ولی اعتبارات زیادی را که به نهادها و سازمان‌های دیگر اختصاص پیدا کرده به سمت بودجه‌های عمرانی هدایت کند. نهادهای متعدد و متفاوتی داریم که به علت ضعف مجلس در ایستادگی در مقابل خواسته‌های آنها، بودجه‌های کلان دریافت می‌کنند. بودجه بعضی از این نهادها به تنهایی برابر بودجه یک وزارتخانه است. کاری که باید انجام شود این است که مجلس با اراده‌ای قوی و محکم هرآنچه که برای این حدود ۱۵ نهاد بودجه درخواست شده است، تا میزان مثلاً ۵ درصد تقلیل دهد و ۹۵ درصد باقی‌مانده را به پروژه‌های عمرانی و صنعتی که بیش از ۸۰ درصد کامل هستند اختصاص دهد و هرچه ماند، به پروژه‌هایی که بیش از ۷۰ درصد کامل هستند اختصاص دهد و الی آخر. ضمن اینکه با این بودجه باید مطالبات معوقه پیمانکاران را هم به آن‌ها پرداخت.

یقیناً این کار به مجلسی مقتدر احتیاج دارد که بودجه‌ها را با عزمی راسخ به درستی اختصاص دهد و بودجه لازم برای دستگاه‌های اجرایی را دقیقاً به میزانی که حداقل امور جاری‌شان را کفایت کند به آن‌ها اختصاص دهد و نه بیشتر. در چنین شرایطی این دستگاه‌ها به لاغر شدن و چابک شدن خود فکر خواهند کرد. البته ادعا نمی‌شود که اگر دولت چنین اقداماتی انجام دهد، اقتصاد را سالم‌سازی خواهد کرد. سالم‌سازی اقتصاد مربوط به طرح‌های بلندمدت است. اینکه چگونه با تورم، فساد، یارانه‌های غیره‌دفع‌مند و ... مبارزه کنیم، مسائلی است که باید در دستورکار بلندمدت قرار گیرد. بودجه تنها یک برنامه یک‌ساله است.

همچنین دولت باید تا آنجا که ممکن است، کارها را به بخش خصوصی واگذار کند و بار خود را سبک کند و گام‌های اولیه را برای اصلاح ساختار نیروی انسانی وزارتخانه‌ها بردارد. همه این‌ها برنامه‌هایی بلندمدت هستند، اما بالاخره از یک زمان باید آغاز شوند. تصور می‌کنم اگر دولت مجبور شود در همان حدود بودجه تنظیم شده از سوی مجلس کار کند و مجلس هم آنقدر با درایت و اراده کار کند که بودجه‌ها را صرفاً صرف پروژه‌های عمرانی کند، اقتصاد مقداری از رکود خارج می‌شود، بیکاری مقداری کاهش می‌یابد، سمت عرضه مقداری تقویت می‌شود و در مجموع امتیازات زیادی برای فعال کردن اقتصاد و خروج از رکود به وجود می‌آید.

اینکه بخواهیم برای اصلاح ساختار بودجه در

اجتناب کنیم. همچنین دولت باید به دنبال اصلاح ساختار سیستم بانکی باشد و از اینکه نقدینگی با این سرعت گسترش یابد جلوگیری کند. ضمن اینکه باید به دنبال آن باشند که بدهکاران بانکی را که با قصور پرداخت‌های خود را عقب انداخته‌اند، با تمهیدات قانونی موظف به بازپرداخت کنند.

اگر دولت مصمم به شروع اصلاحات باشد، یک سال و نیم بیشتر فرصت ندارد و باید گام به گام این حرکت‌ها را پیگیری کند؛ وگرنه اگر ده سال هم بنشینیم و بگوئیم بودجه انقباضی است و چنین و چنان است، راه به جایی نخواهیم برد.

آیا منظور شما از نهادهایی که بودجه‌های کلان دارند، همان نهادهای فرهنگی است؟ بودجه این نهادها برای سال ۹۸ تا حدودی کاهش یافته است؛ آیا همین مقدار کاهش کفایت می‌کند یا باید این بودجه کاهش بیشتری داشته باشد؟

بله، منظور همین نهادها هستند. البته بودجه این نهادها برای سال ۹۸ مقداری کاهش یافته، اما منظور آن است که با توجه به نسبت اندازه دستگاه‌های اجرائی و نیازهایشان، بودجه‌ها و اعتبارات اختصاص یابند.

آیا در مجلس فعلی می‌بینید که اقتداری را که به آن اشاره داشتید از خود نشان دهد و از بودجه نهادهای فرهنگی کاسته و به پرداخت مطالبات پیمانکاران و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام بودجه اختصاص دهد؟ بسیار بعید به نظر می‌رسد که مجلس چنین

این زمان کوتاه پیشنهادهای خیلی اساسی دهیم و مثلاً از تدوین بودجه‌های سنویتی خودداری کنیم و براساس بودجه بر مبنای صفر و با الگودر برنامه‌ها حرکت کنیم برای سال ۹۸ ممکن نیست. در بودجه ۹۸ باید براساس آنچه که به عنوان درآمد قابل تحقق است، برنامه‌ریزی کنیم و ببینیم با این مقدار درآمد محدود که به عللی مثل تحریم‌های ظالمانه امریکا، ناتوانی در فروش نفت، ناتوانی در دریافت پول نفتی که می‌فروشیم، عدم امکان انتقال پول به داخل کشور و ... ایجاد شده است، بهترین شیوه اداره مملکت چه خواهد بود. باید بودجه را به نمادی برای چگونگی اداره ریاضتی مملکت در این شرایط غیرعادی و اضطرابی تبدیل کنیم. ما در حال حاضر بسیار شکننده هستیم و نیاز به اقدامات کاملاً عاقلانه و انقباضی داریم.

اگر این اقدامات در اولویت انجام شود، بعد می‌توان از اصلاح ساختار نیروی انسانی دولت صحبت کرد. دولت باید به فکر چابک کردن خود باشد. دولت باید به شدت عازم باشد که با فساد مبارزه کند. اگر ما می‌توانستیم فساد را سرکوب کنیم، با همین منابع اندک هم بهتر از این می‌توانستیم کشور را اداره کنیم.

در مجموع می‌توان گفت: هم نیازمند یک برنامه منسجم بلندمدت و هم نیازمند برنامه اجرائی کوتاه‌مدت هستیم. برنامه کوتاه‌مدت این است که درآمدهای قابل دسترس دولت در سال ۹۸ را با یک بازبینی دقیق و منطقی به نیازهای دارای اولویت قطعی و کارشناسی شده تخصیص دهیم و از هرگونه هزینه غیرضرور



شرکت‌های خصوصی حمایت دولت را نمی‌خواهند. فقط می‌خواهند برای آن‌ها مزاحمت ایجاد نشود و با قوانین و دستورالعمل‌های دست و پاگیر آن‌ها را محدود نکنند. من معتقدم شرکت‌های بخش خصوصی برای در اختیار گرفتن بخش بزرگی از کارهای خصوصی‌ها و دولت که امروز با ناکارآمدی کامل انجام می‌شود، کفایت لازم را دارند

دیگر باید نسبت به آن اقدام کنند. اگر دولت ده سال قبل نسبت به واقعی سازی قیمت حامل‌های انرژی مثل برق اقدام کرده بود، الان تبعات آن برطرف شده بود. دولت نهم و دهم فقط در جهت یک حرکت پوپولیستی از افزایش سالانه قیمت بنزین که به صورت عادی و همه‌پذیر درآمده بود، جلوگیری کرد و ما به وضعیت فعلی دچار شدیم.

اگر دولت بخواهد نسبت به کوچک سازی بدنه متورم خود اقدام کند، چگونه باید وضعیت کارکنان تعدیل شده را مدیریت کرد؟ وقتی صحبت از تعدیل نیروی انسانی مازاد در بخش‌های دولتی به میان می‌آید، معنایش این است که آن بخش از وظایفی که امکان‌شان هست، به بخش خصوصی واگذار شود و کارکنان صاحب صلاحیت و تخصص آن بخش هم به بخش خصوصی منتقل شوند. البته در این صورت یک تفاوت در تعداد نیروی انسانی ایجاد می‌شود؛ چراکه ما اکنون به ازای هرنفر کار در دولت نزدیک ۳ نیرو در استخدام داریم؛ در حالی که در بخش خصوصی به ازای هرنفر کار تنها یک نیرو استخدام می‌شود. برای حل این مشکل باید بازنگری کارکنان برپایه قوانین جاری به درستی فعال شود. به هر حال اگر کارهایی به بخش خصوصی واگذار شود بخش خصوصی نیاز خواهد داشت تا همزمان با قبول واگذاری فعالیت دولت، نسبت به بکارگیری نیروی انسانی مورد نیاز و دارای مهارت اقدام کند و به این ترتیب هراس از اشاعه بیکاری کاهش خواهد یافت. البته این تحول نیازمند برنامه‌ای بلندمدت و تامین منابع مالی مورد نیاز است و در کوتاه‌مدت ممکن نیست. اما باید مترصد باشیم تا حتما نسبت به انجام این برنامه مهم اقدام کنیم. شاید ظرف یک برنامه پنج ساله این کار به خوبی انجام شود. ■

می‌شود. اینکه دولت به صورت یک ضربه‌گیر چه مقدار از ذخایر ارزی خود را آزاد کرده و به صحنه بیاورد تا نگذارد قیمت ارز بالا رود، یک تصمیم سیاسی است و به مصلحت اندیشی دولت در اداره امور کشور بستگی دارد.

ممکن است گفته شود ورود دولت به بازار ارز برای رفع عدم تعادل‌های نقدینگی است. البته دولت خود این امر را انکار می‌کند؛ ولی می‌توان گفت که مسلماً فروش ارز توسط دولت برایش درآمد ایجاد می‌کند و چنانچه با شفافیت انجام شود ممکن است که اشکالی هم نداشته باشد؛ چون به هر حال دولت وظیفه اداره کشور را به عهده دارد. ما در عین حال که باید کار مبتنی بر منطق اقتصادی انجام دهیم، نباید از پیش‌بینی‌های اتفاقات سیاسی هم غافل باشیم. اکنون دولت مقداری از ارز را به عنوان ذخیره نگاه می‌دارد تا اگر زمانی تحریم‌ها شکل‌های بدتر و جدی‌تر به خود گرفت، بتواند از آن در جهت اجرای برنامه‌هایش استفاده کند. البته درمورد ذخایر ارزی خارج از کشور، نباید به راحتی اجازه خرج کردن آن‌ها را به خودمان دهیم. آن‌ها اعتبار بین‌المللی مالی کشور محسوب می‌شوند.

اما خوب است نکته دیگری را هم مطرح کنیم که برای ما روشن کند طرح کردن مداوم مساله ارز و قیمت دلار اهمیتش چقدر بیش از سایر مسایل جاری کشور است که اینقدر به آن می‌پردازیم. در ایران، ما در مجموع سالانه بیش از ۴۰ میلیارد دلار انواع یارانه و از جمله یارانه انرژی (آب، برق، گاز، نفت و ...) می‌دهیم. این رقم‌هاست که باید روی آن حساسیت نشان دهیم و بخواهیم که منطقی شوند. آن بخش بزرگ از مالیات‌ها که وصول نمی‌شوند را باید به دایره وصول رساند. ما جاهای دیگر خیلی کارهای فراموش شده را باید انجام دهیم که مهم‌تر از نرخ ارز است، اما وقت خود را روی مساله ارز متمرکز کرده‌ایم.

مدت‌هاست که در رابطه با واقعی شدن قیمت حامل‌های انرژی از جمله برق سخن گفته می‌شود، اما اجرایی نمی‌شود. به نظر شما علت چیست؟

علت این است که دولت ملاحظات سیاسی دارد و فکر می‌کند اگر بنزین، آب یا برق گران شود به نارضایتی‌های عمومی منجر می‌شود که هزینه سیاسی اش برای دولت خیلی سنگین است. اما من فکر می‌کنم آن نارضایتی‌های عمومی همین الان هم وجود دارد. ممکن است این نارضایتی‌ها در صورت گران شدن حامل‌های انرژی مقداری بیشتر شود، اما به هر حال جراحی خونریزی هم دارد. ما جراحی بدون خونریزی نداریم. باید یک تحلیل بسیار دقیق هزینه-فایده انجام شود و کار درست را انجام دهیم. الان این کار را انجام ندهند، چند سال

کند. ما ظرف این ۴۰ سال از تربیت نیروی انسانی با مهارت و کارآمد و با جسارت غافل بوده‌ایم. این نقیصه‌ای است که در کارکنان دولت و قوه مقننه و قوه قضائیه می‌توان مشاهده کرد. تصمیماتی که مبنای صحیح اقتصادی و مدیریتی داشته باشند مغفول مانده‌اند. با تصمیمات صرفاً مبتنی بر جهت‌گیری‌های سیاسی نمی‌توان اقتصاد را اصلاح کرد.

اشاره داشتید که باید کارها به بخش خصوصی واگذار شود، اما بسیاری در پاسخ به این موضوع می‌گویند بخش خصوصی توانایی انجام بسیاری از کارها را ندارد و به همین دلیل به جای واگذاری کارها به بخش خصوصی، خصوصی سازی کرده‌ایم. به نظر شما بخش خصوصی توان انجام همه کارها را دارد تا بخش دولتی را از دور خارج کند؟

من می‌توانم صدها شرکت بخش خصوصی را نام ببرم که صد درصد به صورت خصوصی اداره می‌شوند و علاوه بر بازار داخلی به طور متوسط هریک به بیش از ۱۵ کشور جهان کالای خود را صادر می‌کنند. چطور می‌توانیم بگوییم شرکت‌های خصوصی ما ناتوان هستند؟ این شرکت‌ها حتی حمایت نمی‌خواهند. فقط می‌خواهند برای آن‌ها مزاحمت ایجاد نشود و با قوانین و دستورالعمل‌های دست و پاگیر آن‌ها را محدود نکنند. من معتقدم شرکت‌های بخش خصوصی برای در اختیار گرفتن بخش بزرگی از کارهای خصوصی‌ها و دولت که امروز با ناکارآمدی کامل انجام می‌شود، کفایت لازم را دارند.

البته زمانی که از مگاپروژه‌ها صحبت می‌کنیم، به این دلیل که تمام توان اقتصادی و انرژی کشور در شرکت‌های متعلق به نهادهای حاکمیتی متمرکز شده، شاید بخش خصوصی واقعی نتواند بطور موثر و گسترده به این پروژه‌ها ورود کند. اما همه پروژه‌های ما که به بزرگی مگاپروژه‌ها نیستند. گفته می‌شود هزاران پروژه نیمه‌تمام داریم. این پروژه‌ها، پروژه‌هایی هستند که بخش خصوصی به راحتی از عهده به ثمر رساندن آن‌ها برمی‌آید.

امسال نرخ ارز فراز و نشیب زیادی داشت و بسیاری می‌گفتند نقدینگی دولت و ذخایر ارزی آن با این فراز و نشیب‌ها افزایش یافته است. آیا این موضوع در اینکه بودجه بهتری ببندیم تأثیرگذار نیست؟

اینکه نرخ ارز چگونه خواهد شد، دارای پاسخ نسبتاً مشخصی است. هرچه درآمدهای ارزی ما بیشتر شود، عرضه ارز برای ما بیشتر خواهد بود و این فراوانی از افزایش قیمت ارز جلوگیری می‌کند. همچنین اگر درآمدهای ارزی شروع به کاهش کند، عرضه ارز برای ما کم می‌شود و حرکت به سمت افزایش قیمت آن آغاز

زنگ خطر کاهش بودجه‌های عمرانی برای صنعت برق

/ گفت‌وگو با مهدی تقوی؛ / عضو هیات علمی دانشگاه علامه



در بودجه سال ۹۸ علیرغم انتظاراتی که برای افزایش بودجه در بخش صنعت و پروژه‌های عمرانی وجود داشت شاهد کاهش بودجه در این بخش بودیم و این کاهش می‌تواند فشارهای شدیدی بر صنعت برق ایران وارد کند. مشکل عرضه گاز طبیعی به نیروگاه‌ها، دیون زیاد و به هدر رفتن برق در خطوط انتقال و توزیع سه مشکل مهمی است که صنعت برق ایران را گرفتار کرده است پایین بودن قیمت برق یکی از مهمترین دلایل افزایش بی‌رویه مصرف برق در ایران است و مسلماً این مشکل را می‌توان مادر تمامی مشکلات دانست که صنعت برق ایران با آن روبه‌رو است. در خصوص کاهش بودجه صنعت برق و بودجه پروژه‌های عمرانی این صنعت با مهدی تقوی اقتصاددان و عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی گفتگو کردیم.

مشکل مواجهه شود باید از دیگر کارهایش زده و این کالاهای اساسی را تامین کند چراکه همه چیز با برق انجام می‌شود و کمبود آن می‌تواند اثرات منفی برای کشور داشته باشد البته فکر نمی‌کنم با مشکلی مواجه شویم. اما باید بدانیم که در صورتی که بودجه عمرانی کاهش پیدا کند می‌تواند برای دولت مسئله‌ساز باشد، اما اینکه چقدر کاهش پیدا کرده است را من نمی‌دانم، اما اگر این کاهش بودجه عمرانی زیاد باشد بسیار مسئله‌ساز است چراکه هم تولید را کم می‌کند و هم ممکن است علت کاهش بودجه عمرانی ناشی از کاهش فروش نفت و ورود دلار به اقتصاد کشور باشد و از این رو تحریم‌ها در این میان نیز اثرگذار است.

از دیدگاه شما حرکت به سمت اصلاح اقتصاد صنعت برق و واقعی کردن قیمت برق در بودجه‌های سالانه با چه موانعی روبروست؟

ما نیروگاه‌های اتمی در کشور داریم اگر بتوانیم برق را از طریق این نیروگاه‌ها تامین کنیم به شدت می‌تواند به ما در تامین برق کمک کند البته باید آماری از اینکه برق در سبد خانوار چند درصد مصرف می‌شود داشته باشیم مقدار هزینه برقی که برای هر خانوار در قبض برق محاسبه می‌شود آنچنان کم‌رشد نیست بنابراین اگر کمی افزایش یابد مردم می‌توانند آن را تحمل کنند. البته اگر دولت از مردم بخواهد که در کاهش مصرف برق دولت را همراهی کنند قطعاً این اتفاق خواهد افتاد و مردم به دولت در این زمینه کمک خواهند کرد. ■

وقتی آقای روحانی مسئولیت دولت را برعهده گرفت نرخ رشد اقتصادی را مثبت کرد. بانک مرکزی و یا مرکز آمار ایران باید پیش‌بینی خود را در خصوص نرخ رشد در سال آینده اعلام کند اگر دولت پول کمتری از مالیات و فروش نفت کسب کند قطعاً با مشکل مواجه خواهد شد. ما قبل از تحریم‌ها روزانه ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار بشکه نفت می‌فروختیم، اما پس از تحریم‌ها این مقدار در حدود نصف کاهش پیدا کرد. تورم بر دو حالت است یک رکود تورمی اگر نرخ رشد اقتصاد منفی شود این حالت ایجاد می‌شود یا اینکه نرخ رشد اقتصاد مثبت بماند، اما کاهش هم پیدا کند این نوع تورم نیز مقداری رکودی است و این رکود تورمی است که می‌تواند برای جامعه ایجاد مشکل کند البته با درآمد نفت ممکن است رکود تورمی پیش نیاید، اما حالت دیگر زمانی است که نرخ رشد خوبی داریم و درآمد بیشتری نصیب مردم می‌شود و تقاضا برای کالا افزایش می‌یابد و این باعث تورم در جامعه می‌شود. اگر خرج دولت پایین بیاید و پول کمتری به دست مردم برسد تورم در جامعه ایجاد نمی‌شود. تورم در حقیقت بر اثر افزایش تقاضا در جامعه ایجاد می‌شود.

امسال هم بودجه صنعت برق با کاهش بودجه‌های عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است، این مساله برای صنعتی که تابستان سال گذشته برای تامین برق مورد نیاز مردم با مشکل مواجه شد، چه عواقبی در پی خواهد داشت؟
یک کالاهایی از کالاهای ضروری در دولت محسوب می‌شود مانند برق. معتمد در صورتی که در تامین این کالاهای اساسی مانند برق با

با توجه به آغاز تحریم‌های آمریکا، افزایش نرخ تورم، افزایش نرخ ارز و بالاتر رفتن میزان درآمدهای نفتی، بودجه امسال باید حائز چه ویژگی‌هایی باشد؟

درست است که آمریکا زیربرجام زده است و از سوی دیگر ما را تحریم کرده است، اما خوشبختانه ما می‌توانیم نفت مان را به کشورهایی مانند هند و چین بفروشیم و قراردادهای پایاپای با این کشورها منعقد شده و از آنجا که کشور ایران تحریم نه افراد، این قراردادهای فروش نفت با اشخاص منعقد می‌شود و این یک راه برای فرار از تحریم‌هاست بنابراین معتمد تحریم‌ها تأثیری بر درآمدهای نفتی ما نخواهد داشت.

با توجه به کاهش سالانه بودجه‌های عمرانی و همچنین نظر به کمبود شدید نقدینگی در دولت، سرنوشت رشد اقتصادی در سال آتی را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟
مسئله اساسی این است که هزینه‌های عمرانی ما در بخش صنعت چقدر است هر چقدر در بودجه سهم هزینه‌های عمرانی بیشتر باشد بهتر است چراکه اقتصاد رشد می‌کند و نیروی کار بیشتری را به کار می‌گیرد، اما اگر هزینه‌های عمرانی کاهش داشته باشد با مشکل مواجه می‌شویم و وقتی بودجه عمرانی کاهش بیابد یعنی نسبت به گذشته جاده، شبکه ریلی، نیروگاه و... کمتر ساخته می‌شود و به مراتب تولید هم کمتر می‌شود.

آیا بودجه تدوین شده برای گذر از رکود مخرب حاکم بر کشور و غلبه بر تورم کارگشا خواهد بود؟





/ گفت وگو با محمدحسین برخورداری / عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران

وقت واقعی کردن قیمت برق نیست

باتوجه به آغاز تحریم‌های امریکا، افزایش نرخ تورم، افزایش نرخ ارز و بلا تکلیفی میزان درآمدهای نفتی، بودجه امسال باید حائز چه ویژگی‌هایی باشد؟ بودجه سال ۹۸ را با توجه به محدودیت‌های ناشی از تحریم و همچنین نرخ پیش‌بینی‌شده برای ارز و نفت چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دولت معمولاً درآمدی دارد؛ درآمد حاصل از فروش نفت به علاوه مالیات. یکی از این درآمدها متأسفانه به خاطر تحریم‌های ناصوابی که بر ما مستولی شده، با مشکل مواجه شده است. درآمد دوم نیز به دلیل اینکه ما خیلی به مواد اولیه خارجی وابسته هستیم و کسب و کارها به شدت ریزش کرده‌اند، با نقصان روبروست؛ بنابراین ما در دو جهت دچار کسری بودجه می‌شویم و جز اینکه از صندوق ذخیره ارزی استفاده کنیم یا اینکه بدهی به بانک مرکزی و سایر بانک‌ها را بالا ببریم، راهی نداریم. دولت می‌تواند از مقام معظم رهبری و مجلس مجوز لازم را برای استفاده از صندوق ذخیره ارزی اخذ کند تا از دوران تحریم گذر کنیم.

استفاده از صندوق ذخیره ارزی در بودجه ۹۸ دیده شده و حتی سهم ارز و ارزیابی به این صندوق را کمتر کرده‌اند. معمولاً ۳۲ درصد از فروش نفت باید به صندوق ذخیره ارزی واریز شود که برای سال ۹۸ آن را کمتر کرده و به ۱۰ درصد رسانده‌اند. اما احتمالاً یک و نیم میلیون بشکه‌ای که در نظر گرفته‌اند تا روزانه فروخته شود، تحقق نخواهد یافت. آن هم به خاطر فشارهای خارجی است. همین الان هم می‌توان مشاهده کرد که میانگین فروش نفت به خاطر مسائل خارجی کاهش یافته است.

با توجه به کاهش سالانه بودجه‌های عمرانی و همچنین نظر به کمبود شدید نقدینگی در دولت، سرنوشت رشد اقتصادی در سال آتی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مسئله در سال آینده رشد اقتصادی ما منفی خواهد بود. البته رشد اقتصادی به بودجه‌های عمرانی بستگی دارد. دولت نمی‌تواند بودجه عمرانی را بالا ببرد؛

هر سال فعالان صنعت برق کشور در عین ناامیدی منتظرند تا شاید در لایحه بودجه قیمت برق واقعی شود و نفسی به کالبد این صنعت ورشکسته کشور دمیده شود. اما امسال هم مثل هر سال بودجه صنعت برق با کاهش بودجه‌های عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است. محمدحسین برخورداری، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران بر آن است که «اگر درآمد مردم به اندازه کافی بود، اگر کشور ما صنعتی بود و اگر بیشتر از آن که واردکننده باشیم صادرکننده بودیم، این امکان وجود داشت که قیمت آب، برق و ... واقعی شود؛ اما ۴۰ سال است که به خاطر تحریم‌ها به صورت سوبسیدی زندگی می‌کنیم و مردم توانایی آن را ندارند که قیمت واقعی برق و آب را بپردازند.» و این حقیقتی است که همه بر آن واقفند، اما برای اصلاح آن کاری از دست کسی برنمی‌آید و مسئولین هم به نظر نمی‌رسد حتی اراده آن را داشته باشند که گرهی از مشکلات این کشور بکشایند.

دولت اکنون برای کاهش هزینه‌های جاری خود هیچ کاری نمی‌تواند انجام دهد؛ چراکه به هر حال کارکنان دولتی نیاز به حقوق و دستمزد دارند. در میان مدت نمی‌توان کاری کرد؛ مگر اینکه در زمان طولانی‌تر به مرور به سمت واگذاری کارها به بخش خصوصی حرکت کنیم. دولت باید فقط ناظر باشد و دست از تصدی‌گری بردارد

چراکه باید آن را صرف هزینه‌های جاری کند، اما اگر بودجه عمرانی بالاتر می‌رفت، رشد اقتصادی بهتری داشتیم.

دولت اکنون برای کاهش هزینه‌های جاری خود هیچ کاری نمی‌تواند انجام دهد؛ چراکه به هر حال کارکنان دولتی نیاز به حقوق و دستمزد دارند. در میان مدت نمی‌توان کاری کرد؛ مگر اینکه در زمان طولانی‌تر به مرور به سمت واگذاری کارها به بخش خصوصی حرکت کنیم. دولت باید فقط ناظر باشد و دست از تصدی‌گری بردارد.

با توجه به اینکه فروش نفتمان کم شده، دولت مالیات کمتری دریافت می‌کند و وضعیت کسب و کارهایمان هم بدتر می‌شود، در نتیجه حتماً رشد اقتصادی ما در سال آینده منفی خواهد شد.

اگر وضعیت بر همین منوال ادامه یابد، وضعیت تولیدکنندگان هم بدتر خواهد شد؛ مگر اینکه فرجی شود و ورق به نفع ما برگردد.

آیا با توجه به بالا بودن هزینه‌های جاری دولت و اینکه بخش عمده بودجه به این هزینه‌ها اختصاص می‌یابد، کاهش پرسنل و سبک‌سازی بدنه دولت نمی‌تواند در بهبود وضعیت اقتصادی کشور و کارگشا بودن بودجه اثرگذار باشد؟

در حال حاضر کوچک‌سازی دولت سم است. زمانی که فروش نفت ما خوب بود و هر بشکه را ۱۲۰ دلاری فروختیم و بکمان خروس می‌خواند، باید نسبت به کوچک‌سازی بدنه دولت و کاهش کارکنان اقدام می‌کردیم. نه اکنون که ظرفیت کل کارخانه‌ها کم شده یا بعضاً به طور کامل خوابیده‌اند. اگر به شهرک‌های صنعتی مراجعه کنید متوجه می‌شوید وضعیت واحدها چگونه است. تجار هم به دلیل اینکه ارز کافی در اختیار ندارند، در شرایط نامناسبی به سر می‌برند. در حال حاضر کارهای خدماتی هم کاهش یافته و بنابراین کاهش پرسنل دولتی سم است، اما در آینده اگر می‌خواهیم کشور از این وضعیت نجات پیدا کند، باید حتماً نسبت به این کار اقدام کنند.

امسال هم بودجه صنعت برق با کاهش بودجه‌های عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است؛ این مساله برای صنعتی که تابستان سال گذشته برای تامین برق مورد نیاز مردم با مشکل مواجه شد، چه عواقبی در پی خواهد داشت؟

حتماً وضعیت تامین برق در سال آتی بدتر خواهد شد. بهره‌وری در کشور وجود ندارد و این نبود بهره‌وری در صنعت برق هم وارد شده است. ائتلاف برق ما بالاست و مصرف برق نیز به دلیل ارزانی قیمت برق بالاست. اما افزایش این قیمت ارزان در مقابل درآمد متوسط جامعه تحمل‌پذیر نیست؛ مخصوصاً که رشد اقتصادی نامناسب است و تحمل پرداخت زیاد برای مردم سخت‌تر می‌شود.

در این چند ساله اخیر، به دلیل تحریم‌ها درآمد مردم با هزینه‌های آنان همخوانی نداشته است؛ بنابراین نمی‌توان قیمت‌ها را واقعی کرد؛ چراکه درآمدها به اندازه کافی نیست. اگر درآمد مردم به اندازه کافی بود یا اگر کشور ما یک کشور صنعتی بود و اگر ما یک کشور صادرکننده بودیم و سطح درآمد مردم بالاتر می‌رفت، این امکان وجود داشت که قیمت آب، برق و... واقعی شود. اما ۴۰ سال است که ما به خاطر تحریم‌ها به صورت سوپرسیدی زندگی می‌کنیم.

پایه‌ای که کج گذاشته شود، به همان صورت کج بالا می‌رود. ما در ابتدای کار شعار حمایت از مستضعفین را دادیم و این شعار و عملکردهایمان روی بهره‌وری ما تاثیر گذاشت. از سوی دیگر صنعتگران و مسئولین، کشور را به سمت صنعتی سوق ندادند. ما یک کشور مونتاژکار هستیم. اگر قرار باشد این وضعیت مونتاژکاری بهبود یابد، این در یک مدت برنامه توسعه پنج‌ساله امکان‌پذیر است و کار امروز و فردا نیست.

سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از بخش خصوصی این صنعت خواستار پیش‌بینی منابعی برای خاتمه یا ادامه بیش از ۶۰۰ قراردادی است که در نوسانات نرخ ارز متوقف شده‌اند، آیا بودجه ۹۸ این ظرفیت را خواهد داشت؟

سندیکای صنعت برق و فعالان این حوزه حق دارند؛ چراکه اتمام این پروژه‌ها برای آن‌ها صرفه ندارد و به همین دلیل متوقف شده‌اند. اما دولت هم با کمبود منابع مواجه است؛ مگر اینکه از صندوق ذخایر ارزی استفاده بیشتری کند و بتواند چنین ظرفیتی را برای صنعت برق در آن ایجاد کند. ■





/ گفت‌وگو با احمد کیمیایی اسدی؛ / نایب رئیس کمیسیون تسهیل کسب و کار اتاق تهران

اقتصاد دولتی، کشور را نسبت به تحریم ضربه پذیر کرده است

با این نشانه‌گیری بلافاصله با چالش جدی مواجه می‌شود.

بودجه سال ۹۸ را با توجه به محدودیت‌های ناشی از تحریم و همچنین نرخ پیش‌بینی‌شده برای ارز و نفت چطور ارزیابی می‌کنید؟

ردیف‌های درآمدی بودجه به نفت و مالیات برمی‌گردد. ۱۶ میلیارد درآمد نفتی در بودجه ۹۸ پیش‌بینی کرده‌اند که برابر است با فروش یک و نیم میلیون بشکه نفت به صورت روزانه براساس نرخ ۵۴ دلار. امیدوارم این درآمد محقق شود، اما اکنون اعداد و ارقام چنین چیزی را نشان نمی‌دهد و ما اکنون به میزانی بسیار پایین‌تر صادرات نفت داریم.

دولت قصد دارد بالغ بر ۱۴ میلیارد دلار را به واردات اقلام اساسی و کالاهای ضروری مثل دارو و مواد غذایی اختصاص دهد و فقط امیدواریم درآمد نفتی که در نظر گرفته‌اند محقق شود.

بخش دیگر درآمد هم که به مالیات و مالیات برارزش افزوده برمی‌گردد، با افزایش میانگین ۲۰ درصدی مواجه است. این مالیات برای تولیدی‌ها در وضعیت فعلی زیاد است و از سوی دیگر هزینه‌ها و پرداختی‌های دولت

با توجه به آغاز تحریم‌های آمریکا، افزایش نرخ تورم، افزایش نرخ ارز و بالاتر رفتن میزان درآمدهای نفتی، بودجه امسال باید حائز چه ویژگی‌هایی باشد؟

یکی از مسائلی که خیلی اهمیت دارد، حفظ وضع اشتغال موجود است. اگر تولیدی‌ها نقصی دارند، حتما باید آن را اصلاح کرد تا کار به تعطیلی آن‌ها نکشد؛ بنابراین حتما در بودجه باید به این موضوع توجه شود.

علاوه بر این، موضوع دیگری که باید در بودجه لحاظ شود، کنترل نرخ تورم است تا حداقل سبب معیشت مردم زیاد دستخوش تغییرات جدی و افزایش‌های ناگهانی قیمت نشود.

از زمان دولت سازندگی تا کنون، همه دولت‌ها درباره کوچک‌سازی دولت سخن گفته‌اند و شعارش را داده‌اند. اما همواره دولت‌ها در حال بزرگ شدن هستند و این مساله به جناح‌های مختلف هم ربطی ندارد. به همین دلیل است که ما سریع از تحریم ضربه می‌خوریم. اینکه همه چیز ما دولتی است، اقتصاد ما را ضربه‌پذیر کرده است. دولت از نان سنگک گرفته تا دیپلماسی بین‌المللی و برجام و... در همه چیز دخالت می‌کند. از سوی دیگر اقتصاد دولت وابسته به نفت است و آمریکا هم نفت ما را نشانه‌گیری کرده است که اقتصاد ما

باز هم زمان تصویب بودجه سنواتی کشور رسیده و همه چشم‌ها به مجلس خیره شده‌اند تا ببینند آیا راه روشنی برای آینده پیدا می‌شود یا نه؛ آن هم در شرایطی که کشور دوباره گرفتار تحریم‌های سخت و محدودکننده شده که امکان بسیاری از فعالیت‌ها را از فعالان اقتصادی و غیراقتصادی گرفته است. احمد کیمیایی اسدی، نایب رئیس کمیسیون تسهیل کسب و کار اتاق تهران معتقد است که اقتصاد دولتی، کشور را در برابر تحریم‌ها ضعیف‌تر و ضربه‌پذیرتر کرده است. او می‌گوید اقتصاد دستوری دولت با منطق اقتصاد جهانی مطابقت ندارد و در نهایت هم اقتصاد جهانی منطق خود را به ما دیکته خواهد کرد و ناچار به خصوصی‌سازی واقعی می‌شویم. کیمیایی همچنین معتقد است که سال ۹۸ ممکن است سخت‌ترین سال پس از جنگ باشد و دولت باید برای رفاه حال مردم از هزینه‌های غیرضرور خود مثل ریخت و پاش‌هایی که در سفرهای خارجی یا همایش‌ها دارد، بکاهد. در ادامه، گفتگوی ما را با این عضو اتاق تهران می‌خوانید:



دولت به چنین مسائلی توجه کند و از بریزو پیاپی های خود بکاهد؟

آنقدر دولت بزرگ است که نمی توانیم بگوییم یک نفر دستور دهد و بقیه اجرا کنند. بدنه دولت باید همراه و هماهنگ باشد تا هزینه ها کم شود. با یک دستور وزیر و رییس جمهور کاری انجام نمی شود. این حجم از سفرهای خارجی برای شرکت های دولتی و خصوصی هیچ ضرورتی ندارد. با برگزاری یک همایش و نمایشگاه در خارج از کشور نیازی نیست کل شرکت با وزارتخانه و معاون وزیر و ... و ذلک به خارج از کشور می روند و این اقدامات جز هزینه برای بیت المال هیچ عایدی ندارد.

با توجه به کاهش سالانه بودجه های عمرانی و همچنین نظر به کمبود شدید نقدینگی در دولت، سرنوشت رشد اقتصادی در سال آتی را چطور پیش بینی می کنید؟
بر اساس آمارهای جهانی صحبت از رشد اقتصادی منفی سه و نیم درصد (۳/۵٪-) برای سال ۹۸ است. هیچ امیدی برای رشد مثبت نیست، اما امیدواریم این رشد هرچه بیشتر نزدیک صفر باشد و خیلی به سمت منفی پایین نرود.

در اوایل سالی که گذشت، اوضاع چندان بد نبود، اما از ۶ ماه دوم صادرات ما به مشکل برخورد و رشد اقتصادی در زمینه صنعت و صادرات پایین بود. در بخش کشاورزی و خدمات هم فکر نمی کنم اگر رشدی بوده، چشمگیر بوده باشد.

فکر می کنم در سال آتی دوباره یک حالت رکود توری را تجربه کنیم؛ به این معنا که هم افزایش قیمت ها را شاهد باشیم و هم اوضاع بازار با توجه به درآمد و حقوق پایین مردم خوب نباشد؛ چراکه قدرت خرید مردم بالا نخواهد رفت.

این بودجه بیشتر برای مینا هدفگذاری شده که کالاهای اساسی و دارو و سید غذایی مردم را ببیند. می توان گفت: کل درآمد نفت برای همین کالاهای اساسی می رود و مابقی درآمد نیز به حقوق و ... می رسد؛ بنابراین فکر می کنم چیزی نمی ماند تا به بخش تولید کمک کند.

برخی با فرازونشیب نرخ ارز می گفتند ذخایر ارزی دولت افزوده می شود. آیا این ذخایر کمکی به بهبود شرایط نخواهد کرد؟

بر مبنای برآوردها شاید مجموع ذخایر ارزی ما نزدیک ۱۰ میلیارد دلار باشد، اما متأسفانه بیش از ۵۰ درصد این مبلغ قابلیت نقل و انتقال ندارد و این موضوع دولت را با مشکل مواجه می کند. مثلاً فرض کنید ما به یونان یا ایتالیا نفت فروخته ایم و این کشورها با توجه به تحریم های

هم زیاد می شود؛ چراکه مثلاً حقوق کارکنان دولت هم ۲۰ درصد اضافه می شود و با وجود این کارکنان می گویند این افزایش حقوق، هزینه های آنان را پوشش نمی دهد و البته حق می گویند.

به هر حال مشخص است که سال بودجه ای سختی را پیش رو خواهیم داشت. من تصور می کنم سخت ترین سال بعد از جنگ، سال ۹۸ باشد. دولت باید حتماً در هزینه هایش صرفه جویی کند و بریز و پیاپی هایی مثل همایش ها و سفرهای خارجی خود را کم کند؛ چراکه درآمد ما مشخص است و اگر قرار باشد فروش نفت ما با مشکل مواجه شود، چاره ای نداریم جز اینکه دولت از هزینه های خود بکاهد تا سایر بخش ها نیز از آن الگو بگیرند.

پیش بینی شده که حتی اگر دولت هیچ هزینه عمرانی نکند و آجر روی آجر نگذارد، شاید هزینه های جاری اش را هم نتواند جبران کند. البته به یکباره نمی توان دولت را کوچک کرد. دولت باید بداند که ما همیشه در معرض تحریم هستیم و با یک باد برجام یا مذاکرات بعدی نباید بخوابیم. هر لحظه ایالات متحده قصد کند تا ما را تحریم کند، اقتصاد کشور دچار چالش می شود و دولت باید به صورت زیربنایی بدنه متورم و فربه خود را کوچک کند تا بتواند بلافاصله عکس العمل نشان دهد. یک دولت فربه نمی تواند در زمان مناسب تصمیم گیری کرده و عکس العمل نشان دهد. دولت فربه و بزرگ همیشه مایه دست و پاگیری است. اکنون یک تصمیم برای بنزین می خواهند بگیرند. ببینید چقدر این تصمیم گیری به طول می انجامد. مدام مجلس، دولت یا بخش های مختلف اظهار نظر می کنند و نمی توانند به تصمیمی واحد برسند. به هر حال باید این تصمیم اتخاذ شود و اتلاف زمان برای کشور هزینه در پی خواهد داشت.

با شناختی که از دولت دارید، تصور می کنید

اینکه دولت بخواهد در مورد همه چیز تصمیم گیری کند و یک اقتصاد دستوری ایجاد کند، با منطق اقتصاد جهانی مطابقت ندارد و در نهایت اقتصاد جهانی منطقه خود را به اقتصاد ما دیکته خواهد کرد. ما راهی جز رفتن به سوی خصوصی سازی نداریم



امریکا نمی‌توانند با کشور ما نقل و انتقال مالی انجام دهند. این کشورها نمی‌گویند که پول ما را خورده‌اند و نمی‌خواهند پرداخت کنند، اما می‌گویند نمی‌توانیم انتقال دهیم. به هر حال چه نخواهند پول را به صورت نقد پرداخت کنند یا نتوانند نقل و انتقال مالی انجام دهند، برای ما فرقی ندارد و برای ما یک مفهوم دارد و آن این است که ما دسترسی به پول نفتی که فروخته‌ایم نداریم. الان در قبال خرید نفت از سوی برخی کشورهای آسیایی، ما باید کالا وارد کنیم. اینگونه نیست که مثلاً پول خود را از هندوستان دریافت کنیم و مثلاً از آلمان قطعه وارد کنیم. خیلی از نقل و انتقالات باید در همان کشورها انجام شود و نمی‌شود مثلاً به کشوری مثل چین نفت بفروشیم و با پول آن در کشوری دیگر خرید کنیم.

بسته شدن سوییفت به روی بانک‌های ایران، ما را به معضل دچار کرده است و این نوبت متأسفانه تحریم‌ها، تحریم‌های سختی هستند. فکرمی‌کنم تحریم‌های قبلی یک‌دهم اثرات تحریم‌های فعلی را نداشتند و باید خیلی مراقب باشیم و دقیق عمل کنیم. تصور می‌کنم این دولت مقداری هم کند عمل می‌کند و اگر در تصمیم‌گیری‌ها سریع نبوده و پابه‌کار نباشد، شاید بیشتر ضربه پذیر شویم.

ضمن اینکه نمی‌توان بی‌گذار به آب زد و همه تیرها را در همان سال اول شلیک کرد. باید به آینده هم فکر کرد. ممکن است تحریم‌ها ادامه‌دار باشند و سال‌های متمادی تداوم داشته باشند. به هر حال این یک جنگ اقتصادی است که ذخایر ارزی ما حکم تیر و تفنگ را دارند که نباید در وهله اول آن‌ها را هزینه کرد. باید تلاش کنیم آن‌ها را تا لحظه آخر حفظ کنیم.

دولت باید به دقت سیاست‌گذاری کند و بتواند از ذخایر خود درست استفاده کند. کارهای غیرکارشناسی و دستورالعمل‌هایی مثل ارز چهار هزار و ۲۰۰ تومانی نتیجه‌ای جز تباهی و ایجاد رانت و فساد برای یک گروه خاص چیز دیگری به ارمان نخواهد آورد.

امسال هم بودجه صنعت برق با کاهش بودجه‌های عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است. این مساله برای صنعتی که تابستان سال گذشته برای تامین برق مورد نیاز مردم با مشکل مواجه شد، چه عواقبی در پی خواهد داشت؟

قیمت برق و حامل‌های انرژی دارای یارانه پنهانی هستند که دولت به همه اعطا می‌کند. استدلال دولت این است که اگر برق یا سوخت بخواهد گران شود، اثرات خود را سریعاً در قیمت کالاها و خدمات گذاشته و تورم را به شدت افزایش می‌دهد.

دولت می‌داند که قیمت برق واقعی نیست و بالاتر از این است، اما به دلیل یک سری محدودیت‌ها و تبعات اجتماعی ناشی از گران شدن آن، این سیاست را اتخاذ کرده است. به عقیده من صنعت برق هم مثل سایر صنایع در سال ۹۸ دورانی سخت را پیش‌رو خواهد داشت. بعید می‌دانم بتوان کار عمرانی آنچنانی در صنعت برق انجام داد.

پیشنهاد من برای صنعت برق این است که در راستای توسعه پل‌های خورشیدی و انرژی تجدیدپذیر از سرمایه‌های خارجی و داخلی استفاده کنیم. خیلی از کشورها و خصوصاً کشورهای آفتابگیری مثل ما در این بخش در حال سرمایه‌گذاری هستند. صنعت برق کشور ما نیز می‌تواند از این امکان بهره‌برد.

می‌توان انرژی پاک تولیدشده را به دولت فروخت؛ چراکه دولت اعلام کرده که برق را می‌خرد. می‌توان به این کارها فکر کرد و از تجربه سایر کشورها در زمینه انرژی‌های نو استفاده کرد.

از دیدگاه شما حرکت به سمت اصلاح اقتصاد صنعت برق و واقعی کردن قیمت برق در بودجه‌های سالانه با چه موانعی روبروست؟

برق چیزی است که همه مردم با آن درگیرند و از آنجا که برق در کشور ما دست دولت و حاکمیت است، دولت برای اینکه بدنام نشود، نسبت به واقعی کردن آن اقدام نمی‌کند.

الان بنزین مدت‌هاست که تکلیفش مشخص نمی‌شود. هنوز هیچ اتفاقی نیفتاده، اما اعتراضات مردم شروع شده است؛ این در حالی است که قیمت سوخت اصلاً با قیمت‌های جهانی همخوانی ندارد و الان یک لیتر آب معدنی هزار و ۵۰۰ تومان است و بنزین لیتری هزار تومانی از آن کمتر است؛ بنابراین قیمت فعلی بنزین هیچ توجیهی ندارد، اما دولت برای جلوگیری از ناراحتی مردم و اثرات فزاینده تورمی آن روی نرخ کالاها و خدمات نسبت به افزایش آن اقدام نکرده و به آن یارانه پنهان می‌دهد. معلوم نیست دولت تا کجا بتواند این روند را ادامه دهد و به هر حال این بیت‌المالی است که فعلاً به این ترتیب استفاده می‌شود. ما به جای اینکه اقتصاد آزاد را ایجاد کنیم، از ابتدا دنبال دولتی کردن اقتصاد بودیم. شعارهایی هم که بر مبنای خصوصی‌سازی هستند، فقط حرف هستند و من هیچ دولتی ندیده‌ام که بخواهد واقعاً خصوصی‌سازی انجام دهد. خصوصی‌سازی واقعی هیچ‌گاه در هیچ دولتی، چه اصولگرا و چه اصلاح‌طلب انجام نشده است. دولت این موضوعات را لازمه قدرت خود می‌داند و فکر می‌کند اگر برق، پالایشگاه، پتروشیمی یا ... را واگذار کند،

از قدرت آن کاسته می‌شود؛ درحالی که باید این حوزه‌ها را به بخش خصوصی واگذار کند و خود، نظارت کند. اینکه دولت بخواهد در مورد همه چیز تصمیم‌گیری کند و یک اقتصاد دستوری ایجاد کند، با منطق اقتصاد جهانی مطابقت ندارد و در نهایت اقتصاد جهانی منطق خود را به اقتصاد ما دیکته خواهد کرد. ما راهی جز رفتن به سوی خصوصی‌سازی نداریم.

مدیران دولتی شرکت‌هایی مثل فولاد، آلومینیوم، پتروشیمی و ... نیز حاضر به واگذاری به بخش خصوصی نیستند و هرکس برای خود تصمیم می‌گیرد. من در یکی از دولت‌ها دیدم که رییس جمهور در جلسه‌ای به یک وزیر گفت: بخشی را واگذار کند و وزیر لبخندی

چاره‌ای نداریم جز اینکه دولت از هزینه‌های خود بکاهد تا سایر بخش‌ها نیز از آن الگو بگیرند.

پیش‌بینی شده که حتی اگر دولت هیچ هزینه عمرانی نکند و آجر روی آجر نگذارد، شاید هزینه‌های جاری‌اش را هم نتواند جبران کند

تحويل رییس جمهور داد که نشان از خودرایی او داشت. هر وزارتخانه برای خود یک امپراطوری است و اینگونه نیست که همه زیر یک چتر واحد تصمیم‌گیری کنند. این نوع تصمیم‌گیری اقتصاد ما را تحت تأثیر قرار داده است.

سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از بخش خصوصی این صنعت خواستار پیش‌بینی منابعی برای خاتمه یا ادامه بیش از ۶۰۰ قراردادی است که در این نوسانات نرخ ارز متوقف شده‌اند. آیا بودجه ۹۸ این ظرفیت را خواهد داشت؟

فکرمی‌کنم برای این ۶۰۰ قرارداد یک ردیف بودجه‌ای جدا آورده شود؛ بالاخص که اکنون بودجه به مجلس ارائه شده و در حال بالا و پایین کردن ردیف‌ها هستند. اگر می‌خواستند چنین کنند، باید قبل از اینکه لایحه بودجه تقدیم مجلس شود اقدام می‌کردند. اما با توجه به وضعیت فعلی که فکر و ذکر دولت و مجلس پیرامون فروش نفت و واردات اقلام اساسی به کشور است، اگر زودتر هم اقدام می‌کردند فکر نمی‌کنم کاری از پیش می‌بردند. البته این مساله بسیار مهم است، اما اکنون مسئولان باید به فکر اتم مسائل باشند. در حال حاضر معیشت مردم برای همه مهم‌تر است و امیدوارم دولت بتواند در این زمینه موفق عمل کند. ■

بودجه ۹۸؛ بی اثر بر تورم و رکود

/ گفت وگو با عباس آرگون؛ / نایب رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران



خواهیم بود.

آیا بودجه تدوین شده برای گذر از رکود مخرب حاکم بر کشور و غلبه بر تورم کارگشا خواهد بود؟

با توجه به اختصاص بیشتر بودجه کشور به هزینه‌های جاری، جهش نرخ ارز در سال جاری و نیاز به نقدینگی بیشتر برای حفظ سطح فعلی فعالیت بنگاه‌ها، به نظر می‌رسد بودجه سال آتی نقش قابل ملاحظه‌ای در غلبه بر تورم و گذر از رکود نداشته باشد.

امسال هم بودجه صنعت برق با کاهش بودجه‌های عمرانی و افزایش بسیار ناچیز قیمت برق مدون شده است. این مساله برای صنعتی که تابستان سال گذشته برای تامین برق مورد نیاز مردم با مشکل مواجه شد، چه عواقبی در پی خواهد داشت؟

به طور طبیعی عدم سرمایه‌گذاری و توسعه در این حوزه از یک سو و واقعی نساختن قیمت برق، منجر به هدررفت بیشتر منابع در این زمینه از سوی دیگر شده است که نتیجتاً افزایش روزافزون مصرف برق و ایجاد مشکلات متعدد در زمینه تامین برق برای مصارف صنعتی و خانگی را به دنبال خواهد داشت.

از دیدگاه شما حرکت به سمت اصلاح اقتصاد صنعت برق و واقعی کردن قیمت برق در بودجه‌های سالانه با چه موانعی روبه‌روست؟

در کشور ما یارانه که در قالب انرژی پرداخت می‌شود، دارای ارقام بسیار بالایی است. در این میان برق با هزینه بالای تولید و قیمت پایین، به شکلی غیرعادلانه در اختیار مشترکان و افراد جامعه قرار می‌گیرد و عدالت در برخورداری از یارانه برق برقرار نیست. مهم‌ترین علت در عدم اصلاح و واقعی کردن قیمت برق، فاصله نگرفتن از نظام یارانه‌ای است که خود دلایل متعددی از قبیل: مسائل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و ... دارد. البته این موضوع تنها مختص حوزه برق نیست. ■

با توجه به آغاز تحریم‌های امریکا، افزایش نرخ تورم، افزایش نرخ ارز و بلا تکلیفی میزان درآمدهای نفتی، بودجه سال ۹۸ باید حائز چه ویژگی‌هایی باشد؟

با توجه به وابستگی به بخشی قابل ملاحظه از درآمدهای کشور به درآمدهای نفتی و تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان که می‌تواند محدودیت‌هایی در این منابع درآمدی ایجاد کند، بودجه سال ۹۸ بایستی با شفافیت بیشتر ضمن حمایت از بخش‌های مولد و تولیدی کشور برای اشتغال پایدار، موجبات حمایت از معیشت مردم و دارو و سلامت را فراهم کند.

بودجه بایستی از یک طرف محقق‌کننده یک‌پنجم از اهداف تعیین‌شده در برنامه ششم توسعه باشد و از طرف دیگر به جهت محدودیت‌های ناشی از تحریم‌های نفتی علیه کشورمان نیازمند مشوق‌ها و ظرفیت‌هایی برای توسعه بیشتر صادرات غیرنفتی کشور است. همچنین بازنگری در یارانه‌های نقدی پرداختی به دهک‌های برخوردار جامعه و هدایت منابع آن به سمت بخش‌های تولیدی و مولد اقتصاد کشور برای حفظ و توسعه اشتغال پایدار از اقدامات لازم در بودجه سال ۹۸ است.

از دیگر موضوعاتی که باید در بودجه لحاظ شود، فراهم کردن و تسهیل واگذاری طرح‌های نیمه‌تمام به بخش خصوصی و کاهش معافیت‌های مالیاتی و توسعه پایه‌های مالیاتی است؛ به نحوی که بیشتر فشار مالیاتی به جای بخش‌های شفاف اقتصادی بر بخش‌های تاریک و غیرشفاف باشد.

با توجه به کاهش سالانه بودجه‌های عمرانی و همچنین نظر به کمبود شدید نقدینگی در دولت، سرنوشت رشد اقتصادی در سال آتی را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

با توجه به تحریم‌های امریکا علیه کشورمان و ایجاد محدودیت‌های مختلف در این زمینه و کاهش سهم تخصیص بودجه‌های عمرانی نسبت به بودجه جاری کشور، قطعاً در سال آینده کاهش رشد اقتصادی کشور را نسبت به آنچه در برنامه ششم توسعه دیده شده است، شاهد

می‌گویید در کشورهای توسعه‌یافته قیمت آب، برق، گاز، سوخت و ... واقعی است و خیلی بیشتر از آن چیزی است که در کشور ما تعیین می‌شود. می‌گویید در کشورهای توسعه‌یافته شهرداری‌ها از محل فروش تراکم درآمد کسب نمی‌کنند و یکی از منابع مهم درآمدی آن‌ها عوارضی است که در زمینه‌های مختلف از مردم اخذ می‌کنند. می‌گویید در کشورهای توسعه‌یافته مردم قانون کپی‌رایت را رعایت می‌کنند و به جای هک کردن نرم‌افزارهای مختلف کامپیوتری آن‌ها را خریداری می‌کنند. عده زیادی معتقدند که این موارد و موارد دیگر در کشور ما هم باید اصلاح شود تا بسیاری از مشکلات حل شود. اما مساله این است که در آن کشورها درآمد مردم متناسب با این هزینه‌هاست. در آن کشورها صنعت، گردشگری یا راه‌های دیگر درآمدی توسعه یافته و دخل مردم با خرج آن‌ها می‌خواند. کشور ما از چنین نعمت‌هایی بی‌بهره است و به همین دلیل مردم همواره هشتشان گرو نه‌شان است و این مشکلات حل نمی‌شود؛ مگر اینکه مسئولان تصمیم بگیرند نکانی به خود بدهند و خارج از شعار، عزم واقعی کنند برای اصلاح زیرساختی و بنیادین امور کشور. در این شماره از ستبران با عباس آرگون، نایب رئیس دوم کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران به گفتگو نشستیم تا به بررسی بودجه‌ای پیرا زیم که مهم‌ترین برنامه سالانه کشور است و اگر قرار باشد اتفاق مثبتی رخ دهد، نقطه‌اش در این قانون بسته خواهد شد.





شرکت توانیر



انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران



جمهوري اسلامي ايران
وزارت برق



اداره صنعتي



شرکت توزيع انرژي برق استان لرستان



سندیکای صنعت برق ایران
Iran Electrical Industry Syndicate

بیست و چهارمین کنفرانس بین المللی شبکه های توزیع نیروی برق ۴ و ۵ اردیبهشت ماه ۹۸ - خرم آباد

**24th Electrical Power
Distribution Conference
Khorramabad-Iran
April 2019**



فراخوان ارائه مقاله

محورهای اصلی کنفرانس

حفاظت شبکه های توزیع
مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
مطالعات اجتماعی و محیط زیست
فناوری اطلاعات و سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)
توانمندسازی نیروی انسانی
خدمات مشترکین
اقتصاد و ساختار توزیع برق
بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE) توزیع
تاب آوری شبکه های توزیع
کسب و کار توزیع، بورس و بازار خرده فروشی

مدیریت مصرف
مدیریت بار و تقاضا
تلفات شبکه های توزیع
اتوماسیون شبکه های توزیع
شبکه های هوشمند توزیع
انرژی های تجدیدپذیر و تولید پراکنده
تجهیزات شبکه های توزیع
کیفیت توان در شبکه های توزیع
قابلیت اطمینان در شبکه های توزیع
برنامه ریزی، طراحی و نظارت شبکه های توزیع
بهره برداری شبکه های توزیع

www.epd-c.ir

کارآمدی‌ها و ناکارآمدی‌های بخشنامه جبرانی ارز





/ علی بخشی؛ /

رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

بحران اقتصادی پس از سونامی ارز

بخشنامه‌ای که در مسیر آبادی نیست

صنعت برق به رقمی بالغ بر ۹ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد. عدم توانایی دولت برای تامین این میزان نقدینگی، به این معناست که به یک اراده جمعی برای اتمام قراردادهای متوقف نیاز داریم. اما در عمل با دستگاه‌های اجرایی مواجه هستیم، که بدون توجه به شرایط بغرنج حاکم بر صنعت، شرکت‌ها را تهدید به فسخ قراردادها و ضبط ضمانت نامه هایشان می‌کنند و وزارتخانه‌ای که دستگاه‌های نظارتی را بهانه‌ای برای خاتمه ندادن قراردادهای متوقف صنعت برق می‌داند.

شاید تدوین بخشنامه‌ای برای جبران خسارت‌های وارد شده به بخش خصوصی می‌توانست روزه‌ای رو به امید باشد، اما برای سال پراز اتفاق ۹۷ و پس از بازگشت تحریم‌های آمریکا، خروج بسیاری از شرکت‌های اروپایی از ایران، چهار برابر شدن قیمت ارز، افزایش چشمگیر تورم، تداوم رکود، تابستان پر خاموشی و به بن بست رسیدن بسیاری از امیدها، این بخشنامه را هم نمی‌توان مرهم مناسبی دانست. نکته مهم دیگر این است که دو عامل اصلی و موثر که همین بخشنامه را هم که نقدهای زیادی به آن وارد است، بی اثر می‌کنند، شاخص‌های نادرست اعلامی توسط سازمان برنامه و نیز نبود امکان مجاز شدن تاخیرات به وجود آمده در پروژه‌ها توسط کارفرمایان از مجرای این بخشنامه است.

البته هنوز هم سندیکا با تمام قوا برای اصلاح و پیاده سازی هر چه بهترین بخشنامه تلاش می‌کند، اما مهم این است که وزارت نیرو هم باید کمی از نتوانستن هایش کوتاه بیاید. بهبود شرایط دشوار فعلی در گرو اراده همه بخش‌های این صنعت است. تنها با اتحاد و هم افزایی بین دولت، سازمان برنامه، نهادهای نظارتی، وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه‌اش و همچنین بخش خصوصی، عبور کم هزینه‌تر از این بحران امکان پذیر خواهد بود. در غیر این صورت باید منتظر روزهای بسیار دشوارتری در سال ۹۸ باشیم. ■

ابلاغ کرد. اما در نهایت سازمان برنامه و بودجه برای جبران خسارات ناشی از افزایش نرخ ارز در پروژه‌هایی که براساس بودجه عمومی کشور تعریف شده بودند، بخشنامه‌ای ابلاغ کرد. این بخشنامه که طی جلساتی پرتعداد و متناوب در شورای هماهنگی و با مشارکت جدی و اثرگذار تشکلهای حرفه‌ای و مهندسی به ویژه سندیکای صنعت برق ایران تدوین شد، اواخر مهرماه ابلاغ و دستگاه‌های اجرایی موظف به اجرای آن شدند. سندیکا اولین نهادی بود که پس از ابلاغ بخشنامه نسبت به تغییرات ایجاد شده در ویرایش نهایی و ابلاغ شده آن اعتراض کرد و آن را در جبران خسارات وارده به شرکت‌های فعال صنعت برق بسیار کم تاثیر اعلام کرد.

از سوی دیگر عدم پوشش قراردادهای توزیع توسط این بخشنامه، به دلیل تامین اعتبارات آن از محل بودجه‌های داخلی شرکت‌های توزیع و همچنین عدم جبران خسارات وارده به شرکت‌های مشاور هم بخش دیگری از چالش‌های جدی است که در قلب این بخشنامه پوشش داده نشده است. اگرچه شرکت توانیر در حال حاضر در کنار سندیکا تلاش می‌کند بخشنامه مستقلی برای شرکت‌های توزیع تدوین کند، اما متأسفانه این مهم تا زمان تدوین این نگاشت هنوز هم بی‌نتیجه باقی مانده است.

نکته دیگری که در مورد بخشنامه جبرانی نرخ ارز باید مد نظر قرار گیرد این است که دولت برای این بخشنامه ده هزار میلیارد تومان منابع مالی در نظر گرفته است. سوال این است که منطق پیش بینی این رقم برای بخشنامه‌ای که تقریباً تمام دستگاه‌های اجرایی را در برمی‌گیرد، چیست؟ آیا پروژه‌هایی که از منابع عمومی دولت در طول یک سال گذشته تعریف و آغاز شده‌اند، از محل افزایش چند برابری نرخ ارز تنها ده هزار میلیارد تومان متضرر شده‌اند؟ بر اساس بررسی‌های صورت گرفته در سندیکای صنعت برق ایران، در حال حاضر راه اندازی و ازسرگیری پروژه‌های متوقف

آغاز نوسانات نرخ ارز از ماه‌های ابتدایی سال ۹۶، اولین زنگ هشدار برای اقتصاد ایران بود. هر چند به جز فعالان بخش خصوصی، کمتر کسی این هشدار را جدی گرفت. شیب اندک افزایش قیمت ارز تا ماه‌های میانی سال ۹۶ همچنان ادامه داشت، اما در ماه‌های پایانی این سال، رشد نرخ ارز سرعت گرفت و در اوایل سال ۹۷ به اوج خود رسید.

این روال در متن بی‌نظمی‌های اقتصادی کشور، فساد، جاری شدن سیل وار نقدینگی‌های مردم به سمت ارز و انباشت ارزهای خانگی، به ایجاد بلبشویی عجیب در اقتصاد ایران منجر شد. هیاهوی مخربی که تقریباً تمام اقشار از کارگرو کارمند تا صنعتگر و تاجر در آن متضرر شده‌اند.

اما آنچه در این میان بیش از سایر موارد باید مورد توجه قرار گیرد، تضعیف و در برخی موارد نابودی زیرساخت‌هایی است که عملاً بنیان‌های اقتصاد کلان کشور محسوب می‌شوند. افزایش ناگهانی نرخ ارز، شاید برای اولین بار نشان داد که میزان ارزبری صنایع مختلف به ویژه گروهی که مانند صنعت برق داعیه دار خودکفایی در کشور محسوب می‌شوند، تا چه حد چشمگیر و قابل توجه است.

افزایش سهم ارز در قیمت تمام شده کالا و خدمات به اندازه‌ای در مناسبات و معاملات صنعت برق اثرگذار است که در وائفسای رکود و کمبود نقدینگی، موج جدید و گسترده‌ای از نگرانی‌ها برای فعالان این صنعت ایجاد کرد. نباید این مساله را فراموش کرد که صنعت برق پیش از سونامی ویران کننده نرخ ارز، بیش از ۱۰۰ قرارداد متوقف را از زلزله چند ریشتری قیمت دلار در سال ۹۱ به ارث برده بود. اکنون در ماه‌های پایانی سال ۹۷ نه تنها مشکل این قراردادها حل نشده بلکه بیش از ۶۰۰ قرارداد دیگر هم به همین عارضه مبتلا شده‌اند.

در طول افزایش نرخ ارز، بانک مرکزی برای مدیریت آنچه که تا مدت‌ها به افزایش روانی و حباب تعبیر می‌شد، بیش از ۵۰ بخشنامه



بخشنامه جبرانی که خسارات را جبران نکرد

صدای پای تکانه های ارزی از اواسط پاییز ۱۳۹۶ بلند شد اما دولت در پاییز ۱۳۹۷ نسخه ای نصف و نیمه برای آن ارائه کرد. نسخه ای که اینبار نقش بخش خصوصی در آن پررنگ تر بود.

نقشی ناشی از قانونی حمایتی برای بخش خصوصی.

قانون بهبود کسب و کار پس از ۶ سال تصویب، غبار رویی شد و مواد ۲ و ۲۴ آن اجرایی شد.

بخشنامه جبرانی ارز ۹۷ به شماره ۹۷/۳۷۶۰۴۹ در حالی در هجدهم مهر ۹۷ رونمایی شد که همزمان با آن بخشنامه شماره ۹۷/۳۷۶۰۵۲ بعنوان تمدید بخشنامه جبرانی ارز ۹۱ ابلاغ شد و این تقارن از این جهت ارزشمند بود که مقایسه این دو با هم بیانگر تعامل هر چه بیشتر دولت و بخش خصوصی را تبیین می کرد.

کار از ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۷ شروع شد و شش ماه تلاش شبانه روزی اگرچه شاید از دیدگاه پیمانکاران و سازندگان بخش خصوصی و حتی دستگاه های اجرایی دولتی آنچنان - در برابر افزایش قیمت های نجومی ناشی از چند نرخی بودن ارز در کشور و عدم عرضه ارز دولتی اعلامی ۲۱ فروردین ۱۳۹۷ - اثربخش نیست اما باید گفت که بخشنامه جبرانی ارز ۹۷ یک سر و گردن بالاتر از بخشنامه جبرانی ارز ۹۱ است. طبیعی است که هر بخشنامه عمومی که برای دولت تولید هزینه می کند، کم و کاستی ها و ناراسایی هایی دارد به ویژه وقتی که قیمت ها سوار بر هواپیمای جت متناسب با ارز آزاد بالا حرکت می کنند و قرار است از طریق هواپیمایی ملخی آن را تعقیب کنیم!

در هر حال قواعد و قوانین بالادستی حاکم، بخشنامه را محدود نمود ولی در هر حال بخشنامه جبرانی ارز ۱۳۹۷ با شکلی بهبود یافته نسبت به بخشنامه جبرانی ارز ۱۳۹۱ توسط سازمان برنامه و بودجه ابلاغ شد.

در ادامه به برخی از محدودیت های بخشنامه و راهکارهای پیشنهادی برای رفع آنها اشاره می کنم و امیدوارم که تا قبل از پایان سال ۱۳۹۷ برخی از این محدودیت ها و ابهامات رفع و

در ابتدای سال ۱۳۹۸ بخشنامه با تغییرات زیرساختی بهبود یابد.

در ابتدا به بررسی مختصری از تغییرات نرخ ارز در یکسال گذشته می پردازم:

۱- تغییرات نرخ دلار

۱-۱: تغییرات نرخ دلار بانک مرکزی:

در دی ۱۳۹۶ = ۳۶۰۰ تومان

در اسفند ۱۳۹۶ = ۳۸۰۰ تومان

در فروردین ۱۳۹۷ = ۴۲۰۰ تومان

اواسط مرداد ۱۳۹۷ = ۴۵۰۰ تومان

و از ۱۵ مرداد ۱۳۹۷ روی ۴۲۰۰ تومان تقریباً ثابت مانده است

۲- تغییرات نرخ دلار آزاد:

دلار آزاد در اسفند ۱۳۹۶ = ۵۰۰۰ تومان

دلار در مهر ۱۳۹۷ (حضور رییس جمهور در سازمان ملل) حدود ۲۰۰۰۰ تومان

دلار در زمستان ۱۳۹۷ = بین ۱۰۰۰۰ تا ۱۲۰۰۰ تومان در نوسان است

بر اساس تغییرات نرخ ارز (دلار) در یکسال گذشته و تغییرات قیمت ها در بازار و براساس محاسبات سرانگشتی نتیجه گرفت که متوسط نرخ رشد قیمت کالاهای صنعتی مورد نیاز پروژه ها حداقل ۲،۳ برابر بوده است.

۲- ابهامات بخشنامه

بخشنامه جبرانی نرخ ارز برای دولت هزینه به همراه دارد و بار مالی اولیه پیش بینی شده برای آن حدود ۱۰/۰۰۰ میلیارد تومان بوده بنابراین در نگارش آن به گونه ای عمل شده که برای استفاده کننده ابهاماتی را به شرح زیر تابحال به همراه داشته است:

۱-۲: حوزه شمول (دستگاه های مشمول-زمان کارکرد-نوع قرارداد و محل تامین بودجه آن)

۲-۲: برخی از مواد بخشنامه نظیر مواد ۷-۸-۱۰ و ۱۲

۳-۲: در روش الف (روش جبرانی برای کالاها و مواد وارداتی با ارزیبری مستقیم) مواردی چون نرخ اولیه ارز C، نرخ ثانویه ارز، مقدار کاهشی ۲

۴-۲: در روش ب (روش جبرانی برای کالاهای ساخت داخل که از تغییرات نرخ ارز متأثر گردیده اند) مواردی چون شاخص S، شاخص Si، تورم فرضی t

۳- راهکارهای رفع ابهامات بخشنامه

۱-۳: برگزاری جلسات آموزشی و پرسش و پاسخ: که در این باره سندیکای صنعت برق در ۱۳۹۷/۸/۲۱ به این مهم پرداخت.

همچنین شرکت توانیر از طریق کارگروه ضوابط دعاوی ذیل معاونت برنامه ریزی و اموراتصادی اقدام به تشکیل کارگروه حل مساله ارز و برگزاری جلسات حضوری و ویدئو کنفرانس با حضور عوامل کارفرمایی و مشاوران کرد.

از طرفی سازمان برنامه و بودجه نیز در برخی از استانها کلاسهای آموزشی درباره بخشنامه برگزار کرده است.

۲-۳: دریافت نقطه نظر از اعضای سندیکا و انعکاس به سازمان برنامه: که این مورد طی مکاتبات توسط سندیکا انجام شده است.

۳-۳: برگزاری نشستهای بین تشکلی با محوریت اتاق بازرگانی که این مهم به همت معاونت کسب و کار اتاق تهران در دی ماه محقق شد.

۳-۳: همکاری با شورای هماهنگی تشکلهای در انعکاس ابهامات و راهکارها به سازمان برنامه: که سندیکا از این طریق نیز برای انعکاس نقطه نظرات اعضا به سازمان برنامه استفاده کرده است.

۴- شاخص ها

سازمان برنامه و بودجه هر ساله برای ۱۶ رشته که دارای فهرس بها می باشند برای هر دوره سه ماهه شاخصهای تعدیل را ابلاغ می کند.

وضع رشته برق در نیمه اول سال ۱۳۹۷ به مراتب بهتر از سایر رشته ها است اما آنچه مسلم است تغییرات قیمت تجهیزات برقی در بازار به مراتب بیشتر از شاخصهای ابلاغی سازمان برنامه است و از این حیث لازم است شاخص های ابلاغی سازمان به ویژه در ۴ فصل ۱۴-۱۶-۱۸ و ۲۰ رشته برق و همچنین فصل ۹ ابنیه مورد بازبینی





مجدد قرارگیرند.

روند تغییرات شاخص تعدیل رشته برق طی ۱۰ سال گذشته مطابق نمودار زیر است:

مکانیزم محاسبه شاخص از طرف سازمان برما مکشوف نیست و دریافت این مکانیزم از طریق شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی از سازمان برنامه درخواست شده است اما آنچه مسلم است اطلاعات و قیمت‌ها را سازمان برنامه قطعاً از بخش خصوصی دریافت می‌کند فلذا اطلاعات دهندگان به سازمان برنامه لازم است به اهمیت، آثار و عواقب قیمت‌هایی که به سازمان ارائه می‌دهند، توجه وافر داشته باشند. از طرفی بایستی توجه داشت که کاهش‌ی شدن شاخص‌ها می‌تواند بعنوان یک هشدار برای بخش خصوصی طرف قرارداد با دولت قلمداد شده و در برداشتن گام‌ها در پروژه‌ها لحاظ شود.

۵- توصیه‌های مبتنی بر بخشنامه

۱-۵: تغییرات قیمت‌ها قطعی و بیش از دو برابر است اما میزان جبران بخشنامه بطور متوسط کمتر از یک برابر است

۲-۵: با توجه به عدم اطمینان بازار مکانیزم خرید و فروش‌ها از اعتباری به نقدی تبدیل شده است فلذا دستگاه‌های اجرایی در صورتی که امکان تأمین نقدینگی قراردادها را دارند نسبت به ادامه آنها اصرار داشته باشند

۳-۵: عمده اختیارات در بخشنامه به کارفرما داده شده است نظیر مجاز شدن تاخیرات، نحوه انطباق و اعمال مواد ۸ و ۱۰ و ۱۱ لذا از دستگاه‌های اجرایی درخواست می‌شود با استفاده حداکثری از امکانات بخشنامه، نسبت به ادامه تعداد بیشتری قرارداد اهتمام ورزند.

۶- دستورالعمل وحدت رویه نفت و برق برای بخشنامه

وزارت نفت طی نامه شماره ۹۷/۳۹۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۷/۸/۲۳ دستورالعمل وحدت رویه ارائه کرد. شرکت توانیر به نمایندگی از وزارت نیرو طی

نامه شماره ۱۱/۵۲۸۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۲ دستورالعمل وحدت رویه بند ۲ را ارائه کرد. وزارت نیرو نیز برای بند ۵ نامه شماره ۹۷/۴۶۴۴۰/۳۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۳۰ نامه‌ای به سازمان برنامه و بودجه ارسال و جدول ارزیابی مشمول بند ۵ بخشنامه جبرانی ارز را ارسال کرده است (ایده شابلن ارزی در بهمن ۱۳۹۶ توسط سندیکا در کارگروه ارتقاء توانمندی‌های کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران در اصفهان ارائه شد)

حسن وجود وحدت رویه جلوگیری از اعمال هرگونه سلیقه است.

۷- اصلاحات بخشنامه جبرانی ارز برای سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

در هر حال بخشنامه جبرانی ارزی برای راه برای درمان مشکل برخی از قراردادها است و بسیاری از قراردادها را نمی‌تواند درمان کند.

بخشنامه جبرانی ارزی برای بهبود اثربخشی خود در سال ۱۳۹۷ نیازمند اصلاحاتی است که با پیگیری‌های انجام شده و حسن همکاری جناب آقای دکتر قانع فر ریاست محترم نظام فنی و اجرایی کشور این مهم در حال انجام است و تا اسفند ۱۳۹۷ ابلاغ خواهد شد. اصلاحات بخشنامه برای ۱۳۹۸ نیز در دستور کار قرار گرفته است.

۸- هم‌نیازهای بخشنامه جبرانی ارز

بخشنامه جبرانی ارزی بویژه در روش «ب» نیازمند شاخص‌های قطعی تعدیل مناسب و منطبق بر شرایط بازار دارد که این مورد نیازمند هماهنگی بیشتر بخش خصوصی است که در اینباره نشست‌هایی با سازندگان از طریق کمیته ساخت داخل انجام شده است که در این بین لازم است از همکاری و همراهی جناب مهندس بردبار تشکر و قدردانی کنم.

۹- بخشنامه جبرانی ارز برای شرکتهای توزیع نیروی برق

با توجه به اینکه شرکتهای توزیع نیروی برق

ماهیتی خصوصی-دولتی دارند لذا با پیگیری‌های آقای مهندس بردبار به عنوان نماینده هیات مدیره بخشنامه جبرانی خاص برای استفاده از شرکت‌های توزیع تهیه و به تصویب هیات مدیره توانیر رسیده است که تا اوایل اسفند ماه ابلاغ خواهد شد

۱۰- تشکر و قدردانی

اگرچه بخشنامه جبرانی ارزی یک دستورالعمل جبرانی کامل نیست ولی وجود آن تسکینی بر مشکلات بخش خصوصی بوده و بخشنامه ۹۷ نتیجه تعامل دو سویه دولت و بخش خصوصی بوده است.

لذا جا دارد به سهم خود که نزدیک به بیش از یک سال برای این بخشنامه وقت صرف کرده‌ام از دست اندرکاران دولتی که در بوجود آمدن بخشنامه موثر بوده‌اند تشکر نمایم:

- جناب آقای مهندس ارجمند مدیرکل محترم دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع وزارت نیرو

- جناب آقای مهندس راعی مدیرکل محترم دفتر برنامه ریزی و توسعه شبکه انتقال

- جناب آقای مهندس دقت راهبر محترم کارگروه ضوابط و دعاوی ذیل معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی شرکت توانیر

- جناب آقای دکتر قانع فر ریاست محترم امور نظام فنی و اجرایی، پیمانکاران و مشاوران سازمان برنامه و بودجه کشور

- جناب آقای دکتر آدابی کارشناس ارشد امور نظام فنی و اجرایی

- سرکار خانم مهندس نازک کار معاون محترم امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه - تمامی اعضای زیرگروه بند ۵ بخشنامه ارزی شرکت توانیر

- و جناب آقایان مهندسین سعادت‌مند و هوشمند از شورای هماهنگی تشکلات تلاش دسته جمعی انجام شده موید آنست که تولید بخشنامه‌هایی که برای دولت هزینه در بردارد به راحتی حاصل نمی‌گردد و نیازمند تلاش و استمرار در پیگیری است. ■

روی سیکل باطل تجربه‌های تکراری افزایش نرخ ارز

گذشته‌ای که عبرت نمی‌شود



مهمترین چالش‌های ارزی که پس از نوسانات و افزایش نرخ ارز با آن مواجه شده‌اید، چه بوده است؟

مساله افزایش نرخ ارز مساله جدیدی نیست و متأسفانه با وجود تکرار دوره ای، همواره همانند یک چالش جدید با آن برخورد می‌شود؛ مثلاً هنوز برای چالش‌های مربوطه در سندیکای صنعت برق باید به نظرخواهی پرداخت. در اینجا صرفنظر از عواقب تأثیر این افزایش بر آحاد ملت صرفاً تأثیر آن بر بنگاه‌های فعال در بخش برق مدنظر قرار می‌گیرد. چالش و مساله اصلی عملاً بالا رفتن قیمت تمام شده قراردادهایی است که به طور کامل تعدیل در آن‌ها پیش بینی نشده است. در واقع بخش اعظم اشکالات و چالش‌ها مربوط به قراردادهای منعقد شده است که از هیچ نوع استاندارد یا منطق عقلانی پیروی نمی‌کند. به این ترتیب بعد از گذشت ۴۰ سال از انقلاب و سپردن کار به متخصصان و شرکت‌های ایرانی قراردادهای صنعت برق، در اساس ریالی شده همان قراردادهای منعقد شده با شرکت‌های خارجیست که به دلیل ارزی بودن چندان مشکلی از این نظر نداشته‌اند.

جالب است که مثلاً بندهایی از آن قراردادهای خارجی‌ها حاضر نبودند بدون آن‌ها قرارداد ببندند، بعداً توسط کارفرماها از متون قراردادی حذف شد که بهترین مثال آن جبران ضرر و زیان ناشی از تغییر قوانین مملکتی برای داخلی‌ها است. جهش قیمت ارز علاوه بر زیان ده کردن قراردادهای موجب افزایش نقدینگی برای ادامه قرارداد می‌شود که با توجه به هزینه بالای تأمین نقدینگی برای بنگاه‌ها عملاً منجر به کند شدن فعالیت‌ها و در نتیجه کوچک‌تر شدن بنگاه‌ها می‌شود که این کوچک شدن کاهش پرسنل و تشدید بیکاری را نیز به دنبال خواهد آورد.

با بخشنامه نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل سازمان برنامه که مهرماه سال جاری ابلاغ شده است، به چه میزان آشنا هستید؟

برای مواجهه با چالش‌های ارزی خود چه استفاده‌ای از این بخشنامه برده‌اید و در این مسیر با چه محدودیت‌ها و موانعی روبرو شده‌اید؟

کاملاً با این بخشنامه آشناییم و محدودیت‌ها و موانع موجود ناشی از عدم شناخت کارفرمایان از متن بخشنامه و ناآشنایی صادرکنندگان بخشنامه با مسائل کارفرمایان و همچنین مسائل حقوقی است. برای مثال انشای بعضی از مواد بخشنامه حکم یکسانی برای افرادی که موقعیت‌های مختلفی دارند، صادر می‌کند، یا افرادی را که با نیت همکاری کارها را پیش برده‌اند، جریمه می‌کند.

در حالی که جهش قیمت ارز عمدتاً از اواخر سال ۹۶ شروع و طی دو یا سه ماه ابتدایی سال ۹۷ تشدید شد، متأسفانه مکانیزم پیش‌بینی شده در بخشنامه و استفاده از شاخص‌های سازمان برنامه که سعی دارد اثر افزایش‌ها را به تدریج و طی دوره یکساله جبران کند، موجب می‌شود زیان شرکت‌هایی که زودتر نسبت به انجام تعهد اقدام می‌کنند، جبران نشود و هر چه تأخیر بیشتری شود، جبران به مقدار واقعی نزدیک‌تر شود. این روند به معنای جریمه شرکت‌های متعهدتر است.

آیا راهکارهایی نظیر بخشنامه ارزی را در جبران خسارات وارد شده به شرکت‌های فعال صنعت برق کارآمد می‌دانید؟ چرا؟

اگرچه بخشنامه کمک زیادی در این مورد می‌کند، ولی فقط بخشی از مسائل را حل کرده و بخشی دیگر حل نشده باقی می‌ماند. ضمن اینکه در دوران جهش‌های قیمتی کلیه قراردادهای بلا تکلیف و متوقف می‌شوند و از بابت این بلا تکلیفی، هزاران میلیارد سرمایه کشور در پروژه‌های در دست اجرای متأثر از شرایط، دچار تأخیر و رکود می‌شوند. این امر خود زیان قابل توجهی را به کشور وارد می‌کند. مثلاً در همین بخشنامه زمانی حدود ۹ ماه به حق به عنوان تأخیر مجاز به دلیل بلا تکلیفی بازارها در نظر گرفته می‌شود. به علاوه همواره در این بخشنامه‌ها مواردی از قلم می‌افتد که

ناگزیر به پیگیری‌های جداگانه برای اصلاح آن خواهد شد؛ مثلاً بخشنامه مشابه صادره در سال ۹۱ منجر به صدور سه اصلاحیه شد، حتماً بخشنامه جدید نیز باید اصلاح و مواردی که از قلم افتاده منجمله قراردادها و مناقصات در فاصله زمانی ۹۷/۰۱/۰۱ تا تاریخ ۹۷/۰۴/۳۱ نیز تعیین تکلیف شوند.

در شرایطی که طی دوره مزبور تنها راه قانونی واردات تجهیزات و کالاهای مورد نیاز پروژه‌ها طبق بخشنامه معاون محترم ریاست جمهوری اقدام از طریق تخصیص ارز بانک مرکزی و با نرخ ۴۲.۰۰۰ ریال بوده، با وجود جهش ناگهانی نرخ ارز بدون تردید مناقصات و قراردادهای این محدوده اکنون قابلیت اجرایی ندارند. تا زمانی که از گذشته به عنوان چراغ راه آینده استفاده نشده و با توجه به تجربیات قبلی در متن قراردادهای این مشکلات به طور کامل پیش‌بینی نشود، همواره و به تناوب با مشکلات فوق مواجه خواهیم بود. امیدواریم با عنایت به این تجربیات، دستگاه‌های دولتی موظف به عقد قراردادهایی شوند که کلیه مسائل حقوقی و ریسک‌هایی که ارتباطی به عملکرد طرفین قرارداد ندارد، به صورتی مرضی‌الطرفین در آن‌ها پیش‌بینی شده باشد.

از دیدگاه شما دولت باید چگونه و با چه ابزاری خسارات ناشی از افزایش نرخ ارز را جبران کند؟

اساسی‌ترین نکته این است که مسئولین دولتی بدانند افزایش نرخ ارز در حقیقت کاهش ارزش ریال است و این بخشنامه‌ها فقط بخشی از زیان‌های وارده را جبران کرده و اساساً منفعتی برای طرف مقابل ایجاد نمی‌کند. وقتی دولت و بانک مرکزی ارز حاصل از صادرات منابع ملی مانند نفت و گاز و معادن و... را با قیمت سه برابر نسبت به گذشته در قالب سامانه نیما و سنا و روش‌های دیگر به فروش می‌رساند، یعنی عملاً منابع لازم برای جبران افزایش نرخ ارز را در اختیار دارند. ■





/ گفت‌وگو با محسن عربانی؛ /
رئیس کمیته مهندسين مشاور سندیكا

نوسانات نرخ ارز و مشکلات پیمانکاران و تامین‌کنندگان صنعت برق

افزایش چند برابری نرخ ارز در یک مدت کوتاه، حتی گاهی یک شبه شوک‌های شدیدی به سازندگان و پیمانکاران صنعت برق وارد کرده که حاصل آن تحمیل ضرر و زیان قابل توجه به این شرکت‌ها، کاهش تولید، افزایش بیکاری صنعتگران و مشکلات اجتماعی ناشی از آن شده است. متناسفانه در طول سال‌های پس از انقلاب، نرخ دلار که ارز آشنای کشور محسوب می‌شود، از ۷۰ ریال تدریجاً به ۴۲۰۰۰ ریال رسید که بر مبنای ارز دولتی بهای دلار ۶۰۰ برابر شده است. البته برای مقایسه قیمت دلار ۷۰ ریالی با ارز آزاد، باید لگاریتمی پاسخ دهیم، ای کاش این افزایش بر اساس برنامه خاص سیاستگذاران به صورت سالانه یا دو سالانه و منظم اتفاق می‌افتاد، آن وقت خریدار و فروشنده تکلیف خود را می‌دانست. اما امروز شرایط به گونه‌ای است که وصول دلار ۴۲۰۰۰ ریالی برای تولیدکننده تبدیل به یک آرزو شده، چرا که مبالغی بیش از ۱۲۰۰۰۰ ریال در این مقطع شاید قابل وصول باشد.

زیرا موج نوسانات ارز به حدی زیاد است که بعضاً کارفرمایان جهت پرهیز از وصول مجوز، اقدام به استعلام یا مناقصه جدید برای اتمام کار باقیمانده کرده و کار را با مبلغ بسیار بالاتری انجام می‌دهند.

از دیدگاه شما دولت باید چگونه و با چه ابزاری خسارات ناشی از افزایش نرخ ارز را جبران کند؟

به نظر من هر دولتی که جهت پوشش هزینه‌های خود و ناکارآمدی سیستم بانکی بخواهد مانند چهار دوره گذشته نرخ ارز را چند برابر کند، باید در انتظار سقوط کامل اقتصادی کشور و صنعت برق باشد. اما اگر به دنبال راه حل هستیم با بررسی الگوی کشورهای مختلف، می‌توانیم دو راه را پیش روی دولت متصور باشیم.

الف: پیروی از عرضه و تقاضای ارز و تزریق ارز متناسب جهت جلوگیری از هرگونه افزایش پرشی آن

ب: کنترل شدید نرخ ارز و جلوگیری از بازار سیاه مانند گذشته

در خاتمه پیشنهاد می‌شود که سندیکا به اعضاء خود اعلام کند در تمامی قراردادهای فرمول تعدیل ارز را درخواست و لحاظ کرده و نرخ پایه را ترجیحاً به صورت عدد و رقم که مبنای محاسبات پیشنهاد دهنده است، درج کنند تا در صورت نوسانات قیمت ارز فروشنده یا پیمانکار متضرر نشود. ■

اقدام موثری بود، اما در هر فرمولی جهت پرداخت تعدیل، نرخ پایه بسیار مهم است. اگر قرارداد امروز امضاء شود، باید در آن قید شود که چه درصدی از کالا مشمول تعدیل بوده و نرخ پایه چیست؟ تنها در این صورت طرف قرارداد با اطمینان به تعهدات خود عمل خواهد کرد، اما مشکل اصلی، نرخ پایه است که عمدتاً در نوسانات اخیر نرخ ۴۲ هزار ریال و یا براساس نرخ سنا در نظر گرفته می‌شود که اساساً نرخی قطعی نیست.

حال مشکل برای قراردادهای ریالی قبلی فاقد تعدیل دو چندان شده است، چرا که کارفرما ابتدا باید تعهدات انجام شده تا تاریخ بروزسانی را معین و برای تعهدات انجام نشده که مقصر آن پیمانکار یا فروشنده نیست، تدابیر لازم را بیندیشد که شامل برقراری تعدیل و حتی مابه‌التفاوت نرخ فلزات به توافق رسیده است. به علاوه کارفرما باید هزینه‌های اضافی را بررسی کرده و چنانچه در چارچوب وظایف مدیریت شرکت یا هیات مدیره باشد، پرداخت کند و در غیر اینصورت برای حل آن مجوزهای لازم را از شرکت توانیر یا سازمان برنامه کسب کند.

آیا راهکارهایی نظیر بخشنامه ارزی را در جبران خسارات وارد شده به شرکت‌های فعال صنعت برق کارآمد می‌دانید؟ چرا؟
در صورت برخورد مناسب با مشکل به نحوی می‌توان از طریق بخشنامه، ضررها را جبران کرد تا کسب و کارها به حیات خود ادامه دهند. در غیر این صورت حتی ضبط مبلغ ضمانتنامه‌ها مشکلی را از پروژه حل نمی‌کند،

مهمترین چالش‌های ارزی که پس از نوسانات و افزایش نرخ ارز با آن مواجه شده‌اید، چه بوده است؟

خاطرم هست در قراردادهای بین‌المللی قبل از انقلاب در صنعت برق فرمول‌های تعدیل نرخ ارز همواره وجود داشت و گاهی صورتحساب‌های منفی به پیمانکاران و فروشندگان با توجه به کاهش شاخص نرخ مس و آلومینیوم در بازار جهانی داده می‌شد. اما امروز بزرگترین فاجعه افزایش نرخ ارز متوجه تولیدکنندگان می‌شود که مجبورند مواد اولیه و بعضاً بعضی قطعات را از خارج با ارز آزاد وارد کنند تا بتوانند به تعهدات قراردادی خود پایبند بمانند. مساله این است که اگر این مابه‌التفاوت را دریافت نکنند، ضربه شدیدی خواهند خورد. متناسب با این صدمات، کسب و کار در این رشته در کشور دچار رکود شده و تولیدکنندگان با کاهش تولید و تعدیل نیرو و متعاقب آن جامعه دچار معضل اجتماعی بیکاری خواهد شد.

با بخشنامه نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل سازمان برنامه که همراه سال جاری ابلاغ شده است، به چه میزان آشنا هستید؟ برای مواجهه با چالش‌های ارزی خود چه استفاده‌ای از این بخشنامه برده‌اید و در این مسیر با چه محدودیت‌ها و موانعی روبرو شده‌اید؟

استحضار دارید صنعتگران و سندیکا تلاش مضاعفی جهت وصول بخشنامه برای قراردادهای ریالی فاقد تعدیل کرده اند که



نگاهی به بخشنامه جبرانی ارز؛

آنچه که باید باشد و نیست

نیست که در واقعیت و در جلسات مناقصات این امر تحقق نمی‌یابد. با این وجود جای این سوال باقی است که اساساً با توجه به پارامترهایی از قبیل: اوضاع اقتصادی، رقابت میان شرکت‌ها، شرایط و ضوابط قیمت‌گذاری سنتی رایج در شرکت‌ها؛ عملی بودن یا نبودن این امر ممکن است؟!

پرداختن به این سوال و بحث در رابطه با آن از حوصله این مطلب خارج است. با این حال با پذیرفتن رعایت اصول تورم سالانه در قیمت‌گذاری، توجه به این نکته ضروری است که در طول عمر دولت یازدهم و وعده‌های دولت دوازدهم و همچنین آمار و گزارشات ارائه شده، همیشه نرخ تورم سالانه تک رقمی بوده و در محدوده‌های ۷ الی ۹ درصد گزارش شده است. جای بسی تأمل است که در بخشنامه‌هایی که به منظور جبران ضرر و زیان‌های وارده به شرکت‌ها ارائه شده‌اند، این اعداد بالاتر از اعداد واقعی ارائه می‌شوند.

موضوع دوم نحوه محاسبه شاخص‌های تعدیل ارائه شده است؛ که می‌بایست در جلسات هماهنگی کمیته‌های تخصصی مابین نمایندگان صنعت برق و سندیکا با کارشناسان سازمان و برنامه و بودجه مشخص شوند. ادامه پیشنهاداتی در این حوزه مطرح می‌شود.

نحوه استفاده از روابط

همانگونه که پیش‌تر نیز عنوان شد، به دلیل عدم شفاف‌سازی و مطابقت فهراس بها با فعالیت‌های حوزه صنعت برق و همچنین عدم وجود فهرست بهای قیمت‌گذاری شده و شاخص‌های تعدیل منطبق با موضوع فعالیت‌ها، پیمانکاران می‌بایست بر اساس بند ب. ۲- بخشنامه حاضریه دنبال مشابه سازی قراردادهای با فهراس بهای پایه در رشته‌ها و فصول مختلف باشند. به گونه‌ای که با

آن‌ها مشابه و تنها در نکات و بندهایی با یکدیگر متفاوت هستند؛ لذا بهتر است ابتدا به روابط بندهای فوق‌الذکر اشاره‌ای کوتاه داشته باشیم. عمدتاً در صنعت برق به دلیل عدم شفاف‌سازی و مشخص نبودن سهم ارزیابی قراردادهای، از روش «ب» این بخشنامه‌ها استفاده شده است. البته اخیراً و در آخرین بخشنامه و با تلاش‌های سندیکا، فعالیت‌هایی به منظور مشخص کردن سهم ارزیابی قراردادهای صورت گرفته است که تاکنون ابلاغ رسمی به منظور استفاده از آن از سوی مراجع ذی صلاح انجام نگرفته است.

علی‌ای الحال به بخش «ب» بخشنامه، فلسفه و نحوه استفاده از آن می‌پردازیم. اگر ضریب جبرانی را به صورت بیان شده $t = \frac{S_n - S_{n-1}}{S_{n-1}}$ در نظر بگیریم که در آن:

S_n = شاخص دوره انجام کارکرد

S_{n-1} = شاخص دوره پایه

t = تورم فرضی

در ظاهر امر، استفاده از این رابطه ساده به نظر می‌رسد. با این وجود در استفاده از رابطه فوق‌الذکر و فلسفه آن نکاتی است که می‌بایست عنوان شود:

فلسفه روابط

ضریب t ، همانطور که از عنوان آن مشخص است، جهت در نظر گرفتن تورم فرضی سالانه است. به گونه‌ای که در جدول ۴ بخشنامه فوق‌الذکر عنوان شده است؛ تورم سالانه (با در نظر گرفتن تورم‌های سه ماهه چهارگانه)، ۱۲ درصد در نظر گرفته شده است. یعنی پیمانکاران و تولیدکنندگان در مناقصات با فرض تورم سالانه ۱۲ درصد، می‌بایست قیمت‌های خود را محاسبه و ارائه دهند. این مازاد بر بالاسری‌های بیمه، مالیات، ضمانت نامه، بالاسری‌های عمومی و سود است. شکی

چالش‌های ارزی و دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل، عبارتی شناخته شده برای جامعه مهندسی کشور، به ویژه تولیدکنندگان و پیمانکارانی است که با بخش‌های با اعتبار دولتی کار می‌کنند. در عمر چند ساله اخیر شرکت‌ها، نوسانات ناگهانی قیمت‌ها به موجب افزایش چند برابری نرخ ارز و سقوط ارزش پول ملی، حداقل دو بار در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۷ گریبانگیر وضعیت قراردادهای آنان شده است. دولت محترم و به ویژه سازمان راهبردی ریاست جمهوری و یا سازمان برنامه و بودجه، در چندین نوبت و به منظور جبران بخشی از ضرر و زیان‌های اولیه وارده به شرکت‌ها، اقدام به تنظیم و ارائه بخشنامه کرده‌اند. منظور از ضرر و زیان‌های ثانویه، همان پشتوانه‌های مالی است که چند برابری آن در مدت زمان کوتاه، لازمی توان رقابتی شرکت‌ها و بقای آنان است. شایان ذکر است که بی‌توجهی به این امر مهم سبب سقوط توان مالی و فنی تعداد زیادی از شرکت‌ها شده است.

در این مدت چند ساله، ابتدا بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۱ با موضوع نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی با اعمال قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل شروع و با بخشنامه‌های شماره‌های ۱۰۰/۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱، ۹۲/۵۳۰۲۴ مورخ ۹۲/۰۶/۲۳، ۹۳/۱۲۰۲۴ مورخ ۹۳/۱۰/۰۷، ۹۳/۲۴۳۸۶۲ مورخ ۹۳/۰۹/۲۹، ۹۴/۰۹/۰۴، ۹۵/۰۸/۶۶۲، ۹۴/۰۷/۰۴ مورخ ۹۷/۰۷/۱۸ و ۹۷/۰۷/۱۸ مورخ ۹۷/۰۷/۱۸ ادامه پیدا کرده است. نکته قابل توجه در تمامی بخشنامه‌های فوق‌الذکر، روش‌های ارائه شده در دو قالب «الف» و «ب» بوده که تقریباً در تمامی





توجه به نبود مسیر راهبردی مشخص، عرصه تبدیل به اعمال نظرهای سلیقه‌ای مشاوران و کارفرمایان در این موضوع شده است. این بدیهی است که پیمانکاران نیز به دنبال بیشترین ضرایب حاصله از روابط، با استفاده از جایگذاری شاخص‌های تعدیل در بخش‌های مختلف فصول و رشته‌ها هستند.

خالی از لطف نیست، نگاهی عمیق‌تر و دقیق‌تر به این مشابهت‌سازی‌ها در موارد دیکته شده به پیمانکاران، داشته باشیم. به عنوان مثال گاه‌آ تهیه و ساخت برج‌های تلسکوپی و مشبک از فصل هفتم فهرست بهای خطوط انتقال نیروی هوایی با فصل نهم از رشته ابنیه با عنوان کارهای فولادی سنگین مشابهت‌سازی می‌شود. این در حالیست که هر کارشناسی، اندک شناختی به پروسه و فرآیند ساخت برج‌های انتقال نیرو و استراکچرهای صنعتی و ساختمانی داشته باشد؛ متوجه تفاوت‌های فاحش این دو بخش می‌شود. به عنوان نمونه برای ساخت یک المان سازه‌ای در برج‌های انتقال نیرو، کارهایی به مراتب بیشتر و پیچیده‌تر (برش، خمکاری، سوراخکاری با دقت خطای یک میلیمتر، گالوانیزه، ...) از یک المان استراکچر صنعتی و ساختمانی انجام می‌پذیرد. همچنین با تهیه و ساخت یک المان سازه صنعتی و ساختمانی مانند ستون یا تیر، وزنی معادل چندین برابر یک المان سازه برج‌های انتقال نیرو (مانند یک عضو خرابی برج مشبک و یا یک پنل از برج تلسکوپی) حاصل می‌شود.

حال آنکه چگونه این دو فعالیت با یکدیگر مشابهت‌سازی شده؛ تنها مسایل مالی و محدودیت‌های مذکور در این نوشتار موجب این خطاها می‌شود. نمونه‌های بی‌شمار دیگری

نیز مانند عملیات احداث فوندانسیون‌ها و معادل‌سازی آن‌ها با فصل بتن در جای رشته ابنیه نیز وجود دارند. حال آیا واقعا احداث فوندانسیون در طول چندین کیلومتر و به صورت پراکنده، با احداث فوندانسیون یک سازه متمرکز یکسان است؟

به نظر می‌رسد استفاده از شاخص‌های رشته تأسیسات برقی همانطور که در ماده ۱۱ بخشنامه نیز استفاده از آن را مجاز دانسته است؛ بهترین و نزدیکترین راه جبران آثار ناشی از افزایش ناگهانی قیمت‌ها است. با این حال نکات زیر توسط اینجانب جهت استفاده از بخشنامه و اصلاح آن پیشنهاد می‌شود.

کارفرمایان و مشاوران محترم، در استفاده از شاخص‌های رشته‌ای یا مشابهت‌سازی فصل‌ها، با توجه به بند ۱۱ بخشنامه فوق‌الذکر و همچنین عدم وجود شاخص‌های قطعی مرتبط با فعالیت‌ها، انتخاب را بر عهده پیمانکاران و سازندگان بگذارند. در اعداد ضریب t، با توجه به دلایل ارائه شده، تجدید نظر شود.

پروسه انجام و قیمت‌گذاری فهرست بهای خطوط انتقال نیروی هوایی وزمینی و همچنین ارائه فصول و شاخص‌های تعدیل متناسب با آن، اقدام لازم و مؤثر صورت پذیرد.

با توجه به تبصره ۱ بند ب-۱-۱ بخشنامه، در تمامی پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت قبل از ۹۶/۰۶/۳۱ بوده، ضریب S را شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ مشخص نموده است. این موضوع ناقض تعیین شاخص مبنای پیمان مطابق بخشنامه تعدیل شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ است. همچنین این در حالی است که در ابتدای سال ۱۳۹۶ و با انتخاب مجدد رئیس

دولت دوازدهم، شرایط و اوضاع اقتصادی، و با توجه به وعده‌های مسئولین محترم، رو به رو رشد و مناسب ارزیابی می‌شد؛ لذا می‌بایست S همان شاخص سه ماهه مبنای پیمان باشد.

همچنین روش‌های زیر و با توجه به تقسیم بندی قراردادها (C, PC, P) پیشنهاد می‌شود: ۱-۵- شاخص‌های تعدیل در قراردادهای شناخته شده با عنوان C، با درخواست پیمانکاران و بر مبنای ماده ۱۱ بخشنامه، از رشته تأسیسات برقی یا مشابهت‌سازی با فصول مرتبط در رشته‌های دیگر، انتخاب گردد.

۲-۵- در قراردادهای شناخته و تنظیم شده با عنوان PC، ابتدا ضریب q، با نسبت (قرارداد تجهیزات خرید بخش) / (قرارداد کل) مشخص شود. سپس شاخص عملکرد بخش خرید تجهیزات بر اساس رابطه بند ب-۱-۲- تعیین و در رابطه روش «ب» مورد استفاده قرار گیرد. بدیهی است که در این روش نیز مانند قراردادهای C، انتخاب رشته تأسیسات برقی یا مشابهت‌سازی با فصول مرتبط با رشته‌های دیگر و بر مبنای ماده فوق‌الذکر بخشنامه، به عهده و انتخاب پیمانکاران است.

۳-۵- در قراردادهای خرید تجهیزات یا P، ضریب q، در کارگروه‌های تخصصی مشخص شود و سپس بر اساس الگوریتم گفته شده در بندهای فوق‌الذکر، روش «ب» مورد استفاده قرار گیرد.

امید است که با تلاش تمامی ارکان جامعه مهندسی و ارج و قربی که این جامعه به پشتوانه یکدیگر برای هم ایجاد می‌کنند، در جهت پیشرفت و رفاه کشور عزیزمان ایران، گام برداریم. ■

یادداشت





تراژدی خاموشی یک ستاره

خبرناگهانی بود و دردناک و غیرقابل باور؛ رییس جوان کمیته اتوماسیون و مخابرات سندیکای صنعت برق ایران برابر عارضه قلبی جان باخت. همینقدر ساده و کوتاه، صنعت برق یکی از مدیران نخبه و دانشگاهی اش را از دست داد. صنعت برق ایران، ۲۳ آذرماه ۹۷، در کمال ناباوری ایمان رجایی، رییس کمیته اتوماسیون و مخابرات سندیکا و مدیرعامل شرکت پایا طرح پارسیس را از دست داد تا فقدان یک نیروی جوان، پرانرژی و دانش محور ضربه دیگری به صنعت برق وارد کند.

مهندس ایمان رجایی که به تازگی در راس کمیته اتوماسیون تدوین مشخصات فنی و روش اجرایی جامع سیستم های اتوماسیون پست های فشار قوی را پیگیری می کرد، یکی از فعال ترین روسای کمیته های سندیکا بود. وی که متولد سال ۱۳۵۷ در شهر یزد بود، به دلیل تسلط علمی قابل توجهش در کنار سایر اعضای کمیته، گام های موثری در حوزه اتوماسیون برداشت. تدوین آیین نامه شرکت های یکپارچه ساز سیستم اتوماسیون پست یکی از همین اقدامات اثرگذار بود. این آیین نامه پس از رایزنی ها و تلاش گسترده وی در راس کمیته به تایید شرکت توانیر رسیده و به زودی به معاونت بهره برداری برق های منطقه ای ابلاغ خواهد شد.

ایمان رجایی، تمام توان و انرژی جوانی اش را صرف دانشگاه و صنعت کرد. اگرچه عمر کوتاهش مجال بیشتری به او نداد، اما بی شک صنعت برق ایران هرگز او را فراموش نخواهد کرد. او یکی از مدیران تاثیرگذار سندیکای صنعت برق ایران بود و خدمات داوطلبانه اش در این تشکل صنفی به خوبی نشان از نگاه بلند نظرانه و متعالی اش به صنعت برق کشور داشت.

سندیکای صنعت برق ایران ضمن گرامیداشت یاد و خاطره مهندس ایمان رجایی به عنوان یکی از مدیران برجسته، کارآمد، جوان و فعال خود، فقدان او را به خانواده محترم و صاحبان صنعت برق ایران تسلیت عرض می کند. روحش شاد و قرین آرامش الهی ...



سوگنامه ای برای دوست، همکار و دانشمند جوان مرحوم مهندس ایمان رجایی

زنده یاد مهندس ایمان رجایی، در شانزدهمین روز از تیرماه ۱۳۵۷ در یزد به دنیا آمد. آثار نبوغ و هوش سرشار از همان سنین نوجوانی و جوانی در وی قابل مشاهده بود. به طوری که در سال ۱۳۷۵ در همان سن ۱۸ سالگی پس از پایان موفقیت آمیز دوره متوسطه در همان سال با رتبه بسیار عالی در رشته مهندسی برق قدرت دانشگاه صنعتی شریف در کنکور سراسری پذیرفته شد. و در سال ۱۳۷۹ با درجه ممتاز از دانشگاه مذکور فارغ التحصیل شد و بلافاصله از طریق آزمون در همان رشته در دوره کارشناسی ارشد وارد دانشکده فنی دانشگاه تهران شد و در سال ۱۳۸۰ از این دانشگاه فارغ التحصیل شد. در دوران دانشجویی چندین مقاله علمی و تخصصی از ایشان در نشریات علمی داخلی و بین المللی نظیر ISI و IEEE چاپ و منتشر گردید.

همزمان با تحصیل در دوره کارشناسی ارشد در شرکت مهندسی مشاور مشاور مشغول به کار شد. بعد از خروج از شرکت مذکور در سال ۱۳۸۱ همکاری خود را با شرکت ساپتا آغاز نمود و در بخش واحد مهندسی و طراحی آن شرکت خدمات فراوانی به شرکت ساپتا ارائه کرد.

دانش فراوان، هوش سرشار او باعث شد در دوره مدت کوتاهی دوره های آموزشی:

- طراحی بخش حفاظت و کنترل پست های فشار قوی

- دوره تست رله های حفاظتی شرکت های ABB, GE, SEIMENS

- دوره FAT سیستم های DCS

با موفقیت سپری کند.

مهندس ایمان رجایی در سال ۱۳۸۵ پس از ورود به شرکت ترانس پست پارس مدیریت واحد حفاظت و کنترل شرکت را عهده دار شدند و چندین پروژه بزرگ ملی و برون مرزی را در سطوح و لتهای مختلف طراحی، تست و راه اندازی نمودند. ایشان یکی از سرآمدان اتوماسیون پست های فشار قوی و نیروگاه های کشور بودند و خدمات ارزنده ای در این بخش به صنعت برق کشور ارائه کردند.

توان مدیریتی بالا از يك سو و تعهد، اخلاص و ایمان همیشگی او به خداوند متعال از سویی دیگر سبب شد تا در دوران حیات کوتاهش علاوه بر خدمات فوق در شرکت های پیمانکاری، در سال ۱۳۸۹ شرکت پایا طرح پارسیس را تاسیس کرده و چندین نفر از جوانان و مهندسیں خوب کشور را در این عرصه آموزش داده و مشغول به کار کند.

مهندس رجایی علاوه بر تلاش های فراوان در عرصه طراحی، تامین تجهیزات و نصب و راه اندازی پست های فشارقوی فعالیت چشمگیری در حل مشکلات صنفی صنعت برق کشور داشتند و چندین دوره ریاست کمیته اتوماسیون و مخابرات سندیکای صنعت برق را به عهده داشتند و در استاندارد سازی و بومی سازی در بخش اتوماسیون و مخابرات صنعت برق کشور نقش ارزنده ای داشتند و صنعت برق در این عرصه مرهون خدمات ایشان است.

ایشان در اعتلای نام جمهوری اسلامی ایران در عرصه های بین المللی نیز با ثبت این پیشرفت ها، حضور در کنگره های متعدد بین المللی و ابتکار برگزاری چندین دوره آموزشی در کشور های خارجی نقش بسزایی داشتند.

غروب بیست و سوم آذر ماه ۱۳۹۷ قلب این انسان والا و دانشمند بزرگ از تپش ایستاد و علاوه بر خانواده و دوستانش، جامعه علمی کشور و صنعت برق و همکارانش را نیز در سوگ و ماتم فقدان نشانند.

از خداوند متعال می خواهیم که به پاس خدمات بسیار زیاد ایشان به جمهوری اسلامی ایران و آثار علمی فراوانی که برای آیندگان به یادگار گذاشته است رحمت و رضوان خویش را به روح او ارزانی دارد و غم فراقش را خانواده محترمش آسان فرماید.

سلام خداوند براو در روز ولادتش و در روز وفاتش و در روزی که برای حشر دوباره برانگیخته خواهد شد.

یادش گرامی و راهش مستدام باد.



/ ولی... بیات؛ /
مدیرعامل شرکت پارس سویچ

ابزارهای کاهش وابستگی به تجهیزات وارداتی در صنعت برق

محصول نهایی و تجهیزات مورد استفاده در صنعت برق، از نظر مصرف‌کنندگان نهایی نام و عناوین خاصی دارند، مانند پست برق، انواع ترانسفورماتورها، ژنراتور، توربین، کلید قدرت و سکسیونر، CT و CVT، تابلوهای برق در انواع مختلف و.... به منظور انتقال منظور، در این نوشته آنها را تجهیزات اصلی می‌نامیم.

به طور عموم، اغلب تجهیزات فوق در کشورمان تولید کننده داخلی دارند. هر کدام از تجهیزات فوق علیرغم اینکه یک تجهیز محسوب می‌شوند، ولی از انواع قطعات فلزی، پلیمری و برقی کوچکتر تشکیل شده‌اند. به بیان دیگر، در تولید و مونتاژ هر کدام از این تجهیزات، در کنار ده‌ها و بلکه صدها قطعه که برای ساخت و مونتاژ مورد نیاز بوده و در کشورمان تولید می‌شوند، انواعی از قطعات کوچک‌تر برقی وجود دارد که برای مونتاژ این تجهیزات مورد استفاده قرار می‌گیرند و برخی از آنها به صورت وارداتی تامین می‌شوند. مانند انواع ترمینال، کنتاکتور، کلید گردان، سلکتور، الکتروموتور، میکروسویچ، رله، کلیدهای مینیاتوری، فیوز و... که در این نوشته آنها را قطعات الکتریکی فرعی می‌نامیم.

به عنوان مثال شاید سهم تجهیزات و قطعات برقی وارداتی که در مونتاژ تابلو استفاده می‌شود، به مراتب بیشتر باشد و نکته‌ای که باید مورد تأکید قرار گیرد، این است که برخی از این تجهیزات اصلی، خود در یک تجهیز اصلی دیگر به عنوان یک قطعه مورد استفاده قرار می‌گیرند، مانند کلیدهای قدرت MV در داخل تابلوهای برق یا ترانس، کلید و سکسیونر CT و CVT در یک پست برق.

تجهیزات اصلی معمولاً با داشتن تایپ تست قابلیت عرضه به بازار را دارند و بعضاً تایپ تست با قید و تأکید بر استفاده از برخی تجهیزات خاص صادر و مورد پذیرش کارفرما قرار می‌گیرد. بنابراین سازندگان تجهیزات اصلی نمی‌توانند به راحتی و با انتخاب خود، برخی از تجهیزات مورد استفاده در تجهیز اصلی را جایگزین کنند.

البته اغلب مواقع جایگزین کردن تجهیزات و قطعات الکتریکی، به شرط انتخاب از سازنده مطمئن و با سابقه قابل قبول، در عملکرد و عمر کاری تجهیز اصلی واقعاً اشکالی به وجود نمی‌آورد و تأثیر منفی بر آن ندارد.

در وزارت صمت، تلاش و انگیزه حمایت از تولیدکننده داخلی را می‌توان احساس کرد. ولی برای اثربخش بودن این اقدام، لازم است زمینه‌ها و مقدماتی فراهم شود که ذیل‌به آنها اشاره می‌شود.

۱- توجیه کارفرمایان دولتی در خصوص لزوم توجه به کیفیت و سابقه کیفی تولیدکنندگان داخلی، به جای تأکید بر برند.

۲- تا زمانی که محدودیت روابط تجاری با خارج از کشور ادامه دارد و تحریم‌ها برطرف نشده‌اند، کارفرمایان و مشاوران، جایگزینی تجهیزات برقی تولید داخل را در محصول اصلی با دو شرط انجام تمام تست‌های نوعی (تایپ) که با امکانات داخل کشور قابل انجام باشد و همچنین سه برابر کردن دوره گارانتی معمول، بپذیرند.

۳- اتخاذ راهکار و روشی که بتواند به عنوان جایگزین انجام تایپ تست، اطمینان نسبی و قابل قبولی را به کارفرمایان بدهد. چنین روشی می‌تواند با همفکری پژوهشگاه نیرو، متخصصین صنعت برق وزارت نیرو، اساتید دانشگاه و سازندگان تدوین شود.

در صورتی که چنین شرایطی ایجاد شود. اقدامات حمایتی وزارت صمت می‌تواند به صورت جدی تری دنبال شود، به گونه‌ای که با حفظ شرایط رقابتی هیچ کدام از سازندگان تجهیزات اصلی نیز نگران اقدامات حمایتی وزارت صمت نباشند. از طرفی سرمایه‌گذاران کم سرمایه و جوانان متخصص و شرکت‌های دانش بنیان می‌توانند در تولید یک یا چند مورد از قطعات برقی فرعی اقدام و موجب ثروت زایی و اشتغال پایدار شوند. ■



لزوم توقف و یا محدودیت در احداث نیروگاه‌های مقیاس بزرگ

اطلس جغرافیایی ساختگاه‌های تولید برق در اقصی نقاط کشور نشان می‌دهد که رشد ناموزون و نامتناسبی در روند احداث نیروگاه‌های فسیلی کشور وجود دارد که علت آن وجود دلایل مهندسی و غیرمهندسی در مکان ایجاد آنهاست. بازخوانی و آسیب‌شناسی عوامل فوق از مقوله این یادداشت خارج است و باید در شرایط زمانی دیگری باتوجه به فرایندهای طی شده، به علل و چگونگی روندهای منتهی به احداث آنها پرداخته شود. در این یادداشت؛ به دنبال پاسخ منطقی به این پرسش هستیم که آیا می‌باید: «احداث نیروگاه‌های مقیاس بزرگ را متوقف کرد؟»

در حال حاضر ظرفیت منصوبه نیروگاه‌های کشور حدود ۸۰,۰۰۰ مگاوات و پیک بار در تابستان حدود ۵۷,۰۰۰ مگاوات و پیک بار در زمستان حدود ۳۱,۰۰۰ مگاوات است. بررسی روند رشد تقاضای برق طی چند دهه اخیر نشان می‌دهد که انتظار دو برابر شدن شاخص‌های فوق در ۱۰ سال آینده قابل انتظار است. به عبارتی دیگر در سال ۱۴۰۸ تا ۱۴۱۰، قدرت منصوبه نیروگاه‌های کشور به ۱۶۰,۰۰۰ مگاوات و پیک بار در تابستان به حدود ۱۱۰,۰۰۰ مگاوات و پیک بار در زمستان به حدود ۶۵,۰۰۰ مگاوات بالغ می‌شود.

مدیران صنعت برق به سهم تا ۳۰ درصدی تقاضای برق برای بخش بارهای سرمایه‌ای تأکید دارند و چنانچه درب مصرف برق طی ۱۰ سال آینده بر همین منوال بچرخد، بالغ بر «۳۵,۰۰۰ تا ۴۰,۰۰۰ مگاوات» از پیک مصرف برق به بخش بارهای سرمایه‌ای اختصاص می‌یابد. از طرفی دیگر تفاوت حدود «۵۰,۰۰۰ مگاواتی»

بین پیک بار در تابستان و زمستان، یک چالش به شدت هزینه‌بر و غیراقتصادی برای اقتصاد بحران‌زده صنعت برق خواهد بود. چالشی که به نرخ فعلی برای رفع آن می‌باید بالغ بر «۵۰ میلیارد دلار» طی ۱۰ سال آینده در بخش نیروگاهی کشور سرمایه‌گذاری شود. این چالش در مناطق گرمسیر و مرطوب کشور که بنا به ملاحظات اجتماعی و سیاسی و منطقه‌ای، دارای نرخ‌های تعرفه برق بسیار پایین و مخفی هستند، دارای ابعاد بزرگتر و وسیع‌تری است. در این مناطق تفاوت میزان پیک بار تابستان و زمستان در بخش مصارف بار ساختمان، گاهی به نسبت ۵ تا ۴ به یک می‌رسد. به عبارتی دیگر در اکثر مناطق گرمسیر و مرطوب، تفاوت پیک بار در تابستان و زمستان، سرمایه‌گذاری بسیار زیادی برای تأمین برق در تابستان و یک منبع تولید غیراستفاده در زمستان ایجاد می‌کند. از طرفی دیگر بنا به ملاحظات مختلف در این مناطق، برنامه‌ریزی و اختصاص احداث نیروگاه‌های بزرگ برای تأمین برق بخش ساختمان و احیاناً صنایع بزرگ بشدت رونق یافته است.

شرایط خاص اقتصاد برق و محدودیت‌های ایجاد شده برای سرمایه‌گذاری‌های کلان در صنعت برق، اختلاف پیک بار در زمستان و تابستان، جهت‌گیری رو به رشد مصرف برق در بخش بارهای سرمایه‌ای این مناطق، کاهش انگیزش سرمایه‌گذاران و کمبود منابع کلان برای سرمایه‌گذاری، ایجاب می‌کند که احداث و ساخت نیروگاه‌های بزرگ در مناطق گرمسیر-مرطوب با ضریب بار زمستانه-تابستانه بسیار پایین متوقف و یا محدود شود و در این مناطق با مکانیزم‌های انگیزشی مناسب برای

سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، نیروگاه‌های ۵۰۰ و حداکثر ۱۰۰۰ مگاواتی با سوخت گاز و راندمان حداکثری احداث شود. مدل مالی خرید تضمینی برق از این قبیل نیروگاه‌ها برای فصل تابستان باید به گونه‌ای طراحی شود که انگیزش لازم و کافی برای سرمایه‌گذار ایجاد شود. به عبارتی مدل خرید تضمینی با محدودیت زمانی و تنها برای فصل پیک تدوین و معرفی می‌شود و برای مابقی سال، سرمایه‌گذار مجاز به صادرات برق و عرضه برق با شرایط دلخواه خود است.

به موازات اجرای مدل فوق، اقدامات مشروح زیر نیز می‌باید مورد توجه قرار گیرد:

- ۱- تدوین، معرفی و اجرای مدل فرآیندی و قانونی و مالی برای مدیریت بار سرمایه‌ای در کشور به ویژه در استان‌های گرمسیر و مرطوب
- ۲- ایجاد و توسعه بازار خرده‌فروشی برق با رویکرد بازار آزاد در استان‌های گرمسیر و مرطوب و امکان صادرات برق توسط بخش خصوصی
- ۳- بازنگری در استراتژی ایجاد واحداث اندازه و نوع نیروگاه‌های تولید برق

- ۴- استفاده گسترده از انرژی خورشیدی در بخش تولید برق و تأمین برق فرایندها و فرآورده‌های انرژی‌بر

در پایان، به نظر می‌رسد که ورود جدی عنصر دیجیتال، تغییر نوع رفتار مصرف و بار، تغییر عادات اجتماعی و مشترکین و شرایط اقتصادی کشور به نوعی اجبار خواهد کرد که در مدل‌های تأمین برق به ویژه احداث نیروگاه‌ها، رویکرد جدیدی اتخاذ شود که توقف و یا محدودیت احداث نیروگاه‌های بزرگ فسیلی در مناطق گرمسیر و مرطوب سرآغاز این رویکرد است. ■



گفت و گو





/ گفتگو با سیدکمال سیدعلی /
رئیس صندوق ضمانت صادرات ایران

نقش صندوق ضمانت صادرات در پوشش ریسک‌های اعتباری بازارهای پرریسک

ایران کشوری است با ذخایر عظیم نفت و گاز که از نظر طول مرز و تعداد کشورهای همسایه و قرار گرفتن در مسیر جاده ابریشم موقعیت منحصر به فردی در منطقه آسیا و خاورمیانه ایجاد کرده و این وضعیت برای صادرات و تبادل برق شرایط ویژه‌ای است. اتصال شبکه برق کشور به دیگر مناطق جهان، نظیر خطوط انتقال به سمت روسیه، اروپا، شمال آفریقا و شکل‌گیری مستمر تبادل انرژی الکتریکی و صادرات برق، شرایط سیاسی و امنیتی پایدار و به دور از تنش‌های حاد سیاسی را برای ایران و دیگر همسایگان در برداشته و این‌گونه ارتباطات باعث دوستی بیشترین کشورها و به الزاماتی برای رعایت حقوق متقابل همسایگی و منطقه‌ای تبدیل شده و ثبات سیاسی و امنیتی کشورهای منطقه را پایدار خواهد کرد. با توجه همه این مزایا؛ آیا از این ظرفیت به نحو احسن استفاده شده است. در گفتگو با «سیدکمال سیدعلی»، رئیس صندوق ضمانت صادرات به بررسی چالش‌ها و موانع صادرات برق در کشور پرداخته‌ایم.

از دیدگاه شما مهمترین پتانسیل‌های صادراتی ایران به ویژه در حوزه صادرات خدمات فنی و مهندسی چیست؟
جدی‌ترین چالش‌هایی که صادرکنندگان ایرانی با آن مواجه می‌شوند، چیست؟
امروزه عرصه توان و دانش فنی و مهندسی و اجرای طرح‌های مختلف در صنایع گوناگون، نقش قابل توجهی در مبادلات کشورها و تحکیم روابط اقتصادی آن‌ها یافته و صدور خدمات فنی و مهندسی که یکی از ستون‌های اصلی توسعه اقتصادی کشورهاست، استفاده بهینه از منابع و عوامل تولید شامل سرمایه، مواد اولیه و نیروی انسانی، امکان ارائه کالاها

و عمرانی و حمل و نقل و جاده‌ای اشاره داشت. در واقع به همراه صدور خدمات فنی و مهندسی حلقه‌های دیگر تولید و اشتغال برای تکمیل پروژه با دانش فنی ایرانی همسوس شده و موجب رونق اقتصادی کشور می‌شود.
در خصوص چالش‌هایی که صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی با آن مواجه هستند نیز می‌توان این چالش‌ها را به دو دسته بین‌المللی و داخلی تقسیم کرد:

**بین‌المللی:

عدم امکان انعقاد قراردادهای تأمین مالی در قالب اعتبار خریدار بین بانک ایرانی و بانک

و خدمات را به شکل گسترده در جامعه فراهم می‌کند و طبیعتاً با اشباع بازار داخل، بهترین راه حل برای افزایش توان این شرکت‌ها و رونق اقتصادی، حضور در عرصه‌های بین‌المللی و بازارهای جهانی است. خوشبختانه جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌های مختلف صادرات خدمات فنی و مهندسی دارای تجربیات ارزشمند و با اهمیت است که از جمله این ظرفیت‌ها می‌توان به دانش فنی مهندسان ایرانی در زمینه احداث سد و نیروگاه‌های برق آبی و سیکل ترکیبی، پروژه‌های برق رسانی، خطوط انتقال برق، انواع پروژه‌های آبرسانی و احداث تصفیه‌خانه‌های آب، ساختمانی

تجارت راه خود را خواهد یافت «لذا آن دسته از کشورهایی که خواهان حفظ روابط تجاری و اقتصادی خود با ایران باشند یا راهی خواهند ساخت. البته صندوق نیز ابزارهای حمایتی مناسبی برای مقابله با تحریم‌ها دارد

آیا صندوق برنامه‌ای برای مواجهه با تحریم‌های آمریکا در نظر دارد؟ آیا صندوق ضمانت توسعه صادرات می‌تواند روند پیاده‌سازی پیمان‌های ارزی در حوزه صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی را تسهیل کند؟

اعمال تحریم‌های بانکی و اقتصادی در واقع نوعی از بروز ریسک سیاسی یا ایجاد «محدودیت در نقل و انتقال ارز» است که عموماً موسسات بیمه اعتبار صادراتی همانند صندوق ضمانت صادرات ایران، فی‌نفسه پوشش این نوع ریسک‌ها را برعهده دارند. در واقع در صورتی که صادرکننده/پیمانکار ایرانی مطالباتی از خریدار/کارفرمای خارجی داشته و بواسطه بروز یا تشدید تحریم‌ها موفق به وصول مطالبات خود از ایشان نشود، از مصادیق ریسک‌های سیاسی است که صندوق تا ۹۵ درصد ارزش صورت وضعیت/فاکتور فروش و یا قرارداد مربوطه را برای طرف ایرانی جبران خسارت می‌کند.

مقوله تحریم‌های بانکی و اقتصادی چیز جدیدی در تجارت خارجی ایران نیست و اصطلاحی در معاملات و قراردادهای بین‌المللی وجود دارد که ترجمه فارسی آن بدین صورت است. «تجارت راه خود را خواهد یافت» لذا آن دسته از کشورهایی که خواهان حفظ روابط تجاری و اقتصادی خود با ایران باشند یا راهی خواهند ساخت یا راهی خواهند ساخت. البته صندوق نیز ابزارهای حمایتی مناسبی برای مقابله با تحریم‌ها دارد. با اعمال تحریم‌های بانکی از چندین سال پیش حجم قابل توجهی از معاملات در قالب LC انجام نمی‌شود و اصولاً بانک‌های خارجی حاضر به گشایش اعتبارات اسنادی به نفع فروشندگان کالا و خدمات ایرانی نیستند، از این رو تنها راه باقی مانده برای تجار ایرانی، استفاده از قراردادهای حساب باز و اسناد وصولی همانند برات است که از ابزارهای چندان مطمئنی برای تجارت خارجی نیستند، با این وجود صندوق با انجام فرآیند اعتبار سنجی از خریداران/پیمانکاران خارجی و تعیین سقف اعتباری، آماده بیمه نمودن مطالبات تجار/پیمانکاران ایرانی از طرف‌های

از ریسک‌های حوزه صادرات را پوشش می‌دهد و مهمترین خدمات صندوق برای افزایش قدرت صادراتی کشور چیست؟

صندوق متعهد است خساراتی را که به علت عدم وصول مطالبات بیمه‌گذار از خریدار و کارفرمای خارجی متوجه وی می‌شود، جبران کند مشروط بر اینکه معلول هر یک از عوامل زیر بوده ناشی از عدم انجام تعهدات قراردادی بیمه‌گذار نباشد. به عبارت دیگر ریسک‌های اعتباری موجود در امر صادرات تحت پوشش صندوق قرار می‌گیرند که به دو دسته ریسک‌های تجاری و سیاسی تقسیم می‌شوند. این ریسک‌ها به شرح ذیل هستند:

- ریسک‌های تجاری:
- عدم توانایی مالی خریدار/کارفرما به دلیل ورشکستگی یا اعسار یا توقف.
- استنکاف خریدار/کارفرما از قبول کالای صادرشده یا خدمت انجام شده.
- عدم پرداخت بهای کالای خدمت در سررسید مقرر.
- ریسک‌های سیاسی:

- اعمال سیاست‌های مربوط به محدودیت‌های وارداتی و ارزی در کشور خریدار/کارفرما.
- بروز جنگ یا حالت جنگ.
- تیره شدن روابط یا قطع روابط سیاسی با کشور خریدار/کارفرما بنحوی که در نتیجه آن صادرکننده موفق به دریافت مطالبات خود در سررسید نشود.
- اعمال تحریم یا هرگونه سیاستی که موجب مسدود شدن مطالبات صادرکنندگان شود.
- سلب مالکیت از خریدار/کارفرما بر اثر ملی شدن یا مصادره اموال به نحوی که صادرکننده موفق به دریافت مطالبات خود نشود.

• ریسک‌های متفرقه

سایر عوامل خارج از حیطه اختیار صادرکننده و خریدار که موجب عدم وصول مطالبات صادرکننده شود و هیات مدیره صندوق آن را تحت شمول بیمه نامه‌های صندوق تشخیص دهد.

مهمترین مزیتی که صندوق برای صادرکنندگان فراهم می‌کند ایجاد اطمینان از بازگشت وجوه و مطالبات ناشی از صدور کالا و خدمات و کاهش دغدغه پیمانکاران از وصول آن‌ها از کارفرمایان خارجی از یک سو و همچنین ایجاد حاشیه امنیت برای سیستم بانکی در اعطاء تسهیلات صادراتی بدون نگرانی از بروز مطالبات معوق از وام‌گیرندگان می‌باشد. در واقع مدیریت ریسک‌های سیاسی و تجاری موجود در مقوله صادرات و تامین مالی صادراتی بر عهده صندوق گذاشته می‌شود و حفظ وصولی‌ها و سرمایه در گردش صادرکنندگان و بازگشت اصل و سود تسهیلات بانکی به چرخه سیستم بانکی توسط صندوق مدیریت می‌شود.

کشور اعتبار گیرنده گردیده از یک سو و عدم پذیرش ضمانت نامه‌های مبتنی بر قرارداد قابل صدور توسط بانک‌های ایرانی برای حمایت از پیمانکاران ایرانی فعال در عرصه‌های بین‌المللی از سوی دیگر در زمره چالش‌های برون مرزی فراروی صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی است.

** داخلی:

- عدم همراهی بانک‌ها برای استفاده از سایر ابزارهای تامین مالی شرکت‌های صدور خدمات فنی و مهندسی و تامین سرمایه در گردش و منابع مالی مورد نیاز برای تجهیز کارگاه و سخت‌گیری برای اخذ وثایق و نرخ‌های سود تسهیلات غیر متعارف (بدون در نظر گرفتن رتبه اعتباری).
- ناهماهنگی در تصویب آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های متناقض و مشکل ساز برای امر صادرات.

• بروز معضلات و نوسانات شدید نرخ ارز تامین مواد اولیه و تجهیزات و ماشین آلات خارجی را برای تکمیل پروژه‌های برون مرزی برای شرکت‌های پیمانکاری با دشواری مواجه کرده و هزینه‌های تمام شده را دستخوش تغییرات و افزایش غیر متعارف کرده است.

• نبود راینی مناسب و دیپلماسی اقتصادی خارجی در سطوح رده بالای دولتی برای اخذ پروژه‌های بزرگ صدور خدمات فنی و مهندسی در بازارهای هدفی، چون عراق، افغانستان، و حوزه CIS و هدایت پیمانکاران ایرانی به این پروژه‌ها.

• راینی ضعیف خارجی برای مجاب کردن مقامات دولتی کشورهای هدف برای ارائه ضمانت نامه‌های دولتی و بانک مرکزی آن کشورها در راستای برقراری خطوط اعتباری.

- حذف برخی مشوق‌ها و جواز صادراتی برای شرکت‌های صدور خدمات فنی و مهندسی، (منجر به پایین آمدن قدرت رقابت ایشان در عرصه بین‌المللی در مقابل رقیب و پیمانکاران سایر کشورهای خارجی از جمله ترکیه و چین شد).

• عدم بازنگری دستورالعمل‌ها و آئین نامه‌های اجرایی حمایت از صادرات کالا و خدمات مطابق با نیازهای روز پیمانکاران و صادرکنندگان و حذف برخی بندهای دست و پاگیر از سوی دستگاه‌های سیاست‌گذار.

- عدم همخوانی ضوابط اعطاء تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی با آئین نامه حمایت از صادرات کالا و خدمات، (وجود برخی بندهای محدودکننده در ضوابط تدوین شده توسط این صندوق را می‌توان در شمار اهم مشکلات و چالش‌های موجود دانست).

صندوق ضمانت توسعه صادرات چه بخشی



خارجی در قالب حساب باز نیز تا سقف‌های مورد قبول می‌باشد. از آغاز تحریم‌ها بخش عمده‌ای از تجارت خارجی ایران در قالب حساب باز تحت پوشش بیمه‌ای صندوق قرار گرفته است.

اما در خصوص پیمان‌های ارزی در حوزه صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی، در سال‌های دور که پیمان سپاری ارزی برای صادرات تمامی کالاها وضع شده بود، موضوع صادرات خدمات مشمول ۱۰٪ پیمان سپاری بود که در ماه‌های اخیر مقوله پیمان سپاری ارزی برای صادرات مطرح شده، احیای همان شرایط یعنی پیمان سپاری به میزان ۵ الی ۱۰ درصد برای صادرکنندگان خدمات مطرح می‌باشد که در جلسات و نشست‌های تخصصی در بانک مرکزی، صندوق در زمره دستگاه‌هایی است که به شدت با این موضوع مخالف بوده و اعلام کرده که وصول مطالبات پیمانکاران ایرانی از کارفرمایان خارجی برای انجام پروژه‌های خدمات فنی و مهندسی بعضاً با دوره‌های زمانی طولانی صورت می‌گیرد و پیمان سپاری عملاً توان مالی پیمانکاران را محدود خواهد کرد و از سوی دیگر محاسبه دقیق میزان صورت وضعیت‌ها و درصد تایید آن‌ها از سوی کارفرمایان دشوار است. صندوق پیشنهاد کرده اگر منظور از پیمان سپاری بازگشت ارز حاصل از صادرات خدمات به سیستم بانکی کشور است می‌توان قالب قراردادهای پیمانکاری را به سوی قالب اعتبار خریدار سوق داد که پیمانکاران ایرانی مبالغ ناشی از صورت وضعیت‌های خود را از بانک تامین‌کننده مالی ایرانی بگیرند و بانک در سررسید ارز حاصل از صادرات را از اعتبار گیرنده خارجی دریافت کند. کل فرآیند نیز تحت پوشش بیمه‌ای صندوق انجام خواهد شد تا بانک از بازگشت مبالغ تامین مالی شده اطمینان یابد.

با توجه به اینکه غالب صادرات شرکت‌های ایرانی به ویژه در حوزه خدمات فنی و مهندسی به بازارهای پرریسک منطقه است،

صندوق چه تضمینی را برای شرکت‌های فعال این حوزه در نظر گرفته است؟

موضوع پوشش ریسک صادرات در صندوق با فرآیند اعتبار سنجی خریدار/ کارفرمای خارجی آغاز می‌شود. پوشش ریسک در سه سطح دولتی، بانکی و شرکت مورد ارزیابی قرار می‌شود. در صورتی که خریدار/ کارفرمای خارجی دولتی باشد ریسک‌های اعتباری دولت آن کشور بررسی می‌شود. در صورتی که وصول مطالبات از سوی یک بانک تضمین شود یا LC توسط بانک بخصوصی در بازار هدف گشایش یابد ریسک اعتباری بانک مربوطه ارزیابی می‌شود اما ریسک‌های اعتباری شرکت‌های خارجی از طریق قراردادهایی که صندوق با بیش از ۳۰ شرکت رتبه‌بندی بین‌المللی دارد و ارزیابی وضعیت اعتباری شرکت‌ها، بررسی صورت‌های مالی آن‌ها طی چند سال اخیر، و اطلاعات دقیق اصالت شرکت‌ها و سوابق خوش‌حسابی و بدحسابی آن‌ها تعیین و تحت پوشش قرار می‌گیرند. از این رو ماهیت و رسالت اصلی صندوق در واقع پوشش همین ریسک‌های اعتباری در بازارهای هدف پرریسک است و در صورتی که ریسک وجود نداشته باشد منطقی برای اخذ پوشش‌های بیمه‌ای صندوق وجود ندارد. پس از فرآیند اعتبارسنجی و تعیین سقف‌های اعتباری، صندوق آماده پوشش بیمه‌ای تا سقف‌های مورد نظر بوده و تضمین خاصی برای صدور بیمه نامه از طرف‌های خارجی اخذ نمی‌شود، مگر برای پروژه‌های بزرگ چند ده یا صد میلیون دلاری دولتی، که بראخذ تضمین دولتی/ بانکی بدلیل حجم زیاد ریسک‌ها تاکید خواهد شد.

صنعت برق ایران با سهم ۹۸ درصدی، بزرگترین صادرکننده خدمات فنی و مهندسی کشور محسوب می‌شود، آیا با توجه به زمانبر و هزینه‌بر بودن پروژه‌های صنعت برق، برای این صنعت خدمات خاصی در نظر گرفته شده است؟

امکان استفاده از پوشش‌های بیمه‌ای و تضمینی صندوق برای تمامی بخش‌های

اقتصادی به صورت یکسان و برابر وجود دارد و حداقل نرخ‌های ممکن که در بسیاری از موارد حتی پایین‌تر از شاخص MPB (حداقل معیار حق بیمه‌ها) مورد پذیرش سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه OECD است در صندوق اعمال می‌شود. شاهد براین مدعا صدور انواع بیمه نامه‌های صادراتی برای پوشش ریسک معاملات و پروژه‌های صادراتی در بازارهای هدفی، چون کشورهای عراق و افغانستان و کشورهای آفریقایی با نرخ ۱٪ سالیانه است که به پیشنهاد صندوق و اخذ مصوبات ترجیحی دولتی، این نرخ‌ها کاهش یافته و تعدیل شده‌اند. عمده بازار هدف صنعت برق ایران نیز به همین کشورهاست که در واقع صندوق دین خود را به صنعت برق کشور ادا کرده و عمده پروژه‌های صدور خدمات فنی و مهندسی کشور در حوزه‌های احداث نیروگاه، برق‌رسانی، خطوط انتقال برق و... را تحت پوشش بیمه‌ای قرار داده است.

نقش تشکلهایی نظیر سندیکای صنعت برق ایران را در توسعه صادرات چطور ارزیابی می‌کنید؟

تشکل‌های تخصصی صادراتی نقش عمده‌ای در اتخاذ رویکردهای هماهنگ، ایجاد وحدت رویه، راهبری و هدایت بخش دولتی به صورت حل معضلات و مشکلات آن بخش، شناسایی بازارهای هدف و بسیج توانمندی‌ها و دانش صدور خدمات فنی و مهندسی به سوی ظرفیت‌های موجود داخلی و خارجی دارند و سندیکای صنعت برق نیز بعنوان یکی از پیش‌قراولان تشکلهای صادراتی همواره مطرح بوده و امیدواریم در تعامل چندسویه بین تشکلهای صادراتی و نهادهای حمایتی و حاکمیتی همانند صندوق ضمانت صادرات ایران، سازمان توسعه تجارت ایران و سیستم بانکی بتوانیم به عملکرد حداکثری در شرایط دشوار و حساس تجارت بین‌المللی برای ایران اسلامی دست بیابیم. ■



/ گفتگو با فریتز تووف /
مدیرعامل شرکت EIBM co

شرکت EIBM co خالق فرصت‌های تجاری مشترک میان شرکت‌های ایرانی و اروپایی

مدیرعامل شرکت EIBM co در معرفی شرکتی که با سرمایه مشترک تشکیل شده است، گفت: شرکت EIBM co یک شرکت مشترک ایرانی-اروپایی است که با هدف زمینه‌سازی برای حضور شرکت‌ها و محصولات ایرانی در بازار اروپا و بالعکس تشکیل شده است. تمام تلاش شرکت دادن شانس به شرکت‌های طرفین برای آوردن برندهای خود به بازار همدیگر است. وی ادامه داد: این شرکت که مخفف عبارت European Iranian Business Markets است، خالق فرصت‌های تجاری مشترک میان شرکت‌های ایرانی و اروپایی است و در زمینه‌های الکترونیک، صنعت نفت، گاز و پتروشیمی فعالیت می‌کند.

در ادامه سرمایه‌گذار هلندی این شرکت درباره مزیت رقابتی کالاهای ایرانی تصریح کرد: کیفیت بالا، قیمت پایین و مواد اولیه در اختیار صنعت ایران مزیت‌هایی هستند که می‌توان در معرفی کالاها و محصولات ایرانی به بازار اروپا، آنها را مد نظر قرار داد. در شرایط برابری نرخ ارز به نفع صادرات هم این مشارکت به نفع هر دو طرف خواهد بود.

وی با بیان اینکه شرکت EIBM co اهداف کوتاه مدت و بلند مدتی برای خود تعریف کرده است، ادامه داد: اولین قدم یافتن شرکت‌های ایرانی است که برای حضور در بازار اروپا تمایل داشته باشند که همین امر نیازمند کار کارشناسی و مطالعات دقیق است تا بتوان به درستی اهداف بعدی را پیگیری کرد. ما یک ایده داریم مبنی بر اینکه اگر تعداد شرکت‌ها به حد نصاب برسد می‌توان شوروم دائمی راه بیندازیم و محصولات شرکت‌ها را تبلیغ کنیم.

فریتز تووف با اشاره به اینکه یکی از اهداف ما ایجاد نمایشگاه دائمی از محصولات ایرانی در بازار اروپاست، ادامه داد: طبق اهداف تعیین شده اگر تعداد شرکت‌های علاقمند به حضور در بازار اروپا به حد نصاب برسد، نمایشگاهی دائمی از محصولات آنها در اروپا دایرو کالاهایشان را تبلیغ خواهیم کرد. سرمایه‌گذار هلندی این شرکت با اشاره به اهمیت برگزاری نمایشگاه برق در رسیدن به اهداف شرکت مورد نظر گفت: سفر به تمامی شهرهای ایران و شناسایی شرکت‌هایی که در حوزه اهداف ما فعالیت می‌کنند، کاری زمانبر و هزینه‌بر خواهد بود لذا برپایی چنین نمایشگاهی مفید است و زمینه به اشتراک گذاشتن ایده‌های ما را با شرکت‌های حاضر در نمایشگاه فراهم می‌کند. ■

مقالات





/مهندس حمید حسین زاده؛/
مشاور حقوقی و معاون تحقیق و توسعه مؤسسه بین‌المللی
سنگ بنای حقوق احداث

درآمدی بر ماهیت حقوقی هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات



۱. قلمروی بحث

محدوده بحث، ناظر به «ماده ۷» قانون برگزاری مناقصات است که، بیان می‌دارد «هیأت رسیدگی به شکایات به منظور رسیدگی به دعاوی بین مناقصه‌گرو مناقصه‌گزار هیأت رسیدگی تشکیل می‌گردد»، همچنین «ماده ۱» قانون اساسنامه هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات که، اشعار می‌دارد «به منظور رسیدگی به دعاوی بین مناقصه‌گر و مناقصه‌گزار، مربوط به اجراء نشدن هریک از مواد قانون برگزاری مناقصات، هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات، موضوع ماده هفت قانون یادشده که در این قانون به اختصار «هیأت» نامیده می‌شود، در مرکز کشور و هریک از استان‌ها تشکیل می‌شود.»

۲. مقدمه

مولفان حقوقی، هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات را، مرجع شبه قضایی معرفی کرده‌اند؛ برخی^۱ آن را مرجع حقوقی استثنایی غیردادگستری و گروهی^۲ هم آن را در زمره مراجع اختصاصی غیرقضایی^۳ می‌دانند. نگارنده با تحلیل حقوقی و طرح یک نگاه متفاوت نسبت

به دیدگاه کلاسیک، ماهیت هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات را، تبیین کرده است. پیش از طرح مسأله لازم است تا مراجع قضاوتی در نظام حقوق موضوعه، معرّفی شوند. در واقع مراجع قضاوتی «کلیه مراجعی است که به موجب قانون تشکیل شده و به دعاوی، جرایم و اموری که در صلاحیت آنهاست رسیدگی و اقدام به صدور رأی می‌نمایند»^۴. مراجع قضاوتی ایران مطابق نگاره شماره یک، به سه دسته مراجع قضایی^۵، مراجع اداری^۶ و مراجع انتظامی تقسیم می‌گردند. مراجع قضایی، به فراخور ارتباط موضوع، به حقوقی و کیفری تقسیم می‌شوند.

مراجع قضایی حقوقی عمومی، دادگاه‌های عمومی و در مرتبه بالاتر دادگاه‌های تجدیدنظر استان را شامل می‌گردند. مراجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی)^۷، از حیث صلاحیت در نصب و عزل قضات و یا اعضای آن^۸، دو گروه حقوقی اختصاصی دادگستری (نظیر دادگاه خانواده، دادگاه انقلاب و شورای حل اختلاف در مسائل حقوقی) که، ناظر به صلاحیت قوه قضاییه و حقوقی اختصاصی غیردادگستری (نظیر هیأت



نگاره شماره ۱. تقسیم‌بندی مراجع قضائیت در حقوق موضوعه

اشخاص خصوصی با یکدیگر و یا میان دو شخص از حقوق خصوصی و حقوق عمومی صورت پذیرد. اختلاف میان دستگاه‌های اجرایی (عمومی با عمومی) خروج موضوعی از بحث داشته و نگارنده به آن نپرداخته است.

۱. اختلاف اشخاص خصوصی با یکدیگر ۱-۱. اختلاف دارای منشأ قراردادی

در صورتی که اختلاف میان اشخاص خصوصی دارای منشأ قراردادی باشد، در این صورت مطابق اصل ۱۵۹ قانون اساسی که بیان می‌دارد «مرجع رسمی تظلمات و شکایات، دادگستری است. تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است.»، علی‌الاصول رسیدگی به آن در صلاحیت مرجع قضایی حقوقی عمومی است؛ مگر آنکه مقتن مرجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی) برای موضوع خاص پیش‌بینی نموده باشد.

براین اساس، اختلافات قراردادی اشخاص خصوصی مانند اختلاف در قراردادهای بیع (خرید و فروش)، در صلاحیت مرجع قضایی حقوقی عمومی (دادگستری) است؛ لیکن به طور مثال برای اختلاف کارگر و کارفرما ذیل عقد معین کار، ولو اینکه هر دو طرف از اشخاص خصوصی باشند، مرجع رسیدگی به اختلافات ناشی از نوع این قراردادها وفق تبصره ذیل «ماده ۲۵» قانون کار، هیأت‌های تشخیص و حل اختلاف کار است. لذا مراجع اخیراً اگرچه قضایی حقوقی اند، لیکن مرجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی) غیردادگستری شناخته می‌شوند.

نهاد حل اختلاف قراردادی میان مناقصه‌گر و مناقصه‌گذار محیط حقوق خصوصی در عقد مناقصه^{۱۱} نیز، به جهت اینکه قانون و مقررات، برای اشخاصی که تحت حاکمیت قانون برگزاری مناقصات^{۱۲} نیستند، مرجع رسیدگی استثنایی (اختصاصی) تعیین نکرده، در فرض سکوت شروط مناقصه (پیرامون حل اختلاف) و یا آئین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، مرجع قضایی حقوقی عمومی (دادگستری) است.

به طور مثال، شرکت‌های خصوصی اداره‌کننده خدمات عمومی (نظیر توزیع نیروی برق استان)، زمانی که از بودجه عمومی استفاده نمی‌کنند مشمول قانون برگزاری مناقصات نبوده و رسیدگی به اختلاف ایشان در مقام مناقصه‌گذار با مناقصه‌گر، داخل در صلاحیت محاکم دادگستری است.

۱-۲. اختلاف فاقد منشأ قراردادی

اختلافات فاقد منشأ قراردادی اشخاص خصوصی با یکدیگر، ناظر به الزامات خارج از قرارداد اعم از ضمان قهری و مسئولیت مدنی، واجد ماهیت ادعا و در صلاحیت محاکم دادگستری است.

حل اختلاف کار و کارگر و هیأت حل اختلاف پیش‌بینی شده در مقررات ثبتی^{۱۳} که، ناظر به صلاحیت قوه مجریه است را، در برمی‌گیرند. مراجع قضایی کیفری عمومی، دادگاه‌های عمومی کیفری یک، دو و بخش (بدل از کیفری دو) و در مرتبه بالاتر دادگاه‌های تجدیدنظر استان و دیوان عالی کشور را شامل می‌گردند. مراجع قضایی کیفری استثنایی (اختصاصی)، نظیر دادگاه اطفال و نوجوانان، دادگاه‌های نظامی، دادگاه ویژه روحانیت، دادگاه انقلاب و شورای حل اختلاف (در مسائل کیفری) هستند که در حدود صلاحیت اعطائی مقتن، به امور کیفری رسیدگی می‌کنند.

دیوان عدالت اداری، تنها مرجع عمومی اداری و در عین حال، عالی‌ترین مرجع اداری ایران است^{۱۴} و مراجعی نظیر هیأت‌های رسیدگی به اختلافات مالیاتی، کمیسیون‌های مواد ۷۷، ۹۹ و ۱۰۰ شهرداری و کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی داخل در مراجع اداری استثنایی (اختصاصی) هستند.

مراجع انتظامی هم، رسیدگی به تخلفات انتظامی اشخاص ذی ربط و صدور رأی را عهده‌دارند. هیأت رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان دولت، دادگاه عالی و دادگاه عالی تجدیدنظر انتظامی قضات، دادگاه انتظامی وکلای این دسته‌اند.

۳. طرح مسأله

عبارات «مرجع شبه قضایی و مرجع غیر قضایی»، برای کلیه مراجع غیر دادگستری به کار رفته است و شامل هر دو مرجع قضاوتی اداری استثنایی (اختصاصی) و نیز، قضایی استثنایی (اختصاصی) غیردادگستری می‌گردد. از این رو در اینکه هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات، «مرجع شبه قضایی» و یا «مرجع غیر قضایی» در معنای پیش‌گفته^{۱۵} است، تردیدی وجود ندارد. لیکن سوال اینجاست که، هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات، مرجع اداری استثنایی (اختصاصی) است و یا مرجع قضایی استثنایی (اختصاصی) غیردادگستری؟

در پاسخ به پرسش اخیر، نگارنده با این استدلال که صلاحیت مراجع موصوف مأخوذ به ماهیت موضوع دعوی و یا شکوائیه است، رویکرد دیگری را در تقسیم‌بندی دنبال کرده است؛ بدین ترتیب به جای تقسیم‌بندی مراجع قضاوتی، بدو محیط وقوع اختلاف و در مرحله بعدی، منشأ وقوع و موضوع اختلاف را ملاک تقسیم‌بندی قرار داده است. سپس مرجع متناظر با هر یک را معرفی نموده است.

مطابق نگاره شماره دو، اختلاف می‌تواند در محیط حقوق خصوصی و بین



نگاره شماره ۲: تقسیم‌بندی اختلاف و مراجع قضایوتی متناظر صالح به رسیدگی

۲. اختلاف اشخاص حقوق خصوصی با حقوق عمومی

۲-۱. اختلاف فاقد منشأ قراردادی

در صورتی که اختلاف میان اشخاص حقوق خصوصی و حقوق عمومی فاقد منشأ قراردادی باشد، موضوع اختلاف می‌تواند ناظر به یکی از دو ماهیت ادعا و یا نظر باشد. در واقع، بحث مسئولیت مدنی (الزامات خارج از قرارداد) دولت، اختلاف در ادعا میان مدعی خصوصی و مدعی علیه دولتی در باب اعمال تصدی و دعوی مرتبط با آن هم، در صلاحیت مرجع قضایی حقوقی عمومی (دادگستری) است. لیکن هنگامی که دولت از باب اعمال حاکمیت یک طرف دعوی و در قالب معترض علیه (نه مدعی علیه) واقع می‌گردد، سرشت آن، «اختلاف در نظر»^{۱۳} (نه در ادعا) است. مورد اخیر، به جهت پیچیدگی، چندگانگی و تنوع موضوع که حاصل کنش و واکنش قدرت عالی دولت با حقوق شهروندان است، به فراخور در صلاحیت دیوان عدالت عمومی و یا مراجع اداری استثنایی (اختصاصی) است. هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری و قس علی هذا، از این دسته‌اند.

۲-۲. اختلاف دارای منشأ قراردادی

در صورتی که اختلاف میان اشخاص حقوق خصوصی و حقوق عمومی دارای منشأ قراردادی باشد، اساساً به موجب رأی وحدت رویه شماره ۳۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، مورخ ۱۳۷۵/۰۲/۲۹ که بیان می‌نماید «... رسیدگی به دعاوی ناشی از قراردادها که مسائل حقوقی می‌باشد و باید به صورت توافقی در محاکم قضایی صالح مورد رسیدگی قرار بگیرند»، خارج از شمول صلاحیت دیوان عدالت اداری بوده و قابل طرح در دیوان مذکور نمی‌باشد.

از این رو در رابطه با رسیدگی به اختلاف میان اشخاص حقوق خصوصی و حقوق عمومی که دارای منشأ قراردادی هستند هم، اصل بر صلاحیت مرجع قضایی حقوقی عمومی (دادگستری) است؛ مگر آنکه مقتن و یا مقررگذار مآذون از ناحیه قانون، مرجع حقوقی دآوری (بدل از قضایی دادگستری)، نظیر شورای عالی فتنی و یا یک مرجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی) تعیین کرده باشد. از این باب تفاوتی میان اختلاف در قراردادهای اداری (ناظر به امور حاکمیتی) و غیراداری (ناظر به تصدی‌گری دولت) وجود ندارد.

هیأت رسیدگی به شکایات قانون‌برگزاری مناقصات نیز، مطابق قانون مارالبیان به اختلاف دارای منشأ قراردادی میان اشخاص حقوق خصوصی و حقوق عمومی رسیدگی می‌نماید. از طرفی هیأت از محاکم دادگستری

نمی‌باشد. فلذا هیأت موصوف، مرجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی) غیر دادگستری است. از این رو، شرکتی نظیر توزیع نیروی برق استان که خصوصی اداره‌کننده خدمات عمومی است زمانی که برای اجرای یک طرح از بودجه عمومی بهره‌مند می‌گردد، مطابق «ماده ۴۰» قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت^{۱۴}، در حکم موسسات عمومی غیردولتی و مشمول قانون برگزاری مناقصات و به تبع آن در مواقع بروز اختلاف، محکوم به رجوع به هیأت رسیدگی به شکایات قانون‌برگزاری مناقصات است.

۴. نتیجه‌گیری

بدین ترتیب مشخص است که، اگر شکایت فاقد منشأ قراردادی از تصمیم یا رأی یک واحد دولتی، با عنوان اداره‌کننده که تجلی آن در اعمال حاکمیت^{۱۵} نسبت به اشخاص حقوق خصوصی با عنوان اداره‌شونده مطرح گردد، موضوع ناظر به یک رابطه نابرابر و در صلاحیت مراجع اداری و لیکن در صورت طرح شکوائیه به طرفیت یک واحد دولتی و یا غیردولتی، با عنوان یک طرف رابطه برابر قراردادی (ولوالحاقی) و یا غیر قراردادی (مسئولیت مدنی) که تجلی آن در تصدی‌گری^{۱۶} باشد، موضوع در صلاحیت مرجع قضایی است. پیشینه الگوی تقنینی در حقوق موضوعه نیز، براین امر صخه می‌گذارد.^{۱۷} از طرفی، زمانی که منشأ اختلاف قراردادی است صرف‌نظر از اشخاص طرف دعوی علی‌الاصول موضوع در صلاحیت عام محاکم دادگستری است مگر آنکه مقتن، مرجع قضایی حقوق استثنایی (اختصاصی) غیر دادگستری تعیین کرده باشد.

اختلافات ناشی از مناقصه هم به عنوان یک عقد، دارای منشأ قراردادی است. لذا اگر اختلاف منبعث از مناقصه میان اشخاص حقوق خصوصی باشد، داخل در صلاحیت مرجع قضایی حقوقی عمومی (دادگستری) و در صورتی که، اختلاف موصوف میان اشخاص حقوق خصوصی با حقوق عمومی باشد، موضوع در صلاحیت مرجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی) غیر دادگستری است. به طور مثال هرگاه اختلاف مناقصه‌گر با شرکت توزیع نیروی برق استان به عنوان یک شرکت خصوصی اداره‌کننده خدمات عمومی در یک مناقصه با بودجه جاری باشد، بایستی به دادگستری مراجعه شود؛ لیکن اگر همان دو شرکت در مناقصه با بودجه عمومی دولتی دچار اختلاف شوند، بایستی به هیأت رسیدگی به شکایات قانون‌برگزاری مناقصات رجوع گردد. پس هیأت مذکور، به نوعی بدل از دادگستری در نظام قضایی (نه اداری) است. از این رو، هیأت رسیدگی به شکایات قانون‌برگزاری مناقصات، مرجع قضایی حقوقی استثنایی (اختصاصی) غیر دادگستری (نه اداری استثنایی غیر دادگستری) است.

پی‌نوشت:

۱. نگارنده نخست مقاله، دارای تحصیلات آکادمیک، در حوزه‌های مهندسی، حقوق، MBA (بازاریابی) و مدیریت بازرگانی بین‌المللی می‌باشد. وی، عضو بنیاد بین‌المللی حل و فصل اختلافات (DRBF) و عضو کارگروه حقوق احداث انجمن داوران جوان اتاق بازرگانی بین‌المللی (YAF)، دارای صلاحیت پایه یک و دو طراحی، نظارت و اجراء سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان و معدن، کارشناس نقشه‌های تفکیکی ثبت و عضو فعلی انجمن بین‌المللی مدیریت پروژه (IPMA) و انجمن مدیریت ایران، راه و ساختمان، بازرگانی، مهندسی ارزش، مهندسی عمران، بتن و...، همچنین عضو کارگروه مناقصه-مزایده ایران است. وی، عضویت در کارگروه علمی توسعه مشارکت عمومی خصوصی، کمیته تدوین شرایط عمومی پیمان‌های شهری در کارگروه ذیل شورای عالی فنی شهرداری تهران، هیأت رئیسه کمیته‌های پیمانکاران و مهندسی بازرگانی سندیکای صنعت برق ایران، کارگروه تدوین آئین‌نامه‌ها و ضوابط طرح‌های عمرانی در شورای هماهنگی تشکلات احداث کشور را هم، در کارنامه فعالیت حرفه‌ای خود دارد.

۲. رجوع کنید به: اسماعیلی هریسی، ابراهیم؛ «حقوق صنعت احداث شرح قانون برگزاری مناقصات»، نشر دادگستر، زمستان ۱۳۹۲، چاپ اول، ص ۴۰۳.
۳. رجوع کنید به: عبدالهیان، امید و رفیعی، محمدرضا؛ «راهکارهای ارتقای رسیدگی عادلانه در مراجع اختصاصی غیر قضایی»، پژوهشگاه قوه قضاییه، ۱۳۹۶، چاپ اول، ص ۸۷.

۴. عبارت غیر قضایی در کتاب اخیر، اعم از حقوقی غیر دادگستری و اداری غیر دادگستری است.

۵. دکتر شمس، عبدالله؛ «آئین دادرسی مدنی دوره پیشرفته»، انتشارات دراک، چاپ سی و پنجم، زمستان ۱۳۹۴، ص ۳۱.

۶. Judicial Jurisdiction.

۷. Administrative Jurisdiction.

۸. «ماده ۴» قانون اصول تشکیلات عدلیه و محاضر شرعیه و حکام صلیحیه (مصوب ۱۲۹۰/۰۴/۲۶ مجلس شورا):

«محاکم اختصاصی آن است که به هیچ امری حق رسیدگی را ندارد غیر آنچه قانون صراحتاً اجازه داده است، مثل محاکم تجارت و نظامی و غیرها...»

۹. دکتر شمس، عبدالله؛ «آئین دادرسی مدنی دوره پیشرفته»، انتشارات دراک، چاپ سی و پنجم، زمستان ۱۳۹۴.

۱۰. دکتر شمس، عبدالله؛ «آئین دادرسی مدنی دوره پیشرفته»، انتشارات دراک، چاپ سی و پنجم، زمستان ۱۳۹۴، ص ۱۲۱.

۱۱. فراز دوم جزء یک ذیل «تبصره ۴» از «ماده ۱۹» قانون رفع برخی از موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۰۱ مجلس شورای اسلامی، صراحتاً مناقصه را با عنوان قرارداد (عقد) تعریف نموده است. (...، در صورتی که بدهکار از مجوز فوق برای تسویه بدهی‌های خود استفاده کند، در صورت شرط ضمن عقد در قرارداد مناقصه و درخواست خریدار، بدهکار مکلف است ...)

۱۲. در باب مشمولین قانون برگزاری مناقصات:

- «ماده ۱» (کلیات) از فصل نخست قانون برگزاری مناقصات: «بند الف» (کاربرد): این قانون به منظور تعیین روش و مراحل برگزاری مناقصات به تصویب می‌رسد و تنها در معاملاتی که، با رعایت این قانون انجام می‌شود کاربرد دارد. * «بند ب» (مشمولین قانون): قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات

انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهای از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند، نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، موظفند در برگزاری مناقصه، مقررات این قانون را رعایت کنند. تبصره: نیروهای مسلح، تابع مقررات و ضوابط خاص خود بوده و از شمول این قانون مستثنی هستند. - «ماده ۲۰» قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار: دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی که، تحت مدیریت دستگاه‌های دولتی هستند و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته و متعلق به این دستگاه‌ها و مؤسسات، در تمامی معاملات خود، صرف نظر از نحوه و منشأ تحصیل منابع آن، مشمول قانون برگزاری مناقصات یا آیین‌نامه‌های معاملاتی قانونی و اختصاصی خود می‌باشند.

- «ماده ۵۰» قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور: دولت مجاز است سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را، برای اجرای تمام مراحل انواع معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند. دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و دیگر معامله‌کنندگان بخش عمومی، از جمله دستگاه‌هایی که، شمول قانون بر آنان مستلزم ذکر یا تصریح نام است و کلیه مؤسسات دولتی یا عمومی غیردولتی، باید [مطابق] برنامه زمانبندی مورد تأیید هیأت وزیران در این سامانه ثبت نام کنند و بر امضای الکترونیکی معتبر و رعایت مقررات مربوط، تمام مراحل معاملات خود، مانند درخواست اعلام، فراخوان، توزیع و دریافت اسناد، گشایش الکترونیکی پاکت‌ها یا پیشنهادها، انعقاد قرارداد و داد و ستد وجوه و تضمینات و نیز هرگونه الحاق، اصلاح، فسخ، ابطال و خاتمه قرارداد را، از طریق این سامانه و به‌طور الکترونیکی انجام دهند.

۱۳. اختلاف در نظر، شامل موضوع‌هایی می‌گردد که دو طرف دعوا در آن‌ها، بنا بر طبیعت موضوع دعوا، می‌توانند محق شناخته شوند. (رجوع کنید به: دکتر امامی، محمد و موسوی، سید نصرالله؛ «مبانی نظری مراجع شبه قضایی و جایگاه آن‌ها در حقوق ایران»، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، تابستان ۱۳۸۳، دوره ۲۱، شماره ۲۵)

۱۴. «ماده ۴۰» قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت «۲»:
«اشخاص حقوقی که تمام و یا قسمتی از اعتبارات آنها از محل منابع بودجه عمومی تأمین می‌شود و شکل حقوقی آنها منطبق با تعاریف مذکور در مواد ۳، ۴، ۵ و قانون محاسبات عمومی کشور نیست، در مصرف اعتبارات مذکور از لحاظ اجرای مقررات قانون یادشده، در حکم مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی به شمار می‌آیند.»

۱۵. «ماده ۸» قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ مجلس شورای اسلامی):
«امور حاکمیتی: آن دسته از اموری است که تحقق

آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه گردیده و بهره‌مندی از این نوع خدمات موجب محدودیت برای استفاده دیگران نمی‌شود. از قبیل: الف. سیاستگذاری، برنامه ریزی و نظارت در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی؛ ب. برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و بازتوزیع درآمد؛ ج. ایجاد فضای سالم برای رقابت و جلوگیری از انحصار و تضییع حقوق مردم؛ د. فراهم نمودن زمینه‌ها و مزیت‌های لازم برای رشد و توسعه کشور و رفع فقر و بی‌کاری؛ ه. قانونگذاری، امور ثبتی، استقرار نظم و امنیت و اداره امور قضایی؛ و. حفظ تمامیت ارضی کشور و ایجاد آمادگی دفاعی و دفاع ملی؛ ز. ترویج اخلاق، فرهنگ و مبانی اسلامی و صیانت از هویت ایرانی؛ ح. اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی؛ ط. حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و میراث فرهنگی؛ ی. تحقیقات بنیادی، آمار و اطلاعات ملی و مدیریت فضای فرکانس کشور؛ ک. ارتقای بهداشت و آموزش عمومی، کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها و آفت‌های واکسین، مقابله و کاهش اثرات حوادث طبیعی و بحران‌های عمومی؛ ل. بخشی از امور مندرج در مواد ۹، ۱۰ و ۱۱ این قانون، نظیر موارد مذکور در اصول بیست و نهم و سی‌ام قانون اساسی که انجام آن توسط بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران امکان‌پذیر نمی‌باشد؛ م. سایر مواردی که با رعایت سیاست‌های کلی مصوب مقام معظم رهبری به موجب قانون اساسی در قوانین عادی جزو این امور قرار می‌گیرد.»

۱۶. «ماده ۱۱» قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ مجلس شورای اسلامی):

«امور اقتصادی: آن دسته از اموری است که دولت، متصدی اداره و بهره‌برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق خصوصی عمل می‌کند، از قبیل: تصدی در امور صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی، مسکن و بهره‌برداری از طرح‌های مندرج در ماده ۱۰ این قانون [امور زیربنایی: آن دسته از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که موجب تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و تولیدی کشور می‌گردد، از قبیل: طرح‌های آب و خاک و شبکه‌های انرژی، ارتباطات و راه]»

۱۷. ماده واحده قانون تعیین مرجع دعوی بین افراد و دولت (مصوب ۱۳۰۷/۰۲/۱۹ مجلس شورا):

«دعای راجعه به اموال منقول و حقوق متعلقه به آن و متعلقه به اموال غیر منقول که یک طرف آن دولت و ناشی از اعمال تصدی دولت و منشاء تولید آن بعد از تصویب این قانون باشد و همچنین دعای ملکی یعنی دعای راجعه به املاک مرزوعی و باغات و مستغلات و مراعات و قنوت و چشمه‌سارها و حقوق متعلقه به آنها اعم از این که منشاء و تولید دعوی قبل یا بعد از تصویب این قانون باشد به شرط ناشی بودن از اعمال تصدی دولت به محاکم عدلیه رجوع خواهد شد. سایر دعاوی که یک طرف آن دولت باشد به طریق اداری در ادارات مربوطه قطع و فصل می‌شود، ولواین که قبل از تاریخ تصویب این قانون در محاکم عدلیه طرح شده مشروط به این که هنوز از محکمه حکم صادر نشده باشد.

تبصره. اعمال تصدی اعمالی است که دولت از نقطه نظر حقوقی مشابه اعمال افراد انجام می‌دهد، مانند خرید و فروش املاک و غلات، اجاره و استیجاره و امثال آن؛ تبصره ۲. دعای بین بانک ایران (بانک استقراضی سابق) و افراد از دعای دولتی محسوب نشده و تابع قوانین عمومی است.» ■



اخبار



اخبار هیات مدیره

لزوم سرمایه گذاری در شبکه های انتقال و توزیع برق برای جلوگیری از خاموشی های سال ۹۸

در جلسه سی و نهم دوره هفتم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران که بیست و سوم دی در محل سندیکا برگزار شد، گزارشی از اقدامات صورت گرفته در طول دو هفته اخیر توسط دبیر سندیکا ارائه شد. برگزاری جلسه کارگروه بودجه و نهایی شدن پیشنهادات سندیکا در خصوص بودجه صنعت برق در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ و ارائه آن به کمیسیون های مجلس، وزارت نیرو و اتاق های بازرگانی، پیشبرد بسته پیشنهادی اتاق ایران در ارتباط با رقابت پذیر کردن صنایع پایین دستی و تسهیل تامین مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولید داخل، پیگیری مشکلات اعضا در خصوص بخشنامه جبرانی ارز و همچنین ریفاینانس در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، جلسه هم اندیشی با روابط عمومی های شرکت های عضو، تدوین نقشه راه همکاری ایران و عراق در زمینه صنعت برق، جلوگیری از ضبط ضمانت نامه چندین شرکت عضو و همچنین جلسه هماهنگی با مدیرعامل توزیع لرستان و دانشگاه لرستان به منظور برگزاری نمایشگاه جانبی کنفرانس توزیع توسط سندیکا بخشی از گزارش دبیر در خصوص اقدامات اخیر سندیکا بود.

در ادامه جلسه پاسخ بانک مرکزی به درخواست سندیکا در خصوص حل مشکلات ارز حاصل از صادرات بررسی و مقرر شد در خصوص ارز صادراتی صرافی های مجاز و کارگزاری هایی که مورد قبول بانک مرکزی قرار گرفته اند، اطلاع رسانی لازم به اعضا انجام شود. همچنین دعوت بانک مرکزی از سندیکا به منظور جلسه با معاون ارزی بانک مرکزی بررسی و مقرر شد با استعلام از کمیته ها، مشکلات ارزی و بانکی اعضا جهت ارائه در جلسه تهیه شود. اساسنامه نهاد تنظیم گری بخش برق در شورای رقابت محور دیگر جلسه بود و اعضای هیات مدیره با توجه به اینکه دو نفر از اعضای هیات مدیره این نهاد از اتاق بازرگانی انتخاب می شوند، تاکید کردند که سندیکا در زمینه انتخاب نمایندگان بخش خصوصی هماهنگی های مقتضی را بعمل آورد.

بررسی درخواست شرکت توانیر در خصوص آسیب شناسی عدم حضور شرکت های عضو سندیکا در مناقصات شرکت های زیرمجموعه وزارت نیرو محور بعدی این جلسه بود که مقرر شد سندیکا با استعلام موضوع از کمیته ها، گزارشی از دلایل عدم حضور شرکت ها در مناقصات برای توانیر تهیه کند. در ادامه جلسه، هیات مدیره ضمن موافقت با برگزاری نمایشگاه جانبی کنفرانس توزیع سال ۹۸ که قرار است در استان لرستان برگزار شود، مقرر کردند هزینه ها و درآمدهای مربوط به نمایشگاه به صورت شفاف به هیات مدیره ارائه شود.

با توجه به درخواست مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی از سندیکا در خصوص بررسی اقدامات انجام شده توسط وزارت نیرو برای کاهش خاموشی های سال ۹۸، مقرر شد گزارش مستندی توسط معاونت پژوهشی سندیکا تهیه و براساس آن پاسخ صریحی در این خصوص به این مرکز ارسال شود. تاکید شد که در پاسخ به این موضوع اشاره شود که برای جلوگیری از بروز خاموشی ها در سال آینده علاوه بر نیاز به افزایش ظرفیت نیروگاه ها، نیاز مبرمی به گسترش شبکه های انتقال و توزیع

برق است و بدون این اقدام بدون شک کاستن از خاموشی های غیرممکن است. لذا مقرر شد گزارش مشابهی برای وزارت نیرو ارسال و بر لزوم سرمایه گذاری در حوزه خطوط انتقال و توزیع در کنار نیروگاه ها به عنوان یکی از الزامات جلوگیری از خاموشی های سال آینده تاکید شود.

در ادامه جلسه مقرر شد چالش های بخشنامه ارزی که در کمیته حقوقی سندیکا احصا و تدوین شده است، به مدیرعامل توانیر شرکت توانیر ارائه شود. همچنین بنا شد به منظور نهایی شدن موضوع ارزیابی و تشخیص صلاحیت و واگذاری آن به سندیکا، اعضای هیات مدیره با مدیرعامل توانیر مذاکره و مسیر مبادله این تفاهم نامه تسهیل شود.

به روزرسانی سامانه توانمندی های ساخت داخل صنعت برق با همکاری وزارت صمت و سندیکا

در جلسه هیات مدیره سندیکا مقرر شد به منظور شناسایی و معرفی ظرفیت های شرکت های عضو در پروژه های ساخت و راه اندازی نیروگاه ها، اقدامات لازم برای امضای تفاهم نامه همکاری با شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی صورت پذیرد.

در ابتدای سی و هشتمین جلسه دور هفتم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران که نهم دی سال جاری در محل سندیکا برگزار شد، گزارشی از اقدامات دو هفته اخیر توسط دبیر ارائه شد. جلسه با سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس، مدیرکل صنایع برق وزارت صمت و عضو هیات مدیره شرکت ساتکاب به منظور سازماندهی ارتباطات سندیکا با این کمیسیون و ایجاد یک کارگروه چهارجانبه، جلسه با شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی، جلسه با شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی و تبیین زمینه های همکاری فیما بین و بازدید هیات مدیره از کارخانه شرکت الکترونیک افرازما از جمله مهمترین اقدامات سندیکا در طول دو هفته اخیر بوده است.

پیگیری حل مشکل ضمانت نامه های صادراتی اعضا از بانک توسعه صادرات، برگزاری نشست در خصوص بخشنامه جبرانی ارز در اتاق تهران و پیگیری طرح چالش های این بخشنامه در جلسه شورای گفتگوی استان تهران، برگزاری جلسات کارگروه توانیر در خصوص شاخص های قطعی نیمه اول سال ۹۷، پیگیری تحقق هماهنگی های صورت گرفته با مدیرعامل توانیر، انعکاس چالش های اعضا



سندیکا برای ارتباط با سازمان برنامه برای تعیین شاخص‌های دوره‌های سوم و چهارم سال ۹۷ و تهیه فهرس بهای برق تأکید و مقرر کردند سندیکا راهکارهای افزایش نقش آفرینی در این خصوص را پیگیری نماید. براساس این مصوبه، مقرر شد نماینده سندیکا در ارتباط با سازمان برنامه موضوع امضای تفاهم‌نامه همکاری را دنبال کند.

در پایان جلسه گزارشی از جزییات بودجه صنعت برق در بودجه سال ۹۸ توسط معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی سندیکا ارائه و مقرر شد جمع بندی نظرات سندیکا در جلسه کارگروه بودجه انجام و از طریق رایزنی با وزارت نیرو و مجلس در قانون بودجه سال آینده لحاظ شود.

عزم هیأت مدیره سندیکا برای پیگیری و حل مشکلات بیمه و تامین اجتماعی اعضا

سی و هفتمین جلسه دوره هفتم هیأت مدیره سندیکای صنعت برق ایران، بیست و پنجم آذر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه دبیر سندیکا گزارشی از اقدامات دو هفته اخیر ارائه کرد. وصول مرحله دوم مطالبات و واریز به حساب اعضا، جلسه با سازمان برنامه درباره اصلاحیه بخشنامه جبرانی ارز، پیگیری ابلاغ بخشنامه جبرانی ویژه مشاوران، توافق سازمان برنامه برای مبادله تفاهم‌نامه همکاری با سندیکا، احصا کمبودها و ابهامات بخشنامه ارزی، پیگیری خاتمه قراردادهای بررسی‌های سندیکا در خصوص بودجه سال ۹۸ و نیز جلسات کارشناسی شورای گفتگو در اتاق ایران در خصوص اصلاح شرایط عرضه فلزات و مواد اولیه از سوی صنایع بالادستی، بخشی از این گزارش بود. در این گزارش همچنین به موافقت اولیه شورای عالی رتبه‌بندی اتاق بازرگانی با ایفای نقش سندیکا به عنوان مجری رتبه‌بندی شرکت‌ها و نیز نهایی شدن قرارداد بیمه تکمیلی سال ۹۷-۹۸ اشاره شد.

در ادامه جلسه لزوم تدوین بخشنامه جبرانی ارز برای شرکت‌های مهندسی مشاور صنعت برق مورد تأکید قرار گرفت و مقرر شد با برگزاری نشست مابین نمایندگان کمیته مهندسی مشاوران با مسئولان سازمان برنامه و ابلاغ این بخشنامه به صورت جدی پیگیری شود. همچنین مقرر شد کاستی‌ها و ابهامات بخشنامه ارزی به صورت مکتوب برای شورای هماهنگی و سازمان برنامه منعکس شود.



تدوین آن مشارکت داشت، اظهار کرد: نحوه صادرات برق و تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی صنعت برق ایران به عراق، شیوه پرداخت مطالبات و نقش بخش خصوصی ایران در بازسازی زیرساخت‌های برقی عراق، اصلی‌ترین محورهای این تفاهم‌نامه محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: قرار است براساس تفاهم‌نامه مذکور سه کارگروه شامل رسیدگی به موضوعات صادرات برق، سنکرون سازی شبکه‌های برق دو کشور و صادرات تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی تشکیل شود که سندیکای صنعت برق ایران متولی اصلی کارگروه سوم است و باید برای فعال کردن این کارگروه و پیشبرد اهداف تعریف شده برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات لازم را به عمل آورد.

در ادامه جلسه گزارشی از اقدامات انجام شده به منظور اعلام نظر سندیکا در خصوص تعرفه‌های گمرکی تجهیزات صنعت برق در سال ۹۸ ارائه و مقرر شد پس از دریافت نظرات کمیته‌های مربوطه، کارگروه تعرفه با حضور نمایندگان کمیته‌های سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و تامین‌کنندگان تشکیل و نتایج آن به هیأت مدیره گزارش شود. همچنین بر لزوم ارائه گزارش نمایندگان سندیکا در خصوص عضویت سندیکا در تشکلهای بالادستی مربوطه تأکید شد.

ارائه گزارش درباره شرایط پیشبرد بخشنامه ارزی توسط ریاست کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا محور دیگر جلسه بود. اقدامات کارشناسی و تلاش‌های صورت پذیرفته برای اصلاح شاخص‌ها در راستای منافع اعضای سندیکا، تحقق پیگیری‌های سندیکا برای ایجاد وحدت رویه برای محاسبه ضریب ارزیابی تمامی تجهیزات صنعت برق طبق یک شابلون مشخص، مهمترین محورهای گزارش ایشان بود.

اعضا ضمن اشاره بر نقش اثرگذار مشاوران در عبور از بحران و اعمال تعدیل‌ها بر لزوم برنامه‌ریزی برای حل چالش‌های جدی

با سازمان تامین اجتماعی به ریاست اتاق ایران و نیز تشریح و انعکاس شرایط نابسامان قراردادهای عمرانی به ریاست کمیسیون تلفیق بخش دیگری از گزارش دبیر سندیکا بود.

در ادامه جلسه راه‌اندازی سامانه توانمندی‌های ساخت داخل توسط وزارت صمت و درخواست این وزارتخانه از سندیکا برای تکمیل اطلاعات سازندگان صنعت برق در این سامانه بررسی و مقرر شد پیگیری‌ها و اقدامات لازم در این خصوص از طریق کمیته حمایت از ساخت داخل صورت پذیرد.

بررسی هماهنگی‌های صورت پذیرفته مابین سندیکا و شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی محور دیگر جلسه بود که مقرر شد اقدامات لازم به منظور توسعه همکاری‌های فیمابین و همچنین راه‌اندازی سامانه زنجیره تامین تجهیزات نیروگاه‌های کشور از طرف سندیکا صورت گیرد. همچنین با توجه به درخواست شرکت مذکور از سندیکا به منظور شناسایی و معرفی ظرفیت‌های شرکت‌های عضو در پروژه‌های ساخت و راه‌اندازی نیروگاه‌ها، مقرر شد اقدامات لازم برای تدوین و امضای تفاهم‌نامه صورت پذیرد.

در ادامه مهندس باقری، نایب رئیس هیأت مدیره و رئیس کمیته توسعه صادرات که به عنوان تنها نماینده بخش خصوصی از طرف سندیکا در سفر وزیر نیرو به عراق حضور داشت، گزارشی از این سفر ارائه کرد و گفت: در حاشیه این سفر فرصتی برای نماینده سندیکا و بخش خصوصی به منظور معرفی شرکت‌های عضو سندیکا و توانمندی‌های آنها، پیگیری و طرح مشکلات اخیر شرکت‌های عضو به خصوص در حوزه مطالبات فراهم شد و در گفتگوهای مختلف با مسئولان وزارت نیرو و توانیر حل مشکلات شرکت‌های عضو پیگیری شد.

رئیس کمیته توسعه صادرات سندیکا با اشاره به امضای سند یادداشت تفاهم همکاری‌های دو جانبه میان وزارتخانه‌های نیرو و برق ایران و عراق که سندیکا از ماه‌ها قبل در تهیه و



رسانه‌ای انجام دهد و ظرفیت های اتاق بازرگانی نیز برای پیشبرد موضوع استفاده شود.

انعکاس پیشنهادات سندیکا درباره بودجه ۹۸ به مجلس

در سی و ششمین جلسه دوره هفتم هیات مدیره سندیکا، با موافقت اعضا مقرر شد سندیکا درباره منابع سرمایه‌ای صنعت برق در بودجه ۹۸ پیشنهادات خود را به کمیسیون‌های مجلس و نهادهای مرتبط ارائه کند.

سی و ششمین جلسه دوره هفتم هیات مدیره سندیکا یازدهم آذر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه دبیر سندیکا گزارشی از اقدامات دو هفته اخیر ارائه داد. جلسات بررسی نظرات سندیکا در خصوص بخشنامه جبرانی توانیر و میزان ارزیابی تجهیزات صنعت برق با نمایندگان شرکت توانیر، پیگیری مطالبات اعضا، جلسه با مدیرکل صنایع برق و الکترونیک وزارت صنعت و معدن در خصوص پیمانکاران و مشاوران، جلسه هیأت رئیسه سندیکا با معاون برنامه‌ریزی شرکت توانیر به منظور بررسی موضوعات پیرامون صنعت برق و توافقات صورت گرفته در این جلسه، بخشی از گزارش دبیر سندیکا بود. در این گزارش همچنین به تدوین تفاهم‌نامه همکاری مشترک بین سندیکا و سندیکای مخابرات و اقدامات انجام شده برای تمدید قرارداد بیمه تکمیلی

تسهیل حضور شرکت‌های ایرانی در بازار کشور عراق محور بعدی جلسه بود که با توجه به اعلام آمادگی شرکت توانیر برای فراهم کردن زمینه‌های لازم به منظور حضور شرکت‌های سازنده و پیمانکار ایرانی در بازار کشور عراق و همچنین علاقمندی مسئولان این کشور برای همکاری با شرکت‌های ایرانی، مقرر شد ضمن رایزنی با معاونت توزیع شرکت توانیر، تصمیم‌گیری و پیگیری‌های این موضوع توسط کمیته توسعه صادرات انجام شود.

اعضای جلسه همچنین درباره چالش‌ها و دشواری‌های موجود برای صدور ضمانت‌نامه در بانک توسعه صادرات تبادل نظر کرده و مقرر کردند که سندیکا از طریق بانک مرکزی، کمیسیون ماده ۱۹، سازمان توسعه تجارت و اتاق بازرگانی حل این مساله را پیگیری نماید. در ادامه گزارشی از اقدامات انجام شده در خصوص لایحه پیشنهادی بودجه سال ۹۸ ارائه و مقرر شد نکات مورد نظر سندیکا به‌ویژه در خصوص بودجه صنعت برق و اوراق تسویه به ریاست کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس منعکس و مورد پیگیری قرار گیرد. الزامات اصلاح اقتصاد برق و موضع سندیکا در این خصوص مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد موضوع علاوه بر کمیسیون انرژی از سوی کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی هم پیگیری شود.

در ادامه رئیس و دبیر کارگروه بیمه و تامین اجتماعی سندیکا گزارشی از پیگیری‌ها و اقدامات صورت گرفته در کارگروه ارائه کردند. در این گزارش به تعدد بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های سازمان تامین اجتماعی و برخورد سلیقه‌ای کارشناسان این سازمان به عنوان اصلی‌ترین چالش شرکت‌های عضو اشاره و مقرر شد که به منظور حل این چالش‌ها لایحه‌ای برای اتاق بازرگانی و کمیسیون‌های اجتماعی، صنایع و حمایت از تولید ملی مجلس تهیه و پیگیری‌های لازم انجام شود. همچنین با توجه به اهمیت موضوع و چالش جدی شرکت‌های عضو با سازمان تامین اجتماعی، مقرر شد روابط عمومی درباره این موضوع برنامه ریزی

درمان سندیکا و اعضا اشاره شد. در ادامه موضوع انتظارات توانیر از سندیکا برای بررسی دلایل افزایش چندبرابری قیمت‌های پیشنهادی در پروژه‌ها در جلسه با معاون برنامه‌ریزی این شرکت مطرح و مقرر شد جلسه‌ای مجزا به منظور بررسی این موضوع با ایشان برگزار شود.

همچنین گزارشی از جلسه رئیس کمیته سازندگان و دبیر سندیکا با مدیرکل صنایع برق و الکترونیک وزارت صمت در خصوص پیمانکاران و مشاوران ارائه و مقرر شد پیگیری‌های لازم توسط کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا در خصوص دستورالعمل صدور جواز تاسیس و پروانه واحد فنی و مهندسی صورت پذیرد.

در ادامه جلسه موضوع دعوت وزارت نیرو از سندیکا برای معرفی نماینده در کمیته حمایت از ساخت داخل وزارت نیرو بررسی و مقرر شد موضوع به کمیته ساخت داخل سندیکا ارجاع شود. همچنین با توجه به دعوت شرکت توزیع نیروی برق البرز از سندیکا برای معرفی نماینده جهت حضور در کمیته رسیدگی به تخلفات، مقرر شد سندیکا ضمن معرفی نماینده، تشکیل این کمیته را در توانیر پیگیری کند. همچنین گزارشی از جلسه برگزار شده با نمایندگان بانک آینده و اعلام آمادگی این بانک برای خرید اوراق خزانه ارائه و مقرر شد بررسی و اطلاع‌رسانی‌های لازم در این خصوص انجام شود.

بررسی اقدامات انجام شده برای تمدید قرارداد بیمه تکمیلی درمان سندیکا و نظر سنجی‌های انجام شده از اعضا در خصوص کیفیت خدمات ارائه شده، محور دیگر این جلسه بود که با توجه به رضایت ۸۳ درصدی اعضای استفاده کننده از خدمات بیمه ای سندیکا از شرکت بیمه‌گر و کارگزار و ابراز تمایل ۹۴ درصدی اعضا برای تمدید قرارداد، مقرر شد اقدامات لازم جهت تمدید قرارداد مطابق رول سنوات قبل انجام شود.

ارائه گزارش معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی سندیکا در خصوص بودجه سال ۹۸ یکی از دستورکارهای این جلسه بود که مقرر شد این معاونت پیش‌نویس لایحه بودجه را بررسی و





صنعت برق در دستور کار دبیرخانه سندیکا قرار گیرد.

همچنین گزارشی در خصوص اثرات تحریم ها بر صنعت برق توسط معاونت پژوهش و برنامه ریزی ارائه و مقرر شد معاونت پژوهشی با همکاری کمیته مشاوران سندیکا، اطلاعات لازم را برای تکمیل این گزارش و استخراج جزئیات آسیب های وارده به صنعت برق پس از اعمال تحریم ها گردآوری به نهادهای ذیربط ارائه نماید.

در ادامه جلسه پیش نویس دستورالعمل نحوه جبران خسارات ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل مربوط به شرکت های توزیع بررسی و مقرر شد ضمن بررسی همه جانبه این پیش نویس، در کوتاه ترین زمان اصلاحات و نقطه نظرات پیشنهادی سندیکا به توانیر ارائه شود. همچنین مقرر شد سندیکا طی نامه ای به مدیرعامل شرکت توانیر، خواستار جلوگیری از اقدامات قراردادی کارفرمایان و اخذ دستور از وزیر نیرو برای خاتمه قراردادهای و اولویت بندی قراردادهای شود.

اعضای هیات مدیره در ادامه جلسه موضوع عضویت سندیکا در تشکل های بلاستی را مطرح و مقرر کردند که گزارشی از میزان اثرگذاری و نتایج عضویت سندیکا در این تشکل ها در اختیار اعضای هیات مدیره قرار گیرد تا براساس آن تصمیم گیری شود.

در پایان جلسه از آقایان بهزاد، مسائلی، برزی مهر و دبیرخانه سندیکا بابت برگزاری نشست آشنایی اعضا با بخشنامه جبرانی ارز، همچنین از تلاش های دبیرخانه برای حضور موثر در نمایشگاه بین المللی صنعت برق و نمایشگاه جانبی کنفرانس بین المللی برق و برگزاری نشست ها و ایجاد فضای مناسب به منظور تقویت ارتباط اثربخش سندیکا با مقامات ارشد صنعت برق و نمایندگان مجلس و انعکاس مشکلات اعضا تقدیر شد. همچنین از معاونت پژوهش و برنامه ریزی سندیکا بابت تهیه گزارش های دقیق و جامع کارشناسی تقدیر به عمل آمد.

بازرگانی تهران در خصوص مشکلات صنعت برق و همچنین نشست مشترک با وزارت صمت، نمایندگان بورس کالا، شرکت ملی مس و ایمیدرو در کارگروه مس وزارت صمت و بازگشت نحوه عرضه مس به روال سابق با نرخ بهره پایین تر و همچنین انتخاب نماینده سندیکا در هیات مدیره فدراسیون صادرات انرژی، بخشی از اقدامات سندیکا در طول دو هفته گذشته بوده است.

ارائه گزارش سندیکا در خصوص چالش ها و پتانسیل های صادراتی صنعت برق به اتاق تهران جهت طرح در نشست نمایندگان اتاق با مقامات ارشد کشور، برگزاری جلسه شورای ارزیابی شرکت و انجام توافقات نهایی برای تبادل تفاهم نامه همکاری در راستای موضوعات ارزیابی و تشخیص صلاحیت و نیز درخواست وزارت صمت از سندیکا برای اعلام نقطه نظرات پیشنهادی در خصوص کتاب مقررات صادرات و واردات بخش دیگری از گزارش دبیر بود.

پیگیری مسائل و منافع شرکت های عضو از طریق کمیسیون صنایع مجلس محور دیگر جلسه بود. با توجه به اعلام آمادگی سخنگوی کمیسیون صنایع به منظور پیگیری مسائل شرکت های صنعت برق در این کمیسیون، مقرر شد سندیکا با هماهنگی کمیسیون انرژی مجلس موضوعات مرتبط بر فعالان صنعت برق را از طریق کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز پیگیری کند. همچنین مقرر شد سندیکا از ظرفیت های کمیسیون ویژه نیز برای پیگیری حقوق اعضا بهره گیرد.

در ادامه جلسه با تاکید بر اینکه وزارتخانه ای مشخص به عنوان متولی شرکت های پیمانکار و مشاوران صنعت برق در کشور وجود ندارد، مقرر شد این موضوع در کارگروه مشترک سندیکا و این وزارتخانه مطرح شده و برای آن چاره اندیشی شود. همچنین مقرر شد برگزاری جلسه ای با وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت و معاون جدید امور صنایع وی، به منظور طرح مشکلات شرکت ها و همچنین موضوع متولی گری حوزه پیمانکاری و مشاوره

پیشنهادهای سندیکا درباره منابع سرمایه ای صنعت برق در بودجه ۹۸ به کمیسیون های مجلس و نهادهای مرتبط ارائه شود. همچنین بنا شد سندیکا با حضور فعال در کمیسیون های مرتبط از جمله انرژی و تلفیق پیشنهادهای خود را پیگیری کند.

در ادامه جلسه گزارشی از اقدامات انجام شده در خصوص تعیین ضرایب تاثیرپذیری ارزی کالاهای صنعت برق و همچنین شاخص های اولویت بندی پروژه ها توسط رئیس کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا ارائه و مقرر شد اولویت های احصاء شده جهت بحث و تبادل نظر در اختیار هیات مدیره قرار گیرد و جمع بندی نظرات سندیکا، جهت اولویت بندی و تصمیم گیری برای پروژه های متوقف صنعت برق به وزارت نیرو ارائه شود.

با تاکید اعضا مقرر شد سندیکا به منظور حل چالش قراردادهای متوقف اعضا، تشکیل کمیته ای سه نفره در وزارت نیرو را به شکل جدی پیگیری کند به نحوی که هر گونه تصمیم گیری در خصوص قراردادهای با هماهنگی این کمیته صورت بگیرد.

در ادامه جلسه درخواست سازمان برنامه از سندیکا به منظور احصاء و به روزرسانی مستمر قیمت تجهیزات صنعت برق، بررسی و پیشنهاد شد سندیکا تفاهم نامه یا قراردادی را با سازمان برنامه منعقد کند.

در پایان جلسه با توجه به اینکه شرکت های کارفرما برای حل مسائل قراردادی با مساله نهادهای نظارتی مواجه هستند، مقرر شد سندیکا برگزاری یک جلسه مشترک با دیوان عدالت اداری را به منظور شرح شرایط حاکم بر صنعت برق و الزامات خروج از بحران در این صنعت، پیگیری کند.

تمرکز سندیکا بر تعامل سازنده و اثرگذار با وزات صمت

در سی و پنجمین جلسه هیات مدیره سندیکا مقرر شد موضوع شرکت های پیمانکار و مشاوران صنعت برق نیز در وزارت صمت با تشکیل کارگروه مشترک مطرح و برای آن چاره اندیشی شود.

سی و پنجمین جلسه دوره هفتم هیات مدیره سندیکا بیست و هفتم آبان سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه دبیر سندیکا گزارشی از اقدامات سندیکا ارائه داد. برگزاری نشست آشنایی اعضا با بخشنامه جبرانی ارز، پیگیری مطالبات اعضا، محاسبه میزان ارزیابی تجهیزات با استعلام از اعضا و ارائه به شرکت توانیر، جلسه با رئیس اتاق

اخبار کمیته‌ها

کمیته دانش بنیان

در نشست هم‌اندیشی مجمع تشکل‌های دانش بنیان ایران با کمیته دانش بنیان سندیکا مطرح شد؛
عدم حمایت از شرکت‌های دانش بنیان مساوی است با بیکاری

نشست هم‌اندیشی مجمع تشکل‌های دانش بنیان ایران با کمیته دانش بنیان سندیکای صنعت برق ایران با پیشنهاد ایجاد سازوکار حمایت از شرکت‌های دانش بنیان بزرگ به منظور حمایت از اشتغال‌زایی و اعطای وام‌های بلاعوض برای توسعه بخش تحقیق و توسعه شرکت‌ها و تشکل‌ها برگزار شد.

در این نشست افشین کلاهی رئیس مجمع، محمدرضا طلایی، خزانه‌دار، عبدالرضا نوروزی، نائب رئیس و سیدحسن میرطاهری بازرس مجمع تشکل‌های دانش بنیان ایران و همین‌طور سیدمه‌دی مدنی رئیس کمیته دانش بنیان سندیکای صنعت برق، جمشید بردبارنائب رئیس، محمدرضا اسلامی عضو هیات رئیسه، سید محسن میرصدوری نائب رئیس، بهناز علائی عضو، رضا راجی کرمانی عضو علی‌البدل کمیته دانش بنیان سندیکای صنعت برق حضور داشتند و به بررسی وضعیت کنونی شرکت‌های دانش بنیان پرداختند.

کلاهی با اشاره به اینکه آیین‌نامه‌ها و

بخشنامه‌های مرتبط در مجمع تشکل‌های دانش بنیان رصد می‌شوند، گفت: طبق رسالت خودمان آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های صادره را بررسی می‌کنیم و تمام تلاشمان را به کار می‌گیریم تا با تاثیرگذاری بر روند تصمیم‌گیری و مشارکت در تصمیم‌سازی‌ها در جهت حفظ منافع دانش بنیان‌ها پیش برویم.

رئیس مجمع تشکل‌های دانش بنیان در ادامه از راه‌اندازی و تاسیس کمیته دانش بنیان در سال آینده خبر داد و افزود: کمیته دانش بنیان‌ها به بازنگری روال‌ها و روندهای ایجادشده با نگاه به دغدغه‌ها و مسائل شرکت‌های دانش بنیان می‌پردازد. بررسی خواسته‌های شرکت‌های دانش بنیان با هم‌فکری و هم‌اندیشی تشکل‌های عضو، بازبینی عنوان دانش بنیان و در صورت لزوم تعریف دوباره آن و رصد فعالیت‌هایی که از مسیر تعیین‌شده فاصله گرفته‌اند و غیره وظایف این کمیته خواهد بود.

او در ادامه افزود: برخی از موارد شناسایی‌شده را می‌توان از طریق کمیته ماده ۱۲ اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران پیگیری کرد. این کمیته به مطالبات بخش خصوصی از دولت می‌پردازد.

ارائه تسهیلات به شرکت‌های بزرگ

بردبار عضو کمیته دانش بنیان سندیکای صنعت برق نیز با تاکید بر ایجاد سازوکار برای ارائه تسهیلات به شرکت‌های بزرگ، افزود: علاوه بر توجه به شرکت‌های نوپا باید سازوکاری برای ارائه تسهیلات به شرکت‌های بزرگ نیز ایجاد شود. شرکت‌های بزرگ طرح‌های بزرگ در سطح تجهیز زیرساخت‌های حیاتی کشور را در دست دارند و بدیهی است که به تسهیلات با ارقام بزرگ‌تر و شرایط متفاوت‌تری نیاز داشته باشند.

توجه به کمیت

میرصدوری ضمن انتقاد از نگاه کمیتی به شرکت‌های دانش بنیان به هدف‌گذاری ایجاد ۲۰ هزار شرکت دانش بنیان تا پایان برنامه ششم توسعه اشاره کرد و گفت: این مسئله موجب توجه بیش از حد به کمیت شده است و این

در شرایطی است که منابع محدود است و با این هدف‌گذاری، تلاش‌ها به‌سوی تخصیص منابع محدود به تعداد بیشتر شده است.

استفاده از کارشناسان زبده در احراز صلاحیت شرکت‌ها

رئیس کمیته دانش بنیان سندیکای صنعت برق، بر تخصص کارشناسان ارزیابی تاکید کرد و افزود: تیم احراز صلاحیت شرکت‌ها باید متشکل از کارشناسان زبده‌ای باشد که بتوانند به‌درستی تصمیم‌گیری کنند لازمه این امر علاوه بر دانش تخصصی نیاز به تجربه و سابقه فردی هم دارد ولی در برخی موارد به دلیل تجربه پایین کارشناسان خطاهایی در فرآیند احراز صلاحیت رخ می‌دهد.

مدنی همین‌طور در خصوص انتظارات شرکت‌های دانش بنیان صنعت برق از صندوق نوآوری و شکوفایی گفت: روند رسیدگی به درخواست تسهیلات با سرعت بیشتری انجام شود. همین‌طور انتظار می‌رود صندوق به‌مرور تسهیلات و وام‌های ریز را به صندوق‌های پژوهش وگذار کند و خود به درخواست‌های شرکت‌های بزرگ که در امور زیرساخت‌های کشور سرمایه‌گذاری می‌کنند، رسیدگی کند.

مدنی در ادامه پیشنهاد داد به جای اعطای وام به شرکت‌های دانش بنیان کمک‌های بلاعوض برای بخش تحقیق و توسعه شرکت‌ها و تشکل‌های مرتبط در نظر گرفته شود تا به توسعه دانش تخصصی صنایع منجر شود.

عدم حمایت از دانش بنیان‌ها یعنی بیکاری

مدنی در ادامه به نقش کارآفرینی شرکت‌های دانش بنیان تاکید کرد و افزود: شرکت‌های دانش بنیان شرکت‌های کارآفرین و تولیدی در کشور هستند که نقش مؤثری در اشتغال‌زایی دارند. در صورتی‌که شرکت‌های دانش بنیان مورد حمایت قرار نگیرند، این شرکت‌ها مجبور به تعدیل نیرو می‌شوند و از آنجایی‌که نیروهای فعال در این شرکت‌ها همه از متخصصان و کارشناسان برتر کشور هستند خروج آن‌ها از شرکت به معنای مهاجرت و محروم شدن کل کشور از دانش و خدمات آن‌هاست.

انعکاس دیدگاه‌ها به نهادهای ذیربط

طلایی با اشاره به ضرورت انعکاس دیدگاه‌ها به نهادهای ذیربط گفت: چکیده نظرات تشکل‌های عضو در خصوص دغدغه‌ها و مشکلات شرکت‌های دانش بنیان توسط مجمع در قالب یک گزارش جامع جمع‌بندی شود و به‌صورت رسمی در اختیار معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و صندوق نوآوری و شکوفایی قرار گیرد.



رئیس و نایب رئیس کمیته تخصصی سازندگان دکل های انتقال نیرو انتخاب شدند

بررسی روند برگزاری مناقصات در نشست عمومی کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات

در پایان جلسه درباره کنفرانس حفاظت و اتوماسیون که بناست ۱۸ الی ۱۹ دی ماه ۹۷ در محل دانشگاه شریف برگزار شود، مباحثی بیان و مقرر شد پیرو درخواست شرکت های عضو کمیته جهت اختصاص غرفه به آنها در فضای

جلسه مجمع عمومی کمیته تخصصی سازندگان دکل های انتقال نیرو سندیکا دوازدهم آذر سال جاری با دستور انتخاب رئیس و نایب رئیس کمیته برگزار شد.

در این جلسه که ۱۵ عضو کمیته در آن حضور داشتند، انتخابات جهت تعیین رئیس و نایب رئیس برگزار و آقایان مهندسین فتوره چپی و فارسی به ترتیب عنوان رئیس و نایب رئیس کمیته انتخاب شدند.

در ادامه درخواست کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت سندیکا در خصوص معرفی نماینده از سوی کمیته های تخصصی جهت ارائه نظر کارشناسی بررسی و با موافقت اعضا مقرر شد مهندس رهنما به عنوان عضو اصلی و مهندس فارسی به عنوان عضو علی البدل به کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت معرفی شوند.

بررسی موضوع ارزیابی دکل در خصوص بخشنامه ارزی محور دیگر جلسه بود که نتایج ارزیابی در این حوزه به کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا ارجاع شده است. همچنین تاکید شد که برای مابقی درصد مرتبط با تأثیر پذیری ارز از بخشنامه اخیر سازمان برنامه و بودجه استفاده خواهد شد. در خصوص سمینار تخصصی بخشنامه ارزی که اخیرا به همت سندیکا در اتاق بازرگانی تهران و با حضور کارشناسان سازمان برنامه و بودجه، شرکت توانیر و برق های منطقه ای و نمایندگان شرکت های عضو سندیکا برگزار شده است، مقرر شد فایل پرسش و پاسخ جلسه فوق جهت استفاده بهینه اعضای کمیته ظرف مدت پانزده روز در اختیار آنها قرار بگیرد. در ادامه جلسه پیش نویس نامه سندیکای صنعت برق در مورد درخواست اصلاح بخشنامه تعدیل نرخ فلز با اصلاحاتی به تصویب رسید تا اقدامات لازم در این زمینه توسط کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا انجام شود.

در پایان جلسه، دبیر کمیته فعالیت ها و دستاوردهای کمیته را ارائه کرد. همچنین مقرر شد تا حصول نتیجه پیش نویس نامه کمیته سازندگان دکل های انتقال نیرو به سازمان برنامه و بودجه در مورد فلز روی، پیگیری های لازم انجام شود.



نمایشگاهی کنفرانس مذکور، مذاکرات لازم دبیرخانه کنفرانس انجام شده و تخفیفات لازم برای اعضا بصورت پلویون در نظر گرفته شود. این پیشنهاد نیز مطرح شد که در صورت عدم تمایل اعضا جهت حضور در فضای نمایشگاهی، غرفه سندیکا با قراردادن بنری شامل لوگو و اطلاعات اعضای کمیته برپا شود که در این خصوص مقرر شد پروفایل مربوطه برای یکایک اعضا از سوی دبیرخانه کمیته ارسال شود تا پس از تکمیل و ارسال از سوی ایشان اقدامات لازم صورت پذیرد.

نشست عمومی کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سندیکای صنعت برق ایران، ششم آذر سال جاری در محل سندیکا و با حضور ۱۵ شرکت از اعضای کمیته برگزار شد. در ابتدای جلسه رئیس کمیته توضیحاتی در خصوص روند فعالیت ها و اقدامات جاری کمیته ارائه کرد که پیگیری مشکلات اعضای کمیته از طریق شرکت توانیر، وزارت صمت و سایر نهادهای مربوطه از جمله اقدامات انجام شده بود.

بعد از گزارش رئیس کمیته، اعضای حاضر در خصوص انتخابات آتی هیأت رئیسه کمیته تبادل نظر کردند و مقرر شد گزارش عملکرد کمیته یک هفته قبل از زمان جلسه، برای اعضا ارسال شود تا فرصت ممکن برای بررسی وجود داشته باشد. همچنین در خصوص تغییرات تعرفه ای مربوطه که از سوی دبیرخانه سندیکا از کمیته اتوماسیون و مخابرات اعلام شده است، مقرر شد کمیته پس از بررسی کارشناسی به اعلام نظر در این زمینه بپردازد.

در ادامه جلسه مشکلات ارزی اعضا، تعریف پروژه ها و روند برگزاری مناقصات، هم افزایی در جهت ایجاد رویه های مشخص نقدینگی در راستای منافع تولیدکنندگان، واردکنندگان و یکپارچه سازان در کلیه مناقصات، بررسی طرح های اتوماسیون و بازرگانی در کمیته های مربوطه، ایجاد وندور مشخصات فنی کمیته اتوماسیون و مخابرات، ایجاد وحدت رویه در تسهیل ثبت سفارشات اعضا در وزارت صمت، ایجاد نسخه الکترونیک اطلاعات اعضا و ... مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

برگزاری مجمع عمومی کمیته اتوماسیون و مخابرات / اعضای هیأت رئیسه کمیته انتخاب شدند

مجمع عمومی و انتخابات هیأت رئیسه کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سندیکای صنعت برق ایران، نهم بهمن سال جاری با حضور ۲۷ نماینده شرکت های عضو در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه نایب رئیس کمیته ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شادروان مهندس رجایی، گزارشی از عملکرد هیأت رئیسه کمیته طی سال گذشته ارائه کرد، سپس بحث و تبادل نظربین شرکت کنندگان در مجمع در دستور کار قرار گرفت که پیگیری تشکیل کارگروه اتوماسیون صنعتی از نتایج آن بود. ادامه جلسه به برگزاری انتخابات هیأت رئیسه

کمیته حقوقی قراردادهای

بررسی لزوم اولویت بندی قراردادهای با توجه به محدودیت بودجه ۹۷ در کمیته حقوقی و قراردادهای

کمیته حقوقی قراردادهای سندیکا نهم دی ماه سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در این نشست ضمن ارائه گزارشی از اقدامات صورت گرفته در خصوص دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل، نامشخص بودن شاخص‌های تعدیل برای دوره سوم و چهارم سال ۹۷ جزو مهمترین مباحث مطرح شده بود. بر همین اساس اعضای کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا مقرر کردند که مکاتبات لازم در خصوص تفکیک و تعیین تکلیف قراردادهای پیک و غیرپیک سال ۹۸ با توانیر و وزارت نیرو با توجه به محدودیت بودجه ۹۷ انجام شده و این اقدام تا حصول نتیجه به صورت جدی دنبال شود.

در این جلسه همچنین بر بازبینی فصول ۱۴، ۱۶، ۱۸ و ۲۰ فهرست بهای تاسیسات برق تأکید و مقرر شد این موضوع در دستور کار کمیته قرار گیرد.

گفتنی است مکاتبه با توانیر و پیگیری نحوه تخصیص اوراق خزانه به قراردادهای صنعت برق نیز یکی دیگر از مصوبات این جلسه بود.

کمیته تخصصی سازندگان تابلوهای برق

انتخابات هیأت رئیسه کمیته تخصصی سازندگان تابلوهای برق سندیکا در نوبت دوم برگزار شد

نوبت دوم مجمع عمومی و انتخابات هیأت رئیسه کمیته تخصصی سازندگان تابلوهای برق سندیکای صنعت برق ایران، هفتم بهمن سال جاری با حضور ۱۲ نماینده از شرکت‌های عضو در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه، رئیس کمیته گزارشی از عملکرد و اقدامات هیئت رئیسه کمیته طی سال گذشته ارائه کرد. این گزارش که با محوریت ارزیابی شرکت‌های عضو بود، با اتفاق آرا به تصویب رسید.

ادامه جلسه به پرسش و پاسخ و تبادل نظر بین شرکت‌کنندگان در مجمع اختصاص داشت و



زمین‌های وسیع و ساختمان‌های اداری و خدماتی قابل توجه در شهر تهران، این اماکن را جهت احداث نیروگاه‌های کوچک مقیاس تجدیدپذیر در اختیار بخش خصوصی قرار دهد. استفاده از فضای مسقف ایستگاه‌های اتوبوس و تاکسی، بیلبردهای تبلیغاتی و مجموعه‌های ورزشی و... جهت احداث نیروگاه‌های کوچک مقیاس از دیگر پیشنهادها مطرح در این جلسه بود. همچنین تأکید شد که حجم بالای تولید زباله در شهر تهران فرصت مناسبی جهت ساخت نیروگاه‌های مبتنی بر استحصال گاز از زباله (لندفیل زباله) است.

در ادامه جلسه تأکید شد که قراردادهای فیما بین بخش خصوصی و شهرداری بایستی دارای دقت و جامعیت بالایی باشد تا دو طرف قرارداد بتوانند در بلند مدت منتفع شوند و تغییرات مدیریتی در سطح شهرداری نبایستی بر کیفیت اجرای پروژه‌ها تأثیر سوء داشته باشد. ترکیب پروژه‌های سود آور در شهرداری با پروژه‌های کمتر سودده در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر در کنار اهداف محیط زیستی شهرداری، یکی از راهکارهایی بود که در این جلسه مطرح شد و مورد توافق طرفین قرار گرفت. در پایان جلسه مقرر شد جهت ابهام‌زدایی در مورد مدل مالی و قراردادی شهرداری تهران و انتقال تجارب فنی کمیته انرژی‌های تجدیدپذیر، کارگروهی با حضور نمایندگان شهرداری تهران و سندیکای صنعت برق تشکیل شود تا پس از رفع ابهامات در خصوص طرح‌هایی که قابلیت اجرا دارند، تصمیم‌گیری شود.



کمیته اختصاص داشت و ۹ نفر از اعضای کمیته با اعلام کاندیداتوری برای هیأت رئیسه کمیته، به معرفی خود پرداختند.

بعد از فرایند رای گیری و شمارش آرا آقایان مهندسین غفاری، احمدیان، شکری، سروش و ترابی بعنوان اعضای اصلی و آقای مهندس نعمتی و خانم مهندس دعائی بعنوان اعضای علی‌البدل انتخاب شدند. آقای مهندس احمدیان نیز به اتفاق آرا بعنوان رئیس هیأت رئیسه انتخاب شد.

کمیته تخصصی انرژی‌های تجدیدپذیر

همکاری سندیکا و شهرداری تهران برای توسعه پروژه‌های تجدیدپذیر

جلسه کمیته تخصصی انرژی‌های تجدیدپذیر سندیکای صنعت برق ایران، نهم بهمن سال جاری با موضوع بررسی طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و شهرداری تهران در محل سندیکا برگزار شد.

در این جلسه که با حضور نمایندگان سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی شهرداری تهران و اعضای کمیته انرژی‌های تجدیدپذیر سندیکا برگزار شد، تغییر رویکردهای اساسی شهرداری تهران در جلب مشارکت بخش خصوصی مورد بحث قرار گرفت.

نماینده شهرداری تهران عنوان کرد که شهرداری تهران مایل است با توجه به در اختیار داشتن

شد.

در ابتدای جلسه مسائل و مشکلات مشاوران در زمینه حق الزحمه طرح و عنوان شد که مشاوران در شرایط اقتصادی امروز، با افزایش هزینه‌ها و کمبود پروژه‌ها مواجه هستند لذا بنا شد با توجه به حسن همکاری سازمان برنامه و بودجه اقداماتی درباره این موضوع صورت بگیرد.

با توجه به ابهامات و نواقص بخشنامه‌های قبلی سازمان مدیریت، کمیته مشاوران پیگیر دستورالعملی برای تعیین حق الزحمه خدمات نظارت است که بنا شد اعضای کمیته با بررسی آخرین نامه که در آبان ماه اخیر تدوین شده است، نظرات اصلاحی خود را از طریق سندیکا به سازمان برنامه و بودجه منعکس کنند تا این موارد در صورت موافقت در تعرفه جدید لحاظ شود.

همچنین پیشنهاد شد بعد از روشن شدن سرفصل پیشنهادات و مطالبات، جلسه ای با حضور آقای دکتر عدل و مدیرکل روابط عمومی و امور بین الملل سازمان برنامه و بودجه ترتیب داده شود تا اعضای کمیته مسائل و مشکلات خود را به صورت حضوری بیان کنند.

در ادامه جلسه اعضا تاکید داشتند که در بخش طراحی و مهندسی، هزینه کارشناسان متناسب با ضرایب افزایش حقوق مطابق قانون کار ابلاغ شود. همچنین اعلام شد که بخشنامه موجود هزینه خودرو و مسافرت را پوشش نمی‌دهد لذا لازم است تغییراتی در این بخش صورت بگیرد که اعضا نظرات و پیشنهادات خود را مطرح کردند.

بررسی کاهش حجم پروژه های مشاوران محور دیگر جلسه بود که اعضا تاکید داشتند این کاهش باعث ریزش پرسنل مهندسی شده و در دراز مدت فاجعه ای ایجاد خواهد کرد لذا باید این موضوع را به گوش مسئولان وزارت نیرو رساند. پیرواین بحث مقرر شد این مسائل در نامه‌ای به مهندس حائری معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی انعکاس داده شود تا ضمن درخواست جلسه، برای ادامه کار مشاوران در فاز صفر پروژه ها تعهدی ایجاد شود و هنگام اجرای پروژه های مصوب فاز صفر، گزارش های ارسالی را بدون درخواست وجه به روز کنند.

نرخ روز برای فهرست بها و تعرفه کالاهایی که شامل واردات هستند، براساس ۵ درصد افزایش نرخ ارز در نظر گرفته شود.

با توجه به تعدد اعضای کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی و تنوع فعالیت شرکت های عضو این کمیته، با موافقت اعضا مقرر شد شرکت های عضو با توجه به زمینه فعالیت تفکیک شوند.

در پایان با توجه به ثابت نبودن قیمت ها در مناقصات جاری و به منظور جلوگیری از ورشکستگی شرکت های مهندسی بازرگانی عضو کمیته، مقرر شد طی نامه ای به شرکت ها توصیه شود که به دریافت نقدی پروژه ها و قراردادهای مربوطه مبادرت بورزند. همچنین بنا شد این موضوع در نامه ارائه مشکلات به اتاق بازرگانی نیز لحاظ شود.

سپس ۸ نفر از اعضای کمیته برای کاندیداتوری در انتخابات دور جدید هیأت رئیسه کمیته اعلام آمادگی کردند.

پس از رای گیری و شمارش آرا آقایان مهندسین معاف، رودبارکی، ترکی، شجاعی و خانم مهندس ریحانی نیا بعنوان اعضای اصلی و آقایان مهندسین صمدی و نعمتی بعنوان اعضای علی البدل انتخاب شدند. در پایان با اتفاق آرا آقای مهندس شجاعی به ریاست کمیته و آقای مهندس رودبارکی به عنوان نایب رئیس کمیته انتخاب شدند.

کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی

انعکاس مشکلات شرکت های مهندسی بازرگانی عضو سندیکا به اتاق بازرگانی ایران



کمیته تخصصی مهندسی مشاور

تلاش کمیته مهندسی مشاور بران جبران آسیب های کاهش حجم پروژه های مشاوران

جلسه هیات رئیسه کمیته تخصصی مهندسی مشاور سندیکای صنعت برق ایران، بیست و ششم آذر سال جاری در محل سندیکا برگزار

جلسه کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی سندیکای صنعت برق ایران، سیزدهم آذر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد.

در این جلسه اعضای کمیته، نقطه نظرات کمیته توسعه صادرات درباره پروپزال کمیته روابط بین الملل را بررسی کردند و بنا شد نظرات کارشناسی آنها ظرف یک هفته به دبیرخانه تحویل داده شود.

در ادامه مشکلات شرکت های مهندسی بازرگانی جهت انعکاس به اتاق بازرگانی ایران احصاء و مقرر شد نامه ای که در این زمینه و با مضمون ارائه مشکلات، تهیه شده در گروه کمیته مهندسی بازرگانی به بحث و تبادل نظر گذاشته شود.

بررسی نامه دبیرخانه سندیکا با موضوع تغییرات تعرفه ای، محور دیگر این جلسه بود که اعضای حاضر با تایید بر مشکلاتی از قبیل تک نرخ نبودن ارز، نبود ثبات و غیر واقعی بودن قیمت، نظرات خود را بیان کردند. آنها تاکید داشتند که با توجه به شرایط ثابت ارز و قیمت ها، امکان اعلام تعرفه وجود ندارد لذا پیشنهاد می شود



در پایان جلسه مهندس درافشان پیش نویس سازمان نظام مهندسين مشاور صنعت برق را تدوين و در جلسه ارائه کرد که مقرر شد پس از بررسی سوابق امرواقداماتی که قبلاً کمیته مشترک مدیران عامل شرکت های مشاور انجام داده‌اند، هماهنگی صورت گرفته و اقدامات لازم انجام شود.

کارگروه‌ها

کارگروه بررسی ضوابط و دعاوی قراردادی

تاکید بر لزوم اولویت‌بندی قراردادهای جاری در جلسه کارگروه بررسی ضوابط و دعاوی قراردادی

جلسه کارگروه بررسی ضوابط و دعاوی قراردادی، سیزدهم آذر سال جاری با حضور نمایندگان ۱۶ برق منطقه‌ای، توانیر و شرکت مادر تخصصی تولید در محل توانیر برگزار شد. مهندس مسائلی که نماینده سندیکا در این کارگروه هستند در تشریح جزئیات آن بیان داشت: سندیکای صنعت برق ایران در این کارگروه که به منظور رسیدگی به دعاوی قرارداد و تعیین ضوابط قراردادهای تشکیل شده است، عضویت دارد. این تشکل در ۵ سال گذشته، در قالب کارگروه مشترک توانیر-سندیکا، کارگروه قراردادهای متوقف و کارگروه مشترک با وزارت نیرو به طور مرتب با توانیر در ارتباط بوده و بخشی از

پیگیری‌هایش به ثمر نشست است. وی ادامه داد: با توجه به اهمیت موضوع دعاوی قراردادهای، توانیر رویکردی هماهنگ در پیش گرفته و کارگروه بررسی ضوابط و دعاوی قراردادی را با عضویت تمام شرکت‌های برق منطقه‌ای و مشارکت بخش خصوصی تشکیل داده است که هدف این کارگروه ایجاد همگرایی بهتر و دقیق‌ترین دستگاه‌های اجرایی شرکت‌های برق منطقه‌ای، توانیر و بخش خصوصی است. در ادامه جلسه عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران ضمن ارائه گزارشی مختصر از تاریخچه مکاتبات سندیکا با توانیر در حوزه قراردادهای، تصریح کرد: لزوم اولویت‌بندی قراردادهای جاری و نحوه اجرای آنها و مکمل‌های مورد نیاز بخشنامه ارزی از موضوعات دیگری بود که توسط بنده در این جلسه ارائه شد.

مسائلی ادامه داد: در این جلسه اعضای کارگروه اولویت‌های کاری کارگروه را مطرح کرده و درباره آن به گفتگو نشستند که نهایتاً ۲۰ مورد به عنوان اولویت این کارگروه مشخص و به تبع برای این اولویت‌ها، ۱۸ ردیف نیازهای آموزشی نیز در نظر گرفته شد.

وی در پایان با تأکید بر اینکه این کارگروه رسمیت ویژه‌تری نسبت به کارگروه‌های قبلی دارد، اظهار کرد: جلسات عمومی کارگروه سالی یک یا دو بار تشکیل خواهد شد و حسب مورد کارگروه‌های موقتی برای تبیین موضوعات ایجاد خواهد شد.

عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران در پایان تصریح کرد: این کارگروه قبل از اینکه بحران در صنعت برق به وجود بیاید تشکیل شده و قرار است به مشکلات رسیدگی کند که در این مسیر دکتر جیبی مشهدی، معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی توانیر ریاست کارگروه را برعهده دارند و مهندس دقت از شرکت برق منطقه‌ای فارس نقش راهبری کارگروه را ایفا می‌کند. ناگفته نماند که مهندس راعی مدیرکل برنامه‌ریزی انتقال هم نقش موثری در پیشبرد اهداف کارگروه دارد.

کارگروه بودجه

در جلسه کارگروه بودجه سندیکا صورت گرفت؛ تحلیل و بررسی بودجه صنعت برق در سال ۹۸/پیشنهادهای بودجه‌ای سندیکا به مجلس ارائه می‌شود

جلسه کارگروه بودجه سندیکای صنعت برق ایران صبح روز چهارشنبه، ۱۲ دی در محل سندیکا برگزار شد و اعضای کارگروه به تحلیل بودجه وزارت نیرو و صنعت برق در لایحه بودجه سال ۹۸ پرداختند.

در ابتدای جلسه معاون پژوهشی سندیکا که بعد از ارائه لایحه از سوی دولت به مجلس، کار مطالعاتی و کارشناسی بر روی بودجه ۹۸ را آغاز کرده است، گزارشی ارائه کرد و سپس اعضا به تحلیل برخی از ارقام و اعداد بودجه پرداختند. خلاصه بودجه کل کشور در سال ۱۳۹۸، روند بودجه عمومی و شرکتی طی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸، منابع و مصارف بودجه عمومی کشور در سال ۱۳۹۸، روند مصارف بودجه عمومی کشور از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸، روند مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو از محورهای مطرح در این جلسه بود.

همچنین روند سهم بودجه وزارت نیرو از بودجه کل کشور، مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۸ - (تملک دارایی سرمایه‌ای)، مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۸، منابع بودجه شرکت‌های دولتی بخش برق در سال ۱۳۹۸، جریان منابع و مصارف صنعت برق مورد تبادل نظر قرار گرفته و عنوان شد که بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۸ برابر ۸۷ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۷ به میزان ۲۱ درصد افزایش پیدا کرده است.

در ادامه مقرر شد که سندیکا پیشنهادات خود درباره بودجه را به روسای کمیسیون‌های انرژی، صنایع و معادن و تلفیق بودجه ۹۸ مجلس شورای اسلامی برساند. پیشنهادات سندیکا که در زمینه تأمین مالی برای سرمایه‌گذاری طرح‌ها تهیه شده است مبتنی بر سه محور است. پیشنهادات سندیکا در خصوص بودجه ۹۸ پیشنهاد یک: به بند الف تبصره ۴ عبارت زیر افزوده شود:

«۴- سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، تعاونی، نهادهای عمومی برای طرح‌های تولید، انتقال و توزیع برق»

پیشنهاد دو: در تبصره ۴ بند زیر اضافه شود:

«۵- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تکمیل طرح‌های تولید و انتقال و توزیع برق مبلغ یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات با نرخ سود متعارف نظامنامه صندوق برداشت نماید. با اعلام سازمان برنامه و بودجه کشور به صندوق توسعه ملی، معادل ریالی تسهیلات یاد شده از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی در اختیار بانک عامل که توسط دولت تعیین می‌شود قرار گیرد تا در چارچوب موافقتنامه‌های ذریبط صرف نماید.»

پیشنهاد سه: در بند ط تبصره ۵ عبارت «و طرح‌های سرمایه‌گذاری تولید نیروی برق (نیروگاه‌های گازی، سیکل ترکیبی و انرژی تجدیدپذیر) وزارت نیرو» اضافه و به شرح زیر اصلاح شود:

«ط - به منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح‌های زیربنایی و توسعه‌ای وزارت



خصوصی، به روسای کمیسیون‌های اجتماعی و حمایت از تولید مجلس شورای اسلامی ارسال شده، خواستار چاره‌جویی و حل معضلات مقطعه‌کاران صنعت برق با سازمان تأمین اجتماعی شده است.

شعب

بخشنامه جبرانی ارز در هیات نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان برگزار شد

بخشنامه‌های جبرانی ارز ابلاغی ۱۸ مهر ۱۳۹۷ سازمان برنامه و بودجه برای پیمان‌های فاقد تعدیل ریالی، روز دوشنبه یکم بهمن ماه با سخنرانی دکتر فرید آدابی، عضو هیات علمی دانشگاه سنندج و مهندس مهدی مسائلی، دبیر سندیکای صنعت برق اصفهان بررسی شد.

تأمین اجتماعی اختصاص داده و آسیب جدی به محیط کسب و کار شکننده موجود زده است. این نامه مهم‌ترین چالش‌های مقطعه‌کاران صنعت برق با سازمان تأمین اجتماعی را به شرح زیر اعلام کرده است:

۱- عدم اجرا یا اجرای ناقص قوانین زیرهمراه با علل آن

الف: بنده ماده ۳۱ قانون برنامه چهارم توسعه (ارگان‌های موضوع ماده ۱۶۰) حذف تقاضای مفاسد حساب حقوق دولتی در خاتمه آن کار از پیمانکاران و مشاوران.

ب: عدم اجرای بند ج از ماده ۱۱ قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۸۷/۰۸/۰۵ به بهانه‌ی صدور بخشنامه‌های داخلی که کاملاً با متن و روح آن در زمان حاکمیت قانون مذکور مغایرت دارد.

ج: عدم اجرای ماده ۱۴ از قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی مصوب ۹۱/۰۶/۰۶ به بهانه‌ی صدور بخشنامه‌های داخلی که کاملاً با متن و روح قانون مذکور مغایرت دارند.

د: عدم اجرای قانون رفع موانع تولید و ارتقا نظام مالی مصوب اردیبهشت ۹۴ به بهانه صدور بخشنامه‌های داخلی که کاملاً با متن و روح قانون مصوب مغایرت دارد.

ه: اضافه نمودن یک تبصره به ماده ۳۸ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی.

۲- عدم اجرای صحیح بخشنامه ۱۴/۵ درآمد تأمین اجتماعی و برخورد سلیقه‌ای کارشناسان و شعب مختلف سازمان تأمین اجتماعی با بخشنامه مذکور و وجود تناقض در بخشنامه‌های سازمان از جمله بخشنامه ۱۴/۵ و بند ۲ از ردیف یک قسمت هفتم بخشنامه ۱۱/۳

۳- برداشت‌های سلیقه‌ای و مختلف در واحدهای سازمان و حتی بین کارشناسان یک شعبه.

سندیکای صنعت برق ایران در این نامه که علاوه بر دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش

صنعت، معدن و تجارت، و طرح‌های سرمایه‌گذاری تولید نیروی برق (نیروگاه‌های گازی، سیکل ترکیبی و انرژی تجدیدپذیر) وزارت نیرو، وزارتخانه‌های مذکور از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکت‌های مذکور از محل افزایش تولید همان میادین (برای طرح‌های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نماید.»

کارگروه بیمه و تأمین اجتماعی

در نامه سندیکا به شافعی مطرح شد؛ عزم سندیکا برای حل چالش‌های مقطعه‌کاران صنعت برق با سازمان تأمین اجتماعی

کارگروه بیمه و تأمین اجتماعی سندیکای صنعت برق ایران در نامه‌ای به مهندس شافعی، دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی ضمن طرح مهم‌ترین چالش‌های مقطعه‌کاران صنعت برق با سازمان تأمین اجتماعی، خواستار رسیدگی به این معضلات شده است. در این نامه آمده است که شعب سازمان تأمین اجتماعی نه تنها به سیاست‌های کلی کشور (اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال) قوانین و مقررات وضع شده توسط قانون‌گذار پایبند نیستند، بلکه حتی به بخشنامه‌های صادره از سوی خود نیز عمل نمی‌کنند یا قوانین را بصورت سلیقه‌ای و یک طرفه اجرا می‌کنند که متأسفانه هیأت‌های تجدید نظر تشخیص مطالبات نیز همین رویه را در پیش گرفته‌اند. این نامه همچنین تأکید کرده است در شرایط کنونی که تمامی بنگاه‌های اقتصادی و شرکت‌ها با رکود، کمبود نقدینگی و مشکلات متعدد مواجه هستند، سازمان تأمین اجتماعی با کارشناسی‌های ناروا و آرای غیرمنصفانه از سوی هیات‌های بدوی و تجدید نظر به تبع آن اقدام به صدور برگه اعلام بدهی می‌کند. پس از آن با سوء استفاده از ممتاز بودن دیون تأمین اجتماعی و اقدام به از بین بردن نقدینگی شرکت‌ها، اعتراضات مربوطه را به دیوان عدالت اداری که پروسه‌ای زمانبر و طولانی است حواله می‌کند.

در ادامه نامه آمده است که رویه غلط سازمان تأمین اجتماعی به تأیید مسئولین دیوان عدالت اداری، بخش عمده‌ای از پرونده‌های مطروحه در دیوان عدالت اداری را به سازمان





جلسه مشترک سندیکای صنعت برق شعبه خراسان و برق منطقه‌ای خراسان

جلسه مشترک سندیکای صنعت برق شعبه خراسان و برق منطقه‌ای خراسان در خصوص پیشنهادات اصلاحی قوانین و مقررات مانع تسهیل کسب و کار، قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های اجرایی آن، ضرورت استفاده از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت، آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره و دستورالعمل محاسبه جبران تغییرات نرخ ارز در محل دفتر مدیریت استراتژیک و بهره‌وری شرکت برق منطقه‌ای خراسان برگزار شد.

پس از بحث و تبادل نظرهای صورت گرفته مقرر شد ادامه بررسی موارد فوق در جلسه مشترک بعدی صورت پذیرد و پس از جمع‌بندی در قالب پیشنهادات مشترک سندیکا و برق منطقه‌ای به جلسه شورای گفتگوی استان منعکس شود.

در جلسه شورای گفتگوی صنعت برق اصفهان صورت گرفت؛

تشریح دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز

جلسه کمیته انتقال شورای گفتگوی صنعت برق اصفهان، سی‌ام آبان با موضوع بررسی اثربخشی بخشنامه‌های جبرانی ارز و مکمل‌های مورد نیاز آن با حضور مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای اصفهان، معاون طرح و توسعه، مدیرعامل شرکت تولید برق اصفهان و نمایندگان از سندیکای شعبه اصفهان تشکیل شد.

مهندس مسائلی در این جلسه که با محور دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل ابلاغی مهر ۹۷ تشکیل شده بود، درباره مکمل‌های مورد نیاز بخشنامه شامل

همراهی نهادهای نظارتی، نقدینگی مورد نیاز برای بخشنامه جبرانی، تغییر سازنده-تغییر مشخصات فنی، اولویت‌بندی قراردادهای و خاتمه برخی از آنها، تعیین تکلیف خرید با ارز آزاد به علاوه همراهی عوامل کارفرمایی توضیحاتی ارائه داد.

در ادامه جلسه حوزه شمول این بخشنامه تشریح و عنوان شد که قراردادهای ارزی-ریالی مشمول استفاده از این بخشنامه نمی‌باشند. همچنین شاخص مشترک و تفاوت بین دو بخشنامه ابلاغی سال ۹۱ و سال ۹۷ تبیین شد.

مهندس مسائلی که همه بندهای بخشنامه را با ارائه اسلایدی برای اعضای جلسه تشریح می‌کرد به نحوه استفاده از روش الف و ب بخشنامه نیز اشاره کرد و گفت: مزیت روش ب نسبت به الف عدم نیاز به ارائه اسناد مثبت است.

همچنین اعلام شد که دستورالعمل وحدت رویه ای برای استفاده از بخشنامه توسط توانیر در حال تهیه است. در پایان مصوب شد که نامه‌ای در این باره به امضای ریاست شورای گفتگوی صنعت برق استان اصفهان به سازمان برنامه ارسال شود.

با حمایت سندیکای صنعت برق خراسان برگزار شد؛

همایش پتانسیل‌های صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی به آفریقا

همایش پتانسیل‌های صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی به کشورهای شرق آفریقا با هدف بررسی زمینه‌های صادرات به این کشورها با حمایت تشکلهای اقتصادی صنعت برق خراسان و با حضور فعالان اقتصادی حوزه صادرات و خدمات فنی و مهندسی و مسئولان دولتی در هتل پردیسان مشهد برگزار شد.

عضوهیات نمایندگان و رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق مشهد در این همایش، با اشاره به رتبه ۶۰ ایران در میان ۱۸۹ کشور دنیا از حیث نیروی انسانی در آخرین گزارش

سازمان ملل متحد گفت: در آستانه رسیدن به کشورهای دارای توسعه بسیار بالا در بحث منابع انسانی هستیم و باید از پتانسیل بسیار بالای خود در این زمینه، در اقتصاد داخلی و خارجی به ویژه صادرات خدمات فنی و مهندسی استفاده کنیم.

علی اصغرپور فتح الله افزود: در سال ۲۰۱۵ ارزش صادرات خدمات فنی و مهندسی دنیا ۴۸۰۰ میلیارد دلار بوده و کشور ما در سال ۹۰ بالاترین میزان نقش آفرینی در این زمینه را داشته و ۴ میلیارد دلار صادرات به ۳۵ کشور توسط ۱۱ شرکت صورت گرفته است.

وی عضویت ۳۰۰۰ نفر در اتاق بازرگانی استان، ۳۷ هزار نفر در سازمان نظام مهندسی ساختمان، ۱۵ هزار نفر در نظام مهندسی کشاورزی و ۵ هزار نفر در سازمان نظام مهندسی معدن، در کنار فعالیت حدود ۷۰۰ شرکت انبوه ساز و ۳۰۰۰ شرکت در زمینه پیمانکاری و مشاوره را نشان دهنده پتانسیل بالای خراسان رضوی در زمینه نیروی انسانی دانست.

پروفتح... به انتصاب رزم حسینی که فردی اقتصادی است، به عنوان استاندار جدید خراسان رضوی اشاره و اظهار کرد: از عالی‌ترین مقام اجرایی دولت به عنوان بخش خصوصی توقع داریم که به امور مدیریت شرکت‌های کلان معدنی و اقتصادی توجه ویژه‌ای داشته باشد. وی از تشریح اهمیت جایگزینی کالا و خدمات به جای نفت در صادرات به عنوان یکی از اهداف این همایش نام برد و گفت: بخش زیادی از خدمات فنی و مهندسی خرد و متوسط است که در جایی ثبت و اظهار نمی‌شود و امیدواریم جایگاهی برای این موضوع تعریف شود.

توان فنی و مهندسی ما در ساخت ماشین‌آلات صنعتی یکی از مزیت‌های صادرات به آفریقا است

راضیه علیرضایی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز به عنوان یکی از سخنرانان این همایش پشت تریبون قرار گرفت و گفت: می‌توان با ایجاد وفاق بین بخشی از ظرفیت‌های تجاری کشورهای همسایه و به ویژه آفریقا برای صدور خدمات فنی و مهندسی استفاده کرد. طیف گسترده‌ای از آنچه ما به عنوان تولید و خدمات در کشور داریم که به خارج از کشور ارائه می‌شود، در زمره صادرات خدمات فنی و مهندسی است.

وی اظهار کرد: با تغییر ساختار در وزارت امور خارجه و به ویژه در دو سه سال اخیر که معاونت اقتصادی با هدف توسعه و حمایت از فعالیت‌های اقتصادی ایران در کشورها در این وزارتخانه ایجاد شد، پایگاهی برای صدور خدمات فنی و مهندسی در ساختار این وزارت راه اندازی شد.

نام کابل ابهر در وندور لیست شرکت پروژه های نفت عراق ثبت شد همگامی یک شرکت برقی ایرانی با رقبای بین المللی

شرکت کابل ابهر با اخذ مجوزها و تاییدیه های لازم موفق به حضور در وندور لیست شرکت پروژه های نفت عراق شد.

علیرضا کلاهی، ضمن اشاره به این نکته تصریح کرد: شرکت کابل ابهر توانسته سهم قابل توجهی از بازار شرکت نفت عراق در بخش تجهیزات صنعت برق که مربوط به تولیدات سیم و کابل های سنگین است را به خود اختصاص داده و موفق به اخذ تاییدیه ها و استانداردهای مربوط به شرکت پروژه های نفت عراق شود.

رئیس کمیته سازندگان سیم و کابل سندیکای صنعت برق ایران خاطرنشان کرد: شرکت توسعه پروژه های نفتی عراق، مشتری کالای باکیفیت ایرانی شده، این در حالی است که پیش از این تنها شرکت های اروپایی موفق به دریافت استانداردها می شدند.

وی افزود: به علاوه کشورهای آمریکا و عربستان با تمام توان برای حذف کالاهای ایرانی از بازار عراق برنامه ریزی کرده و از هیچگونه کارشکنی نیز تا به امروز مضایقه نکرده اند.

کلاهی تصریح کرد: سهم داشتن در بازار نفت عراق در شرایط تحریم و مشکلات داخلی موفقیت بزرگی به حساب می آید. اهمیت این رویداد از آن جهت است که تا به امروز هیچ شرکت دولتی و خصوصی ایرانی موفق به احراز تاییدیه های شرکت توسعه پروژه های نفتی عراق نشده است.

وی خاطرنشان کرد: شرکت ها برای حضور در بازار نفت عراق خصوصاً توسعه زیرساخت و پروژه ها با استانداردهای سخت گیرانه ای از نظر کمی و کیفی مواجهند و تا به امروز تنها تعداد معدودی از شرکت های معتبر اروپایی مجوز حضور در بازار نفت عراق را به دست آورده اند. عضو هیات مدیره اتاق ایران و عراق در ادامه افزود: بزرگترین وجه تمایز این رویداد این است که بخش خصوصی واقعی توانست در بین رقبای قدرتمند بین المللی سهمی در بازار شگنده عراق به خود اختصاص دهد.

این عضو سندیکای صنعت برق با اشاره به ظرفیت های تولید صنعت سیم و کابل ایران تصریح کرد: با وجود مشکلات عدیده در تولیدات صنعت برق، کابل ابهر توانسته با عرضه کالای با کیفیت و در رده کلاس جهانی، توان حضور در بازارهای بین المللی را پیدا کند. صنعت کابل علیرغم برخوردار بودن کشورمان از

شرکت سرو نیرو توس عهده دار اجرای پروژه تره خیل کابل شد

شرکت سرو نیرو توس یکی از شرکت های عضو سندیکای صنعت برق ایران است که سابقه ای طولانی در صنعت برق کشور دارد و تاکنون پروژه های فراوانی در زمینه های نیروگاه، پست های فشار قوی، خطوط انتقال و انرژی های نو در سطح کشور انجام داده است. این شرکت طی سال های اخیر در مناقصات بین المللی در کشورهای آفریقا (اگاندا- زامبیا- اتیوپی) و آسیا (پاکستان- ترکمنستان- ازبکستان- قزاقستان- عراق- سوریه و افغانستان) حضور داشته و اخیراً نیز موفق به انعقاد قرارداد پروژه طراحی، تامین، نصب، تست و راه اندازی پست ۲۰/۱۱۰ کیلوولت تره خیل افغانستان شده است. این پروژه، مناقصه بین المللی با حضور کشورهای افغانستان، ترکیه، آذربایجان، چین و ایران بوده است.

همکاری مشترک شرکت صنعتی دورود کلید برق و پژوهشگاه نیرو

شرکت صنعتی دورود کلید برق به عنوان بزرگترین تولیدکننده انواع مقره های کامپوزیتی فشار متوسط و فشار قوی در خاورمیانه جهت رفع مشکل نوبت دهی طولانی مدت تست مه نمکی پژوهشگاه نیرو، با توجه به ترافیک کاری دستگاه تست موجود در پژوهشگاه، طی همکاری فنی با پژوهشگاه نیرو اقدام به طراحی و تامین یک ست کامل تجهیزات تست مه نمکی جدید در پژوهشگاه نیرو نموده است.

با این کار ضمن کوتاه تر شدن زمان اتمام تست های پروژه های خط انتقال نیرو از ارزیابی ناشی از انجام تست فوق در خارج از کشور جلوگیری به عمل خواهد آمد.

شرکت های عضو

شرکت آفرینه طوس در فهرست کارآفرینان برتر استان خراسان رضوی

در دوازدهمین جشنواره کار آفرینان برتر استان خراسان رضوی که سیزدهم آذر سال جاری در سالن اجتماعات اداره تعاون برگزار شد، از مدیرعامل شرکت خدمات مهندسی آفرینه طوس و نایب رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق شعبه خراسان به عنوان کارآفرین برتر تجلیل شد.

در این مراسم که با حضور استاندار، ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت، معاونین وزارت و رئیس اداره تعاون، کار و امور اجتماعی و جمعی از نمایندگان و مسئولان استانی برگزار شد، از ۲۹ کارآفرین برتر در حوزه های کشاورزی، خدمات و صنعت این استان تجلیل به عمل آمد.

در این جشنواره که برگزیدگان آن از بین ۱۹۴ شرکت کننده و طی چهار مرحله داوری انتخاب شدند، از مهندس محمدرضا معین تقوی مدیرعامل شرکت خدمات مهندسی آفرینه طوس و نایب رئیس هیئت مدیره سندیکای صنعت برق شعبه خراسان به عنوان کارآفرین برتر از حیث خلاقیت، نوآوری، ثبت اختراع، انجام پروژه های زیربنایی صنعت برق و جذب نیروهای جوان و نخبه انتخاب و تجلیل شد.





بازدید مدیرعامل شرکت برق منطقه ای تهران از شرکت پارس ساختار تبریز

غلامرضا خوش خلق مدیرعامل شرکت برق منطقه ای تهران به همراه پورنقی قائم مقام و جمعی از معاونین این شرکت از کارخانه پارس ساختار، یکی از شرکت های عضو سندیکا بازدید کردند.

در این بازدید جلیل نواده اباذر، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل گروه صنعتی پارس ساختار درباره روند تولید دکل های انتقال برق بتنی تک پایه خود ایستا که از ابتکارات شرکت پارس ساختار در صنعت برق است، توضیحاتی ارائه داد.

مدیرعامل گروه صنعتی پارس ساختار با اشاره به سابقه بیش از سه دهه فعالیت شرکت پارس ساختار در صنعت برق کشور تصریح کرد: شرکت پارس ساختار در زمینه های خطوط انتقال و فوق توزیع نیرو، پست های انتقال و فوق توزیع نیرو، نیروگاه های تولید انرژی، مهندسی عمران، راه و ابنیه، ماشین سازی، سازه های خاص، انرژی های نو و خدمات تامین مالی فعالیت می کند.

اباذر ادامه داد: پارس ساختار تنها شرکت صلاحیت دار برای ساخت هر سه نوع دکل انتقال نیرو از سوی توانیر است.

خوش خلق مدیرعامل شرکت برق منطقه ای تهران در پایان برنامه بازدید خود از شرکت پارس ساختار در گفتگو با خبرنگاران گفت: باعث افتخار است که شرکت پارس ساختار به عنوان یک شرکت داخلی با این توانمندی و بدون وابستگی به خارج از کشور و با امکاناتی که خودشان فراهم کرده اند، امروز در رده تولیدکنندگان دکل های خطوط انتقال و سایر تجهیزات لازم صنعت برق قرار دارند که برای صنعت کشور بسیار مفید است.

مدیرعامل شرکت برق منطقه ای تهران افزود: قابلیت های خوبی مشاهده شد و بحث های متعددی که با دوستان داشتیم و انتظارات

صنعت برق ایران به دعوت آقای مهندس بردبار مدیرعامل شرکت الکترونیک افزارآرما از کارخانه این شرکت بازدید کردند و از نزدیک در جریان فعالیت این واحد صنعتی دانش بنیان قرار گرفتند.

در جلسه ای که پیش از بازدید به منظور معرفی بخش های مختلف کارخانه و طرح مشکلات آن ترتیب داده شده بود، تاریخچه فعالیت این کارخانه تشریح و به چالش هایی که این شرکت به واسطه اوضاع نابسامان اقتصادی با آنها درگیر است، پرداخته شد و مقرر شد مشکلات این واحد صنعتی که تمامی قطعات مورد نیاز انواع کنتور و دستگاه های اندازه گیری برق و الکترونیک در آن تولید می شود از طریق سندیکا به وزارت نیرو منعکس و مورد پیگیری قرار گیرد.

به همت شرکت مهساب نیرو برگزار شد؛ جلسه بررسی میزان ارزیابی پروژه ها و نحوه استفاده از بخشنامه ارزی

جلسه آموزشی، همفکری و بررسی محاسبه میزان ارزیابی پروژه ها و نحوه به کارگیری و استفاده از بخشنامه سازمان برنامه و بودجه کشور مبنی بر دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل، بیست و هشتم آبان سال جاری توسط شرکت مهندسین مشاور مهساب نیرو (مانیکو) از اعضای سندیکای صنعت برق ایران و با حضور مدیران و کارشناسان واحدهای مختلف شرکت برق منطقه ای آذربایجان و برخی شرکت های مهندسین مشاور در محل شرکت برق منطقه ای آذربایجان برگزار شد.

در این جلسه نحوه محاسبه میزان ارزیابی تجهیزات و پروژه ها، بکارگیری و محاسبه بخشنامه مورد اشاره، مزایا و معایب بخشنامه، مقایسه دو بخشنامه، جلوگیری از توقف پروژه ها و فعال کردن پروژه های متوقف تشریح و بررسی شد.

امکانات تولیدی و منابع طبیعی (۶ درصد مس جهان) مغفول مانده و در باب مقایسه کشور ترکیه بدون داشتن حتی یک معدن مس با بیش از ۲ میلیارد دلار صادرات سیسم و کابل در سال بخش قابل توجهی از بازار منطقه و اروپا را تصاحب کرده است. در این بین دولت با سیاست گذاری های اصولی و بلند مدت در حمایت از تولیدکنندگان صنعت برق می تواند صادرات کالای این بخش را تا ده سال آینده به حدود ۵ میلیارد دلار افزایش دهد.

قم آلیاژ در فهرست صادرکنندگان برتر استان قم

آیین تجلیل از صادرکنندگان برتر قم روز پنجشنبه، ۸ آذر در سالن همایش اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی قم توسط اتاق بازرگانی قم برگزار شد و از ۱۶ صادرکننده برتر استان از جمله شرکت قم آلیاژ، عضو کمیته توسعه صادرات سندیکای صنعت برق ایران تجلیل به عمل آمد.

هدف این مراسم که با حضور محمدرضا مودودی، معاون وزیر صنعت و معدن و تجارت و سرپرست سازمان توسعه تجارت، سید محمدرضا هاشمی، سرپرست استانداری قم، احمد امیرآبادی فراهانی، نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی و شماری دیگر از مسئولان استانی برگزار شد، تکریم از فعالان عرصه صادرات و تشویق تولیدکنندگان برای حضور در بازارهای جهانی بود.

در این آیین، از صادرکنندگان برگزیده در بخش صادرات فرش دستباف، صنایع غذایی، محصولات آرایشی، شمش سرب، روغن پایه، آجرهای نسوز، دستگاه تصفیه آب، ظروف گیاهی، شمش آلومینیوم، انواع چسب و ساندویچ پانل با اهدای لوح تقدیر و تندیس، تجلیل شد.

در این مراسم مهندس آریا صادق نیت حقیقی، مدیرعامل شرکت قم آلیاژ تندیس و لوح تقدیر صادرکننده برتر استانی را دریافت کرد.

سندیکای صنعت برق ایران ضمن تبریک به مدیرعامل و پرسنل محترم شرکت قم آلیاژ، برای این مجموعه آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

بازدید هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران از کارخانه الکترونیک افزارآرما

تعدادی از اعضای هیات مدیره سندیکای

جاری به همت اتاق بازرگانی تهران در هتل ارم برگزار شد، از شرکت صنایع، عضو سندیکای صنعت برق ایران به عنوان صادرکننده نمونه تقدیر و پارس تابلوبه عنوان عضو دیگر این تشکل، به عنوان صادرکننده شایسته تقدیر معرفی شد.

حمیدرضا صالحی و آرس تادعلیان مدیران عامل شرکت های صانیروپارس تابلودر این مراسم تندیس و لوح تقدیر صادرکنندگان برتر و شایسته تقدیر را دریافت کردند.

در این مراسم اتاق بازرگانی تهران ۱۵ صادرکننده نمونه استان تهران و پنج شرکت شایسته تقدیر در سال ۹۷ را معرفی و با حضور وزیر صمت، رئیس اتاق بازرگانی تهران، سرپرست سازمان توسعه تجارت و رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران، از مدیران عامل این شرکت ها تقدیر کرد.

نیواد برزن، سینا کاشی، شیشه مظروف یزد، لوله گستر خادمی، دمنده، صنایع ریخته‌گری پرلیت آسیا، مجتمع صنایع لاستیک یزد، تجارت آرمان پگاه، تولیدی و صنعتی ممتاز سهند، شیر پاستوریزه پگاه تهران، فرآورده های لبنی تین، شیشه سازی مینا، نفت بهران و نیز نانو فناوریان دارویی الوند در فهرست ۱۵ صادرکننده برتر استان تهران قرار دارند.

به علاوه در کنار پارس تابلو، شرکت های دشت بهشت آریا، آرتاویل تابر، گروه صنعتی پاکشو و آذر پاسیلونیز صادرکنندگانی بودند که شایسته تقدیر شناخته شدند.

نخستین خط تولید کنتورهای هوشمند بازار برق در کشور افتتاح شد

طی مراسمی با حضور معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی خط تولید کنتورهای سه فاز اتصال اولیه (CKPT) کلاس دو دهم S مورد نیاز بازار برق کشور با بهره‌گیری از دانش فنی ایرانی در شرکت الکترونیک افزار آزما افتتاح شد.

در این مراسم که با حضور همایون حائری و داوود فرخزاد مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران برگزار شد، ضمن بازدید از مراحل طراحی و تولید کنتورهای تک فاز و سه فاز هوشمند، خط تولید کنتورهای اولیه بازار برق (AMI) با کلاس دقت بالا و خاص پست های فشار قوی در شرکت الکترونیک افزار آزما افتتاح و به بهره برداری رسید.

در این مراسم همایون حائری قابلیت های این شرکت برای ورود به عرصه طراحی و ساخت رله های حفاظتی را که از تجهیزات فوق حساس



۴ مداره پایه های خود ایستای بتنی که توسط شرکت پارس ساختار اجرا شده؛ ایستا و با صلابت باعث استمرار جریان برق در آن مسیر شد. این امر نشان دهنده کیفیت کار و نوع فنی کار بر روی دکل هاست که پاسخگوی نیازهای صنعت برق هستند.

مدیرعامل شرکت برق منطقه ای تهران گفت: امیدواریم بتوانیم با کمک و همراهی مجموعه پارس ساختار در برق منطقه ای تهران هم از تاسیسات و تجهیزات این شرکت بهره مند شویم.

وی با بیان اینکه یکی دیگر از ویژگی های مهم دکل های بتنی تک پایه خود ایستا ضد سرقت بودن این پایه هاست، افزود: امروزه متاسفانه پایه های دکل ها مورد دستبرد قرار می گیرند لذا این ویژگی دکل های بتنی نیز می تواند حائز اهمیت باشد.

از صادرکنندگان نمونه استان تهران تجلیل شد؛

صانیر صادرکننده نمونه استان تهران شد

در همایش معرفی و تجلیل از صادرکنندگان نمونه استان تهران که صبح روز نوزدهم آذر سال

خاصی که در این زمینه داشتیم بررسی شد. خوشحال هستیم که دوستان در بخش خصوصی با این علاقمندی در جهت کمک به فعالیت های ملی تلاش می کنند و مایه افتخار ماست که پارس ساختار سالهاست استوار و پابرجاست و این بخاطر تخصص، تعهد و اعتقاد شخص مدیرعامل این شرکت است. خوش خلق با اشاره به ویژگی ها و مزایای دکل های بتنی تک پایه خود ایستا که در کارخانه پارس ساختار تولید می شود تاکید کرد: تولید داخلی بودن، مزیت مهم دکل های بتنی پارس ساختار نسبت به دکل های فلزی است، عدم وابستگی به خارج از کشور و عدم ارزیابی در شرایط سخت تحریم ها یکی از ویژگی های مهم تولیدات این شرکت است.

وی ادامه داد: دکل های بتنی که در ابعاد گسترده ساخته و آزمایش و امتحان خود را پس داده اند و بدون هیچ وابستگی تولید داخلی هستند و بایستی از تولید داخل حمایت شود. مدیرعامل شرکت برق منطقه ای تهران ادامه داد: خط انتقال ۱۳۲ کیلوولت سردشت-پیرانشهر در زمستان سال ۹۱ به علت بارش برف و سنگینی بار بر روی خطوط انتقال برق؛ نتوانست بار را تحمل کند لذا پشت سرهم بیش از ۳۰ دکل مشبک انتقال برق واژگون شدند، اما در موازات این خط در فاصله ۳۵ متری خط ۱۳۲ کیلوولت



شبکه به شمار می‌رود، با توجه به امکانات و قابلیت‌های سخت افزاری و نرم افزاری شرکت الکترونیک افزار آزما خاطرنشان ساخت.

سندیکا+

انتشار گزارش بودجه‌ای سندیکا توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
بودجه صنعت برق زیر ذره بین سندیکا

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به تازگی گزارشی تحت عنوان «بررسی مسائل کلیدی و مشکلات مالی صنعت برق و اصلاحات مورد نیاز» منتشر کرده است که حاصل کار معاونت پژوهشی سندیکای صنعت برق ایران است.

این گزارش به بررسی مسائل کلیدی و مشکلات مالی صنعت برق و اصلاحات مورد نیاز آن می‌پردازد. تقسیم بودجه حوزه صنعت برق به دو شاخه اصلی وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه این وزارتخانه به عنوان منابع اصلی درآمد و هزینه‌های اساسی این صنعت، میزان درآمد و هزینه صنعت برق و همچنین منابع و مصارف سرمایه‌ای وزارت نیرو و شرکت‌های بخش برق به عنوان هسته اصلی بودجه صنعت برق به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته و تصویر روشنی از وضعیت مالی و اقتصادی این صنعت ارائه داده است.

بر اساس این گزارش، سه ردیف اصلی درآمدهای صنعت برق شامل درآمد دریافتی حاصل از فروش برق به مشترکان، درآمد حاصل از صادرات و سایر درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی، بخش درآمدهای صنعت برق را تشکیل می‌دهند که براساس الگو تحقق‌پذیری سالهای گذشته، اصلی‌ترین و قطعی‌ترین منبع درآمد صنعت در سال آتی خواهند بود. البته براساس آنچه که در این گزارش آمده است در زمینه تحقق درآمدی بودجه سالانه صنعت برق همواره ابهاماتی بوده است، برای مثال در مورد

بند سایر درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی، افزایش ۱۰۰ درصدی این عدد در بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ نشان از ابهامات این منبع دارد. همچنین متوسط نرخ فروش به مشترکان نیز عدد ۷۶۷ ریال در نظر گرفته شده است، در صورتی که اگر روند افزایش سال‌های قبل را مدنظر قرار دهیم، متوسط نرخ قابل تحقق ۷۱۰ ریال خواهد بود. شکاف بین این دو عدد منشأ کسری بودجه صنعت برق خواهد بود.

در بخش دیگری از تحلیل سندیکای صنعت برق ایران به مهمترین چالش‌های صنعت برق ایران پرداخته شده است. نظام قیمتگذاری ناکارآمد و غیرشفاف (عدم تعادل درآمدها و هزینه‌ها، انباشت بدهی و مصرف غیربهرینه برق)، کاهش سرمایه‌گذاری برای توسعه ظرفیت تولید و شبکه برق (عدم تأمین برق مورد نیاز و بروز خاموشی)، فرسودگی تجهیزات تولید و انتقال و توزیع برق (کاهش ضریب آمادگی شبکه و اتلاف بالای برق)، عدم پرداخت مطالبات و جرائم دیرکرد بخش خصوصی (کاهش توان مالی و اجرایی شرکت‌های تولیدی و پیمانکاری و تعطیلی واحدها) و همچنین توقف پروژه‌ها به دلیل عدم جبران افزایش قیمت نهاده‌ها (افزایش نرخ ارز و فلزات) از جمله مهمترین چالش‌هایی هستند که در این گزارش به آن اشاره شده است.

البته به این فهرست باید چالش تأمین مواد خام و فلزات مورد نیاز تولیدکنندگان و آثار منفی مالی و فنی تحریم‌ها در صنعت را نیز افزود. سندیکا در گزارش مذکور هفت راهبرد اساسی برای عبور از این چالش‌ها را پیشنهاد داده و روش‌های عملیاتی کردن هریک از این راهبردها را طی اقداماتی کوتاه و بلندمدت عنوان کرده است. اصلاح نظام قیمت‌گذاری برق، افزایش سرمایه‌گذاری در پروژه‌های توسعه‌ای صنعت برق، بهینه‌سازی و کاهش تلفات در زنجیره تولید تا مصرف برق و پرداخت مطالبات شرکت‌های تولید برق و زنجیره تأمین اصلی‌ترین راهبردهای پیشنهادی این سندیکا در گزارشی است که مرکز پژوهش‌ها منتشر کرده است.

سندیکای صنعت برق ایران انجام اقدامات لازم برای جبران افزایش قیمت نهاده‌ها در قراردادهای مدیریت عرضه و تقاضای فلزات و مواد خام در بازار و رفع موانع قانونی و مبادلات پولی برای صادرات کالا را نیز برای عبور از بحران کنونی ضروری و غیرقابل اجتناب می‌داند.

گفتنی است سندیکای صنعت برق ایران پیش از تقدیم لایحه بودجه سال ۹۸ به مجلس شورای اسلامی، نظرات خود را در خصوص بودجه سال آتی صنعت برق در قالب ۵ پیشنهاد به دولت ارائه داد که از بین آنها، چهار پیشنهاد در لایحه تقدیمی به مجلس گنجانده شد. البته این

تشکل برای رفع محدودیت بودجه صنعت برق در سال آینده سه پیشنهاد دیگر را نیز به کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی ارائه داده است.

با پیگیری‌های سندیکا انجام شد؛ پرداخت بخشی دیگری از مطالبات شرکت‌های عضو سندیکا

با پیگیری‌های مستمر سندیکای صنعت برق ایران و براساس مذاکرات و توافقات صورت گرفته با شرکت توانیر، بخش دیگری از مطالبات تأیید شده شرکت‌های عضو این تشکل پرداخت شد.

در طول چند سال اخیر مطالبات یکی از جدی‌ترین چالش‌های شرکت‌های عضو سندیکای صنعت برق ایران بوده است. به همین دلیل پیگیری مطالبات اعضا به عنوان یکی از اهداف اصلی هیات مدیره دوره هفتم و دبیرخانه سندیکا مدنظر قرار گرفته است.

در همین راستا نمایندگان سندیکا مستمر و جدی انجام مذاکرات گسترده با وزارت نیرو و شرکت توانیر را در دستور کار قرار دادند و با هماهنگی‌های صورت پرداخت تدریجی مطالبات شرکت‌های عضو سندیکا در حال انجام است.

سندیکای صنعت برق به منظور تسریع در پرداخت مطالبات شرکت‌های عضو، استعلام از شرکت‌ها، اخذ تأییدیه از کارفرمایان و گزارش آن به شرکت توانیر را بصورت مستمر دنبال نماید و با پیگیری‌های انجام شده امروز بخش دیگری از مطالبات تأیید شده اعضا پرداخت شده است. امید است که در آینده‌ای نزدیک بخش اعظم بدهی‌های وزارت نیرو به شرکت‌های عضو سندیکا پرداخت شود.

نسخه ضد تحریمی صنعت برق

صنعت برق در دوران تحریم‌ها با چه چالش‌هایی روبه‌رو خواهد شد؟ آسیب‌شناسی‌ها حاکی از آن است که چهار مخاطره «محدودیت در مبادلات تجاری برون مرزی»، «اختلال و کمبود در زنجیره تأمین تجهیزات»، «افزایش زمان و هزینه اجرای پروژه‌ها» و «ریسک تأمین پایدار برق» در شرایط تحریم در انتظار این صنعت استراتژیک خواهد بود. اما برای بی‌اثر کردن این مخاطرات چه باید کرد؟ «معاونت پژوهشی سندیکای صنعت

برق ایران» در تازه‌ترین مطالعات خود سه راهکار «تجارت برون‌مرزی»، «زنجیره تامین و اجرای پروژه‌ها» و «مدیریت تقاضا» را برای مقابله با چالش‌ها و مخاطرات تحریم صنعت برق پیشنهاد داده است.

اعمال تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران وارد دومین ماه شد؛ تحریم‌هایی که آثار آنها قابل کنترل نبوده و دامنه خسارت و ضایعات آن کلیه بخش‌های اقتصادی و گروه‌های اجتماعی را در برمی‌گیرد. در این میان یکی از بخش‌ها و صنایع مهم ایران که به اعتقاد تحلیلگران اقتصادی از آثار تحریم‌ها در امان نخواهد بود، صنعت برق است. صنعت برق یکی از صنایع زیرساختی و حساس کشور است که انرژی مورد نیاز تمامی بخش‌های خانگی، صنعتی، بهداشت و درمان، کشاورزی و حمل‌ونقل را تامین می‌کند. از این رو می‌توان گفت آینده‌نگری در صنعت برق بسیار حیاتی و ضروری است و ذی‌نفعان این حوزه اعم از مدیران دستگاه‌های دولتی که سیاست‌گذار و متولی تامین برق هستند و شرکت‌ها و بنگاه‌های بخش خصوصی که متصدی اجرای پروژه‌های تامین و توسعه صنعت برق به‌شمار می‌روند، نیاز دارند در چارچوب یک آینده‌نگری علمی و کارشناسی به تعریف مسائل امروز خود بپردازند و تصمیمات امروز را براساس برآوردهایی که از آینده این صنعت دارند اتخاذ کنند. در همین راستا «معاونت پژوهشی سندیکای صنعت برق ایران» در گزارشی به بررسی آثار دور جدید تحریم‌ها بر این صنعت زیرساختی پرداخته است تا چشم‌انداز توسعه صنعت برق را مورد واکاوی قرار دهد. براساس داده‌های این پژوهش، تحریم‌ها از چهار مجرای «محدودیت در مبادلات تجاری برون‌مرزی»، «اختلال و کمبود در زنجیره تامین تجهیزات»، «افزایش زمان و هزینه اجرای پروژه‌ها» و «ریسک تامین پایدار برق» تأثیرات سوء خود را بر صنعت برق بر جای خواهد گذاشت.

خطرات تحریم

همان‌طور که گفته شد در شرایط تحریم، چهار چالش و مخاطره صنعت برق را با فشار مضاعف روبه‌رو خواهد کرد، اما چگونه؟ واکاوی‌ها نشان می‌دهد با شدت گرفتن تحریم، انجام مبادلات تجاری برای واردات تجهیزات و اکتساب فناوری و صادرات تجهیزات و خدمات و انرژی برق با محدودیت زیادی مواجه می‌شود. از سوی دیگر با ایجاد محدودیت واردات تجهیزات و جذب فناوری‌های مورد نیاز، زنجیره تامین تجهیزات مورد نیاز شبکه تولید، انتقال و تجهیزات دچار اختلال می‌شود و در برخی از اقسام به دلیل نبود ساخت داخل با کمبود تجهیز و افزایش هزینه تامین مواجه می‌شود. افزایش زمان و هزینه اجرای پروژه‌ها گلوگاه بعدی است که به

دنبال دو مخاطره گفته شده در دوران تحریم‌ها از راه می‌رسد. در این چالش به دلیل کمبود نقدینگی صنعت برق و اختلال در زنجیره تامین تجهیزات، اجرای پروژه‌های ساخت و نگهداری شبکه خطوط، پست‌ها و نیروگاه‌ها طولانی‌تر و با هزینه بسیار بالاتری مواجه خواهد شد. در این میان پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد با توجه به اختلال زنجیره تامین تجهیزات و طولانی شدن پروژه‌ها، سطح پایداری شبکه برق در سال ۱۳۹۸ با مشکل مواجه خواهد شد و ریسک خاموشی و بروز حوادث افزایش می‌یابد. اما مجراهای آسیب‌زا به صنعت برق در تحریم‌ها با چه شگردهایی ورود می‌کنند؟ در چالش نخست که «محدودیت در مبادلات تجاری برون‌مرزی» است، صدمات از طریق «محدودیت خدمات بانکی برون‌مرزی»، «عدم فروش کالا و تجهیزات به شرکت‌های ایرانی»، «محدودیت نقل و انتقالات مالی» و «عدم خرید کالا و خدمات شرکت‌های ایرانی» وارد می‌شود. سازوکار هم این‌گونه خواهد بود که خدمات بانکی برون‌مرزی محدود شده و در بسیاری از موارد هزینه‌های تجارت برون‌مرزی افزایش می‌یابد؛ تعداد زیادی از شرکت‌های اروپایی و خارجی از فروش محصولات و تجهیزات خود به ایران اجتناب می‌کنند؛ به دلیل ضعف خدمات بانکی امکان جابه‌جایی پول به خارج و از خارج به داخل مشکل شده و در بسیاری موارد عملاً امکان تجارت وجود ندارد و بالاخره امکان صادرات تجهیزات و خدمات صنعت برق به بازارهای هدف دشوار می‌شود.

اما چالش‌های زنجیره تامین و اجرای پروژه‌ها چگونه به بدنه صنعت برق آسیب می‌زند؟ طبق مطالعات صورت گرفته این چالش از دو مجرای «اختلال و کمبود در زنجیره تامین تجهیزات» و «افزایش زمان و هزینه اجرای پروژه‌ها» زیان‌هایی را تحمیل می‌کند. مجرای نخست «کمبود کالا و تجهیزات وارداتی»، «افزایش هزینه و ریسک تامین تجهیزات وارداتی»، «افزایش هزینه‌های تولید و قیمت تمام شده محصولات داخلی»، «کمبود نقدینگی سازندگان تجهیزات داخلی»، «کاهش کیفیت ساخت داخلی» و «عدم دسترسی به دانش فنی» را به دنبال خواهد داشت و مجرای دوم «افزایش هزینه‌های انجام پروژه‌های ساخت و نگهداری»، «طولانی‌تر شدن زمان انجام پروژه‌ها»، «کمبود نقدینگی برای پیمانکاران» و «افزایش ریسک‌های اجرای قراردادها» را در پی خواهد داشت.

پنج سال با تحریم

اما میزان تأثیر تحریم‌ها طی پنج سال آینده بر صنعت برق از دید فعالان آن بر کدام بخش‌ها سیطره بیشتری خواهد داشت؟ از دید فعالان این صنعت، تحریم‌ها در پنج سال آتی بیشترین

تأثیر خود را بر بخش‌های «افزایش قیمت کالاهای تولیدی»، «فرسودگی ماشین‌آلات و تاسیسات برقی کشور»، «کمبود برق و افزایش خاموشی»، «کاهش کیفیت تجهیزات ساخت داخلی»، «تعطیلی کارخانه» و «از دست رفتن بازارهای صادراتی» خواهند داشت. در این میان «افزایش توان تولیدکنندگان داخلی برای ساخت تجهیزات وارداتی» به نسبت سایر بخش‌ها تأثیر کمتری خواهد دید. در این گزارش همچنین ابعاد تأثیر راهکارهای مقابله با تحریم از سوی دولت و شرکت‌های صنعت برق مورد بررسی قرار گرفته است. بر این اساس «تعطیل جرایم دیرکرد تامین اجتماعی در زمان تحریم»، «تعطیل جرایم دیرکرد مالیات در زمان تحریم»، «پوشش بیمه‌ای موثر برای نقل و انتقال پول به خارج از کشور»، «تامین بخشی از اعتبار اسنادی توسط دولت» و «تعیین مقررات و مجازات‌های بسیار سخت برای سوءاستفاده‌کنندگان در شرایط حاضر و تامین نیاز قانونی برای اعمال مجازات‌ها» در پی اثر کردن تحریم‌ها «بسیار موثر» خواهد بود و «حذف پرداخت ۱۰ درصد عوارض راه و ترابری برای ناوگان خارجی»، «همکاری مشترک شرکت‌ها برای شناخت راه‌های نقل و انتقال ارزی»، «تقبل بخشی از هزینه‌های حمل خارجی» و «همکاری مشترک شرکت‌ها برای تاسیس دفاتر مشترک خارجی» تأثیرات «موثری» به همراه خواهد داشت.

سه‌گانه‌های مقابله با تحریم

بررسی‌ها حاکی از آن است که برای مقابله با چالش‌ها و مخاطرات تحریم صنعت برق، سه راهکار باید در دستور کار متولیان و سیاست‌گذاران این صنعت قرار گیرد تا بتوان دست‌اندا‌های حاصل از تحریم‌ها را دور زد. «تجارت برون‌مرزی»، «مدیریت تقاضا» و «زنجیره تامین و اجرای پروژه‌ها» این سه راهکار هستند اما با چه سازوکاری باید عملیاتی شوند؟ در تجارت برون‌مرزی، «استفاده از ظرفیت شرکت‌های SME اروپایی برای دور زدن تحریم‌ها» و «استفاده از ظرفیت معاهدات تجاری کشورهای منطقه، روسیه و چین برای مبادلات پولی و مالی» باید مورد توجه قرار گیرد. همچنین در زنجیره تامین و اجرای پروژه‌ها باید «شناسایی نقاط حساس و آسیب‌پذیر زنجیره تامین و اجرای عملیات ویژه برای مقابله با نقاط آسیب‌پذیر»، «اصلاح قوانین و مقررات قراردادهای بین دولت و بخش خصوصی برای پوشش ریسک قراردادها (اصلاح مفاد تعدیل، خاتمه و فسخ با شرایط ویژه تحریم)»، «تامین مالی زنجیره تامین و لجستیک صنعت برق در طرح‌های اولویت‌دار از محل ذخایر ارزی» و «جذب نقدینگی خرد و هدایت به سمت پروژه‌ها با توسعه ابزارهای بازار سرمایه و تضمین بازده توسط دولت» در دستور کار قرار گیرد. در

راهکار بعدی که مدیریت تقاضا است، باید «اصلاح نظام تعرفه برای مدیریت مصرف برق»، «اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف برق در بخش خانگی و صنعتی» و «استفاده از روش‌ها و مدل‌های مدیریت تقاضا» مورد توجه متولیان نیرو قرار گیرد.

گزارش روز

تشریح بخشنامه جبرانی ارز و ارائه طرح استانداردسازی بیمه در اتاق بازرگانی تهران

نشست بررسی دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در قراردادهای پیمانکاری هشتم دی ماه سال جاری به دعوت اتاق بازرگانی تهران و با حضور نمایندگان اتحادیه‌ها و انجمن‌های مختلف و سندیکای صنعت برق ایران در محل این اتاق برگزار شد. مهندس مسائلی که به همراه دبیر سندیکا در این نشست حضور داشت، درباره تشریح جزئیات جلسه اظهار کرد: این جلسه به منظور استماع نظرات نمایندگان صنوف مختلف درباره بخشنامه ارزی صادره ۱۸ مهر ۹۷ ترتیب داده شده بود اما متأسفانه آنطور که شاید و باید مطالعه دقیق و سنجیده‌ای درباره بخشنامه صورت نگرفته بود و اغلب نمایندگان صرفاً مسائل کیفی و مشکلات را مطرح کردند و راه حل و راهکاری برای حل مشکلات ارائه ندادند! لذا در ادامه نمایندگان سندیکا تلاش کردند تا ابعاد و جنبه‌های مختلف بخشنامه جبرانی ارزی را بمنظور آگاهی بیشتر حاضران در جلسه تشریح کرده و بهبودهای ایجاد شده در بخشنامه ۱۳۹۷ را نسبت به بخشنامه ۱۳۹۱ برشمردند که این اقدامات مورد استقبال حاضران جلسه قرار گرفت بگونه‌ای که نمایندگان اتاق بازرگانی مصوب کردند تا جلسه ۲۶ دی ۱۳۹۷ شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران به این موضوع اختصاص داده شود.

مسائلی با بیان اینکه فقدان اعتماد متقابل بین دولت و بخش خصوصی موجب شده که نتوانیم بهره‌وری لازم را از یکدیگر ببریم، تصریح کرد متأسفانه بخش خصوصی به جای اینکه

چند قدمی جلوتر از دولت حرکت کند، بیشتر نقش پیرو را بازی می‌کند که خود این امر دارای اشکال است. مشکلات ارز حدوداً از یک سال قبل شروع شده است در حالی که برخی شرکت‌ها و انجمن‌ها تازه امروز به خود آمدند و پیگیر مشکلات هستند که این تأخیر برای بخش خصوصی جای سوال دارد.

وی با اشاره به شعری از سعدی مبنی بر اینکه «به عمل کار برآید به سخندانی نیست»، از بخش خصوصی انتقاد کرد و گفت: متأسفانه بخش خصوصی در بیشتر موارد به حرف زدن عادت و بسنده کرده و ارائه راهکار و پیگیری مشکلات را رها کرده است. بخش خصوصی باید وارد عمل شده و کار اجرایی بکند.

مسائلی با تأکید بر همکاری سندیکای صنعت برق ایران و شورای هماهنگی تشکلهای صنفی در تهیه و بررسی بخشنامه ارزی ادامه داد: نتیجه این همکاری دو جانبه ارائه بخشنامه برای هم صنفی‌ها بود که اگر سایر صنوف نیز مشارکت داشتند می‌توانستند از اثرات آن بهره‌مند شوند. عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران در پایان خاطرنشان کرد: سندیکا همچنین به منظور آزادسازی منابع نامتنه‌ای از پول به دلیل معضلات بیمه تأمین اجتماعی طرحی تحت عنوان استانداردسازی بیمه متناسب با بخشنامه ۹/۱۴ در آمد دارد که این طرح مورد وثوق قرار گرفت و قرار شد به صورت مکتوب از سوی سندیکا به اتاق بازرگانی ارائه شود که اگر به نتیجه برسد کمک بزرگی به اعضای سندیکا و سایر صنوف خواهد کرد.

طی این جلسه مهندس برزیمهر دبیر سندیکای صنعت برق ایران گزارشی از مکاتبات انجام گرفته با اتاق درباره نرخ ارز و بخشنامه جبرانی پرداخت و خواستار همکاری اتاق در بهبود شرایط بخشنامه و شاخص‌های ابلاغی سازمان برنامه شد.

در گفتگو با نایب رئیس سندیکای صنعت برق مطرح شد:

نقش پررنگ سندیکا در آینده همکاری‌های صنعت برق ایران و عراق

پیام باقری، نایب رئیس هیات مدیره و رئیس کمیته توسعه صادرات سندیکای صنعت برق ایران که از طرف سندیکا و به عنوان تنها نماینده بخش خصوصی در جریان سفر وزیر نیرو و هیات همراه به عراق حضور داشت، در تشریح جزئیات این سفر گفت: در این سفر که در سطح بالایی انجام شد، همایون حائری، معاون وزیر در امور برق و انرژی، حسن دانایی‌فر رئیس ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و روسیه،

علی اصغر اسماعیل‌نیا قائم مقام توانیر، مهدی کسرابی پور مدیرکل سیاست‌ها و مقررات ارزی بانک مرکزی، آیتی رئیس میز عراق وزارت خارجه، دو نماینده مجلس شورای اسلامی، وزیر نیرو را همراهی کردند.

وی ادامه داد: در این سفر که به منظور توسعه همکاری‌ها بین دو کشور ایران و عراق برنامه‌ریزی شده بود، دیدارها و ملاقات‌های مختلفی با رئیس جمهور و نخست وزیر عراق، وزرای مسکن و نیروی این کشور و همچنین رئیس کل بانک مرکزی عراق انجام و بر ضرورت همکاری بین دو کشور ایران و عراق در توسعه همکاری‌های برق تأکید شد.

باقری با بیان اینکه هر چند این سفر، سفری دولتی بود و مذاکرات انجام شده پیگیری مطالبات وزارت نیرو بود، تصریح کرد: در حاشیه این سفر فرصتی برای نماینده سندیکا و بخش خصوصی به منظور معرفی شرکت‌های عضو سندیکا و توانمندی‌های آنها، پیگیری و طرح مشکلات اخیر شرکت‌های عضو به خصوص در حوزه مطالبات فراهم شد و در گفتگوهای مختلف با مسئولان وزات نیرو و توانیر حل مشکلات شرکت‌های عضو پیگیری شد.

رئیس کمیته توسعه صادرات سندیکا با اشاره به امضای سند یادداشت تفاهم همکاری‌های دو جانبه میان وزارتخانه‌های نیرو و برق ایران و عراق که سندیکا از ماه‌ها قبل در تهیه و تدوین آن مشارکت داشت، اظهار کرد: نحوه صادرات برق و تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی صنعت برق ایرن به عراق، شیوه پرداخت مطالبات و نقش بخش خصوصی ایران در بازسازی زیرساخت‌های برقی عراق، اصلی‌ترین محورهای این تفاهم نامه محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: قرار است براساس تفاهم‌نامه مذکور سه کارگروه شامل رسیدگی به موضوعات صادرات برق، سنکرون‌سازی شبکه‌های برق دو کشور و صادرات تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی تشکیل شود که سندیکای صنعت برق ایران متولی اصلی کارگروه سوم است و باید برای فعال کردن این کارگروه و پیشبرد اهداف تعریف شده برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات لازم را به عمل آورد.

باقری افزود: بنا به گفته وزیر نیرو، با این سفر که منجر به امضای تفاهم‌نامه همکاری بین دو کشور شد، روز ۲۸ دسامبر سال ۲۰۱۸ به عنوان یک روز تاریخی در صنعت برق عراق ثبت خواهد شد و براساس توافق مورد نظر تمامی ظرفیت‌های شرکت‌های ایرانی برای توسعه صنعت برق به عنوان یک بخش زیربنایی در جهت توسعه کشور عراق به کار گرفته خواهد شد که سندیکا نیز تمام تلاش خود را برای مشارکت دادن شرکت‌های عضو خود در بازار

بین سندیکا و توانیر حاصل شده است که آقای دکتر باستانی به شدت از این موضوع استقبال کردند.

علی میرنژاد، مدیرکل صنایع برق و الکترونیک وزارت صمت به تدوین فهرست توانمندی‌های صنعت برق با همکاری سندیکا و تشکلهای تخصصی اشاره و اعلام کرد که در نظر داریم در این فهرست میزان توان ساخت داخل را با مشخصات دقیق مشخص کرده و قراردادها را به سمت استفاده حداکثری از تجهیزات داخلی سوق دهیم.

در ادامه جلسه ساختار اقتصاد برق و مشکلاتی که این ساختار معیوب ایجاد کرده است، بررسی و تاکید شد که متأسفانه در هیچ جایی یارانه برق دیده نشده است و زیان آن در حال انتقال به دستگاه‌های دولتی و نهایی بخش خصوصی است که منجر به بدهکاری این بخش شده است. از این رو مقرر شد پیگیری‌های لازم از سازمان برنامه و بودجه برای شناسایی دقیق یارانه پنهان صنایع مختلف از برق را برآورد و نسبت به حل مشکل اقتصاد برق اقدام شود.

دکتر باستانی عضو و سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس پیشنهاد کرد که پس از مشخص شدن نمایندگان اعضای کمیسیون صنایع در کمیسیون تلفیق، جلسه‌ای بین سندیکا و نمایندگان کمیسیون برگزار شود و مباحث مطرح در این جلسه و سایر مشکلات در آنجا نیز مورد بررسی قرار گیرد. وی همچنین از ارسال نامه‌ای به رئیس مجلس شورای اسلامی درباره صنعت برق خبر داد و گفت: ما در این نامه از رئیس مجلس درخواست کردیم که صنعت برق نیز تحت نظر کمیسیون صنایع قرار بگیرد و منتظر تصمیم وی هستیم.

در پایان مقرر شد جلسات این کارگروه به صورت ماهانه برگزار شود تا اعضا در جریان اقدامات و پیگیری‌های انجام شده قرار بگیرند.

و اثر تحریم‌ها بر آن و همچنین گزارشی از پیشنهادات راهبردی سندیکا برای مقابله با چالش‌های صنعت برق و توسعه صادرات ارائه شد. بسته پیشنهادی اتاق بازرگانی در راستای رقابت‌پذیری صنایع پایین دستی که با کمک سندیکا و تشکلهای مرتبط تهیه شده است نیز در این جلسه مورد بررسی قرار گرفت و سندیکا از کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی درخواست کرد از این بسته حمایت شود.

جمشید بردبار، رئیس کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا به مشکلات نقدینگی شرکت‌های عضو سندیکا ناشی از مطالبات از شرکت‌های تابعه وزارت نیرو و افزایش جهش‌وار نرخ ارز اشاره و تصریح کرد: در صورتی که مشکلات نقدینگی سازندگان، پیمانکاران و مشاوران صنعت برق حل نشود به زودی شاهد از بین رفتن سرمایه‌گذاری‌ها و اشتغال ایجاد شده توسط بخش خصوصی خواهیم بود.

پیام باقری، نایب رئیس سندیکا نیز با تاکید بر اینکه صنعت برق یک صنعت استراتژیک و زیرساختی است اما اقتصاد معیوب مشکلات متعددی برای آن ایجاد کرده است، ضمن تاکید بر ضرورت هماهنگی بین وزارت صمت، وزارت نیرو و مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: تصمیم‌گیری‌های مربوط به اصلاح اقتصاد برق باید در اولویت قرار گیرد.

محمود ولی علاءالدینی، عضو هیأت‌مدیره شرکت مادر تخصصی مدیریت ساخت و تهیه کالای آب و برق وزارت نیرو در ادامه جلسه با تاکید بر ضرورت مشارکت بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌ها، تصریح کرد: امروز وزارت نیرو در تمامی تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات خود از نظرات و همراهی بخش خصوصی و سندیکای صنعت برق استفاده می‌کند.

نمایندگان سندیکا همچنین به تعامل خود با شرکت توانیر اشاره و بیان کردند که در زمینه ارزیابی و تشخیص صلاحیت توافقات خوبی

عراق به کار خواهد گرفت.

نایب رئیس سندیکای صنعت برق ایران عنوان کرد: طبق این سند طرفین در خصوص توسعه و تکمیل شبکه انتقال، توزیع و تولید برق کشور عراق با استفاده از شرکت‌های توانمند ایرانی توافق کردند. طرفین همچنین توافق خود را برای سرمایه‌گذاری مشترک، تبادل دانش فنی و تولید محصولات و تجهیزات شبکه برق مورد نیاز طرف عراقی با استفاده از شرکت‌های توانمند ایرانی اعلام کردند.

باقری در پایان با تاکید بر اینکه مأموریت سندیکا در عملیاتی ساختن اهداف تفاهم‌نامه همکاری بین ایران و عراق رسماً آغاز شده است، گفت: با توجه به توافقات انجام شده بین طرفین، روز گذشته جلسه‌ای با معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی برگزار و مقرر شد سندیکا چارچوب اولیه پیشنهادی خود را برای اجرایی کردن اهداف توافق، طی دوروز آینده در اختیار وزارت نیرو قرار دهد.

رویدادها

عزم کمیسیون صنایع مجلس برای حل مشکلات کسب و کارهای صنعت برق

جلسه مشترک سندیکا با سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس، مدیرکل صنایع برق و الکترونیک وزارت صمت و عضو هیأت‌مدیره شرکت مادر تخصصی مدیریت ساخت و تهیه کالای آب و برق وزارت نیرو برگزار شد.

در ابتدای جلسه علی بخشی رئیس هیأت‌مدیره سندیکا ضمن اشاره به وضعیت بی‌ثبات اقتصاد کشور و خطر تعطیل شدن واحدهای تولیدی و بنگاههای اقتصادی صنعت برق به دلیل چالش‌های متعدد پیش روی آنها، گزارشی از اقدامات انجام شده برای حل مشکلات فعالان صنعت برق و شرکت‌های عضو ارائه کرد.

در ادامه گزارش معاونت پژوهشی سندیکا درباره ابرچالش‌های پیش روی صنعت برق



بررسی مشکلات شرکت‌ها در مسیر بهره‌گیری از بخشنامه جبرانی ارز

شرکت توانیر و توضیحاتی درباره روند تغییرات شاخص‌ها طی ۱۰ سال گذشته ارائه کرد.



پیشنهاد سندیکا درباره استانداردسازی محاسبه حق بیمه قراردادهای در دستور کار اتاق بازرگانی تهران

معاونت کسب و کار اتاق بازرگانی تهران برای بررسی مشکلات و چالش‌های بنگاه‌های بخش خصوصی در مواجهه با سازمان تامین اجتماعی، نشست هم‌اندیشی با رؤسا و اعضای هیات مدیره تشکلهای عضو اتاق تهران را برگزار کرد که آقایان سعادت، مسائی، سقایی و برزی مهرنیز به عنوان نمایندگان سندیکا در این جلسه حضور داشتند.

این نشست که با حضور معاون کسب و کار و مدیر امور تامین اجتماعی اتاق تهران برپا شد، فرصتی بود تا علاوه بر طرح مهم‌ترین موانع پیش‌روی فعالان اقتصادی در مواجهه با سازمان تامین اجتماعی، هماهنگی بیشتری میان اتاق تهران و تشکلهای برای رسیدگی به حل مسائل

جلسه بررسی بخشنامه جبرانی ارز، چهاردهم بهمن سال جاری با حضور مهندس دقت، نمایندگان شرکت‌های مبنا نیرو، انرژی‌سازان تکین، پردیسان فناوریان نیرو، گام اراک، کابل کاشان و فراگستر بیستون در محل سندیکا برگزار شد.

طی این جلسه مهندس دقت، راهبر کمیته بررسی دعاوی و تعیین ضوابط قراردادی شرکت توانیر از روند کارهای انجام شده درباره بخشنامه جبرانی ارز، اقدامات شرکت توانیر در تهیه دستورالعمل وحدت رویه بند ۲ و همچنین اقدامات سازمان برنامه‌گزارشی ارائه کرد.

در ادامه نمایندگان شرکت‌های حاضر در جلسه، به بیان مشکلات خود در زمینه استفاده از بخشنامه پرداخته و بر عدم تکافوی آن برای جبران ضرر و زیان تاکید کردند.

مهندس دقت بعد از استماع نظرات نمایندگان شرکت‌ها، مشکلات بخشنامه را در سه گروه شامل مشکلات ناشی از محدودیت‌های بخشنامه، مشکلات ناشی از شاخص‌های ابلاغی سازمان و قیمت‌های بالای سازندگان و تامین‌کنندگان دسته‌بندی کرد.

در این جلسه چند راهکار برای اجرای بخشنامه شامل تبیین بخشنامه در ۱۳۹۷ و اصلاح بخشنامه برای ۱۳۹۸، همکاری بخش خصوصی در ارائه قیمت‌ها به سندیکا و سازمان برنامه و تلاش برای تغییر مکانیزم تولید شاخص‌ها توسط سازمان برنامه مطرح شد.

همچنین تاکید شد که سندیکا به اعضای خود اهمیت مشارکت در ارائه قیمت مبتنی بر شرایط مصرف‌کننده نهایی را تفهیم و مطالبه کند و از طرف دیگر نهادهای رگولاتوری و دولتی، نظارت و کنترل بر بازار را در دستور کار داشته باشند.

در پایان جلسه نیز مهندس مسائی، عضو هیات مدیره سندیکا گزارشی از جلسه با مدیرعامل

این بخش ایجاد شود.

طی این نشست، معاون کسب و کار اتاق تهران با تاکید بر اینکه تعامل و همکاری مستمر تشکلهای بخش خصوصی با اتاق تهران، مسیر کاهش مشکلات مرتبط با سازمان تامین اجتماعی را هموارتر می‌کند، گفت: صاحبان بنگاه‌های اقتصادی می‌توانند مشکلات کسب و کار خود با سازمان تامین اجتماعی و عدول احتمالی این سازمان از مصوبات و قوانین لازم‌الاجرائی که هیات وزیران و ستاد اقتصاد مقاومتی تبیین کرده است را از طریق سامانه CRM اتاق تهران، در میان گذاشته و این اتاق را در رسیدگی قوی تر به حل مشکلات این بخش را همراهی کنند.

در ادامه جلسه نمایندگان سندیکا پیشنهاد استانداردسازی و ایجاد وحدت رویه برای محاسبه حق بیمه قراردادهای را مطرح کردند و بسته پیشنهادی سندیکا توسط آقای مسائی ارائه شد که مورد استقبال جلسه و اتاق تهران قرار گرفت.

ایجاد شفافیت، جلوگیری از تفسیرپذیری، کوتاه شدن فرآیند اخذ مفاسد حساب، کاهش خواب سرمایه و نقدینگی، کنترل هدمند بودجه بخش دولتی (کارفرما) و خصوصی، تسریع در تعیین تکلیف قراردادهای بسته شدن آن فیمابین بخش خصوصی و کارفرمای دولتی، کاهش هزینه‌های دولت و تامین اجتماعی، ایجاد تمرکز برای طرفین، افزایش ضریب نقدشوندگی برای تامین اجتماعی و کاهش فساد را از مزایای طرح استانداردسازی پیشنهادی سندیکا ست.

در پایان جلسه مقرر شد بررسی و پیگیری پیشنهاد سندیکا در خصوص استانداردسازی و ایجاد وحدت رویه برای محاسبه حق بیمه قراردادهای در دستور کار معاونت کسب و کار و دفتر امور تامین اجتماعی اتاق تهران قرار گیرد.



سندیکا دارند در حالی که این اختصاص سازی ارتباط با هدف گذاری خاص و از سوی سندیکا نیست لذا ما از همکاران خود درخواست داریم به منظور حل مسئله، سندیکا را نقد کرده و پیشنهادات خود را برای حل مشکل ارائه دهند و ما را در این مسیریاری کنند.

سیاسی راد مشاور سندیکا نیز که در این جلسه حضور داشت، اظهار داشت: برقراری ارتباط نزدیک تر با شرکت هایی که کمتر در ارتباط هستند باید در اولویت قرار بگیرد تا ارتباط سندیکا صرفا به شرکت های به نام و بزرگ محدود نشود که برای رسیدن به این هدف هر دو طرف باید ضعف های موجود را برطرف کنند.

ادامه جلسه به معرفی نمایندگان شرکت ها و اخذ نظرات و پیشنهاداتشان اختصاص داشت که هر کدام مشکلات خود را در ارتباط گیری با سندیکا مطرح کرده و پیشنهاداتی ارائه دادند که مورد استقبال بنیان جلسه قرار گرفت و بنا شد با بررسی راهکارهای ارائه شده، خلاءهای موجود را تا حد ممکن رفع و زمینه ارتباط قوی تری را با شرکت ها فراهم کنند.

از سرگیری جلسات سندیکا با وزارت نیرو درباره قراردادهای جاری و متوقف

در جلسه نمایندگان هیات مدیره سندیکا با مدیرکل راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق وزارت نیرو، گزارش مفصلی از وضعیت قراردادهای جاری و متوقف صنعت برق از سوی سندیکا ارائه شد.

جلسه نمایندگان هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران با مهندس ارجمند، مدیرکل راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق وزارت نیرو روز یکشنبه ۲۳ دی سال جاری برگزار شد. مهندس مسائلی که به عنوان یکی از نمایندگان هیات مدیره در این جلسه حضور داشت، با تشریح جزئیات جلسه گفت: در این جلسه ضمن ارائه گزارش مفصل و مکتوب به وزارت نیرو از سوی سندیکا، در رابطه با موضوعات ذیل مجاز شدن تاخیرات، تامین نقدینگی، نظارت بر قیمت های بازار با نماینده وزارت نیرو بحث و گفتگو شد.

وی ادامه داد: نظربه محدودیت های بخشنامه جبرانی ارز ضمن تاکید بر اولویت بندی قراردادهای، خاتمه پیمان ها به عنوان یکی از راهکارهای اصلی برون رفت از شرایط بحرانی فعلی و بستر ساز هدفمندی نقدینگی های وزارت نیرو اعلام شد.

مسائلی تصریح کرد: در ادامه جلسه همچنین بر لزوم اعمال نقش حاکمیتی وزارت نیرو و شرکت

کانال تلگرامی، صفحه اینستاگرام سندیکا و... بخشی از این خدمات هستند.

در ادامه جلسه دبیر سندیکا بر ضرورت تقویت ارتباط این تشکل با اعضای خود تاکید کرد و گفت: بخش رسانه ای سندیکا دارای ظرفیت های خوبی است اما کاستی هایی هم دارد که با راهکارها و پیشنهادات نمایندگان روابط عمومی شرکت های عضو حاضر در جلسه، تمام تلاش خود را برای رفع نواقص به کار خواهیم گرفت تا عملکرد سندیکا اثرگذاری بیشتری داشته باشد.

معاون پژوهشی سندیکا ضمن اشاره به ضرورت مشارکت شرکت های عضو در نظرسنجی ها و استعلام ها از طرف سندیکا اظهار کرد: ما برای انجام پروژه های تحقیقاتی خود نیازمند کسب اطلاعات و پیگیری از اعضا هستیم تا نتیجه ای با ضریب قابل قبول ارائه دهیم اما متأسفانه در این مسیر دچار خلاء هستیم و این موضوع باید آسیب شناسی و برطرف شود.

وی ادامه داد: با توجه به تجارب گذشته می توان دریافت که معمولا شرکت هایی که دارای صدای بلندتری هستند ارتباط بیشتری با

با هدف ارتقای ارتباط سندیکا و اعضا برگزار شد؛

هم اندیشی مدیران و نمایندگان روابط عمومی شرکت های عضو سندیکا

جلسه هم اندیشی مدیران و نمایندگان روابط عمومی شرکت های عضو سندیکای صنعت برق ایران که با هدف تثبیت و تقویت ارتباط این تشکل با شرکت های عضو ترتیب داده شده بود، ۱۷ دی ماه با حضور نمایندگان شرکت های عضو در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای این جلسه مدیر روابط عمومی سندیکا گزارشی از عملکرد و اقدامات سندیکا ارائه داد و روند فعالیت آن را برای اعضا تشریح کرد. در گزارش وی به فعالیت های ارتباطی و رسانه ای سندیکا به منظور تاثیرگذاری سندیکا و خدماتی که در زمینه ارتباطات و اطلاع رسانی به اعضا داده می شود، اشاره شد. تهیه و انتشار بولتن الکترونیکی روزانه به نام رسانه دو ماهنامه ستبران، درج اخبار شرکت های عضو در سایت،



توانیر در شرایط بحرانی اصرار و ۱۴ راهکار برای اولویت بندی قراردادهای به وزارت نیرو تقدیم شد. عضو هیات مدیره سندیکا افزود: همچنین مقرر شد که در سریعترین زمان ممکن به منظور رسیدگی به وضعیت قراردادهای جاری و متوقف، جلسه‌ای مشترک بین وزارت نیرو، توانیر و سندیکا برگزار شود.

با مصوبه هیات رئیسه اتاق ایران؛ نایب رئیس سندیکا عضو کمیته مشترک بازرگانی ایران و سوریه شد

مهندس پیام باقری، نایب رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران با مصوبه هیأت رئیسه اتاق بازرگانی ایران و با توجه به سوابق ارزنده در حوزه تجارت خارجی، به عنوان عضو کمیته مشترک بازرگانی ایران و سوریه انتخاب شد.

این کمیته که از مهر ماه سال جاری و با هدف تقویت روابط ایران و سوریه تشکیل شده است در زمینه‌های صادرات خدمات فنی و مهندسی، صنایع غذایی، صنایع داروئی، مواد معدنی، برق و لوازم خانگی فعالیت می‌کند. کمیته مشترک بازرگانی ایران و سوریه که برای اولین بار و به دنبال سفر هیات اقتصادی بلند پایه سوریه به تهران و تقاضای افزایش روابط اقتصادی با ایران ایجاد شده است و کیوان کاشفی، رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه ریاست این کمیته را بر عهده دارد.

پیشنهاد سندیکا برای استفاده از اعتبارات اسنادی مدت‌دار در خرید محصولات مسی

در جلسه کمیته تخصصی مس مقرر شد در راستای بروزرسانی ارزش پایه کالاهای صادراتی در زمینه فلزات، سندیکای صنعت برق ایران و انجمن صنفی تولیدکنندگان سیم و کابل نظرات کارشناسی خود را شامل فهرست نرخ‌های صادراتی با ذکر مستندات در قالب جداول منظم و همینطور استفاده از اعتبارات اسنادی مدت‌دار در خرید محصولات مس به دفتر برنامه‌ریزی تامین، توزیع و تنظیم بازار ارسال کنند.

با توجه به اهمیت مدیریت تنظیم بازار محصولات مس در حوزه‌های تامین، تولید و عرضه در بخش‌های صنایع بالادستی، پایین دستی و مصرف‌کنندگان نهایی و با تاکید بر اجرای دستورالعمل تنظیم بازار محصولات مس، جلسه کمیته تخصصی مس با حضور

تمام اعضای کمیته مربوطه و همچنین نماینده شرکت‌های ملی صنایع مس ایران، گیل راد، دنیای مس و افق البرز و سندیکای صنعت برق ایران در محل دبیرخانه کارگروه تنظیم بازار برگزار شد.

در این جلسه بحث تامین مواد اولیه بررسی و بیان شد که با توجه به ظرفیت مواد اولیه کاتد مس در داخل کشور، بخش واردات در این صنعت سهم پایینی در تامین مواد اولیه مذکور دارد. در حال حاضر تولید داخلی محصول کاتد مس که محصول اصلی صنایع بالادستی و مهمترین ماده اولیه صنایع پایین دستی است به اندازه کافی در داخل کشور توسط شرکت ملی صنایع مس ایران تامین می‌شود.

همچنین تاکید شد که شرکت ملی مس با تولید بالغ بر ۱۶۰ هزار تن محصول کاتد در ۱۲ ماه سال ۹۶، در اواخر سال گذشته و با اعمال تغییرات اساسی در کوره‌ها، در ۸ ماهه سال جاری، میزان تولید محصول کاتد خود را به ۱۵۸ هزار تن رسانده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، رشد ۷۸ درصدی را نشان می‌دهد و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال جاری، کل تولید سال ۹۷ به ۲۱۵ هزار تن برسد.

در ادامه نحوه عرضه مازاد محصولات مس به عنوان خریداران مجاز در بورس کالا، تحت عنوان مچینگ (مازاد عرضه) و درخواست حذف سقف تقاضا و همچنین نحوه درخواست افزایش سقف خرید محصولات مس توسط خریداران مجاز در بورس کالا (بیش از ظرفیت پروانه بهره‌برداری) با استفاده از سامانه بهین یاب مورد بررسی قرار گرفت.

بررسی قیمت مواد اولیه محور دیگه جلسه بود که ناداشتن مبنای مناسب جهت تعیین نرخ ارز نیمایی برای تعیین قیمت پایه کاتد مس، بروز رسانی ارزش پایه کالاهای صادراتی درخصوص محصولات مس، مسائل مربوط به استفاده از اعتبارات اسنادی مدت دار جهت خرید محصولات با پرداخت ۲۰ درصد به عنوان پیش پرداخت و ۸۰ درصد مدت دار جهت تسویه با نرخ کارمزد منطقی اهم مسائل مربوط به حوزه قیمت محصولات مس بود.

ادامه جلسه به بررسی موضوع واردات مس اختصاص داشت که تاکید شد ظرفیت بالای مواد اولیه تولید مس کاتد در ایران موجب کاهش وابستگی این محصول استراتژیک به خارج از کشور شده است. با توجه به مزیت صادراتی کاتد مس و همچنین در راستای مأموریت‌های کلان صنایع بزرگ در جهت مقابله با تحریم‌های ظالمانه، شرکت ملی صنایع مس ایران با توجه به اولویت نیاز داخلی، با صادرات بیش از ۱۸۰ میلیون دلار در ۸ ماهه سال جاری، علیرغم تامین نیاز داخلی، رشد ۸۴ درصدی

صادرات، نسبت به مدت مشابه سال گذشته را کسب کرده است. این در حالی است که تا اواسط مهرماه سال جاری تمامی کاتد و مفتول عرضه شده از طرف شرکت ملی صنایع مس ایران برای تولید داخل و صادرات از بورس خریداری شد که علت آن، تفاوت قیمت ارز آزاد با قیمت ارز نیمه بوده است. لیکن با کاهش قیمت ارز آزاد و بالاتر رفتن قیمت عرضه مواد اولیه و همچنین اصرار به برگشت ارز حاصل از صادرات، خریداران کاتد و مفتول تمایل چندانی به خرید محصولات مذکور از خود نشان نداده که خود موجب آرامش نسبی بازار و بورس در قیمت‌های نهایی شده است.

بعد از بحث و بررسی درباره موضوعات فوق، با توجه به عرضه مناسب کالا از سوی شرکت ملی صنایع مس ایران، تاکید شد که کمافی السابق، شرکت مذکور (کاتد مس و مفتول) و صنایع پایین دستی (مفتول) نسبت به عرضه هفتگی و مستمر محصولات خود در بورس کالا اقدام کند. همچنین در راستای بروزرسانی ارزش پایه کالاهای صادراتی در زمینه فلزات، سندیکای صنعت برق ایران و انجمن صنفی تولیدکنندگان سیم و کابل می‌بایست نظرات کارشناسی خود را شامل فهرست نرخ‌های صادراتی با ذکر مستندات در قالب جداول منظم، به دفتر برنامه‌ریزی تامین، توزیع و تنظیم بازار ارسال کنند.

با توجه به پایداری و ثبات ایجاد شده در تقاضای محصولات مس و رفع تقاضای کاذب، مقرر شد میزان مازاد عرضه در بورس کالا با رعایت کلیه قوانین جاری، سقف تقاضا در حوزه مچینگ (مازاد عرضه) در مورد محصولات مس برای خریداران مجاز، برداشته شود. همچنین در صورت درخواست افزایش نیاز واحدهای تولیدی، واحدهای مذکور جهت افزایش سقف خرید (بیش از ظرفیت پروانه بهره‌برداری) می‌بایست مقادیر درخواستی را در سامانه بهین یاب بروزرسانی کنند.

در راستای حمایت از تولیدکنندگان صنایع پایین دستی، با اتخاذ تدابیر ویژه در شرایط کنونی و اعمال تحریم‌های ظالمانه، پیشنهاد شد مطابق با روال سنوات گذشته، با استفاده از اعتبارات اسنادی مدت‌دار، خرید محصولات مس از شرکت ملی صنایع مس ایران در بورس کالای ایران صورت پذیرد. به طوری که واحدهای تولیدکننده پایین دست بتوانند با پرداخت ۱۰ درصد به عنوان پیش پرداخت و ۹۰ درصد در مدت زمان حداقل سه ماهه با نرخ ۳/۷۵ درصد تسویه کنند. لازم به ذکر است این پیشنهاد با ارائه در دستور کار هیات مدیره شرکت صنایع ملی مس و عرضه‌کنندگان مربوطه، در صورت تایید و تصویب آنها، لازم‌الاجرا می‌باشد.

جلسه هم اندیشی درخصوص شرایط کنونی اقتصاد صنعت برق کشور، سیزدهم بهمن سال جاری با حضور اعضای هیات مدیره و روسای کمیته های سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در این جلسه که به منظور بررسی فرصت ها و تهدیدهای صنعت برق در سال ۱۳۹۸ و راهبردهای مقابله با آن برگزار شده بود، حاضران ضمن تبادل نظر در این خصوص به بررسی چالش های پیش رو و ارائه پیشنهادات خود برای کاهش هزینه های ناشی از این چالش ها پرداختند. بحث و تبادل نظر شد و اعضا نظرات خود را مطرح کردند.

بخشی از این جلسه به بررسی و تحلیل وضعیت بودجه صنعت برق در لایحه بودجه سال ۹۸ اختصاص داشت و معاون پژوهشی سندیکا محورهای مهم بودجه صنعت برق را برای حاضران جلسه تشریح کرد.

خلاصه بودجه کل کشور و منابع و مصارف بودجه عمومی کشور در سال ۱۳۹۸، روند بودجه عمومی و شرکتی و همچنین روند مصارف بودجه عمومی کشور از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ از محورهای مطرح شده در این جلسه بود.

در این گزارش به سهم بودجه وزارت نیرو از بودجه کل کشور، مصارف بودجه عمومی (تملک دارایی سرمایه ای)، این وزارتخانه در سال ۱۳۹۸، مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو در سال آتی، منابع بودجه شرکت های دولتی بخش برق در طول سال ۱۳۹۸ و نیز جریان منابع و مصارف صنعت برق اشاره شده بود.

در گزارش معاونت پژوهش و برنامه ریزی سندیکا عنوان شد که بودجه عمومی وزارت نیرو در سال ۱۳۹۸ برابر ۸۷ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۷ به میزان ۲۱ درصد افزایش پیدا کرده است.

در ادامه جلسه پیش بینی های موسسات اقتصادی از آینده اقتصاد ایران برای سال آینده شامل پیش بینی های بانک جهانی و نیز برخی منابع داخلی مانند مرکز پژوهش های مجلس

ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل به این شرکت ها ارسال کرده بود، جداول راهنمای چهارگانه نحوه استفاده از ضوابط بند «ب ۲۰» این دستورالعمل را به منظور وحدت رویه در کلیه قراردادهای مشمول شرکت های برق منطقه ای ابلاغ کرد.

لازم به ذکر است که تدوین این جداول با نظر مشورتی سندیکای صنعت برق ایران که نمایندگی بیش از ۵۲۰ شرکت سازنده، پیمانکار و مشاور را عهده دار است، صورت گرفته است. رونوشت این نامه علاوه بر شرکت های تولید نیروی برق حرارتی و مدیریت شبکه برق برای معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی توانیر و همچنین سندیکای صنعت برق ایران نیز ارسال شده است.

هدف دستورالعمل وحدت رویه ایجاد محدودیت در اعمال سلیقه بوده و به نوعی ایجاد یک شابلن محاسباتی برای نحوه محاسبه قیمت مناقصات آتی می باشد. اما این مورد به معنای عدم امکان استفاده از شاخص های رشته ای نیست چرا که دستگاه های اجرایی استقلال دارند و انطباق بر عهده کارفرماست. در این باره به استناد مندرجات بخشنامه برای «روش ب» منجمله فرمول آن و همچنین بند ب-۲ بخشنامه امکان استفاده از شاخص های رشته ای نیز فراهم شده است.

گفتنی است در این جداول راهنمای نحوه انطباق تجهیزات در روش ب-۲، راهنمای نحوه انطباق تجهیزات مشمول روش الف با روش ب-۲، راهنمای نحوه انطباق تجهیزات مشمول روش ب-۵ با روش ب-۲ و راهنمای تعیین ضریب q قرار داده شده است.

برای مشاهده جداول مذکور و شاخص های قطعی اینجا کلیک کنید.

هم اندیشی هیات مدیره با روسای کمیته ها؛
**بررسی راهبردهای مواجهه با بحران
صنعت برق در سال ۹۸**

انعکاس مشکلات اعضای سندیکا در جلسه با نماینده و معاونت اقتصادی مقام معظم رهبری

جلسه سندیکا با معاونت اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، بیست و چهارم بهمن با هدف طرح مشکلات اساسی اعضای سندیکا و بخش خصوصی صنعت برق ایران در دفتر مقام معظم رهبری برگزار شد.

در این جلسه رئیس هیات مدیره سندیکا اهم مشکلات اعضا به ویژه رکود حاکم بر صنعت برق، مطالبات، قراردادهای نامتوازن بین دولت و بخش خصوصی، کسری بودجه وزارت نیرو و موانع پیشروی بخش خصوصی در این حوزه را مطرح کرد.

همچنین گزارشی از اقدامات، مطالعات و راهبردهای سندیکا به منظور بهبود فضای کسب و کار بخش خصوصی و رونق بخشی به صنعت برق در شرایط کنونی اقتصاد کشور توسط نمایندگان سندیکا ارائه شد که مورد توجه نماینده مقام معظم رهبری قرار گرفت. در ادامه جلسه، علی آقامحمدی معاونت اقتصادی مقام معظم رهبری پیشنهاد کرد که سندیکا در زمینه ساماندهی اقتصاد برق کشور و همچنین ظرفیت های بخش خصوصی در ساخت داخل تجهیزات و صدور تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی و پیش نیازهای تحقق اهداف سندیکا، گزارشی تهیه نماید و به دفتر معاونت مقام معظم رهبری ارائه کند.

در پایان جلسه مقرر شد قبل از پایان سال جاری جلسه بعدی برگزار گردد و موضوعات توافق شده در جلسه پیگیری شود.

شاخص های ارزیابی ابلاغ شد؛

هدایت پیمان های ریالی فاقد تعدیل به سمت وحدت رویه

جداول راهنمای بند «ب ۲۰» دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش نرخ ارز که پیش از این با پیگیری ها و تلاش های مستمر سندیکای صنعت برق ایران و در سازمان برنامه و بودجه تدوین شد، با مشارکت جدی این تشکل تدوین و ابلاغ شد.

رئیس هیات مدیره و مدیر عامل شرکت توانیر طی نامه ای به مدیران عامل شرکت های برق منطقه ای و پیرو نامه ای که پیش از این در خصوص ابلاغ دستورالعمل نحوه جبران آثار



شورای اسلامی و موسسه مطالعات اقتصادی بامداد مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت. براساس پیش بینی این موسسات متوسط تورم برای سال ۹۸ بین ۳۹ تا ۴۳ درصد پیش بینی شده است.

در این جلسه آمار صادرات و واردات تجهیزات صنعت برق در سال ۹۷ ارائه و عنوان شد که واردات در این حوزه نسبت به مدت مشابه در سال ۹۶، ۴۱ درصد کاهش و صادرات تجهیزات برق ۶ درصد رشد داشته است.

ارائه سناریوهای تامین ارز در صنعت برق و تأثیرات آن محور بعدی جلسه بود. سناریوی اول «هدایت اقتصادی بازار ارز و عدم توافق پایدار بین المللی» بود و مبتنی بر دو فرض اصلی است؛ از یک سو دولت بتواند با بکارگیری اصول اقتصادی، سیاست گذاری ارزی هدفمندی را به شکل بایات به اجرا رسانده و تا حدودی بازار ارز را به سمت بازار شناور هدایت و نوسانات شدید ارزی را کنترل کند. در این سناریو در بعد روابط بین الملل، به یک توافق پایدار با اقتصادهای های بزرگ جهانی دست پیدا نکرده است.

با توجه به سناریوی اول، شرکت های کارفرمایی تولید، انتقال و توزیع به دلیل کمبود ارزی کشور و عدم دسترسی و تخصیص مناسب ارز مورد نیاز، فعالیت های خود را به سمت حفظ وضع موجود پروژه های تعمیر و نگهداری سوق می دهند. در این شرایط با توجه به مشکلات شرکت های برق منطقه ای و توزیع در توسعه زیرساخت ها، صنعت برق با مواردی همچون ادامه روند خاموشی و اتلاف برق شبکه مواجه هستند.

پیمانکاران صنعت برق نیز با مشکلاتی همچون عدم انعقاد قراردادهای جدید و رکود در پروژه ها، افزایش تمرکز قراردادهای پیمانکاری حفظ وضع موجود و عدم دسترسی و تخصیص مناسب ارز مواجه خواهند شد. افت تولید، مشکل تأمین مواد اولیه و افت تقاضا از مشکلات پیش روی سازندگان تجهیزات صنعت برق است.

«هدایت اقتصادی بازار ارز و توافق پایدار بین المللی» سناریوی دوم است که مبتنی بر دو فرض اصلی است؛ از یک سو دولت بتواند با بکارگیری اصول اقتصادی، سیاست گذاری ارزی هدفمندی را به شکل بایات به اجرا رساند و از سوی دیگر در بعد روابط بین الملل، به یک توافق پایدار با اقتصادهای بزرگ جهانی دست بیابد. در این شرایط ضمن اجرای سیاست ارزی مناسب و مکانیزم های بهینه تخصیص ارز، به دلیل وجود توافق بین المللی مشکلات کمبود ارز و عرضه ارز وجود نخواهد داشت و بنگاه های اقتصادی دارای فضا و بستر تجارت بین الملل با مشکل کمی خواهند بود.

براساس محورهای ارائه شده در گزارش معاونت پژوهش و برنامه ریزی سندیکا، اعضا به بحث و تبادل نظر در خصوص دو سناریوی مطرح شده پرداختند.

پیشنهاداتی در این خصوص مطرح شد که مهمترین آنها روشن کردن زوایای مهم فضای کسب و کار برای اعضا توسط سندیکا، تلاش برای مدیریت توزیع پروژه ها بین برخی از شرکت ها و جلوگیری از بیکار ماندن بسیاری از شرکت های کوچک و متوسط و انجام اقدامات جدی به منظور اجرایی شدن ماده ۱۲ قانون حمایت از تولید رقابت پذیر بودند.

به علاوه ایجاد مشارکت و هم افزایی بین شرکت های عضو به ویژه با بهره گیری از شرکت های مهندسی بازرگانی و یا مجموعه هایی که سابقه صادراتی یا وارداتی زیادی دارند و همچنین فراهم آوردن زمینه های لازم برای استقرار دفاتر شرکت های عضو در برخی از کشورهای همسایه به منظور تسهیل روند دور زدن تحریم ها از دیگر پیشنهادات مطرح شده در این جلسه بود.

در نهایت قرار بر این گذاشته شد که روسای کمیته ها و اعضای هیات مدیره برای جمع بندی و حصول یک راهبرد مشخص برای مواجهه با بحران احتمالی در سال ۹۸ بار دیگر تا پیش از پایان سال تشکیل جلسه دهند و جلسه ای نیز با حضور مدیران عامل شرکت های عضو برگزار شود.

حضور ۱۱ شرکت عضو سندیکا در نمایشگاه کیش؛

پانزدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش با حضور ۱۳۵ شرکت داخلی و خارجی برگزار شد

پانزدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش با حضور نمایندگان ۱۱ کشور اروپایی، آمریکایی و آسیایی و با هدف معرفی آخرین فرصت ها و ظرفیت های سرمایه گذاری و سرمایه پذیری در بخش نفت و انرژی کشور برگزار شد.

سندیکای صنعت برق ایران و ۱۱ شرکت عضو این تشکل از قبیل سدید سازه پرشیا، اپیل، سیم و کابل ابهر، وبکو، ژیتال، نکونیر، نوژن مینا، معراج طرح، نیوساد انرژی، مهندسی پردیسان و پارس ساختار نیز در این رویداد حضور داشتند. در جریان برگزاری این نمایشگاه، نایب رئیس و عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی و همچنین مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران و رضا پدیدار و رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تهران از غرفه و پویون سندیکا در نمایشگاه انرژی کیش بازدید کردند. در این دوره، علاوه بر شرکت های داخلی، شرکت هایی به نمایندگی از کشورهای آمریکا، بلژیک، چین، ایتالیا، ژاپن، انگلستان، جمهوری چک، هلند، روسیه، کره جنوبی و امارات متحده عربی حضور داشته و توانمندی های خود را در حوزه انرژی و صنعت نفت ارائه می کنند. حضور شرکت های دانش بنیان و شرکت های فعال در داخلی سازی ۱۰ گروه کالایی نفت از شاخصه های نمایشگاه امسال است.

وزارت نفت، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت ایران، سندیکای صنعت برق ایران از مهم ترین حامیان برگزاری پانزدهمین نمایشگاه بین المللی انرژی کیش بودند. ■



به گزارش کمیته عضویت سندیکای صنعت برق ایران، در دوره گذشته ۱۴ شرکت جدید به عضویت این سندیکا پیوسته اند.

مهندسی و بازرسی فنی آزمون گستر آسا

حوزه فعالیت: خدمات مشاوره، مهندسی و بازرگانی در زمینه روانکارها و سیستم های وابسته
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: مسعود بیگدلی شاملو
تلفن: ۴۴۰۳۰۴۵۵
فکس: ۴۴۰۲۲۶۸۵
آدرس: تهران، اشرفی اصفهانی، پایین تراز مرزداران، برج نگین رضا، طبقه ۳ جنوبی، واحد ۳۰۷
ایمیل: bigdeli@outlook.com

سیم راد سما

حوزه فعالیت: تولید راد و سیم و کابل آلومینیومی
گروه: سازندگان انواع سیم و کابل
مدیرعامل: مجتبی شیشه گر
تلفن: ۶۶۳۴۴۰۰۰
فکس: ۶۶۳۴۴۰۰۹
آدرس: تهران، خیابان لاله زار نو، بالاتراز منوچهری، ساختمان کمپانی، پلاک ۵۰۷، طبقه ۲
ایمیل: info@simrodsama.com
وب سایت: info@simrodsama.com

تولیدی و پیمانکاری تأسیسات برقی یم

حوزه فعالیت: تولید انواع تابلوهای برق صنعتی، طراحی و اجرای پست های برق و اجرای پست های برق EPC
گروه: سازندگان انواع تابلوهای برق
مدیرعامل: عباس نقش نیل چی
تلفن: ۳۳-۸۸۶۵۶۲۲۵
فکس: ۸۸۷۸۶۴۰۷
آدرس: تهران، بلوار آفریقا، خیابان یزدان پناه، شماره ۷۶
ایمیل: info@yam-ir.com
وب سایت: www.yam-ir.com

میهن تابلو فجر

حوزه فعالیت: مشاور، طراح و معرّی پروژه های تابلو برق فشار ضعیف و متوسط
گروه: سازندگان انواع تابلوهای برق
مدیرعامل: حمید حلاجی قهی
تلفن: ۵۵۵۳۲۷۰۷
فکس: ۵۵۵۳۲۷۰۷
آدرس: ابتدای شهرک صنعتی چهاردانه، مجتمع تجاری اداری کوشک ایرانیان، بلوک D، طبقه اول، واحد ۶
ایمیل: mihantablofajr@yahoo.com، leilymoradzadeh@yahoo.com
وب سایت: www.mihantablofajr.com

کرمان نماد نیرو

حوزه فعالیت: خدمات فنی و مهندسی و بازرگانی (در زمینه انرژی)
گروه: پیمانکاران عمومی
مدیرعامل: علی اصغر رضائی
تلفن: ۳۲۵۲۱۴۱۶-۰۳۴
فکس: ۳۲۵۲۱۴۱۶-۰۳۴
آدرس: کرمان، خیابان خواجو، تقاطع مالک اشتر، ساختمان سلاطین، طبقه ۳، واحد ۵
ایمیل: info@namadniroo.ir
وب سایت: www.namadniroo.ir

مهندسی و طراحی رسا حدید

حوزه فعالیت: بازرگانی و فنی
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: مجید صبوحنیان
تلفن: ۵۱-۳۶۰۷۱۴۳۲
فکس: ۵۱-۳۶۰۷۱۴۳۲
آدرس: مشهد، بلوار امامت (آزادی ۴۶)، پلاک ۱/۳، همکف
ایمیل: majid.sabouhian@gmail.com

مهندسی کنترل قدرت

حوزه فعالیت: انتقال نیرو و طرح و اجرا پست های برق
گروه: پیمانکاران و سازندگان پستهای فشار قوی
مدیرعامل: منصور پیام
تلفن: ۶-۸۸۹۵۱۳۷۲
فکس: ۸۸۹۵۱۳۷۷
آدرس: تهران میدان فاطمی، خیابان جهان مهر، خیابان بوعلی سینا غربی، پلاک ۶۱
ایمیل: info@powercontrol.ir، m.payam@powercontrol.ir
وب سایت: www.powercontrol.ir

لجور

حوزه فعالیت: تولید جرثقیل و بالابرهای هیدرولیکی پشت کامیونی و بوم عایق
گروه: سازندگان لوازم و تجهیزات جانبی سیستمهای برق
مدیرعامل: حسن مهدی نیا
تلفن: ۸۸۰۵۵۸۱۰
فکس: ۸۸۰۵۵۸۰۷
آدرس: تهران، خیابان ملاصدرا، خیابان شیراز جنوبی، بن بست امینی، پلاک ۱۸، واحد ۹
ایمیل: info@lajvar.ir
وب سایت: www.lajvar.ir

مهندسی ارتباطات آینده آذرخش

حوزه فعالیت: خدمات طراحی، مهندسی، مشاوره و نظارت عالی و کارگاهی
گروه: مهندسی مشاور
مدیرعامل: بیژن تاج الدینی
تلفن: ۷۷۲۵۴۳۴۸
فکس: ۸۹۷۷۱۳۹۹
آدرس: تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید صابونچی، کوچه ششم، پلاک ۳، واحد ۳
ایمیل: info@afc-eng.com، tajedinibijan@afc-eng.com
وب سایت: www.afc-eng.com

صنعت یاران انرژی فدک قدر

حوزه فعالیت: برق و انرژی (تولید برق) DG
گروه: تولید پراکنده برق
مدیرعامل: امیر یعقوبی
تلفن: ۵۱-۳۸۷۱۸۷۱۸
فکس: ۵۱-۳۸۷۱۸۷۳۸
آدرس: مشهد، بزرگراه شهید کلاتری، مجتمع رفاهی آبادگران، برج اداری آفتاب، طبقه نهم
ایمیل: yahoo.com@yahoo.com، sefco۴۴۱۷@d.pasha۵۰

خیرمقدم به اعضای جدید

پارس سازان فرایین

حوزه فعالیت: مشاوره، پیمانکاری، تامین تجهیزات و

گروه: مهندسی مشاور

مدیرعامل: حسن پیشرفتی

تلفن: ۴۴۲۲۶۳۲۹

فکس: ۴۴۲۲۶۳۲۹

آدرس: تهران، بلوار مرداران، خیابان آریافر، جنب پمپ بنزین، کوچه نیلوفر، پلاک ۱

ایمیل: info@psfco.org

وب سایت: www.psfco.org

فنی و مهندسی انرژی گستر

حوزه فعالیت: پیمانکار نیرو

گروه: پیمانکاران عمومی

مدیرعامل: میلاد عباس زاده اصل

تلفن: ۳۳۳۱۲۶۰۴-۰۴۱

فکس: ۳۳۳۲۴۸۵۵-۰۴۱

آدرس: تبریز، خیابان طالقانی، بلوار ملاصدرا، پلاک ۸

ایمیل: egecotop@gmail.com, koochaki-mohsen@gmail.com

وب سایت: www.egecotop.ir

طیف گستر سپاهان

حوزه فعالیت: انتقال و توزیع، تعمیر و نگهداری شبکه های برق

گروه: خدمات مهندسی، تعمیرات و نگهداری

مدیرعامل: ابراهیم رشیدی

تلفن: ۰۳۱-۳۲۶۸۵۳۹۵

فکس: ۰۳۱-۳۲۶۸۵۳۸۹

آدرس: اصفهان، خیابان بزرگمهر، خیابان ۲۲ بهمن، ساختمان الماس، طبقه ۵، واحد ۱۱

ایمیل: teyfgostar.rashidi@gmail.com

تجارت سبز روشن

حوزه فعالیت: صادرات (خدمات فنی مهندسی)

گروه: خدمات مهندسی بازرگانی

مدیرعامل: روشنعلی یکتای قربانی

تلفن: ۷۷۶۳۸۰۴۸-۷۷۶۳۸۰۴۷

فکس: ۷۷۵۳۱۸۰۸

آدرس: تهران، خیابان شریعتی، خیابان طالقانی، پلاک ۱۷، طبقه ۳، واحد ۱۱

ایمیل: tsr_roushan@yahoo.com

وب سایت: www.roushantsr.ir

پیام تقدیر و تبریک

جناب آقای حمیدرضا صالحی

مدیرعامل محترم شرکت صنایع

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت صنایع را به عنوان صادرکننده برتر استان تهران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت صنایع را به عنوان صادرکننده برتر استان تهران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس معین تقوی

مدیرعامل محترم شرکت آفرینه طوس

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت آفرینه طوس را به عنوان یکی از کارآفرینان برتر استان خراسان رضوی تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران قرار گرفتن نام شما را در فهرست برندگان جایزه سالیانه توسعه کارآفرینی جهان اسلام، تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای محمدرضا خادمی ولی پور

مدیرعامل محترم شرکت لوله گستر خادمی

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت لوله گستر خادمی را به عنوان صادرکننده نمونه استان تهران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای احمد بستانچی

مدیرعامل محترم شرکت دمنده

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت دمنده را به عنوان صادرکننده نمونه استان تهران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس صالحی

عضو محترم هیأت مدیره سندیکای صنعت برق ایران

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت مادر همسرگرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس گرامی

مدیر عامل محترم شرکت پشتیبانی صنایع

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت برادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس معین تقوی

نایب رئیس محترم سندیکای صنعت برق شعبه خراسان

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت برادر همسرگرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس بختیاری زاده

معاون محترم پست‌های انتقال نیرو و دیسپاچینگ شرکت قدس نیرو

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت پدرگرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس حسینی

مدیر عامل محترم شرکت تارا طرح تابان

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت پدر همسرگرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس عالیداعی

مدیر عامل محترم شرکت تولیدی و صنعتی سیم و کابل مغان

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت برادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس مرصعی

مدیر فروش محترم شرکت پاد رعد

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت مادر همسرگرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس صمیمی دهکردی

رئیس محترم کمیسیون توسعه و تسهیل کسب و کار استصنا

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت همسرگرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

تسلیت سندیکا

به مناسبت درگذشت مدیریت ارشد نیروگاهی شرکت قدس نیرو

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران درگذشت مهندس علیرضا حاج زرگرباشی، مدیریت ارشد نیروگاهی شرکت قدس نیرو را به مدیرعامل محترم و همکاران این مجموعه تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علودرجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نماید.

تسلیت سندیکا به مناسبت درگذشت دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران حادثه مصیبت بار واژگونی اتوبوس دانشجویان واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی را که به درگذشت ۱۰ نفر از دانشجویان عزیز و زخمی شدن تعدادی دیگر منجر شده است، به تمامی مصیبت‌دیدگان و جامعه دانشگاهی کشور تسلیت عرض نموده، از خداوند متعال برای مجروحان شفای عاجل و برای خانواده‌های داغدار، صبر و اجر مسئلت می‌نماید.

ستبران

فراخوان مقاله

به اطلاع مدیران، متخصصان، صنعتگران و پژوهشگران عزیز می‌رساند، روابط عمومی سندیکای صنعت برق ایران برای حمایت از توان و تولید داخل و به منظور معرفی آخرین دستاوردها و فعالیت‌های علمی و پژوهشی در نظر دارد، در هر شماره از ماهنامه خبری و اطلاع‌رسانی ستبران مقالات علمی و پژوهشی شرکت‌های عضو و همچنین دانشجویان و پژوهشگران صنعت برق را به چاپ برساند. بدینوسیله از همه دست‌اندرکاران و فعالان صنعت برق دعوت می‌شود تا در صورت تمایل، مقالات خود را به واحد روابط عمومی سندیکا، نشریه ستبران، ارسال کنند.

ستبران

راهنمای اشتراک

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می کند به منظور معرفی پتانسیل های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت های مهندسی بازرگانی، تصویر روشنی از توانمندی های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش ها و گلوگاه های صنعت با هدف طرح دیدگاه های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست های این نشریه است.

از فعالان صنعت برق و انرژی کشور دعوت می شود در صورت تمایل به اشتراک نشریه ستبران، ضمن تکمیل فرم ذیل، بهای اشتراک را براساس تعرفه، به حساب شماره ۱۴۷۵۱۸۱۷/۰۸ بانک ملت جاری جام، شعبه امیراتابک به نام سندیکای صنعت واریز و رونوشت فیش بانکی را همراه با فرم اشتراک تکمیل شده به شماره نمابر ۶۶۹۴۴۹۶۷ دبیرخانه سندیکا دورنگار نمایید.

هزینه اشتراک یک ساله:	پست عادی: ۲۴,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۶۰,۰۰۰ تومان
هزینه اشتراک دوساله:	پست عادی: ۴۸,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۱۲۰,۰۰۰ تومان

- دانشجویان و اساتید محترم دانشگاه ها با ارسال کارت یا گواهی نامه معتبر از ۱۰ درصد تخفیف برخوردار می شوند.
- خواهشمند است، مشترکین محترم در صورت تغییر نشانی، امور مشترکین را مطلع نمایند.
- با توجه به اینکه تنها عدم وصول مجلاتی که بصورت پیشتاز ارسال می شوند قابل پیگیری است لذا توصیه می شود از خدمات پست پیشتاز استفاده شود.



فرم اشتراک ستبران

لطفاً در مستطیل روبه‌رو چیزی ننویسید	
مشترک حقیقی	مشترک حقوقی
نام:	نام شرکت / سازمان:
نام خانوادگی:	نام متقاضی:
شغل:	نام خانوادگی متقاضی:
تحصیلات:	سمت:
تعداد نسخه درخواستی از هر شماره:	
نوع اشتراک: ☐ اشتراک جدید ☐ تمدید اشتراک	
نشانی:	
تلفن:	
استان:	
شهر:	
کد پستی:	
ایمیل:	
تاریخ واریز هزینه اشتراک:	
محل امضا	
شماره فیش:	
مبلغ:	
بانک:	